

Załącznik nr 1 do uchwały Nr ..... Rady Gminy Suchy Las z dnia ..... r.

GMINA SUCHY LAS
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CZĘŚĆ A

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Suchy Las, 2025 r.

ZESPÓŁ AUTORSKI CAŁOŚCIOWEJ ZMIANY STUDIUM UWARUKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS UCHWALONEJ W ..... R.

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr. inż. arch. Joanna Grocholewska
mgr inż. Aleksandra Sobka
mgr Eleonora Rybczyńska
mgr Maria Dobroń

Projekt studium opracowany został przy współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Suchy Las

ZESPÓŁ AUTORSKI CAŁOŚCIOWEJ ZMIANY STUDIUM UWARUKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS UCHWALONEJ W 2021 R.

API Sp. z o.o.
Ul. Wojskowa 6/B6
60-792 Poznań

mgr inż. arch. Judyta Hess
mgr Ewa Zagdańska
mgr Sylwia Jambrożek
mgr inż. Anna Grochowicz

Projekt studium opracowany został przy ścisłej współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Suchy Las

ZESPÓŁ GMINNEJ PRACOWNI URBANISTYCZNEJ

mgr inż. Małgorzata Ratajczak
mgr Adrian Karwat
mgr inż. Daria Tomaszewska

ZESPÓŁ AUTORSKI CAŁOŚCIOWEJ ZMIANY STUDIUM UWARUKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS UCHWALONEJ W 2013 R.

BDK-INPLUS Sp. z o.o.
10-686 Olsztyn
ul. Wilczyńskiego 25E/215
biuro@inplus.pl

mgr inż. arch. Marian Kopliński
(POIU Nr G-083/2002)
mgr inż. Piotr Gromelski
(POIU Nr G-280/2011)
mgr inż. Maciej Smółka
mgr inż. Krzysztof Szlubowski
mgr inż. Katarzyna Deptuła
mgr inż. Justyna Kucharewicz

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	8
I.1. Cel i zakres opracowania	8
I.2. Forma opracowania	8
I.3. Położenie gminy.....	9
II. Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i planistycznych	10
II.1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	10
II.2. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030.....	12
II.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+	13
II.4. Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las	16
II.5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	21
III. Uwarunkowania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych – zewnętrzne powiązania funkcjonalne	22
IV. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	27
Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia terenów	27
IV.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	27
IV.2. Decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.....	38
IV.3. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania terenów	39
IV.4. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego uzbrojenia terenów	41
IV.5. Struktura administracyjna.....	42
V. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów	42
VI. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	44
VI.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy	45
VI.1.1. Strefy zurbanizowane.....	46
VI.1.1.1. Strefy osadnicze.....	47
VI.1.1.2. Strefy działalności gospodarczej	47
VI.1.2. Strefa rolnicza	48
VI.1.3. Tereny specjalne o znaczeniu ponadgminnym.....	48
VII. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	49

VII.1.	Struktura przyrodnicza oraz stan i funkcjonowanie środowiska naturalnego gminy	49
VII.1.1.	Regionalizacja fizycznogeograficzna gminy	49
VII.1.2.	Budowa geologiczna	49
VII.1.3.	Rzeźba terenu	50
VII.1.4.	Krajobraz	50
VII.1.5.	Gleby	51
VII.1.6.	Wody podziemne	51
VII.1.7.	Wody powierzchniowe	53
VII.1.8.	Klimat	56
VII.1.9.	Flora	57
VII.1.10.	Fauna	58
VII.1.11.	Węzły i korytarze ekologiczne	60
VII.1.12.	Oddziaływanie akustyczne	60
VII.1.13.	Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	62
VII.2.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	63
VII.2.1.	Struktura użytków rolnych	63
VII.2.2.	Struktura gospodarstw rolnych	64
VII.3.	Leśna przestrzeń produkcyjna	66
VII.3.1.	Struktura lasów	66
VII.3.2.	Funkcje lasów	66
VII.3.4.	Leśny Kompleks Promocyjny Puszcza Notecka	67
VIII.	Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych	67
IX.	Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	71
IX.1.	Rys historyczny	71
IX.2.	Obiekty wpisane do rejestru zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków i gminnej ewidencji zabytków	76
IX.3.	Wykaz zabytkowych cmentarzy	85
IX.4.	Historyczne założenia ruralistyczne	85
IX.5.	Miejsca pamięci i pomniki	86
IX.6.	Stanowiska archeologiczne	87
IX.7.	Stan dziedzictwa kulturowego oraz zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego i zabytków	88

X. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	89
X.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody	89
X.1.1. Rezerваты przyrody	89
X.1.2. Obszary NATURA 2000	91
X.1.3. Obszary Chronionego Krajobrazu	93
X.1.4. Pomniki przyrody.....	96
XI. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem	99
XI.1. Demografia	99
XI.1.1. Liczba ludności	99
XI.1.2. Migracje	107
XI.1.3. Przyrost rzeczywisty.....	109
XI.1.4. Struktura wieku ekonomicznego.....	112
XI.1.5. Prognozowana liczba ludności	113
XI.2. Strefa gospodarcza.....	116
XI.2.1. Działalność gospodarcza	116
XI.2.2. Rynek pracy (bezrobocie)	120
XI.2.3. Pracujący	122
XI.3. Sfera społeczna	124
XI.3.1. Sytuacja mieszkaniowa	124
XI.4. Oświata i wychowanie.....	126
XI.4.1. Placówki oświatowe	126
XI.4.1.1. Przedszkola.....	126
XI.4.1.2. Szkoły podstawowe.....	127
XI.4.1.3. Szkoły średnie	128
XI.4.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	128
XI.4.3. Kultura	129
XI.4.4. Sport i rekreacja.....	129
XII. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	130
XII.1. Obszary potencjalnie zagrożone ruchami masowymi ziemi.....	130
XII.2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią.....	131
XII.3. Zagrożenia antropogeniczne.....	131

XIII. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy	132
XIII.1. Bilans terenów pod zabudowę	134
XIII.1.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy	136
XIII.1.2. Wydzielenie zwartych jednostek osadniczych.....	142
XIII.1.3. Chłonność obszarów	144
XIII.1.4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę w odniesieniu do szacunkowej chłonności terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	147
XIII.1.5. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy	148
XIII.1.6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.....	149
XIV. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	151
XV. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla	151
XV.1. Udokumentowane złoża kopalin.....	151
XV.2. Zasoby wód podziemnych.....	152
XV.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla...	153
XVI. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.....	153
XVII. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacji.....	153
XVII.1. Gminny system komunikacji	153
XVII.1.1. Sieć kolejowa oraz zbiorowy transport pasażerski.....	153
XVII.1.2. Sieć drogowa oraz transport drogowy	154
XVII.1.2.1. Droga ekspresowa i krajowa	155
XVII.1.2.2. Drogi powiatowe	156
XVII.1.2.3. Drogi gminne	156
XVII.1.3. Sieć dróg rowerowych oraz transport niezmotoryzowany	158
XVII.1.3.1. Szlaki turystyczne	158
XVII.1.4. Transport wodny.....	159
XVII.1.5. Transport lotniczy	159
XVII.1.6. Intermodalność i zarządzanie mobilnością	160

XVIII. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.....	160
XVIII.1. Gospodarka wodno-ściekowa.....	160
XVIII.1.1. Zaopatrzenie w wodę	161
XVIII.1.2. Kanalizacja sanitarna i deszczowa	165
XVIII.1.2.1. Sieć kanalizacji sanitarnej	165
XVIII.1.2.2. Sieć kanalizacji deszczowej	166
XVIII.1.2.3. Aglomeracje	166
XVIII.1.3. Urządzenia melioracyjne	167
XVIII.2. Gospodarka odpadami	167
XVIII.3. System elektroenergetyczny	168
XVIII.4. Zaopatrzenie w ciepło.....	170
XVIII.5. Odnawialne źródła energii	170
XVIII.6. System gazowniczy	171
XVIII.7. Rurociągi naftowe.....	172
XVIII.8. Telekomunikacja	173
XVIII.8.1. Wojskowa sieć telekomunikacyjna.....	174
XIX. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej	174
XX. SPIS TABEL	176
XXI. SPIS RYSUNKÓW	177
XXII. SPIS WYKRESÓW	178

I. Wstęp

Podstawę prawną opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las, zwanej dalej Studium, stanowią:

- uchwała Nr XLI/464/22 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las,
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1030),
- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r. poz. 2405).

I.1. Cel i zakres opracowania

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest nie tylko aktem określającym założenia lokalnej polityki przestrzennej, lecz także zawiera ustalenia wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz elementy regulacyjne w postaci lokalnych zasad zagospodarowania (Niewiadomski Z. „Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne. Komentarz”, 2016 r.). Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawiera diagnozę (uwarunkowania) zagospodarowania przestrzennego oraz określa politykę rozwojową w zakresie zagospodarowania przestrzennego (kierunki). Istotnym elementem Studium są ustalenia wynikające z uwarunkowań i kierunków działań lokalnych oraz ponadlokalnych – w szczególności z realizowanych na obszarze gminy zadań samorządu regionalnego i administracji rządowej, a jego zakres wynika z art. 10 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Studium pełni również funkcję promocyjną przez wskazanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie lub turystycznie. Informuje mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów zewnętrznych o zamierzeniach władz lokalnych.

I.2. Forma opracowania

Opracowanie zostało wykonane w formie tekstowej i graficznej. Część tekstową stanowi niniejszy dokument zatytułowany: „Gmina Suchy Las. Studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego część A. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” stanowiący załącznik nr 1 do uchwały wraz z załącznikiem nr 1a - rysunkiem uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w skali 1: 10 000, zatytułowanym: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las.” oraz dokument zatytułowany: „Gmina Suchy Las. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego część B. Kierunki zagospodarowania przestrzennego” stanowiący załącznik nr 2 do uchwały wraz z załącznikiem nr 2a – rysunkiem kierunków zagospodarowania przestrzennego, w skali 1: 10 000, zatytułowanym: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las.”

Rysunki studium Las opracowano w ujednoliconej formie.

Tekst studium w Części A. Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Suchy Las opracowano w ujednoliconej formie ze względu na dużą ilość zmian i aktualizacji. Zmiany w tekście studium w Części B. Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego oznaczono kolorem niebieskim, w tym tekst usuwany dodatkowo poprzez przekreślenie.

I.3. Położenie gminy

Gmina Suchy Las położona jest w północnej części powiatu poznańskiego, w centralnej części województwa wielkopolskiego. Od południa graniczy z miastem Poznań, od wschodu z gminą Czerwonak i gminą Murowana Goślina, od zachodu z gminą Rokietnica. Od północy sąsiaduje z gminą Oborniki zlokalizowaną w powiecie obornickim. Gmina Suchy Las zajmuje powierzchnię 11 605 ha, co stanowi 6,1% powierzchni powiatu poznańskiego oraz 0,4% powierzchni województwa wielkopolskiego.

Rysunek 1. Położenie gminy Suchy Las na tle województwa wielkopolskiego

II. Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i planistycznych

II.1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR – została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada wspieranie sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki.

Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”.

W Strategii wyszczególniono także cele szczegółowe:

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);

Wzrost globalnej konkurencyjności polskiego przemysłu będzie możliwy dzięki reindustrializacji. Dla wzrostu innowacyjności kluczowy jest przemysł, ponieważ wydaje najwięcej na B+R, a zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych jest niezbędne dla stworzenia nowych przewag konkurencyjnych. Podstawą polskiej gospodarki są małe i średnie przedsiębiorstwa, toteż należy im zapewnić optymalne warunki do rozwoju. Wprowadzone zostaną nowoczesne instrumenty rozwoju firm i zmniejszone zostaną bariery rozwojowe dla przedsiębiorczości, wspierane będą przekształcenia strukturalne w celu poprawy konkurencyjności polskich rolników i przetwórców rolno-spożywczych. W tym celu zmobilizowane zostaną środki finansowe, a kapitał dla rozwoju będzie dostępny dzięki trwałemu zwiększeniu stopy inwestycji i ich jakości, przy większym wykorzystaniu środków krajowych. Elementem pomnażania rodzimego kapitału będzie też ekspansja zagraniczna, która wymaga zwiększenia umiędzynarodowienia polskiej gospodarki oraz eksportu towarów zaawansowanych technologicznie.

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE)

oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Strategia jest realizowana z wykorzystaniem podejścia projektowego. Dokument wprowadził szeroką gamę inicjatyw, łącznie z ponad 180 projektami strategicznymi i flagowymi, które służą realizacji celów strategicznych. Ustalił również system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem.

Oczekiwany efektem realizacji SOR będzie wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Z punktu widzenia całej gospodarki najważniejsze oczekiwane efekty długookresowe to przede wszystkim zmiana struktury PKB Polski w wyniku zwiększenia roli innowacji w jego tworzeniu, co powinno przyczynić się do szybszej konwergencji dochodów Polaków do poziomu średniej UE.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju określa 10 sektorów jako strategiczne, tj.: 1) sektor produkcji środków transportu (np. e-busy, pojazdy szynowe, statki specjalistyczne) 2) elektronika profesjonalna (np. inteligentne liczniki energii, falowniki, ładowarki do samochodów, sensory) 3) sektor specjalistycznych technologii teleinformatycznych (np. fintech, automatyka maszyn i budynków, cyberbezpieczeństwo, gry komputerowe, bioinformatyka) 4) sektor lotniczo-kosmiczny (np. drony, elementy

satelitów) 5) sektor produkcji urządzeń i nowoczesnych usług medycznych (np. e-medycyna / wyroby medyczne / terapie / farmaceutyki) 6) sektor systemów wydobywczych (np. inteligentna kopalnia) 7) sektor odzysku materiałowego surowców 8) sektor ekobudownictwa (np. budynki pasywne, pikoenergetyka) 9) sektor żywności wysokiej jakości 10) sektor systemów militarnych.

II.2. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego przyjęta Uchwałą Nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r. r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Przyjęta w dokumencie MISJA zakłada umacnianie krajowej i europejskiej pozycji Wielkopolski, rozwijanie jej potencjału społecznego i gospodarczego, podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz dbanie o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Strategia Wielopolska 2030 wspiera kluczowe potencjały kreowania wzrostu gospodarczego-społecznego nie rezygnując z odpowiedzi na problemy regionu. Cel generalny jest tożsamy z wizją rozwoju. Wyróżniono cztery cele strategiczne, a w ich obrębie jedenaście celów operacyjnych:

Nr 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców;

- 1.1. zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu,
- 1.2. wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,
- 1.3. wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Nr 2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu;

- 2.1 rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,
- 2.2. przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,
- 2.3. rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.

Nr 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski;

- 3.1. poprawa dostępności i spójności województwa,
- 3.2. poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
- 3.3. zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.

Nr 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem:

- 4.1. rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług,
- 4.2. wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Podstawową strukturę funkcjonalną regionu stanowią obszary miejskie i wiejskie. Terytorialny wymiar Strategii przejawia się ukierunkowaniem celów rozwojowych na obszary strategicznej interwencji (OSI) charakteryzujące się wspólnymi cechami społeczno - gospodarczymi. Każdy z celów realizowany będzie przez kierunki interwencji, które powinny stanowić zasadniczy punkt odniesienia dla tworzenia lub aktualizacji priorytetów regionalnych instrumentów wdrożeniowych, w perspektywie przyjętej jako horyzont czasowy realizacji Strategii.

II.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+

Aktualnie obowiązującym dokumentem planistycznym poziomu regionalnego jest Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania zatwierdzony Uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr V/70/19 z dnia 25 marca 2019 r.

W planie województwa wprowadzono podział na obszary terytorializacji polityki rozwoju. Dla obszarów funkcjonalnych określone zostały cele rozwoju przestrzennego oraz zasady zagospodarowania, które stanowią uszczegółowienie polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla całego województwa, uwzględniające specyfikę potrzeb, możliwości i ograniczeń dla rozwoju poszczególnych obszarów.

Obszar Gminy Suchy Las znalazł się w zasięgu miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego, stanowiącego jednocześnie obszar funkcjonalny o znaczeniu ponadregionalnym. Ustalenia dotyczące polityki przestrzennej, w tym granice i zasady zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, zostały określone w Planie zagospodarowania przestrzennego Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego.

Ponadto Gmina Suchy Las została zaliczona następujących obszarów interwencji:

- **Obszar ochrony gleb dla celów produkcji rolnej** - obejmuje gleby wysokiej jakości, niezbędne do zachowania w użytkowaniu rolniczym jako elementu bezpieczeństwa żywnościowego kraju. Istotne są również wymogi ochrony funkcji towarzyszących produkcji żywności, takich jak: zachowanie powiązanych z ekstensywnym rolnictwem walorów środowiska przyrodniczego, krajobrazu rolniczego, a także kształtowania zielonych pierścieni wokół miast wojewódzkich.
- **Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy** - wskazane zostały dla obszarów zagrożenia powodziowego,

- **Obszary cenne przyrodniczo** – obejmuje system przyrodniczy ujęty jako prawne formy ochrony przyrody oraz cenne przyrodniczo obszary pełniące funkcje ekologiczno-ochronne, czy wspomagające i uzupełniające stabilność sieci ekologicznej (wyspy i korytarze leśne, ekosystemy łąkowe, ekosystemy zależne od wód (mokrałowe), tereny zieleni leśnoparkowej, tereny zieleni miejskiej, kompleksy glebowo-rolnicze 6, 7 i 9 o predyspozycjach do wprowadzenia zalesień, czy obszary ważne dla zachowania różnorodności florystycznej i faunistycznej, często nieobjęte ochroną prawną (fragmenty dolin rzecznych, ciągi jezior, obszary użytkowane rolniczo, ale również tereny przekształcone działalnością człowieka), strefy wododziałowe, obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji,
- **Obszary ochrony krajobrazów kulturowych** - ochrona środowiska kulturowego oraz kompleksowe gospodarowanie całym krajobrazem umożliwi harmonijny i zrównoważony rozwój, wpływa na wzrost rozpoznawalności i atrakcyjności miast, miasteczek i obszarów wiejskich,
- **Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych** - wynika z faktu zakwalifikowania województwa wielkopolskiego do pierwszej grupy województw o niedoborach wód powierzchniowych i związanych z tym potrzeb zwiększenia zasobów wód.

Tabela 1. Rekomendacje dla gminy Suchy Las z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania

REKOMENDACJE DLA GMINY SUCHY LAS Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO POZNANIA	
I. Rozwój funkcji metropolitalnych	1. Obszar o wysokich predyspozycjach dla rozwoju funkcji: - wiedzy, - sportu i turystyki, - biznesu – tereny zlokalizowane w okolicach węzła przy drodze S11.
II Kształtowanie zielonego pierścienia metropolii	1. STRUKTURA ZIELONEGO PIERŚCIENIA: <ul style="list-style-type: none"> • torfowiskowy rezerwat przyrody Gogulec, • obszar chronionego krajobrazu w obrębie Biedruska, • obszar chronionego krajobrazu Dolina Samicy Kierskiej w gminie Suchy Las, • obszary Natura 2000: PLB300013 Dolina Samicy i PLH300001 Biedrusko, • tereny otwarte - rolnicza przestrzeń produkcyjna, • tereny łąk i pastwisk, • kompleksy leśne i wyspy leśne, • tereny osadnicze.
III Kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego	1. KLUCZOWE ELEMENTY SYSTEMU PRZYRODNICZEGO: <ul style="list-style-type: none"> • obszary węzłowe: <ul style="list-style-type: none"> ○ obszary o randze europejskiej i krajowej: <ul style="list-style-type: none"> – obszary Natura 2000: PLB300013 Dolina Samicy i PLH300001 Biedrusko,

	<ul style="list-style-type: none"> – obszar chronionego krajobrazu w obrębie Biedruska i fragment obszaru chronionego krajobrazu Dolina Samicy Kierskiej w gminie Suchy Las, – rezerwat przyrody torfowiskowy Gogulec, ○ obszary o randze regionalnej: brak, ○ obszary o randze ponadlokalnej: brak, ○ obszary o randze lokalnej: brak, • korytarze ekologiczne: <ul style="list-style-type: none"> ○ korytarze dolin rzecznych: <ul style="list-style-type: none"> – krajowy korytarz Warta, – regionalny korytarz Samica Kierska, – lokalny korytarz Kanał Chłudowski, ○ korytarze łądowe: brak.
<p>IV Rozwój efektywnego systemu komunikacyjnego</p>	<p>1. SIĘĆ POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH TYPU GŁÓWNEGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odcinek drogi S11 klasy S, • zewnętrzny pierścień drogowy bliskiego zasięgu – drogi klasy GP, • linia kolejowa nr 354, • linia kolejowa nr 359, • droga wodna Warta – fragment drogi wodnej E70. <p>2. SIĘĆ POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH TYPU UZUPEŁNIAJĄCEGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planowany odcinek drogi klasy G (tzw. Nowa Obornicka), <p>3. SIĘĆ POWIĄZAŃ KOMUNIKACYJNYCH TYPU PODSTAWOWEGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odcinek drogi nr 2406P klasy Z, • obwodnica miejscowości Biedrusko.
<p>V Rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego</p>	<p>1. STREFY FUNKCJONOWANIA TRANSPORTU ZBIOROWEGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strefa II obsługi kolejną o częstotliwości połączeń co 30 minut. <p>2. WĘZŁY PRZESIADKOWE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • węzły: Złotniki, Suchy Las Os. Grzybowe. <p>3. STACJE I PRZYSTANKI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • istniejące: Chłudowo, Golęczewo, Złotniki, • planowane: Suchy Las Os. Grzybowe, Złotkowo.
<p>VI Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego</p>	<p>1. STREFY OCHRONY BEZPOŚREDNIEJ UJĘĆ WODY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4 ujęcia Biedrusko, • 1 ujęcie Chłudowo, • 1 ujęcie Zielątkowo. <p>1. GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH: brak.</p> <p>2. ELEMENTY SYSTEMU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ropociąg tranzytowy „Przyjaźń”, • linia elektroenergetyczna 220 kV Plewiska – Czerwonak, • linia elektroenergetyczna 110 kV Rokietnica – Piątkowo, • GPZ, • gazociągi wysokiego ciśnienia DN 350, DN 80, • SRP I^o, • linia sieci teleradiowych Poznań – Wągrowiec-Chojna, • linia sieci teleradiowych Poznań – Szamotuły. <p>3. OBIEKTY I KOMPLEKSY WOJSKOWE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poligon wojskowy Biedrusko,

	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleks wojskowy Biedrusko K-8637.
VII Efektywna struktura osadnicza	1. STREFY POZNAŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO: <ul style="list-style-type: none"> • rdzeń - strefa procesów metropolizacji, • zielony pierścień metropolii (północna część gminy).

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania

Ponadto w Gminie Suchy Las:

- stwierdzono potrzebę realizacji obwodnicy miejscowości Biedrusko
- odnotowano lokalizację punktów widokowych, osi widokowych oraz ciągów widokowych: krawędź doliny - widok na dolinę Samicy Kierskiej w Gołęczewie z drogi powiatowej nr 2061P na odcinku Gołęczewo- Zielątkowo.

Precyzyjne wyznaczenie terenów lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym nastąpi w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych ustaw. Dopuszcza się zmianę lokalizacji lub przebiegu poszczególnych planowanych inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także realizację innych, niewymienionych przedsięwzięć służących ich realizacji, w porozumieniu z właściwymi instytucjami. Dopuszcza się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zachowujących aktualny sposób użytkowania gruntów w obrębie korytarzy komunikacyjnych i infrastrukturalnych, ustalonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

II.4. Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las

„Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2022 –2030” wizję – czyli nieokreślone w czasie i przestrzeni spojrzenie w przyszłość, jaką lokalna społeczność widzi dla siebie – określa w następujący sposób: ”Jak dobrze tu mieszkać!”.

Rysunek 2. Najważniejsze elementy wizji rozwoju gminy Suchy Las 2030

Źródło: *Strategia Rozwoju Gminy Suchy Las na lata 2022 – 2030 – uchwała XLXX/561/22 Rady Gminy Suchy Las z dn. 29.09.2022 r.*

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i środowiskowej pokazuje intensywny rozwój gminy, który wpływa na wzrost dochodów mieszkańców i gminy, ale też generuje konsekwencje negatywne, w szczególności wynikające z dużej skali ruchu samochodowego i niewydolnego układu transportowego. Szczególnie dotyczy to natężenia ruchu samochodowego w ul. Obornickiej, na drogach lokalnych (którymi omijane są korki na głównej drodze) oraz na drodze powiatowej w Biedrusku. Wizja rozwoju kieruje działania na rozwiązanie tego problemu, a także na poszukiwanie alternatyw dla ruchu samochodowego. Najważniejszymi elementami wizji rozwoju gminy Suchy Las 2030 są cele strategiczne i kierunki działań gminy Suchy Las:

1. Poprawa warunków transportowych

1.1 Realizacja strategicznych inwestycji drogowych

To przede wszystkim wiadukt w ciągu ul. Sucholeskiej, Nowa Obornicka, S11, północno-wschodnie obejście drogowe aglomeracji poznańskiej i obwodnica Biedruska. Są to inwestycje za które samorząd gminny nie odpowiada bezpośrednio, ale może je wspierać.

1.2. Rozbudowa bezpiecznych dróg lokalnych

W tym zakresie planowana jest modernizacja i rozbudowa dróg lokalnych, a także spowalnianie ruchu i poprawa bezpieczeństwa ruchu w szczególności na drogach stanowiących drogi alternatywne dla dróg głównych.

1.3. Rozwój transportu nisko- i zero emisyjnego

Konieczne jest podjęcie działań w celu zmiany nawyków transportowych mieszkańców, w szczególności przekonania mieszkańców do korzystania z transportu zbiorowego i komunikacji rowerowej. Przewiduje się dalszy rozwój Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, w tym budowę drugiego toru na odcinku Poznań – Oborniki, co umożliwi zwiększenie częstotliwości pociągów oraz budowę nowych przystanków: Suchy Las, os. Grzybowe i Złotkowo> kolejnym usprawnieniem jest docelowe uruchomienie dla ruchu pasażerskiego towarowej kolejowej obwodnicy Poznania. Gmina planuje dalszy rozwój komunikacji autobusowej, działającej w oparciu o niskoemisyjny tabor. Upowszechnieniu komunikacji rowerowej służyć będzie budowa nowych dróg rowerowych, by docelowo stworzyć spójny system oraz inicjatywa Sucholeskiego Roweru Gminnego. Całość zamierzeń transportowych będzie zintegrowana z już zrealizowanymi inwestycjami, w tym szczególnie węzłami przesiadkowymi w Złotnikach, Gołęczewie i Chłudowie.

2. Rozwój przedsiębiorczości i poprawa jakości życia

2.1. Rozwój usług publicznych (edukacja, kultura sport rekreacja)

Elementem realizacji wizji i ww. celu strategicznego będzie poprawa systemu usług społecznych. W tym zakresie planowana jest budowa nowej szkoły podstawowej w Biedrusku wraz z halą sportową oraz biblioteką. Rozważana jest też budowa nowej szkoły w Złotnikach, która jest uzależniona od trendów demograficznych w najbliższych kilku latach. Gmina przewiduje dofinansowywanie miejsc w niepublicznych żłobkach i przedszkolach. Planowana jest także budowa centrum sportowego z pełnowymiarowym boiskiem piłkarskim oraz inną, sportową infrastrukturą otwartą, a także powstanie centrum sztuk walki. Gmina będzie wspierała lokalny sport w formie dotacji, modernizowała istniejącą infrastrukturę sportową i organizowała działania zwiększające aktywność fizyczną mieszkańców. Główną instytucją świadczącą usługi kulturalne będzie Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Suchym Lesie, natomiast działalność kulturalna w pozostałych miejscowościach będzie prowadzona w obiektach Dom Osiedlowy w Biedrusku, Stary Bar w Chłudowie, świetlice. Planowana jest również modernizacja i rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży (plac zabaw, siłownia zewnętrzna, street workout zone).

2.2. Wsparcie aktywności gospodarczej

Ważnym zadaniem gminy jest tworzenie korzystnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Działania strategiczne w tym zakresie obejmą przede wszystkim wspieranie i obsługę podmiotów z branży transportowej i firmy leasingowe, tworzenie nowych przedsiębiorstw, w tym działających w sektorze wysokich technologii. Ponadto, gmina będzie prowadziła działania zmierzające do uzbrajania terenów aktywizacji gospodarczej.

2.3. Rozbudowa atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych

Przewiduje się budowę gminnego systemu monitoringu poprzez uzupełnienie brakujących elementów i integrację kamer istniejących i planowanych do instalacji. Ponadto, kolejne działania są związane z powstaniem nowych otwartych terenów zieleni w Suchy Lesie i obiektów sportowo-rekreacyjnych. Planowana jest modernizacja przestrzeni publicznych w pozostałych miejscowościach (tereny rekreacyjne, sportowe, drogi rowerowe), które będą miejscem integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców.

2.4. Aktywne wsparcie samoorganizacji i społecznej

Przewiduje się dalsze wspieranie lokalnych organizacji poprzez Program pobudzania aktywności obywatelskiej, polegający na wsparciu gminnych jednostek pomocniczych w realizacji priorytetowych inwestycji lokalnych. Ponadto, gmina utworzy i będzie rozwijała Budżet Obywatelski, który zwiększy poziom aktywności mieszkańców dzięki wprowadzeniu mechanizmu konkurencji o środki na inwestycje z budżetu gminy. Gmina będzie wspierała działające organizacje pozarządowe, zajmujące się m.in. kulturą, sportem, rekreacją, edukacją ekologiczną. Gmina planuje w ramach opracowywania dokumentów, programów, polityk, przeprowadzała szerokie konsultacje społeczne, które będą aktywizowały nie tylko lokalnych liderów, ale również włączały mieszkańców w proces podejmowania publicznych decyzji, szczególnie skupione wokół spraw środowiskowych, kulturalnych i sportowych.

3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu

3.1. Ograniczenie emisji i rozwój OZE

Zanieczyszczenie powietrza, szczególnie w sezonie zimowym, stanowi jeden z problemów wpływających negatywnie na jakość życia mieszkańców. Przyczyną jest głównie tzw. niska emisja, czyli skutki wytwarzania energii cieplnej w domach z wykorzystaniem pieców na paliwa stałe. Kolejnym zagrożeniem są zmiany klimatu i konieczność dokonania przez Polskę transformacji energetycznej. Alternatywą wobec źródeł tradycyjnych (szczególnie paliw stałych) są gaz ziemny (źródło nieodnawialne, ale emitujące znacznie mniej zanieczyszczeń niż paliwa stałe), a przede wszystkim odnawialne źródła energii. W związku z tym, działania gminy będą zmierzały do wymiany źródeł ciepła na mniej emisyjne. W tym celu realizowany będzie program wymiany źródeł ciepła w budynkach komunalnych. Ponadto, gmina będzie prowadziła punkt informacyjny programu „Czyste Powietrze” i zachęcała do składania wniosków. Gmina będzie także nadal utrzymywała i rozwijała system monitoringu jakości powietrza i będzie aplikowała o środki zewnętrzne na programy wymiany źródeł ciepła na źródła odnawialne, w tym przede wszystkim panele fotowoltaiczne. Zasadą rozwoju infrastruktury publicznej będzie także obniżenie strat ciepła i wzrost efektywności energetycznej poprzez realizację projektów termomodernizacji. Z kolei budowa nowych obiektów publicznych będzie wiązała się z uwzględnieniem w projekcie roli źródeł odnawialnych i nisko- lub zeroemisyjnej infrastruktury.

3.2. Rozwój terenów zieleni i racjonalna gospodarka wodna

Gmina Suchy Las będzie prowadziła politykę planistyczną ograniczającą skalę nadmiernego rozlewania się zabudowy, generującej nadmierny ruch samochodowy. Służyć temu ma ochrona terenów otwartych, gruntów rolnych i obszarów leśnych. Ponadto, gmina Suchy Las będzie kontynuowała działania zmierzające do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej – poprzez nowe nasadzenia, zwiększanie bioróżnorodności na gminnych terenach zieleni, a także regulacje planistyczne. Planuje się realizację terenów zieleni w gminie (m.in. za Kościołem pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz pomiędzy ulicami Borówkową, Niziną i Promienistą w Suchym Lesie), na których zostaną zrealizowane nowe nasadzenia, uzupełniające istniejącą zieleń wraz z elementami małej architektury. W ramach adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałania zjawiskom suszy przewiduje się działania zwiększające poziom retencji wodnej (traktując naturalne metody retencji jako priorytetowe) i budowy elementów systemu kanalizacji deszczowej, ale także wspierania i realizacji projektów tzw. małej retencji w prywatnych gospodarstwach domowych. Przy inwestycjach publicznych rozwiązania projektowe będą uwzględniały konieczność zachowania powierzchni biologicznie czynnej i umiejętnego gospodarowania zasobami wodnymi.

3.3. Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej oraz odpadowej

W najbliższych latach konieczne będą także inwestycje związane z modernizacją sieci oraz budową kolektorów zbiorczych. Zakłada się więc rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a także adaptację oczyszczalni ścieków i ujęć wody (z możliwością połączenia dwóch odrębnych aglomeracji ściekowych zlokalizowanych w zachodniej części gminy). Działania inwestycyjne w tym zakresie prowadzi i realizować będzie głównie Aquanet S.A. Celem racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej jest ochrona jakości środowiska, w tym także jednolitych części wód (JCW) powierzchniowych (w szczególności JCW, których stan jest zły, zagrożony nieosiągnięciem dobrego stanu, tj. JCW Samica Kierska oraz Warta od Różanego Potoku do Dopływu z Uchorowa). Gmina będzie także realizować przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami komunalnymi. Sektor gospodarowania odpadami komunalnymi będzie monitorowany, szczególnie w kontekście zmian organizacyjnych związanych z likwidacją związku GOAP, a także zmian prawnych. Ważnym działaniem w nadchodzącym okresie strategicznym będzie zwiększenie poziomu zbiórki selektywnej recyklingu odpadów komunalnych – w tym zakresie będą prowadzone działania informacyjne i edukacyjne, skierowane do mieszkańców i właścicieli nieruchomości.

II.5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Uchwałą nr LIII/612/23 z dn. 26 stycznia 2023 r. Rada Gminy Suchy Las przyjęła Aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Suchy Las na lata 2021-2025. Gmina Suchy Las zobowiązała się do opracowania i wdrożenia strategii niskoemisyjnej rozwoju gminy, w związku z czym władze gminy będą dążyły w perspektywie długoterminowej do realizacji celów wyznaczonych na poziomie Unii Europejskiej dla Polski, realizując szereg działań związanych z ograniczeniem emisji, racjonalnym gospodarowaniem energią i wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii. Działania te będą realizowane przez jednostki gminne, ale także przez innych interesariuszy. Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Suchy Las ma być narzędziem służącym osiągnięciu celów Unii Europejskiej określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2030:

Cel strategiczny 1: Zmniejszenie zużycia energii finalnej na terenie gminy Suchy Las o 3% w stosunku do roku 2010

Cel strategiczny 2: Redukcja emisji CO₂ z terenu gminy do 2025 roku o 3,14% w stosunku do roku bazowego 2010

Cel strategiczny 3: Zwiększenie udziału wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych o 48000 kWh do 2025

W Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej scharakteryzowano działania zaplanowane do realizacji na terenie gminy Suchy Las

Tabela 2. Zaplanowane działania planu gospodarki niskoemisyjnej

Lp	Sektor	Działanie	Opis
1	budownictwo mieszkaniowe	Ograniczenie niskiej emisji – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła i modernizacja systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych	dofinansowanie przez gminę, z wykorzystaniem środków zewnętrznych, wymiany nieefektywnych, wyeksploatowanych pieców, głównie węglowych, na ekologiczne piece niskoemisyjne
2	budynki użyteczności publicznej	Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii	na budynku OSP Suchy Las zainstalowana zostanie fotowoltaika dla zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii.
3		Wykonanie dokumentacji, budowa oraz przebudowa budynków użyteczności publicznej	W ramach tego działania gmina przystępuje do budowy nowej szkoły w Biedrusku, rozbudowa sali przy SP 1, termomodernizacja budynków. Biorąc pod uwagę, że będą to nowe budynki, przy wyposażeniu ich w ogrzewanie uwzględnione zostanie, aby nie powodowało ono zwiększonej emisji pyłów i gazów do atmosfery
4	oświetlenie uliczne	Wymiana oświetlenie ulicznego – wymiana opraw na oprawy	Przeprowadzenie modernizacji oświetlenia ulicznego poprawi jego parametry oraz spowoduje zmniejszenie zużycia energii elektrycznej na

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

		energooszczędne	potrzeby oświetlenia ulicznego, co przełoży się na zmniejszenie emisji CO ₂ . Modernizacja oświetlenia układu drogowego znacząco wpłynie również na zwiększenie bezpieczeństwa oraz komfortu użytkownika.
5	Transport	Usprawnienie systemu komunikacyjnego (poprawa nawierzchni i warunków bezpieczeństwa ruchu, modernizacja i rozbudowa dróg)	Działania polegające na bieżącej naprawie nawierzchni dróg i rozbudowie w przypadku zaistnienia perspektywicznych potrzeb, a także kontynuacja prac nad poprawą infrastruktury chodników i ciągów pieszych
6		Budowa infrastruktury dla rowerzystów i pieszych	realizacją budowy tras rowerowych o znaczeniu komunikacyjnym według opracowanej w 2015r. koncepcji ścieżek rowerowych Gminy Suchy Las, w tym na styku z Miastem Poznaniem i węzłami przesiadkowymi, a także poprawa bezpieczeństwa wszystkich użytkowników dróg, w tym rowerzystów, dzięki zmianom organizacji ruchu, oraz kontynuacja prac nad poprawą infrastruktury chodników i ciągów pieszych. Realizacja działania będzie miała wpływ na popularyzację ruchu rowerowego i pieszego w gminie, co przełoży się na zmniejszenie emisji CO ₂ w sektorze transportu.
7	Zadania systemowe	Ograniczenie emisji substancji do powietrza poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania domów jednorodzinnych, mieszkań, budynków użyteczności publicznej w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z systemów grzewczych oraz źródeł wytwarzania energii elektrycznej. Respektowanie zapisów w programach wyższego szczebla jak np. Plan Gospodarki Odpadami dla województwa Wielkopolskiego
8		Prowadzenie akcji edukacji ekologicznej w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii – spotkania, pogadanki	Podnoszenie świadomości mieszkańców może odbywać się poprzez organizowanie kampanii informacyjnych i promocyjnych, konkursów, festynów oraz dni tematycznych dotyczących szeroko rozumianego zrównoważonego korzystania z energii. Istotne jest, aby władze lokalne oraz podmioty, które zarządzają budynkami miały rolę wzorcową. Działania te powinny objąć swoim zasięgiem jak największą liczbę osób. Działanie ma na celu podniesienie stanu świadomości ekologicznej społeczności lokalnej z uwzględnieniem wszystkich grup wiekowych czy społecznych.

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Suchy Las 2023 r.

III. Uwarunkowania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych – zewnętrzne powiązania funkcjonalne

Uwarunkowania dotyczące zagospodarowania terenu wynikające z realizacji ponadlokalnych celów publicznych na poziomie województwa i kraju określa między innymi

obowiązujący Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr V/70/19 z 25 marca 2019 r.

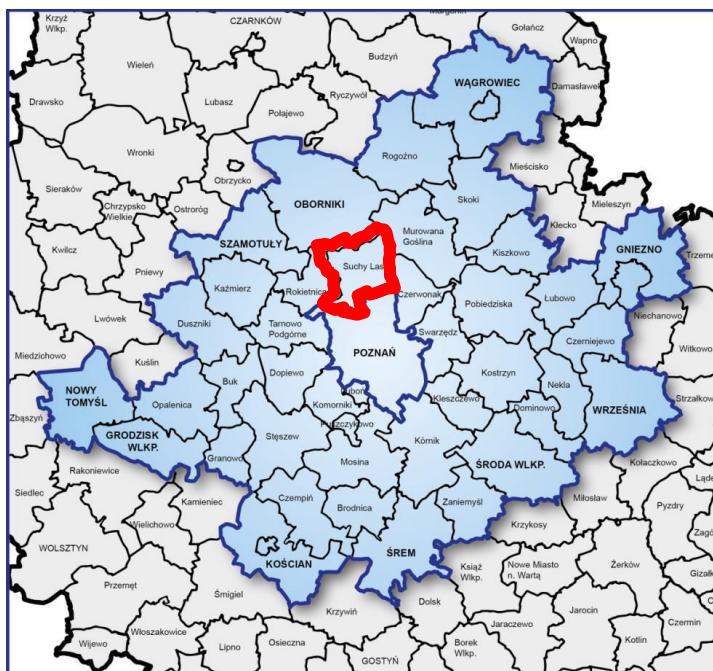
„Zgodnie z Konsepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych kraju biorą udział w postępującej integracji funkcjonalnej z najważniejszymi ośrodkami miejskimi. Ponieważ impulsy rozwojowe generowane przez bieguny wzrostu w województwie absorbowane są w pierwszej kolejności przez obszary znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie tych miast, do obszarów wiejskich uczestniczących w powyższych procesach włączono wszystkie gminy wiejskie lub miejsko-wiejskie położone w granicach miejskich obszarów funkcjonalnych”, w tym Suchy Las. „Obszary te biorą udział w najbardziej dynamicznych procesach rozwojowych. Bezpośrednie sąsiedztwo z najważniejszymi ośrodkami regionu powoduje, że gminy te znajdują się w strefie bezpośredniego oddziaływania potencjału rozwojowego. Przewagę konkurencyjną zyskują również dzięki dobrym połączeniom komunikacyjnym z miastem wojewódzkim. Wysoki poziom rozwoju jednostek wiejskich niesie za sobą także negatywne konsekwencje. W gminach tych zauważalne jest silne zjawisko suburbanizacji, w tym również suburbanizacji funkcjonalnej. W gminach wiejskich oraz na obszarach wiejskich gmin miejsko-wiejskich zauważalne jest również zjawisko zatracania pierwotnych funkcji wiejskich, na rzecz zupełnie obcych dla tych jednostek funkcji miejskich. Ponadto wyraźny jest również napływ ludności miejskiej na tereny wiejskie, co powoduje liczne konflikty społeczne i kulturowe. Codzienne dojazdy do pracy pomiędzy ośrodkiem miejskim a obszarami wiejskimi powodują nasilanie się zjawiska kongestii¹.”.

Lokalizacja gminy Suchy Las w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Poznania ma znaczący wpływ na społeczne, gospodarcze i przestrzenne procesy zachodzące na terenie gminy. Zgodnie z krajowymi dokumentami strategicznymi, ze względu na stopień złożoności zagadnień społeczno-gospodarczych i przestrzennych oraz ze względu na konieczność koordynacji i efektywności działań publicznych wskazane zostały miejskie obszary funkcjonalne, w tym miejski obszar funkcjonalny Poznania – Poznański Obszar Metropolitalny (MOF), w zasięgu którego leży Suchy Las.

---

¹ Kongestia – wzrost liczby pojazdów na drogach oraz natężenie ruchu; paraliż drogowy spowodowany zakorkowaniem pewnych odcinków dróg.

Rysunek 3. Położenie gminy Suchy Las w miejskim obszarze funkcjonalnym Poznania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, 2016 r.

Zgodnie z uwarunkowaniami określonymi na potrzeby planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, dla struktury sieci osadniczej MOF charakterystyczny jest duży ośrodek centralny – metropolia o randze krajowej, która wraz z graniczącymi gminami tworzy rdzeń – strefę procesów metropolizacji. Do rdzenia zaliczono południową i zachodnią część gminy. Centralną, północną i wschodnią część gminy Suchy Las zaliczono do struktury „zielonego pierścienia metropolii”. Jest to struktura otaczająca koncentrycznie Poznań, zawierająca tereny rolne, lasy oraz wody powierzchniowe, uzupełnione o łąki, mokradła oraz inne elementy środowiska przyrodniczego. Celem wyznaczenia zielonego pierścienia metropolii jest ograniczenie presji urbanizacyjnej na tereny podmiejskie i zapobieganie rozpraszania zabudowy oraz łączeniu się sąsiadujących jednostek osadniczych. Temu celowi towarzyszy funkcja społeczna, zapewniająca dostępność do terenów wypoczynku w bliskim sąsiedztwie miejsca zamieszkania, zachowanie odpowiedniej wielkości i jakości terenów otwartych, ochronę krajobrazu oraz funkcja środowiskowa, której głównym zadaniem jest ochrona terenów biologicznie czynnych, terenów o wysokiej przydatności dla gospodarki rolnej oraz wzmocnienie powiązań terenów aktywnych biologicznie.

Uwarunkowania o znaczeniu ponadlokalnym obejmują:

- *W zakresie powiązań komunikacyjnych:*
  - *międzynarodowych i krajowych*

- drogę ekspresową S11 relacji Koszalin – Poznań – Bytom – Zachodnią Obwodnicę Poznania na odcinku od granicy gminy do Węzła Poznań – Północ – jako połączenie z węzłem Poznań Zachód na autostradzie A2; droga S11 planowana jest do włączenia do Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T) - ogólnoeuropejskiej sieci łączącej wszystkie regiony Unii Europejskiej i obejmującej wszystkie rodzaje transportu; S11 zaliczono do obiektów uzupełniających sieć bazową,
- drogę krajową nr 11 klasy technicznej głównej ruchu przyspieszonego (GP) – planowaną docelowo jako droga ekspresowa S11 – jako połączenie węzła Poznań – Północ z północną Polską,
- przystosowanie do prędkości ≥ 120 km/h (dla pociągów osobowych) linii kolejowej nr 354 relacji Poznań – Piła a następnie docelowo do prędkości 160 km/h oraz jej włączenie do sieci kolejowych o znaczeniu państwowym;
- *regionalnych*
  - budowę Zewnętrznego Pierścienia Drogowego Bliskiego Zasięgu Aglomeracji Poznańskiej – Północno – Wschodniej Obwodnicy Aglomeracji Poznańskiej - na odcinku węzeł Złotkowo – Suchy Las – Owińska – Uzarzewo – droga ekspresowa S5 – w klasie GP,
  - ulicę Obornicką, drogę gminną – dawną drogę krajową nr 11 na odcinku od granicy miasta Poznania do węzła Poznań - Północ,
  - planowaną drogę klasy głównej, nowego wylotu na Oborniki,
  - drogę wodną Warta – fragment drogi wodnej o znaczeniu regionalnym, jako szlaku żeglugi śródlądowej – części „Wielkiej Pętli Wielkopolski”;

Połączenie gminy Suchy Las z sąsiadującymi gminami i z miastem Poznań siecią dróg powiatowych, do których zaliczają się:

- droga nr 2061P relacji Wargowo – gr. powiatu obornickiego – Zielątkowo – Golęczewo – łączy gminę Suchy Las z gminą Oborniki,
- droga nr 2400P relacji Napachanie – Rokietnica – Bytkowo – Sobota – Złotkowo – łączy gminę Suchy Las z gminą Rokietnica,
- droga nr 2406P relacji Bolechowo – Promnice – Biedrusko – gr. powiatu m. Poznań – Radojewo – Poznań – łączy gminę Suchy Las z gminą Czerwonak i m. Poznań,
- droga nr 2427P relacji Żydowo – gr. powiatu – Sepno – gr. powiatu – Zielątkowo – Chludowo – łączy gminę Suchy Las z gminą Rokietnica,
- droga nr 2428P relacji Golęczewo – Sobota – łączy gminę Suchy Las z gminą Rokietnica,

- droga nr 2430P relacji Psarskie – gr. powiatu m. Poznań – Złotniki – łączy gminę Suchy Las z m. Poznań,
- droga nr 2431P relacji Radojewo – gr. powiatu m. Poznań – Suchy Las – gr. powiatu m. Poznań – łączy gminę Suchy Las z m. Poznań;
- *W zakresie powiązań infrastruktury technicznej*
- *międzynarodowych i krajowych – sieci przesyłowe*
  - ropociąg tranzytowy „Przyjaźń” obejmujący rurociągi dalekosiężne wysokiego ciśnienia o średnicach DN 520 i DN 820 wraz z towarzyszącym kablem światłowodowym, łączący Bazę Surowcową w Płocku z bazą ropy naftowej zlokalizowaną w Schwedt (Niemcy),
  - przesyłową linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia o napięciu 220 kV relacji GPZ Plewiska - GPZ Czerwonak;
- *regionalnych*
  - dystrybucyjną linię elektroenergetyczną 110 kV Piątkowo (PKO) – Kiekrz (KEK),
  - planowany Główny Punkt Zasilania – stację elektroenergetyczną WN 110kV/SN Suchy Las (SYL),
  - gazociąg DN 350 wysokiego ciśnienia relacji Czerwonak - Konarzewo o ciśnieniu roboczym gazu powyżej 2,5 MPa wraz z odboczką DN100 Suchy Las (rok budowy 1994),
  - stację gazową pierwszego stopnia Suchy Las – Złotniki,
  - linię sieci teleradiowych SLR Poznań/Piątkowo – Szamotuły i planowaną realizację połączenia pomiędzy obiektami radiowymi RTCN Gniezno Wągrowiec – SLR Poznań – Piątkowo, które, obok Radiowo-Telewizyjnego Centrum Nadawczego w Śremie, zaliczone zostały do najważniejszych elementów infrastruktury radiowej województwa,
  - Składowisko Odpadów Komunalnych miasta Poznań;
- *W zakresie terenów specjalnych*
  - teren poligonu wojskowego Biedrusko – K-2201,
  - tereny kompleksów wojskowych K-8637, K-4515, K-8605, K-8606, K-8607, K-8621, K-8637, K-8638.
- *W zakresie powiązań środowiskowych*
- *O randze międzynarodowej i krajowej*
  - obszary węzłowe, które wyróżniają się dużą różnorodnością gatunkową, krajobrazową i siedliskową oraz stanowią ważne ostoje dla gatunków rodzimych oraz wędrownych o randze europejskiej i krajowej;

- obszary NATURA 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Samicy PLB300013 i obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Biedrusko PLH300001,
- Obszar chronionego krajobrazu „Biedrusko” i fragment Obszaru chronionego krajobrazu „Doliny Samicy Kierskiej w gminie Suchy Las”,
- rezerwat przyrody „Gogulec”,
- położony w bezpośrednim sąsiedztwie gminy, na terenie miasta Poznania rezerwat „Meteoryt Morasko”;
- o elementy budujące spójność systemu przyrodniczego – korytarze ekologiczne – korytarz o randze krajowej Doliny Warty (na terenie gminy brak korytarzy lądowych);
- *O randze regionalnej*
  - forma geomorfologiczna Poznański Przełom Warty, odcinek Śrem – Oborniki, który łączy przecinające pasmowo Wielkopolskę wielkie formy geomorfologiczne przechodzące na obszar sąsiednich województw, o znaczeniu międzyregionalnym: Pradolinę Warszawsko – Berlińską (Warciańsko – Odrzańską) w części centralnej oraz Pradolinę Toruńsko – Eberswaldzką (Noteci – Warty) w części północnej Wielkopolski,
  - korytarz Samicy Kierskiej.

IV. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia terenów

IV.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Suchy Las obowiązują plany miejscowe (zgodnie ze stanem na 30.06.2022 r. 206 planów) obejmujące powierzchnię ok. 9 095 ha, co stanowi ok. 78,40% powierzchni gminy. Zgodnie z analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz oceną postępów w opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Nr LXVIII/793/24 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów miejscowych obowiązujących na terenie gminy Suchy Las), o której mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wszystkie obowiązujące plany są aktualne pod warunkiem fragmentarycznych zmian kilku

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

z tych planów oraz nowych planów na części terenów objętych planami obowiązującymi, co dostosuje ich ustalenia do obecnych potrzeb gminy lub inwestorów. Intensyfikacja prac planistycznych przyczyniła się znacząco do rozwoju gminy pod względem społeczno-gospodarczym.

Dominującą funkcją mieszkaniową wyznaczoną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Zmiany struktury funkcjonalnej zabudowy mieszkaniowej kształtowane są głównie przez zmianę relacji pomiędzy zabudową mieszkaniową i zagrodową. Jednocześnie relacja zabudowy jednorodzinnej do wielorodzinnej wskazuje na zachowanie dotychczasowego kierunku zagospodarowania terenu. Zabudowa wielorodzinna (w gminie Suchy Las ograniczona do zabudowy maksymalnie 6-lokalowej, wyjątkowo 8-lokalowej) stanowi zaledwie 15% i dopuszczona jest głównie na terenie miejscowości Suchy Las, Biedrusko i Złotniki. Obowiązujący wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Wykaz uchwał w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian obowiązujących na terenie gminy Suchy Las – stan na 17.06.2022 r.

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
1995 r.			
1.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las, rejon ul. Sprzeczej i Mokrej	Uchwała nr XXVIII/151/95 Rady Gminy Suchy Las z dnia 1.12.1995	Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 15 z 1995r. poz.119
1997 r.			
2.	zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gm. Suchy Las we wsi Złotniki działki nr ewid. 214/64 i 158/4 i zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Suchy Las, rej. ul. Leśnej i Sprzeczej działki nr ewid. 172 i 173/3	Uchwała nr L/258/97 Rady Gminy Suchy Las z dnia 10.04.1997r.	Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 11 z dn. 02.06.1997r. poz. 85
3.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchego Lasu, rejon ul. Jagodowej i Rolnej	Uchwała nr LII/272/97 Rady Gminy Suchy Las z dnia 15.05 1997r.	Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 13 z dn. 23.06.1997r. poz. 96
4.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las we wsi Gołęczewo działka nr ewid. 375/13	Uchwała nr LV/291/97 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18.09.1997r.	Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 20 z dn. 15.10.1997r. poz. 170
1998 r.			
5.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przy ul. Mokrej – dz. nr ewid. 894. Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Suchy Las	Uchwała nr LIX/317/98 Rady Gminy Suchy Las z dnia 12.02.1998r.	Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 4 z dn. 13.03.1998r. poz. 50
6.	zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Suchy Las, rejon ul. Leśnej i Sprzeczej – dla działek nr ewid. 838/7, 838/8, 838/9, 838/10, 839/2, 839/6 oraz części działek nr ewid. 840/2, 841/2 przy ul. Stara Droga	Uchwała nr LXIII/331/98 Rady Gminy Suchy Las z dnia 14.05.1998r.	Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 11 z dn. 15.06.1998r. poz. 104
7.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i aktywizacji gospodarczej w Złotnikach, gm. Suchy Las	Uchwała nr LXIV/339/98 Rady Gminy Suchy Las z dnia 4.06.1998r.	Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 17 z dn. 03.08.1998r. poz. 222

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
8.	zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowo-usługowych Suchy Las – Południowy Zachód (część działki nr ewid. 572)	Uchwała nr LXV/350/98 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18.06.1998r.	Dz. Urz. Woj. Pozn. Nr 15 z dn. 20.07.1998r. poz. 186
1999 r.			
9.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Suchym Lesie przy ul. Mokrej – ul. Leśnej, dz. nr ewid. 896, stanowiący zmianę planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las	Uchwała nr XIV/129/99 Rady Gminy Suchy Las z dnia 05.08.1999r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 65 z dn. 15.09.1999r. poz. 1319
10.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i aktywizacji gospodarczej Złotniki, gm. Suchy Las	Uchwała nr XIX/171/99 Rady Gminy Suchy Las z dnia 19.11.1999r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 84 z dn. 26.11.1999r. poz. 1592
2000 r.			
11.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Chłudowie, na terenie działek o nr ewid. 385/3, 385/4 i części działki o nr ewid. 388 – zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las	Uchwała nr XXXI/286/2000 Rady Gminy Suchy Las z dnia 5.10.2000r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 73 z dn. 25.10.2000r. poz. 982 Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 81 z dn. 28.11.2000r. poz. 1077
12.	zmiana „Miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowo-usługowych Suchy Las – Południowy Zachód” na terenie działki o nr ewid. 461/1w Suchym Lesie	Uchwała nr XXXI/287/2000 Rady Gminy Suchy Las z dnia 5.10.2000r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 73 z dn. 25.10.2000r. poz. 983
13.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złotkowo rejon pomiędzy ul. Pawłowicką, torami PKP, południową granicą działki nr ewid. 72 i drogą krajową K 11 – zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las	Uchwała nr XXXI/288/2000 Rady Gminy Suchy Las z dnia 05.10.2000r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 73 z dn. 25.10.2000r. poz. 984 Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 83 z dn. 30.11.2000r. poz. 1098
14.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Suchy Las, rejon ulic Polnej i Mokrej	Uchwała nr XXXII/307/2000 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26.10.2000r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 79 z dn. 14.11.2000r. poz. 1057
15.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Złotnikach dla działek o nr ewid. 104/3, 104/4, 105/2, 104/4 i 105/5	Uchwała nr XXXV/343/2000 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21.12.2000r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 2 z dn. 12.01.2001r. poz. 21
16.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gołęczewie dla działki o nr ewid. 361	Uchwała nr XXXV/344/2000 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21.12.2000r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 2 z dn. 12.01.2001r. poz. 22
17.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Chłudowie dla działki o nr ewid. 176	Uchwała nr XXXV/345/2000 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21.12.2000r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 2 z dn. 12.01.2001r. poz. 23
18.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowo-usługowych w Złotnikach, rej. Jelonek, na terenie działki o nr ewid. 238/4	Uchwała nr XXXV/346/2000 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21.12.2000r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 2 z dn. 12.01.2001r. poz. 24
2001 r.			
19.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 111/2, 111/3 i 111/6 w Chłudowie	Uchwała nr XL/382/2001Rady Gminy Suchy Las z dnia 15.03.2001r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 30 z dn. 29.03.2001r. poz. 472
20.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 63/5, 63/8, 63/10, 63/12, 63/14, 63/16 w Złotkowie	Uchwała nr XL/383/2001Rady Gminy Suchy Las z dnia 15.03.2001r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 30 z dn. 29.03.2001r. poz. 473
21.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejsc. Złotkowo na terenie działek o nr ewid. 33/2, 34/7, 34/8	Uchwała nr XLII/403/2001 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26.04.2001r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 48 z dn. 07.05.2001r. poz. 816
22.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Zielątkowo, rejon ulic Szkolnej, Leśnej i Dworcowej	Uchwała nr XLIV/425/2001 Rady Gminy Suchy Las z dnia 12.07.2001r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 89 z dn. 30.07.2001r. poz. 1762

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
23.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Suchy Las, rejon Aleksandrowo-Północny Wschód	Uchwała nr XLVIII/449/2001 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18.10.2001r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 139 z dn. 15.11.2001r. poz. 2789
24.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotkowo – Południowy Wschód	Uchwała nr XLVIII/450/2001 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18.10.2001r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 139 z dn. 15.11.2001r. poz. 2788
25.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las – rejon ulicy Nektarowej	Uchwała nr XLIX/467/2001 Rady Gminy Suchy Las z dnia 15.11.2001r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 149 z dn. 03.12.2001r. poz. 3112
26.	zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Suchego Lasu, rejon ul. Leśnej i Sprzecznej, na terenie działek o nr ewid. 860/23, 860/24, 860/25 oraz części działek o nr ewid.: 860/26, 843/11 i 844/2	Uchwała nr LI/488/2001 Rady Gminy Suchy Las z dnia 13.12.2001r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4 z dn. 10.01.2002r. poz. 179
2002 r.			
27.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo –Północ	Uchwała nr LII/502/2002 Rady Gminy Suchy Las z dnia 07.02.2002r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 32 z dn. 28.02.2002r. poz. 989
28.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złotkowo na terenie działek o nr ewid.: 55/2 i 55/3	Uchwała nr LII/503/2002 Rady Gminy Suchy Las z dnia 07.02.2002r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 32 z dn. 28.02.2002r. poz. 988
29.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Chłudowo na terenie działki o nr ewid. 264/5	Uchwała nr LV/525/2002 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28.03.2002r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 77 z dn. 05.06.2002r. poz. 1995
30.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Chłudowo na terenie działki o nr ewid. 404	Uchwała nr LX/563/2002 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22.08.2002r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 118 z dn. 27.09.2002r. poz. 3301
31.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Gołęczewo, rejon ul. Lipowej	Uchwała nr LX/564/2002 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22.08.2002r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 118 z dn. 27.09.2002r. poz. 3302
32.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko na terenie części działki o nr ewid. 47/2	Uchwała nr LX/562/2002 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22.08.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 118 z dn. 27.09.2002r. poz. 3300
33.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko na terenie części działki o nr ewid. 52	Uchwała nr LXI/572/2002 Rady Gminy Suchy Las z dnia 12.09.2002r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 121 z dn. 08.10.2002r. poz. 3381
2003 r.			
34.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Suchym Lesie przy ul. Mokrej – Leśnej, dz. nr ewid. 896 oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Suchego Lasu rejon ul. Sprzecznej i Mokrej dla działki nr ewid. 891/7 – na terenie działek o nr ewid. 891/40 i 896/1 w Suchym Lesie	Uchwała nr V/45/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30.01.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 30 z dn. 28.02.2003r. poz. 572
35.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Złotnikach, rej. Jelonek, na terenie działek o nr ewid. 252, 258/2, 259 i 260 – zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowo usługowych wsi Złotniki, rej. Jelonek	Uchwała nr V/47/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30.01.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 30 z dn. 28.02.2003r. poz. 574
36.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu – Biedrusko	Uchwała nr V/48/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30.01.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 30 z dn. 28.02.2003r. poz. 575
37.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Suchym Lesie na terenie działek o nr ewid. 860/16 i 860/17	Uchwała nr VII/58/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 20.03.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 60 z dn. 14.04.2003r. poz. 1118
38.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złotniki, rejon ul. Granicznej	Uchwała nr IX/80/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22.05.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 110 z dn. 27.06.2003 poz. 2034
39.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała nr IX/81/2003 Rady Gminy Suchy Las	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 110 z dn. 27.06.2003

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
	w obrębie Biedrusko, na terenie działek o nr ewid.: 219L/6, 219L/7, 219L/8, 219L/9, 210L/10, 219L/11, 219L/12, 219L/13, 219L/14, 219L/15, 219L/16, 219L/17, 219L/18, 219L/19 oraz części działek o nr ewid. 9 i 219L/5	z dnia 22.05.2003r.	poz. 2035
40.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Suchy Las na terenie działek o nr ewid.: 325/19 i 325/14 w Gołęczewie	Uchwała nr IX/82/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22.05.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 110 z dn. 27.06.2003 poz. 2036
41.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchego Lasu, rejon ul. Aroniowej i Malinowej	Uchwała nr X/90/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 12.06.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 121 z dn. 09.07.2003r. poz. 2259
42.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Złotniki, rejon między ulicami: Nektarową, Sosnową, Złotnicką i linią kolejową Poznań – Piła, do granicy miasta Poznania	Uchwała nr X/91/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 12.06.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 121 z dn. 09.07.2003r. poz. 2260
43.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Suchym Lesie przy ul. Mokrej – ul. Leśnej, działka nr ewid. 896, na terenie działek o nr ewid. 896/91, 896/92, 896/93, 896/94 i 896/95	Uchwała nr XII/103/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 17.07.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 155 z dn. 01.10.2003r. poz. 2915
44.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Chłudowie na terenie działki o nr ewid. 101/3 i części działki o nr ewid. 101/4 (rejon ul. Cmentarnej)	Uchwała nr XIV/112/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28.08.2003r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 163 z dn. 17.10.2003r. poz. 3046
2004 r.			
45.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – Nowy Rynek	Uchwała nr XXI/181/2004 Rady Gminy Suchy Las z dnia 15.01.2004r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 21 z dn. 24.02.2004r. poz. 616
46.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las, rejon ulic Stara Droga i Wierzbowa	Uchwała nr XXII/200/2004 Rady Gminy Suchy Las z dnia 11.03.2004r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 52 z dn. 21.04.2004r. poz. 1210
47.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działki o nr ewid. 103	Uchwała nr XXV/211/2004 Rady Gminy Suchy Las z dnia 13.05.2004r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 100 z dn. 30.06.2004 poz. 2012
48.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej i usług komunikacyjnych w Chłudowie	Uchwała nr XXIX/245/2004 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26.08.2004r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 143 z dn. 28.09.2004 poz. 2953
2005 r.			
49.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Chłudowo, działki nr 360/1, 360/2, 360/3	Uchwała nr XXXVIII/328/2005 Rady Gminy Suchy Las z dnia 19 maja 2005r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 108 z dn. 18 lipca 2005r. poz. 2996
50.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las dla działki o nr ewid. 312/14	Uchwała nr XXXIX/341/2005 Rady Gminy Suchy Las z dnia 16 czerwca 2005r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 113 z dn. 26 lipca 2005r. poz. 3059
51.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Chłudowo na terenie działek o nr ewid.: 521/1, 521/2, 522, 523, 524/1, 524/2	Uchwała nr XXXIX/340/2005 Rady Gminy Suchy Las z dnia 16 czerwca 2005r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 113 z dn. 26 lipca 2005r. poz. 3058
52.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Złotnikach na terenie działek o nr ewid. 895/1, 895/2, 896, 897	Uchwała nr XLI/354/2005 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18 sierpnia 2005r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 139 z dn. 22 września 2005 r. poz. 3857
53.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las, rejon ul. Diamentowej	Uchwała nr XLI/352/2005 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18 sierpnia 2005r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 154 z dn. 7 listopada 2005 r. poz. 4198
2006 r.			
54.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las, rejon ulic Strażackiej i Dębowej	Uchwała nr XLVIII/410/2006 Rady Gminy Suchy Las z dnia 19 stycznia 2006r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 36 z dn. 16 marca 2006r. poz. 1002
55.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Stefańskiego i Szkółkarskiej	Uchwała nr LI/433/2006 Rady Gminy Suchy Las z dnia 16 marca 2006r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 70 z dn. 12 maja 2006r. poz. 1765

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
56.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działek o nr ewid.: 91/1, 91/2, 91/3, 91/4, 91/5	Uchwała nr LIV/465/2006 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22 czerwca 2006r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 142 z dn. 11 września 2006r. poz. 3472
57.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Zielątkowo, rejon ulic Szkolnej, Leśnej i Dworcowej na terenie działki o nr ewid. 67/2 oraz części działek o nr ewid.: 64/6, 65, 66 i 67/10	Uchwała nr LIV/466/2006 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22 czerwca 2006r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 176 z dn. 20 listopada 2006r. poz. 4066
58.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Biedruska rejon ul. Zjednoczenia i Chłudowskiej, gm. Suchy Las.	Uchwała nr LVI/490/2006 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 sierpnia 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 156 z dn. 9 października 2006 r. poz. 3716
59.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko – POD	Uchwała nr LVII/499/2006 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21 września 2006r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 180 z dn. 24 listopada 2006r. poz. 4212
60.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las - rejon ulicy Fortecznej II	Uchwała nr LVII/502/2006 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21 września 2006r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 172 z dn. 14 listopada 2006r. poz. 3974
2007 r.			
61.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo - Południe I	Uchwała nr X/75/2007 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 maja 2007r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 121 z dn. 16 sierpnia 2007r. poz. 2819
62.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gołęczewie na terenie działek o nr ewid.: 428/1, 428/2, 429/1 i 429/2 oraz w Ziótkowie na terenie działek o nr ewid.: 83/2 i 85/1.	Uchwała nr X/76/2007 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 maja 2007r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 128 z dn. 6 września 2007r. poz. 2927
63.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko na terenie działek o nr ewid.: 35,36/1, 36/2 i części działki o nr ewid. 34.	Uchwała nr XI/79/2007 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 czerwca 2007r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 128 z dn. 6 września 2007r. poz. 2935
64.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Złotniki, rejon między ulicami: Nektarową, Sosnową, Złotnicką i linią kolejową Poznań-Piła, do granicy miasta Poznania.	Uchwała nr XII/91/2007 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 sierpnia 2007r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 152 z dn. 26 października 2007r. poz. 3343
65.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działki nr ew. 104/1.	Uchwała nr XII/93/2007 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 sierpnia 2007r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 162 z dn. 15 listopada 2007 r. poz. 3504
66.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulicy Fortecznej I	Uchwała nr XII/92/2007 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 sierpnia 2007r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 200 z dn. 14 grudnia 2007r. poz. 4582
67.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Suchy Las – rejon ulicy Nektarowej dla działki o nr ew. 366/8.	Uchwała nr XII/94/2007 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 sierpnia 2007r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 201 z dn. 17 grudnia 2007 r. poz. 4612
68.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działek nr ew. 140/15, 140/16, 131/12, 131/13, 136/11, 136/12.	Uchwała nr XVI/122/2007 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 listopada 2007r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 6 z dn. 6 lutego 2008 r. poz. 116
2008 r.			
69.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Gołęczewo – rejon ul. Spokojnej	Uchwała nr XIX/155/2008 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 lutego 2008r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 75 z dn. 12 maja 2008 r. poz. 1440
70.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działki nr ew. 191/13	Uchwała nr XXI/179/2008 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 kwietnia 2008r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 104 z dn. 27.06.2008 r. poz. 1939
71.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las - rejon ulicy Nektarowej dla działki o nr ew. 379/6	Uchwała nr XXIV/196/2008 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 sierpnia 2008r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 168 z dn. 6.10.2008 r. poz. 2816
72.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko dla działek o nr ewid.: 89/1, 14/1, 19, 89/3, 89/4, 89/5, 89/6, 89/7, 89/8, 89/9 oraz dla części działek o nr ewid.: 3/6, 10, 16, 34, 39, 89/2 i 89/10	Uchwała nr XXVI/220/2008 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 października 2008r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 228 z dn. 9.12.2008 r. poz. 3814
2009 r.			
73.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała nr XXX/264/2009 Rady Gminy Suchy Las	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 54 z dn. 26 marca 2009 r.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
	w miejscowości Złotniki na terenie działki nr ew. 362	z dnia 29 stycznia 2009 r.	poz. 752
74.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Chłudowo na terenie działek nr ew. 107 i 109	Uchwała nr XXXII/287/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 marca 2009r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 103 z dn. 20 maja 2009 r. poz. 1634
75.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złotniki dla działek o nr ew.: 214/66, 214/67 i 214/90	Uchwała nr XXXV/308/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 maja 2009r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 138 z dn. 16 lipca 2009 r. poz. 2311
76.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las w rejonie ulic: Szkółkarskiej, Jagodowej, Stefańskiego i Zachodniej	Uchwała nr XXXVI/320/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 czerwca 2009 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 157 z dn. 26 sierpnia 2009 r. poz. 2694
77.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złotniki dla działek o nr ew.: 214/13, 214/15, 214/19, 214/21 oraz części działek o nr ew.: 217 i 219	Uchwała nr XXXVII/332/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia 16 lipca 2009r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 168 z dn. 15 września 2009 r. poz. 2864
78.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko dla działki o nr ew. 13/10	Uchwała nr XXXIX/354/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia 17 września 2009r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 189 z dn. 5 listopada 2009 r. poz. 3251
79.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Jelonek dla działki o nr ew. 263.	Uchwała nr XL/357/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 września 2009 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 203 z dn. 19 listopada 2009 r. poz. 3484
80.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złotniki – rejon ulic Radosnej i Zielonej	Uchwała nr XL/358/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 września 2009r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 209 z dn. 26 listopada 2009 r. poz. 3597
81.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złotkowo – rejon ulic: Złotej i Gogulcowej	Uchwała nr XL/359/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 września 2009r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 203 z dn. 19 listopada 2009 r. poz. 3485
82.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las dla działek o nr ewid.: 1052/1, 1052/3, 1052/4, 1052/5, 1052/6, 1052/7, 1052/8, 1052/9, 1052/10, 1052/11, 1052/12, 1053, 1064, 1065, 1066 oraz dla części działki o nr ewid. 1067	Uchwała nr XLI/369/09 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 października 2009r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4 z dnia 12 stycznia 2010 r. poz. 94
83.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo Północ dla działki o nr ewid. 248 i części działki o nr ewid. 246/7	Uchwała nr XLI/370/09 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 października 2009r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4 z dnia 12 stycznia 2010r. poz. 95
2010 r.			
84.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las – rejon ulicy Nektarowej dla działek o nr ewid.: 328/1, 328/2, 327/11, 327/12, 328/16, 328/19, 328/20, 328/21	Uchwała nr XLV/408/10 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 stycznia 2010r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 74 z dnia 16 kwietnia 2010r. poz. 1493
85.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Chłudowo - rejon ulicy Za Parkiem	Uchwała nr XLVI/417/10 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 lutego 2010r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 95 z dnia 13 maja 2010r. poz. 1821
86.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo - Południe	Uchwała nr XLVI/418/10 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 lutego 2010r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 95 z dnia 13 maja 2010r. poz. 1822
87.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Obornickiej, Nektarowej i Fortecznej	Uchwała nr XLIX/454/10 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 maja 2010r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 156 z dnia 6 sierpnia 2010r. poz. 2962
88.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Zielątkowo, rejon ulic Szkolnej, Leśnej i Dworcowej na terenie pomiędzy ulicą Dworcową, działką o nr ewid. 18, północną granicą planu oraz granicą sołectw Zielątkowo i Chłudowo	Uchwała nr L/464/10 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 czerwca 2010r.	Dz. U. Woj. Wlkp. nr 174 poz. 3277 z dnia 31 sierpnia 2010r.
89.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Złotniki, rejon ul. Azaliowej	Uchwała nr LIV/514/10 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 października 2010r. Zmiana nr III/13/10 Rady Gminy Suchy Las z dnia	Dz. U. Woj. Wlkp. nr 16 poz. 366 z dnia 28 stycznia 2011r.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
		9 grudnia 2010r.	
2011 r.			
90.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko na terenie działki o nr ewid. 29	Uchwała nr IV/16/11 Rady Gminy Suchy Las z dnia 20 stycznia 2011r.	DZ. URZ. WOJ. 2011.113.1897
91.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chludowo - Południowy Wschód, rejon pomiędzy ulicami Polną, Zapłocie, Łagiewnicką wraz z terenami przyległymi do tych ulic a granicą poligonu.	Uchwała nr V/25/11 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 lutego 2011r.	DZ. URZ. WOJ. 2011.106.1775
92.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko na terenie działek o nr ewid.: 35, 36/1, 36/2 i części działki o nr ewid. 34	Uchwała nr V/26/11 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 lutego 2011r.	DZ. URZ. WOJ. 2011.113.1899
93.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Złotniki na terenie pomiędzy: ulicami Obornicką, Złotnicką, torami PKP, działką nr ewid. 276/13 i ulicą Łagiewnicką	Uchwała nr XI/87/11 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 sierpnia 2011r.	DZ. URZ. WOJ. 2011.270.4296
94.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Chludowie na terenie części działki o nr ewid. 204/1	Uchwała nr XII/99/11 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 września 2011r.	DZ. URZ. WOJ. 2011.294.4749
2012 r.			
95.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko na terenie działek o nr ewid. 3/2 i 97	Uchwała Nr XVIII/153/12 Rady Gminy Suchy Las z dnia 23 lutego 2012 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 7 maja 2012 r. poz. 2048
96.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko – rejon ulic Ogrodowej i Powstańców Wielkopolskich	Uchwała Nr XXII/204/12 Rady Gminy Suchy Las z dnia 5 lipca 2012 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 11 września 2012 r. poz. 3808.
97.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotkowo – rejon ulic: Obornickiej, Lipowej, Złotej i Sobockiej	Uchwała Nr XXIV/211/12 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 sierpnia 2012 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 12 października 2012 r. poz. 4292.
98.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Chludowo – rejon ulicy Szkolnej	Uchwała Nr XXVII/241/12 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 października 2012r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 19 grudnia 2012 r. poz. 6333.
2013 r.			
99.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotkowo – Centrum	Uchwała Nr XXX/278/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 stycznia 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 24 kwietnia 2013 r. poz. 3219
100.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Chludowo na terenie działek o nr ewid. 520/1, 520/2, 521/1, 521/2, 522/1, 527/1	Uchwała Nr XXX/279/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 stycznia 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 25 marca 2013 r. poz. 2470
101.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo – Wschód	Uchwała Nr XXXI/297/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 lutego 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 04 kwietnia 2013 r. poz. 2626
102.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Chludowie na terenie pomiędzy drogą krajową nr 11, granicą sołectw Chludowo i Gołęczewo, torami kolejowymi oraz granicą z Gminą Oborniki – część A	Uchwała Nr XXXIII/310/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21 marca 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 10 maja 2013 r. poz. 3446
103.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko - rejon ulic 1 Maja, Świerczewskiego i Ogrodowej	Uchwała Nr XXXIV/317/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 kwietnia 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 28 czerwca 2013 r. poz. 4200
104.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las rejon ul. Jaśminowej i Zwolenkiewicza	Uchwała Nr XXXV/329/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 maja 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 17 lipca 2013 r. poz. 4612
105.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Zielątkowie dla działek o nr ewid 210/3 i 210/4	Uchwała Nr XXXVI/348/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 czerwca 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 11 września 2013 r. poz. 5167
106.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las rejon ul. Obornickiej, Nektarowej i Fortecznej	Uchwała Nr XXXVII/363/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 15 lipca 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 sierpnia 2013 r. poz. 4979

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
107.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Złotkowo położonej w obrębie geodezyjnym Biedrusko w rejonie ulic Klonowej i Dębowej	Uchwała Nr XXXIX/386/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 września 2013 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 11 grudnia 2013 r. poz. 7174
2014 r.			
108.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Zielątkowie na terenie działek o nr ewid.: 113/3 i 113/4	Uchwała Nr XLIV/478/14 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 lutego 2014 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 06 maja 2014 r. poz. 2946
109.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Chłudowo – rejon ulic Kościelnej i Maniewskiej	Uchwała Nr XLVI/499/14 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 kwietnia 2014 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 17 czerwca 2014 r. poz. 3628
110.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko dla działki o numerze ewidencyjnym 45/2	Uchwała Nr L/518/14 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 sierpnia 2014 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 08 października 2014 r. poz. 5161
111.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Wierzbowej i Warsztatowej	Uchwała Nr LI/539/14 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 września 2014 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 17 listopada 2014 r. poz. 6097
112.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działki o numerze ewidencyjnym 839/15	Uchwała Nr LII/556/14 Rady Gminy Suchy Las z dnia 20 października 2014 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15 stycznia 2015 r. poz. 269
2015 r.			
113.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Chłudowo na terenie działek o numerach ewidencyjnych 363/5 i 363/6	Uchwała Nr IV/29/15 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 lutego 2015 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 08 kwietnia 2015 r. poz. 2248
114.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Biedrusku na terenie działki o nr ewid. 32	Uchwała Nr IV/30/15 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 lutego 2015 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 08 kwietnia 2015 r. poz. 2249
115.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działek o numerach ewidencyjnych: 860/23, 860/24, 860/34, 860/36, 860/37 i części działki o numerze ewidencyjnym 860/35	Uchwała Nr V/39/15 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 marca 2015 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 05 maja 2015 r. poz. 3035
116.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działek o numerach ewidencyjnych: 593/6 i 594/5 i części działki o numerze ewidencyjnym 532/9	Uchwała Nr VI/51/15 Rady Gminy Suchy Las z dnia 23 kwietnia 2015 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 16 czerwca 2015 r. poz. 3827
117.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działki o numerze ewidencyjnym 472/42	Uchwała Nr VII/57/15 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 maja 2015 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 10 czerwca 2015 r. poz. 3714
118.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Biedrusko na terenie działki o nr ewid. 27/4	Uchwała Nr IX/85/15 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 sierpnia 2015 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 07 września 2015 r. poz. 5156
119.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Złotkowie, w rejonie węzła komunikacyjnego "Złotkowo"	Uchwała Nr XIII/151/15 Rady Gminy Suchy Las z dnia 17 grudnia 2015 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 29 grudnia 2015 r. poz. 8912
2016 r.			
120.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Gołęczewie na terenie działek o nr ewid. 278/1 i 278/3	Uchwała Nr XVIII/190/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 kwietnia 2016 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 12 maja 2016 r. poz. 3344
121.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las w rejonie ulic Sucholeskiej i Powstańców Wielkopolskich - etap II	Uchwała Nr XVIII/191/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 kwietnia 2016 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 12 maja 2016 r. poz. 3345
122.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Chłudowo - rejon ulicy Szkolnej	Uchwała Nr XXII/226/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 września 2016 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 16 listopada 2016 r. poz. 6981
123.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo - Wschód I	Uchwała Nr XXII/242/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 05 października 2016 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 16 listopada 2016 r. poz. 6982
124.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Park Technologiczny - Północny Wschód	Uchwała Nr XXII/243/16 Rady Gminy Suchy Las	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 16 listopada 2016 r.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
	w Złotnikach	z dnia 05 października 2016 r.	poz. 6983
125.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Suchy Las, rejon ulicy Bogusławskiego - Północny Wschód	Uchwała Nr XXIV/262/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 listopada 2016 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 12 grudnia 2016 r. poz. 7884
126.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo - węzeł przesiadkowy	Uchwała Nr XXVI/298/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 19 grudnia 2016 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 05 stycznia 2017 r. poz. 269
2017 r.			
127.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Złotkowie na terenie działki o nr ewid. 66/18	Uchwała Nr XXVII/300/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 stycznia 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 07 marca 2017 r. poz. 1924
128.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działki o nr ewid. 311/5	Uchwała Nr XXIX/320/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 marca 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 25 kwietnia 2017r. poz. 3489
129.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko – Kościół	Uchwała Nr XXXI/338/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 maja 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 5 czerwca 2017 r. poz. 4215
130.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gołęczewo – Wschód II	Uchwała Nr XXXII/340/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 maja 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 5 czerwca 2017 r. poz. 4216
131.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Szkolnej, Nizinnej i Kwiatowej	Uchwała Nr XXXIII/371/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 24 lipca 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 2 sierpnia 2017 r. poz. 5333
132.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Stromej, Tarasowej, Widokowej i na Stoku.	Uchwała Nr XXXV/376/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 sierpnia 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 11 września 2017 r. poz. 5887
133.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Wojciecha Bogusławskiego i Rolnej	Uchwała Nr XXXV/377/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 sierpnia 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 października 2017 r. poz. 6248
134.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla strefy ochronnej wokół terenu zamkniętego - kompleksu wojskowego K-8637 w obrębie geodezyjnym Biedrusko	Uchwała Nr XXXVII/414/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 października 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20 listopada 2017 r. poz. 7509
135.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Chłudowo – rejon ulicy Gołęczewskiej	Uchwała Nr XXXIX/445/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 14 grudnia 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 8 stycznia 2017 r. poz. 418
2018 r.			
136.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Chłudowo – rejon ulicy Za Parkiem II	Uchwała Nr XLIV/488/18 Rady Gminy Suchy Las z dnia 19 kwietnia 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 11 maja 2018 r. poz. 4102
137.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko – rejon ulicy 7 Pułku Strzelców Konnych	Uchwała Nr XLVII/516/18 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 sierpnia 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 17 września 2018 r. poz. 7083
138.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Jagodowej i Rolnej II – część I	Uchwała XLVIII/545/18 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 września 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 16 października 2018 r. poz. 7928
139.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Jaśminowej i Zwolenkiewicza II	Uchwała XLIX/560/18 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18 października 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 14 listopada 2018 r. poz. 8866
140.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Biedrusku na terenie działki o numerze ewidencyjnym 95	Uchwała III/31/18 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18 grudnia 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 7 stycznia 2019 r. poz. 325
141.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotniki – tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej i leśne w rejonie ulicy Złotnickiej	Uchwała III/30/18 Rady Gminy Suchy Las z dnia 18 grudnia 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 7 stycznia 2019 r. poz. 324
2019 r.			
142.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Suchy Las na terenie działki o	Uchwała Nr IV/42/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 stycznia 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21.03.2019 r. poz. 1980

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
	numeryze ewidencyjnym 217/8		
143.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotkowo, rejon ulicy Pawłowickiej Wschód	Uchwała Nr IV/43/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 stycznia 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21.02.2019 r. poz. 1981
144.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – obszar pomiędzy ulicami Leśną, Bogusławskiego i Strażacką	Uchwała Nr IV/44/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 stycznia 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21.02.2019 r. poz. 1982
145.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – obszar pomiędzy ulicami Jagodową, Szkółkarską i Stefańskiego	Uchwała Nr IV/45/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 stycznia 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21.02.2019 r. poz. 1983
146.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko - Cmentarz	Uchwała Nr V/66/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21 lutego 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 5.03.2019 r. poz. 2492
147.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu zamkniętego, obejmujący działki o nr ewid. 1, 459 i 472 w obrębie Biedrusko	Uchwała Nr VI/90/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 marca 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 5.04.2019 r. poz. 3564
148.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las, rejon ulicy Diamentowej II	Uchwała Nr X/125/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 sierpnia 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 30.09.2019 r. poz. 8057
149.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Promienistej, Borówkowej i Powstańców Wielkopolskich	Uchwała Nr X/126/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 sierpnia 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 30.09.2019 r. poz. 8080
150.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – rejon ulic Jagodowej i Rolnej II – cz. II	Uchwała Nr XI/140/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 września 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 14.10.2019 r. poz. 8631
151.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko - Centrum	Uchwała Nr XII/141/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 września 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3.10.2019 r. Poz.8261
152.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w Złotnikach na terenie działek o numerze ewidencyjnym 276/10 i 276/11	Uchwała Nr XIII/163/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 listopada 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 17.12.2019 r. poz. 10957
2020 r.			
153.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Biedrusko na terenie obejmującym działki o numerach ewidencyjnych 333/1, 333/2, 333/3, 333/4, 333/5	Uchwała Nr XVII/212/20 Rady Gminy Suchy Las z dnia 23 kwietnia 2020 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 13.05.2020 r. poz. 4140
154.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w Złotnikach na terenie działek o numerach ewidencyjnych 295/12 i 295/13	Uchwała Nr XXV/269/20 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 października 2020	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 4.11.2020 r. poz. 8213
155.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – fragment obszaru pomiędzy ulicami Szkółkarską i Stefana Stefańskiego	Uchwała Nr XXVII/301/20 Rady Gminy Suchy Las z dnia 10 grudnia 2020 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 29.12.2020 r. poz. 10148
156.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotniki – Północny Zachód	Uchwała Nr XXVII/302/20 Rady Gminy Suchy Las z dnia 10 grudnia 2020 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 29.12.2020 r. poz. 10149
2021 r.			
157.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Chludowo – rejon ulicy Maniewskiej	Uchwała Nr XXXIII/372/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 maja 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 17.06.2021 poz. 4906
158.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Chludowo – Północny Zachód – etap I	Uchwała Nr XXXIII/373/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 maja 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 17.06.2021 r. poz. 4971
159.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Zielątkowo – Północny Wschód – etap I	Uchwała Nr XXXIII/374/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 maja 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 17.06.2021 r. poz. 4907
160.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w Biedrusku na terenie działek o numerach ewidencyjnych 44/12 i 44/13	Uchwała Nr XXXIII/375/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 maja 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 22.06.2021 poz. 4980
161.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Jelonek – rejon ulic Nektarowej i Krótkiej	Uchwała Nr XXXIV/403/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 sierpnia 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.09.2021 r. poz. 6991
162.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Suchy Las – teren zabudowy usługowo –	Uchwała Nr XXXVII/415/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 25.10.2021 r. poz. 7874

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy Suchy Las	Dziennik Urzędowy Woj. Wielkopolskiego
	przemysłowej w rejonie ulic Sprzecznej i Mokrej	30 września 2021 r.	
163.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko – rejon ulic Kasztanowej, Chłudowskiej, Poznańskiej i 7 Pułku Strzelców Konnych – cz.I	Uchwała Nr XXXVIII/423/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 października 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 30.11.2021 r. poz. 9052
164.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotniki – rejon ulicy Łagiewnickiej	Uchwała Nr XXXIX/442/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 listopada 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 10.12.2021 r. poz. 9732
2022 r.			
165.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko – rejon ulic Kasztanowej, Chłudowskiej, Poznańskiej i 7 Pułku Strzelców Konnych – cz.II	Uchwała Nr XLVI/527/22 Rady Gminy Suchy Las z dnia 23 maja 2022 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 24.06.2022 r. poz. 4814
166.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Biedrusko – rejon Rowu Północnego – część I	Uchwała Nr L/578/22 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 października 2022 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 22.11.2022 r. poz. 8217
2023 r.			
167.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Jelonek - rejon ulic Złotnickiej i Sosnowej	Uchwała Nr LXIV/744/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 listopada 2023 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.12.2023 r. poz. 12229
2024 r.			
168.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotniki – rejon ulicy Wrzosowej	Uchwała Nr LXVI/772/24 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 stycznia 2024 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 07.05.2024 r. poz. 4544
169.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Złotniki - rejon ulicy Prostej	Uchwała Nr LXVII/780/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 lutego 2024 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.03.2024 r. poz. 2940
170.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w Biedrusku – rejon ulic Poznańskiej i Ogrodowej	Uchwała Nr LXVIII/792/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21 marca 2024 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 02.04.2024 r. poz. 3346
171.	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w południowo-wschodniej części obrębu Biedrusko wraz z terenem zamkniętym i jego strefą ochronną	Uchwała Nr II/15/24 Rady Gminy Suchy Las z dnia 23 maja 2024 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 13.06.2024 r. poz. 5555

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Suchy Las 20.06.2024 r.

IV.2. Decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Na sytuację planistyczną na terenie gminy Suchy Las wpływ mają również wydawane decyzje o warunkach zabudowy, jednak ze względu na dominujące pokrycie obowiązującymi planami nie stanowią one głównego czynnika kształtującego politykę planistyczną gminy. Decyzjami, które mają wpływ są w szczególności decyzje dotyczące lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w Biedrusku i w Suchym Lesie. W okresie od 1 grudnia 2014 r. do 31 marca 2023 roku wydanych zostało przez Wójta Gminy 129 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz 291 decyzji o warunkach zabudowy, w tym:

- 194 dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przy czym kilka decyzji dotyczyło zespołu budynków,
- 3 dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

- 13 dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami,
- 1 dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami,
- 1 dla zabudowy zagrodowej,
- 2 dla zabudowy usługowej,
- 77 dla zabudowy produkcyjno-usługowej.

IV.3.Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania terenów

Aktualne zagospodarowanie terenów oraz jego zmiany na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat na terenie gminy Suchy Las przedstawia tabela nr 4.

Zgodnie z „Zestawieniem gruntów dla jednostki ewidencyjnej gmina Suchy Las” w 2022 r. powierzchnia gruntów ogółem wynosiła 11 606 ha, z czego powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych oraz terenów komunikacyjnych stanowiła ogółem 848 ha. Dodatkowo powierzchnia pod gruntami rolnymi zabudowanymi wynosiła 64 ha. W związku z powyższym całkowita powierzchnia terenów zabudowanych i zurbanizowanych na 04.05.2022 r. wynosiła 912 ha, co stanowi 7,8% całkowitej powierzchni gminy.

Największy odsetek powierzchni gminy stanowią grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione (32,09%) oraz tereny różne (31,01%), które, z częścią lasów, nieużytków i wód stanowią tereny zamknięte poligonu wojskowego Biedrusko o powierzchni 6445,66 ha. Użytki rolne stanowią 26,19% a ich powierzchnia zmniejszyła się na przestrzeni 5 lat o 4,31%, głównie na rzecz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych które zajmują 4,72% powierzchni gminy. Wzrost powierzchni zajętej przez grunty zabudowane i zurbanizowane wyniósł 19% tj. do około 545 ha. Pozostałe grunty stanowią niewielki odsetek powierzchni gminy.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Tabela 4. Zmiany w zagospodarowaniu w oparciu o strukturę użytkownika gruntów

Lp.	Sposób użytkowania	Powierzchnia (ha)	Udział w pow. gminy (%)	Powierzchnia (ha)	Udział w pow. gminy (%)	Powierzchnia (ha)	Udział w pow. gminy (%)	Zmiany w użytkowaniu (%)
		2012 r.		2017 r.		2022 r.		
1.	Użytki rolne:	3 169	27,30%	3 121	26,89%	3038	26,19 %	-4,31 %
1.1	- grunty orne	2 746	23,70%	2 690	23,18%	2637	22,73 %	-4,13 %
1.2	- sady	71	0,60%	66	0,57%	46	0,39 %	-54,35 %
1.3	- łąki	203	1,70%	202	1,74%	197	1,70 %	-3,05 %
1.4	- pastwiska	41	0,40%	60	0,52%	57	0,50 %	+28,07 %
1.5	- grunty rolne zabudowane	71	0,60%	69	0,59%	64	0,55 %	-10,94 %
1.6	- grunty pod stawami	8	0,10%	12	0,10%	9	0,08 %	+11,11 %
1.7	- grunty pod rowami	29	0,20%	26	0,22%	28	0,24 %	-3,57 %
2.	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione:	3 716	32,00%	3 724	32,09%	3724	32,09 %	+0,22
2.1	- lasy	3 701	31,90%	3 695	31,84%	3700	31,88 %	-0,03 %
2.2	- grunty zadrzewione i zakrzewione	15	0,10%	29	0,25%	24	0,21 %	+37,50 %
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane:	440	3,8%	478	4,12%	545	4,72 %	+19,27 %
3.1	- tereny mieszkaniowe	271	2,30%	289	2,49%	345	2,98 %	+21,45 %
3.2	- tereny przemysłowe	11	0,10%	15	0,13%	33	0,29 %	+66,67 %
3.3	- inne tereny zabudowane	97	0,80%	107	0,92%	106	0,91 %	+8,49 %
3.4	- zurbanizowane tereny niezabudowane	45	0,40%	49	0,42%	36	0,32 %	-20,00 %
3.5	- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	16	0,10%	18	0,16%	25	0,22 %	+36,00 %
4.	Tereny komunikacyjne:	302	2,60%	339	2,92%	349	3,01 %	+13,47 %
4.1	- drogi	263	2,30%	301	2,59%	303	2,61 %	+13,20 %
4.2	- tereny kolejowe	38	0,30%	37	0,32%	38	0,33 %	0,00 %
4.3	- inne	1	0,00%	1	0,01%	8	0,07 %	+87,50 %
5.	Grunty pod wodami:	94	0,80%	96	0,83%	97	0,84 %	+3,09 %
5.1	- powierzchniowymi płynącymi	55	0,50%	56	0,48%	57	0,49 %	+3,51 %
5.2	- powierzchniowymi stojącymi	39	0,30%	40	0,34%	40	0,35 %	+2,50 %
6.	Nie użytki	258	2,20%	248	2,14%	248	2,14 %	-4,03 %
7.	Tereny różne	3 627	31,30%	3599	31,01%	3604	31,01 %	-0,64 %
8.	Razem	11 606	100,00%	11 605	100%	11605	100,00 %	

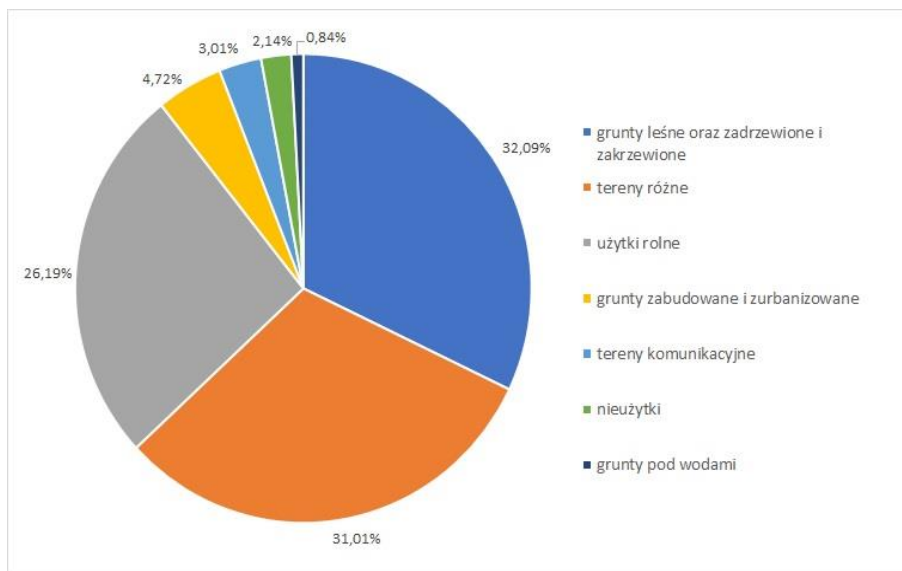
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, stan na 2012 r., 2017 r. i PODGIK z 2022 r.

Zgodnie z Decyzją nr 7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia terenów 6445,6590 ha, co stanowi 55,56% powierzchni gminy, wchodzi w zasięg terenów wojskowych zamkniętych – terenu poligonu Biedrusko i pozostałych

kompleksów wojskowych. Po wyłączeniu obszaru poligonu wojskowego Biedrusko, tereny zabudowane i zurbanizowane wraz z zabudową siedliskową stanowią około 11,8%, z czego 6,66 % to tereny zabudowy mieszkaniowej, 1,24% tereny zabudowy zagrodowej, 0,64 % tereny przemysłowe, a 3,22 % - inne tereny zabudowane.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w ujęciu procentowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PODGiK z 04.05.2022 r.

IV.4. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego uzbrojenia terenów

Wszystkie jednostki osadnicze na terenie gminy Suchy Las wyposażone są w sieć wodociągową. Dane dotyczące ogółu ludności korzystającej z poszczególnych instalacji podano na podstawie GUS na koniec 2021 r. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej stanowiła 99 % ogółu ludności.

Dostępność do sieci kanalizacyjnej jest mniejsza niż dostępność do sieci wodociągowej. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 76,8% ludności.

Gmina posiada dostęp do sieci gazowej, z której na koniec 2021 r. korzystało 99,2 % ludności.

Na terenie gminy Suchy Las systemem kanalizacji deszczowej objęte są miejscowości Suchy Las, Złotniki i Biedrusko. Dla miejscowości opracowane zostały koncepcje programowo-przestrzenne rozwoju sieci kanalizacji deszczowej.

Zasilanie odbiorców znajdujących się na terenie gminy odbywa się za pomocą linii średniego napięcia 15kV ze stacji energetycznych 110/15kV w Kiekrzu, Piątkowie, Czerwonaku i Bolechowie. W celu wzmocnienia istniejącego systemu, również w związku z planowanym rozwojem terenów przemysłowych, w trakcie realizacji jest budowa nowej stacji elektroenergetycznej 110kV/15kV Suchy Las (SYL).

Prawie połowa dróg na terenie gminy to drogi o nawierzchni bitumicznej (1,9%). Drogi o nawierzchni gruntowej lub wysypanej tłuczniem stanowią odpowiednio 19,1% i 6,3% (stan na 31 grudnia 2022 r.).

IV.5. Struktura administracyjna

W skład gminy wchodzi 8 miejscowości: Biedrusko, Chludowo, Gołęczewo, Jelonek, Suchy Las, Zielątkowo, Złotkowo oraz Złotniki. Ponadto powołano 11 jednostek pomocniczych o nazwach równoznacznych z nazwami jednostek administracyjnych, dzieląc jednocześnie Złotniki na 3 jednostki: Złotniki - Wieś, Złotniki - Osiedle i Osiedle Grzybowe oraz wydzielając z miejscowości Suchy Las jednostkę Suchy Las - Wschód. W obrębie jednostek pomocniczych wyróżniono 6 sołectw: Chludowo, Gołęczewo, Zielątkowo, Złotkowo, Złotniki - Wieś i Jelonek oraz 4 osiedla: Suchy Las, Suchy Las - Wschód, Biedrusko, Złotniki - Osiedle i Osiedle Grzybowe. Ośrodek gminny mieści się w miejscowości Suchy Las i leży w południowej części gminy, przy jej granicy z miastem Poznań.

V. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

W strukturze własności gminy Suchy Las dominują grunty będące własnością Skarbu Państwa (grunty SP), z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste. Zajmują one powierzchnię 7688 ha, co stanowi 66,25 % wszystkich gruntów znajdujących się w granicach administracyjnych gminy, na co przeważający wpływ mają tereny leśne poligonu Biedrusko. Duży udział w ogólnym zestawieniu własnościowym gruntów mają również grunty należące do osób fizycznych, które zajmują 2546 ha (21,94%). Szczegółowo strukturę władania gruntami na terenie gminy Suchy Las przedstawia poniższa tabela nr 5 oraz wykres nr 2.

Tabela 5. Stan prawny gruntów

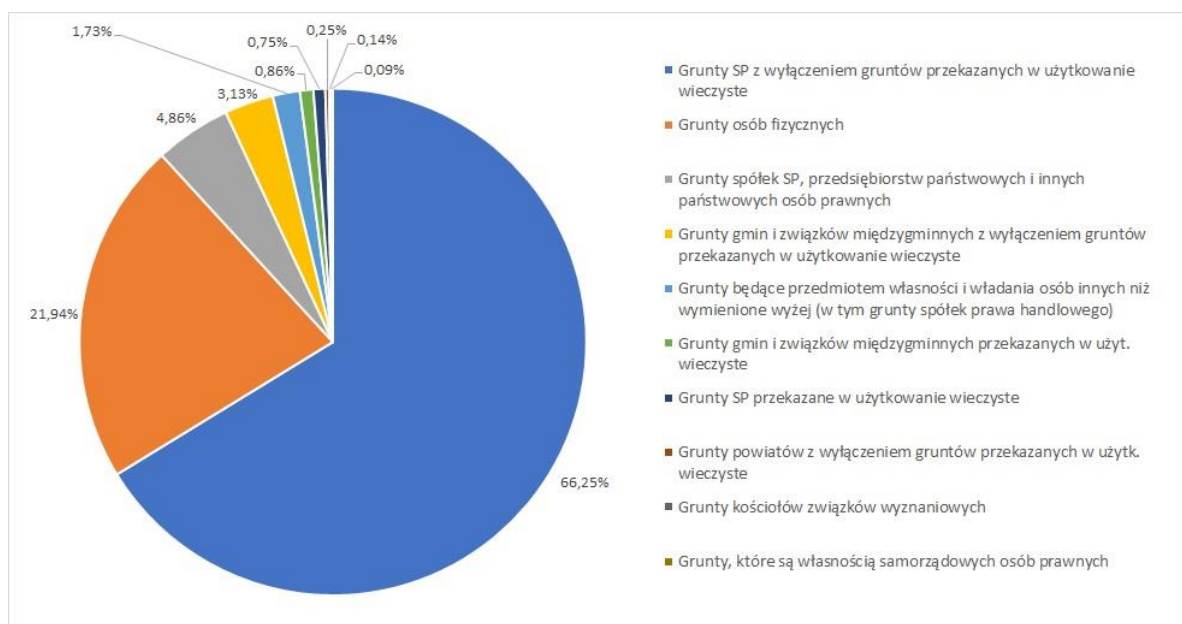
Wyszczególnienie	Gmina 2017		Gmina 2022	
	Powierzchnia [ha]	Udział %	Powierzchnia [ha]	Udział %
Grunty SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	7 721	66,53	7 688	66,25
Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	109	0,94	87	0,75
Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	574	4,95	564	4,86
Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	329	2,83	363	3,13

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Wyszczególnienie	Gmina 2017		Gmina 2022	
	Powierzchnia [ha]	Udział %	Powierzchnia [ha]	Udział %
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w użytkowanie wieczyste	100	0,86	100	0,86
Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych	0	0,00	10	0,09
Grunty osób fizycznych	2 553	22,00	2546	21,94
Grunty spółdzielni	11	0,09	0	0
Grunty kościołów związków wyznaniowych	15	0,13	17	0,14
Wspólnoty gruntowe	0	0,00	0	0
Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	27	0,23	29	0,25
Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0,00	0	0
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0,00	0	0
Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0,00	0	0
Grunty będące przedmiotem własności i władania osób innych niż wymienione wyżej (w tym grunty spółek prawa handlowego)	166	1,43	201	1,73
Razem:	11 605	100,00	11 605	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Poznaniu – stan na 1.01.2022 r.

Wykres 2. Stan prawy gruntów w ujęciu procentowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Poznaniu – stan na 1.01.2022 r.

VI. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Przez ład przestrzenny, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Ład przestrzenny określający strategiczne cele i kryteria kształtowania oraz harmonizowania struktur przestrzennych, wyrażające zasady i kierunki gospodarowania przestrzenią geograficzną, zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, stanowi jeden z elementów ładu zintegrowanego. W procesie przewidywania, projektowania przyszłości i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, proces równoważenia rozwoju, regulowany przez formułowanie zasad i kierunków określających politykę ładu zintegrowanego, będzie łączył w sobie dodatkowo:

- ład społeczny: identyfikujący strategiczne cele i środki oraz przedsięwzięcia zmierzające do poprawy jakości życia społeczeństwa,
- ład ekonomiczny określający strategiczne cele i środki generujące efektywny rozwój społeczno-gospodarczy,
- ład ekologiczny formułujący uwarunkowania i strategiczne cele ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego, zmierzające do utrwalania rozwoju ekologicznie zrównoważonego (ekorozwoju).

Pojęcie ładu przestrzennego związane z zagospodarowaniem przestrzennym funkcjonujące w tym systemie, wyraża dążenie do harmonii, uporządkowania, proporcjonalności i zrównoważenia rozwoju środowiska człowieka przy wykorzystaniu zasady „projektowania uniwersalnego” lub „projektowania dla wszystkich”.

Strukturę przestrzenną obszaru gminy determinuje kilka czynników, które mają wpływ i przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego lub wprowadzają ograniczenia w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy:

- położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Poznania, w zasięgu miejskiego obszaru funkcjonalnego;
- położenie gminy w ciągu dawnej drogi krajowej nr 11;
- lokalizacja na terenie gminy węzła komunikacyjnego na drodze ekspresowej S11 Poznań - Północ;
- przebieg linii kolejowej nr 354 i nr 395 - obwodnicy kolejowej Poznania;
- położenie ponad połowy gminy w zasięgu terenów zamkniętych, głównie poligonu wojskowego Biedrusko;

- tereny przyrodniczo cenne objęte ochroną prawną w obrębach Biedrusko i Zielątkowo;
- ograniczenia przestrzenne związane z występowaniem na zachodzie doliny Samicy Kierskiej objętej ochroną prawną oraz od wschodu, doliny rzeki Warty.

W przypadku struktury zainwestowania w gminie Suchy Las jednoznacznie można stwierdzić, iż do najbardziej zainwestowanych obszarów należy wielofunkcyjny ośrodek gminny Suchy Las. Mieszczą się tu podstawowe usługi publiczne dla mieszkańców gminy, ale również usługi o charakterze ponadlokalnym. Pozostałe tereny zainwestowane stanowią przede wszystkim tereny wsi sołeckich, gdzie zabudowę usługową uzupełniają również podstawowe usługi publiczne. Większość zainwestowanych terenów zlokalizowanych jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych. Zabudowa rozwija się w sposób regulowany i uporządkowany, z wyjątkiem pojedynczych przypadków. Cechuje ją większa intensywność w części południowej gminy oraz większa ekstensywność w części północnej.

Struktura przestrzenna wraz ze strukturą zainwestowania gminy Suchy Las jest czytelna, a pokrycie terenu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego jest znaczne, co przekłada się na ściśle określone regulacje związane z wymogami ładu przestrzennego. Zapisy obowiązujących planów na terenie gminy Suchy Las pozwalają na kształtowanie ładu przestrzennego w sposób gwarantujący jego odpowiednią jakość. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy jednak wziąć pod uwagę, że ochrona ładu przestrzennego związana jest z wyeksponowaniem najbardziej wartościowych elementów krajobrazu przyrodniczego i kulturowego, eliminowaniem dysharmonizujących elementów zagospodarowania oraz prowadzeniem rewitalizacji i rehabilitacji obszarów zdegradowanych o niskiej atrakcyjności funkcjonalnej i architektonicznej. W związku z wynikami analiz ekonomicznych, społecznych i środowiskowych wykonanych na potrzeby niniejszego Studium oraz bilansem terenów przeznaczonych pod zabudowę w odniesieniu do prognozowanej liczby ludności, należy w planach miejscowych uwzględnić nowe obszary rozwoju budownictwa zapewniając jednocześnie odpowiednie wyposażenie tych obszarów w infrastrukturę techniczną. Kształtowanie nowej zabudowy powinno uwzględniać również charakter zabudowy stosowany w danej miejscowości.

VI.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Na terenie gminy ukształtowały się następujące strefy funkcjonalno-przestrzenne, wskazane w dotychczasowym Studium:

1. strefy zurbanizowane obejmujące:

- 1) strefy osadnicze uwzględniające strefę procesów suburbanizacyjnych o większej intensywności - miejscowości Suchy Las, Jelonek, część Złotnik, Złotkowo i Biedrusko oraz uwzględniające pozostałe miejscowości: Gołęczewo, Chłudowo i Zielątkowo,
- 2) strefy działalności gospodarczej;
2. strefa rolnicza, w tym:
  - 1) strefa tradycyjnej produkcji rolniczej,
  - 2) strefa rolnictwa doświadczalnego i nauki;
3. tereny specjalne – o znaczeniu ponadgminnym.

VI.1.1. Strefy zurbanizowane

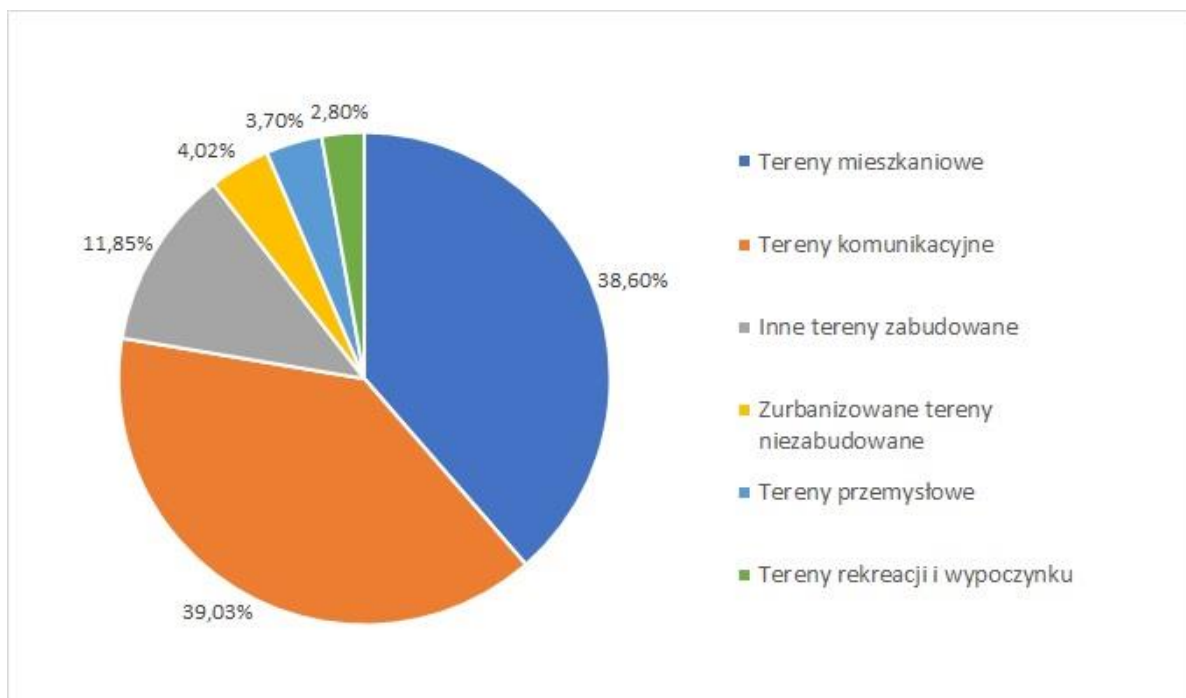
Strefa zurbanizowana obejmuje tereny zainwestowane o zróżnicowanej zabudowie mieszkaniowo-usługowej wraz z licznymi podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą, w tym o charakterze produkcyjno-usługowym. Strukturę gruntów zabudowanych i zurbanizowanych przedstawia tabela nr 6. Największy udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych stanowią tereny komunikacyjne (39,03 %) oraz mieszkaniowe (38,60%) o łącznej powierzchni 694 ha co stanowi 77,63 % wszystkich terenów zabudowanych i zurbanizowanych. Inne tereny zabudowane, do których zalicza się między innymi grunty pod budynkami i urządzeniami związanymi z administracją, służbą zdrowia, handlem, usługami, nauką, oświatą zajmują 11,85% gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, natomiast tereny przemysłowe stanowią 3,7 % (33 ha) tych gruntów i to ten rodzaj gruntów odnotował największą dynamikę wzrostu powierzchni w ciągu ostatnich 5 lat – 110 %.

Tabela 6. Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Suchy Las

	tereny mieszkaniowe	tereny przemysłowe	inne tereny zabudowane	zurbanizowane tereny niezabudowane	tereny rekreacji i wypoczynku	tereny komunikacyjne
Dane z roku	2017					
Powierzchnia (ha)	289	15	107	49	18	339
Udział w ogólnej powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (%)	35,4	1,8	13,1	6	2,2	41,5
Dane z roku	2022					
Powierzchnia [ha]	345	33	106	36	25	349
Udział w ogólnej powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (%)	38,60	3,70	11,85	4,02	2,80	39,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, stan na 01.01.2017 r. i 30.04.2022 r.

Wykres 3. Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w ujęciu procentowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Suchy Las, stan na 30.04.2022 r.

VI.1.1.1. Strefy osadnicze

W strefie osadniczej gminy widoczne są trzy dodatkowe podstrefy charakteryzujące się zróżnicowaną intensywnością procesów inwestycyjnych. Miejscowości Suchy Las, Jelonek, Złotkowo i część miejscowości Złotniki położone są w strefie metropolizacji – intensywnych procesów urbanizacyjnych. Największe zróżnicowanie funkcji obserwuje się w miejscowości Suchy Las, gdzie funkcja mieszkaniowa często sąsiaduje z funkcją usługową i magazynową. Jednocześnie zauważalna jest koncentracja terenów o funkcjach usługowych i produkcyjnych wzdłuż dawnej drogi krajowej nr 11 na odcinku od wiaduktu im. G. Narutowicza do węzła komunikacyjnego Poznań - Północ. Pozostałe miejscowości: Gołęczewo, Chludowo i Zielątkowo, położone na północ od węzła Poznań - Północ, charakteryzuje nieco niższa presja inwestycyjna i większa ekstensywność zabudowy. Trzecią podstrefę, ze względu na lokalizację we wschodniej części gminy, w otoczeniu terenów poligonu wojskowego, stanowi miejscowość Biedrusko, gdzie dominującą funkcją jest zabudowa mieszkaniowa szeregową i wielorodzinną.

VI.1.1.2. Strefy działalności gospodarczej

Strefy działalności gospodarczej obejmują podstrefę z terenami położonymi na północ i południe od węzła Poznań - Północ, pomiędzy dawną drogą krajową nr 11, a linią

kolejową nr 354 relacji Poznań–Piła. Strefa ta nie jest obecnie całkowicie wykształcona, ale uchwalone w tym obszarze plany miejscowe umożliwiają zainwestowanie tych terenów w oparciu o ich ustalenia. Kolejna podstrefa obejmuje tereny położone w rejonie Parku Technologicznego „You Nick” w Złotnikach. W południowej części miejscowości Suchy Las, głównie w rejonie ulic Diamentowej i Stefańskiego oraz w rejonie drogi krajowej nr 11 zlokalizowane są również tereny działalności gospodarczej – podstrefy o zróżnicowanym standardzie zabudowy.

VI.1.2. Strefa rolnicza

Strefa rolnicza stanowi drugą wyróżniającą się strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy. Powyższa strefa zajmuje północną część gminy, fragmentarycznie areal w środkowej części gminy oraz znaczny areal w południowo-zachodniej części gminy. Strefa w północnej części gminy charakteryzuje się użytkami rolnymi o wysokiej bonitacji gleb oraz gospodarką indywidualną o charakterze rozdrobnionym. W południowo-zachodniej części gminy występuje ośrodek rolnictwa o charakterze doświadczalno-naukowym.

Cała strefa rolnicza gminy ulega systematycznemu zmniejszeniu na skutek zachodzących intensywnych procesów urbanizacyjnych.

VI.1.3. Tereny specjalne o znaczeniu ponadgminnym

Na terenie gminy znajdują się obszary i obiekty o znaczeniu ponadgminnym, które wprowadzają ograniczenia dotyczące zagospodarowania terenów lub zaspokajają potrzeby nie tylko mieszkańców gminy Suchy Las, ale i gmin sąsiednich. Należą do nich:

- Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne w Złotnikach – kierunek specjalistyczny produkcji rolnej rozwija się w oparciu o areal rolny wysokiej kultury, kadry naukowe i techniczne Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu;
- Tereny zamknięte związane z obronnością państwa – teren poligonu wojskowego Biedrusko i pozostałych kompleksów wojskowych;
- Składowisko Odpadów zlokalizowane na terenie obrębu geodezyjnego Biedrusko, poza zwartym obszarem wsi, zarządzane przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu;
- Rodzinne Ogrody Działkowe w Biedrusku, Złotkowie, Złotnikach i Suchym Lesie oraz obiekty sportowo - rekreacyjne w Złotnikach i w Suchym Lesie (Gminny Ośrodek Sportu w Suchym Lesie i Park Wodny „Octopus”) – zaspokajają potrzeby rekreacyjne i wypoczynku dla mieszkańców gminy i terenów sąsiednich.

VII. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

VII.1. Struktura przyrodnicza oraz stan i funkcjonowanie środowiska naturalnego gminy

VII.1.1. Regionalizacja fizycznogeograficzna gminy

Według podziału na jednostki fizycznogeograficzne J. Kondrackiego z 1994 r. obszar gminy Suchy Las należy do dwóch mezoregionów. Granica pomiędzy dwoma mezoregionami: Pojezierzem Poznańskim i Poznańskim Przełomem Warty przebiega przez centralną część gminy. Zachodnia część gminy należy do mezoregionu Pojezierze Poznańskie (315.51), a wschodnia część gminy położona jest w zasięgu mezoregionu - Poznański Przełom Warty (315.52).

Gmina Suchy Las położona jest w następujących jednostkach:

- megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa (3),
- prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31),
- podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie (314 - 316),
- makroregion: Pojezierze Wielkopolskie (315.5),
- mezoregion: Pojezierze Poznańskie (315.51), Poznański Przełom Warty (315.52).

VII.1.2. Budowa geologiczna

Na budowę geologiczną gminy największy wpływ miały czwartorzędowe procesy glacialne, interstadialne i interglacialne oraz procesy związane z tektoniką wgłębną, z którą związana jest strefa dyslokacji Szamotuły – Oleśnica, mająca charakter rowu tektonicznego (Rowu Poznania). Rów Poznania tworzą osady oligocenu, miocenu i pliocenu. Miąższość wymienionych osadów waha się od 300 do 400 m. W obrębie Rowu występują większe pokłady mioceńskich węgli brunatnych, mułków, ilów i piasków drobnych. Podłoże ilaste w tym rejonie osiąga rzędne od 80 do 90 m n.p.m. W granicach rzędnych terenu od 90 do 120 m n.p.m. formację czwartorzędową stanowią wyłącznie gliny pylaste i gliny piaszczyste. Obok glin zwałowych występują piaski i żwiry, zarówno akumulacji wodnolodowcowej, jak i moren czołowych oraz piaski i mady rzeczne.

VII.1.3. Rzeźba terenu

Najwyższym wzniesieniem młodoglacjalnych pagórków, na terenie bezpośrednio przyległym do gminy jest Góra Moraska – 153,9 m n.p.m., zlokalizowana na terenie rezerwatu „Meteoryt Morasko”.

Rzeźba terenu gminy jest zróżnicowana. Większość terenu gminy zajmuje wysoczyzna morenowa falista. Obszar gminy Suchy Las wzniesiony jest średnio na wysokości od około 90 m n.p.m. do 110 m n.p.m. Najniżej położone obszary to obniżenie Jeziora Glinnowieckiego – 67,2 m n.p.m. oraz dolina rz. Warty 49,2 m n.p.m. Deniwelacje sięgają około 90 m.

Charakterystycznymi dominantami naturalnymi w krajobrazie są wzgórza moreny czołowej, zlokalizowane na terenie poligonu wojskowego, od Złotkowa w kierunku północno-wschodnim do Warty – Góra Dąbrowskiego 108,8 m n.p.m., Wzgórze Sobieskiego 106,7 m n.p.m., Wzgórze Batorego 101,2 m n.p.m. oraz Wzgórze Jagiełły 98,7 m n.p.m. Pagórki moreny czołowej znajdują się na terenie gminy między innymi na północ i północny - wschód od osiedla Złotkowo oraz wzdłuż południowej granicy poligonu wojskowego, na północ od osiedli: Złotniki - Wieś i Suchy Las - Wschód. Materiały budujące moreny czołowe to głównie żwiry, piaski, gliny, iły, często mozaikowo ułożone.

Charakterystycznym elementem rzeźby terenu południowej części gminy jest sandr utworzony w czasie stadiału poznańskiego zlodowacenia bałtyckiego z wód roztopowych lądolodu z rejonu Góry Moraskiej.

Z uwagi na budowę geomorfologiczną obszaru poligonu Biedrusko można wyróżnić trzy główne jednostki na jego terenie. W południowej części dominują pagórki moreny czołowej, zbudowane głównie z piasków i żwirów pochodzenia wodnolodowcowego. Środkowy, największy obszar, to wysoczyzna morenowa, falista i pagórkowata, z przewagą piasków i glin zwałowych. Od północnego wschodu i wschodu w obręb ostoi wchodzi Poznański Przełom Warty - południkowy odcinek doliny rzecznej powstały przez przekształcenie rynny polodowcowej.

VII.1.4. Krajobraz

Zgodnie z typologią krajobrazu naturalnego Polski obszar gminy leży w zasięgu następujących typów krajobrazu:

- dolin i obniżeń, zalewowych den dolin – akumulacyjnych, równin zalewowych w terenach nizinnych związanych z rzeką Wartą i Samicą Kierską;
- krajobraz nizin, glacialny, wzgórzowy – związany z rejonem Wzgórz Świerczewskiego w północnej części obrębu Biedruska, rejonem Gołęczewo-Sobota i Góry Morasko;

- krajobraz nizin, glacjalny, równinny i falisty – pozostałe tereny.

Zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania dotyczącymi ochrony osi widokowych i punktów widokowych, widok z drogi powiatowej nr 2061P na dolinę Samicy Kierskiej na odcinku Gołęczewo - Zielątkowo rekomendowany jest do objęcia ochroną.

VII.1.5. Gleby

Gleby na terenie gminy są odzwierciedleniem warunków litologicznych, a więc posiadają zróżnicowaną przydatność w odniesieniu do rolniczego wykorzystania. Największe powierzchnie obejmują kompleksy gleb klas 5 i 6 – żytnie dobre i żytnie słabe. Są to gleby przesycające, wymagające nawodnień, nawożeń i doboru upraw dla uzyskania lepszych plonów. Północną część gminy cechuje występowanie znacznych powierzchni kompleksów gleb pszenno-buraczanych. Są to głównie kompleksy żytnie bardzo dobre, klasy III. Na terenie gminy Suchy Las przeważają gleby brunatne i bielcowe, utworzone z piasków gliniastych lekkich lub słabogliniastych na glinie, rzadziej z gliny.

Doliny rzek związane są z występowaniem kompleksów trwałych użytków zielonych (1-3z), którym towarzyszą często mokradła, oczka wodne i zatorfione fragmenty dolin.

Obszar gminy Suchy Las podlega pod Okręgową Stację Chemiczno - Rolniczą w Poznaniu. Badania zasobności gleby przeprowadzane są na zlecenie indywidualnych rolników i obejmują takie parametry jak: odczyn, potrzeba wapnowania, zawartość fosforu, potasu, magnezu. Przeprowadzone dotychczas badania wykazały bardzo duże zróżnicowanie poszczególnych parametrów próbek, co w połączeniu z niewielką ilością przeprowadzonych analiz uniemożliwia uogólnienie wyników dla całej gminy.

VII.1.6. Wody podziemne

Gmina Suchy Las zgodnie z podziałem hydrogeologicznym według Paczyńskiego (1995 r.) leży w regionie wielkopolskim, znajdującym się w północno-zachodnim makroregionie hydrogeologicznym. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. z dnia 23 lutego 2023 r. poz. 335) gmina Suchy Las położona jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd GW600060) nr 60. Zgodnie z art.16 pkt 19 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn.zm.) przez jednolitą część wód podziemnych rozumie się określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Cele środowiskowe dla JCWPd określone przez ustawę w art. 59 to:

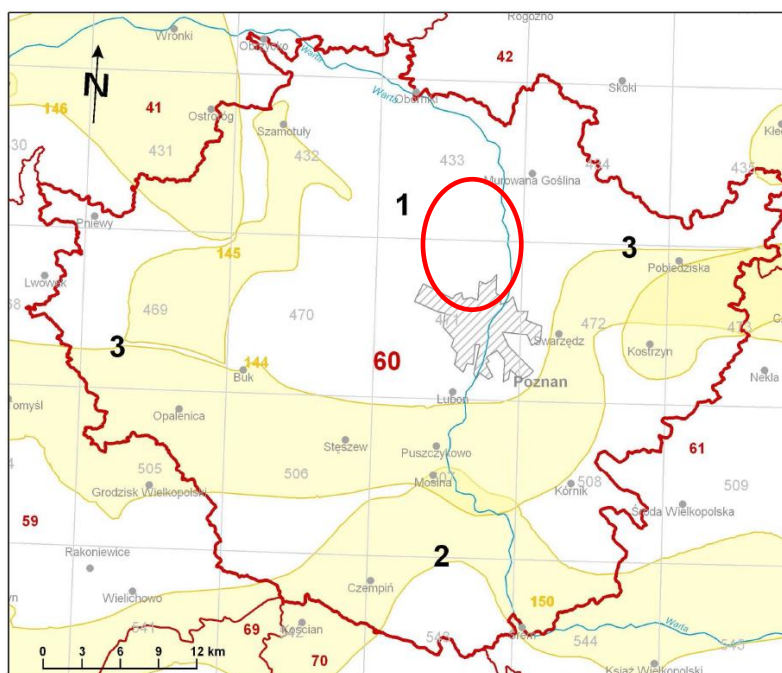
- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;

- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem, a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Zgodnie z art. 60 cele te realizuje się przez podejmowanie działań zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, polegających w szczególności na stopniowym redukowaniu zanieczyszczenia wód podziemnych przez odwracanie znaczących i utrzymujących się tendencji wzrostowych zanieczyszczenia powstałego w wyniku działalności człowieka, przy czym znacząca i utrzymująca się tendencja wzrostowa oznacza znaczący statystycznie i pod względem środowiskowym istotny wzrost stężenia substancji zanieczyszczającej, grupy tych substancji lub substancji wyrażonej jako wskaźnik w jednolitej części wód podziemnych.

Przez dobry stan wód podziemnych rozumie się taki stan jednolitych części wód podziemnych, w którym stan ilościowy wód podziemnych oraz stan chemiczny tych wód są określone co najmniej jako dobre. W Planie gospodarowania wodami stan JCWPd nr 60 zarówno ilościowy, jak i jakościowy w oparciu o dane z 2019 r. określony został jako dobry, a część wód jest jako niezagrażona nieosiągnięciem celów środowiskowych. W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego. W punkcie położonym w miejscowości Nieczajna, gmina Oborniki Wlkp. zbadano wody czwartorzędowe z warstwy wodonośnej o napiętym zwierciadle wody. Wody zakwalifikowano od kl. II - dobrej jakości.

Rysunek 4. Położenie gminy na tle JCWPd nr 60

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Stan JCWPd nr 60 zarówno ilościowy, jak i jakościowy w 2019 r. został oceniony jako dobry.

Gmina Suchy Las położona jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Ujęcia wód podziemnych zlokalizowane na terenie gminy Suchy Las bazują na wodach czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

VII.1.7. Wody powierzchniowe

Obszar gminy położony jest na pograniczu zlewni rzeki Samicy Kierskiej (część zachodnia), zlewni Bogdanki (część południowa) i bezpośrednich zlewni rzeki Warty (część wschodnia z terenem poligonu). Największymi ciekami na terenie gminy są: rzeka Warta i rzeka Samica Kierska. Pozostałe, choć liczne, często płyną okresowo lub niosą bardzo małe ilości wody.

O bilansie wodnym obszaru decydują w znacznym stopniu strefy wododziałowe o charakterze akumulacyjnym, które na terenie gminy przebiegają w znacznym swym odcinku na obszarach leśnych. Strefy te spełniają swoją właściwą funkcję retencyjną i ochronną. Tylko na obszarze Suchego Lasu, Złotnik i częściowo poligonu przebiegają poprzez tereny zabudowane lub użytki rolne.

Rzeka Warta płynie doliną o układzie południkowym wzdłuż wschodniej granicy gminy i odwadnia poprzez równoleżnikowo ułożone obniżenia dolinne wschodnią część gminy. W granicach opracowania rzekę zasila dopływ o charakterze stałym, tj. Rów Północny (tzw. Pstrągowy) oraz dopływ płynący okresowo z Jeziora Glinnowieckiego. Rejon Biedruska odwadniany jest przez mniejsze cieki mające charakter okresowy oraz system rowów melioracyjnych.

Szczególnie podmokłe są tereny obejmujące zlewnie Rowu Północnego oraz cieku w rejonie jezior Glinnowieckiego i Łysego Młyna odwadniających strefę Pagórków Poznańskich.

Zachodnia część gminy odwadniana jest przez rzekę Samica Kierska, która ma ujście do rzeki Warty poza obszarem gminy. Samica Kierska płynie rozległą doliną, która szczególnie w rejonie Zielątkowa, jest silnie zabagniona i zatorfiona. Zlewnia Samicy Kierskiej charakteryzuje się gęstą siecią rzeczną, z czego większość cieków to rowy melioracyjne o charakterze okresowym.

Największym zbiornikiem jeziornym jest Jezioro Glinnowieckie o pow. 18 ha, głębokości średniej 3,5 m, które usytuowane jest na wojskowym terenie zamkniętym. Z uwagi na walory przyrodnicze jest to obszar predysponowany do utworzenia użytku

ekologicznego. Na terenie gminy znajduje się również Jezioro Chludowskie posiadające powierzchnię 5,3 ha oraz Jezioro Gołęczewskie – 1,0 ha – silnie zarastające, otoczone terenami bagiennymi. Naturalne zbiorniki wód stojących reprezentowane są również przez liczne „oczka wodne” stanowiące wypełnienia obniżeń bezodpływowych. Największa ich koncentracja występuje w okolicach dopływu spod Łysego Młyna oraz Rowu Północnego.

Na terenie gminy brak jest posterunków wodowskazowych oraz mierzących przepływy wód powierzchniowych.

Gmina Suchy Las leży w granicach trzech JCWP, które scharakteryzowano na podstawie „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętego Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z dnia 23 lutego 2023 r. poz. 335).

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione, jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu, tak aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Cele te realizuje się przez podejmowanie działań wskazanych dla poszczególnych części wód.

Tabela 7. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie gminy Suchy Las

Nazwa jednolitej część wód [europejski kod JCW]	Aktualny stan JCW	Inne.
Bogdanka PLRW60001718578 silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, stan ogólny – zły stan wód,	<ul style="list-style-type: none"> • cele środowiskowe to: <ul style="list-style-type: none"> - umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry • dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy z uwagi na ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego w zakresie wskaźników: przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C,benzo(a)piren (występowanie w wodzie), benzo(b)fluoranten (występowanie w wodzie),benzo(g,h,i)perylen (występowanie w

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Nazwa jednolitej część wód [europejski kod JCW]	Aktualny stan JCW	Inne.
		wodzie)
Samica Kierska PLRW6000231871299 silnie zmieniona część wód	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, stan ogólny – zły stan wód,	<ul style="list-style-type: none"> • cele środowiskowe to: <ul style="list-style-type: none"> - dobry potencjał ekologiczny, - stan chemiczny poniżej stanu dobrego dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(g,h,i)perylene(w), związki tributyllocyny(w)]; - stan chemiczny dobry dla pozostałych wskaźników; • dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.
Warta od Kopli do Wełny (RW600012185999) silnie zmieniona część wód	słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny – brak danych, stan ogólny – zły stan wód,	<ul style="list-style-type: none"> • cele środowiskowe to: dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) i dobry stan chemiczny; • dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.

Źródło: II aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, (Dz. U. z 2023 r. poz. 335)

Ocenę stanu JCWP za lata 2019-2021 przedstawiono w tabeli 8. Ocena dotyczyła Jednolitych części wód ustalonych w aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, (Dz. U. z 2016 poz. 1968).

Tabela 8. Wyniki i klasyfikacja wskaźników jakości wód powierzchniowych dla JCW w gminie Suchy Las

Nazwa jednolitej część wód	Bogdanka PLRW60001718578	Dopływ z Łysego Młyna PLRW 60001718594	Rów Północny PLRW600 01718595 6	Samica Kierska PLRW60002 31871299	Warta od Różanego Potoku do Dopływu z Uchorowa (Mściszewo) PLRW600021185991
Klasa elementów Biologicznych	3	3	-	3	4
Rok	2021	2021		2017	2020
Klasa elementów hydro-morfologicznych	1	1	-	2	1
Rok	2018	2021		2017	2017

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Klasa elementów fizykochemicznych	>2	>2	-	poniżej stanu dobrego	>2
Rok	2021	2021			2020
Stan / potencjał Ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny	-	-	umiarkowany stan ekologiczny	zły potencjał ekologiczny
Rok	2018			2019	2017
Stan chemiczny	1	2	-	poniżej dobrego	poniżej dobrego
Rok	2021	2021		2019	2019
Ogólny stan wód	zły stan wód	-	-	zły stan wód	zły stan wód
Rok	2019			2019	2019

źródło: Dane GIOŚ –2022 r.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy Prawo Wodne w celu zmniejszenia zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobiegania dalszemu zanieczyszczeniu opracowuje się i wdraża na obszarze całego państwa program działań. Obecnie obowiązuje program przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. (Dz. U. 2023 poz. 244).

VII.1.8. Klimat

Klimat gminy Suchy Las znajduje się pod przeważającym wpływem mas powietrza polarno-morskiego napływającego z Atlantyku. Wpływ mas powietrza polarno-kontynentalnego jest znacznie mniejszy.

Gmina Suchy Las należy do jednych z najbardziej suchych miejsc w Polsce. Średnia roczna suma opadów dochodzi do 500 mm. Najwilgotniejszym miesiącem jest lipiec ze średnią sumą opadów wynoszącą około 75 mm. Do najbardziej suchych miesięcy zalicza się luty (opady poniżej 30 mm). W ciągu roku notuje się od 140 do 160 dni z opadami deszczu poniżej 0,1 mm i 35 dni z opadami śniegu.

Z danych meteorologicznych wynika, że średnia temperatura powietrza w ciągu roku wynosi 8,1°C. Najcieplejszym miesiącem, ze średnią temperaturą wynoszącą 18,5°C - jest lipiec. Najniższe temperatury wynoszące średnio – 1,5°C odnotowuje się w styczniu. Zimy są na ogół łagodne, lata umiarkowanie ciepłe. Okres wegetacji trwa ok. 210 dni. Typowe cechy klimatu to duże wahania i zmienność typów pogody. Charakterystycznymi wskaźnikami są: 253 dni ciepłe i upalne, 32 dni mroźne i 80 dni z przymrozkami.

Obecne tendencje zmian klimatu Polski wskazują na wzrost ocieplania się klimatu, zwiększenie niedoborów wody oraz wzrost występowania groźnych zjawisk pogodowych. Długofalowe ocieplenie klimatu natomiast prowadzi do zmniejszania się bioróżnorodności i wymierania lub zmiany zasięgów występowania poszczególnych gatunków. Warunki

klimatyczne na terenie gminy kształtują się również w wyniku oddziaływania miasta Poznań, ponieważ na skutek szybszego nagrzewania się powierzchni zabudowanych i zurbanizowanych do atmosfery dopływają sztucznie wytworzone masy ciepłego powietrza, tworząc efekt „wyspy ciepła”. W okresie grzewczym budynki oddają część ciepła na zewnątrz. Oddziaływanie miasta wpływa w szczególności na klimat lokalny w rejonach: Suchego Lasu, Jelonka i Złotnik.

W zakresie stanu czystości powietrza obszar gminy Suchy Las zalicza się do strefy wielkopolskiej obejmującej całe województwo poza miastami Poznań i Kalisz. Pełna ocena stanu czystości obejmuje następujące zanieczyszczenia: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ołów, arsen, nikiel, kadm, benzo(a)piren, pył PM10, pył PM2,5, ozon i tlenek węgla. Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim w 2022 r., uwzględniając kryteria odnoszące się do ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zakwalifikowano do klasy C pod kątem przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. W omawianej strefie został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2. W przypadku pozostałych substancji – do klasy A.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Suchy Las, zaliczono do klasy A2 ze względu na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów badanych substancji oraz docelowych poziomów badanych substancji, za wyjątkiem ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego..

Klasa strefy jest określana na podstawie stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych daną substancją. W rezultacie, nawet niezbyt rozległy obszar przekroczeń wartości normatywnych będzie miał wpływ na wynik klasyfikacji całej strefy o dużym obszarze. Z tego względu ważne jest podkreślenie faktu, że zaliczenie strefy do klasy C pod względem niektórych substancji nie oznacza złej jakości powietrza na całym jej terenie, a jest jedynie sygnałem, że w granicach strefy istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Z uwagi na rozległy obszar i uogólnienie wyników dla strefy wielkopolskiej, stan jakości powietrza atmosferycznego w gminie Suchy Las może być lepszy od przydzielonych klas.

VII.1.9. Flora

Szata roślinna gminy Suchy Las jest znacznie zróżnicowana. Najbardziej wartościowe fitokompleksy krajobrazowe znajdują się w dolinach rzek: Warty i Samicy Kierskiej.

W granicach obszaru chronionego krajobrazu Biedrusko ochronie podlegają między innymi: suche wrzosowiska, murawy kserotermiczne i napiaskowe, łąki trzęślicowe i kośne, ziołorośla, torfowiska przejściowe, trzęsawiska i młaki. Na terenie obszaru chronionego

krajobrazu stwierdzono również występowanie około 550 gatunków roślin naczyniowych. Wśród nich znalazło się 36 gatunków objętych ochroną prawną. Należą do nich przede wszystkim: storczyk krwisty, storczyk szerokolistny, goździk pyszny, rosziczka okrągłolistna, kruszczyk szerokolistny, kruszczyk błotny, goryczka błotna, bluszcz pospolity, purchawica olbrzymia (grzyb), lilia złotogłów, widlak jałowcowaty, widlak goździsty, piestrzenica (grzyb), grąźel żółty, storczyk kukawka, długosz królewski, sromotnik bezwstydnny (grzyb) szmaciak gałęzisty (grzyb), kłokoczka południowa, pełnik europejski, barwinek pospolity.

Flora naczyniowa Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Samicy Kierskiej liczy około 443 gatunków. Stwierdzono występowanie 121 zespołów roślinnych. Na obszarze „Doliny Samicy Kierskiej” stwierdzono występowanie gatunków ściśle chronionych są to: kukułka (storczyk) plamista, bluszcz pospolity, grąźel żółty oraz pełnik europejski. Bluszcz został znaleziony w runie grądu, przy południowej granicy gminy oraz na cmentarzu w Gołęczewie, natomiast grąźel w śródleśnym jeziorze, zaś pełnik i storczyk rosną na łące przy torach kolejowych.

Północna część gminy, poza Obszarami Chronionego Krajobrazu, charakteryzuje się krajobrazem o małej wartości przyrody ożywionej. Są to krajobrazy gruntów ornych, łąkowo-polnych z licznymi zadrzewieniami śródpolnymi i przydrożnymi, z obecnością zakrzewień i zadrzewień przywodnych. Zgodnie z danymi ewidencyjnymi grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 0,25% terenu gminy, tj. około 29 ha.

Południowa część gminy to tereny zdominowane przez krajobraz osadniczy. Są to obszary z przewagą nietrwałej roślinności ruderalnej. Występują tu liczne ogródki przydomowe, ogrody działkowe, fragmenty wysp leśnych, zadrzewień, zakrzewień. Ten mozaikowy układ zieleni przeplata się z zabudową mieszkaniową, usługową i techniczno-produkcyjną.

Na terenie gminy kompleksy leśne stanowią około 32% jej powierzchni. W lasach Skarbu Państwa przeważają drzewostany siedliska lasu mieszanego świeżego z drzewostanami sosnowymi lub dębowymi. Znaczne powierzchnie zajmują też siedliska boru mieszanego świeżego z monokulturą sosny lub lasu świeżego z różnorodnym drzewostanem: dębami, sosną, grabem. Wzdłuż doliny Warty występują lasy dębowo-grabowe oraz głównie w rejonie starorzeczy, łągi wierzbowe. Nad Jeziorem Glinnowieckim oraz w dolinie Rowu Północnego występują łągi jesionowo-olszowe.

VII.1.10. Fauna

Do najcenniejszych siedlisk należą doliny rzeki Warty i Samicy Kierskiej, które tworzą obszary o wysokich walorach ornitologicznych. Są to ostoje ptaków wodno-błotnych

rangi regionalnej. Stanowią miejsca lęgowe dla wielu gatunków chronionych oraz pełnią funkcje odpoczynku w okresie przelotów.

Wśród chronionych i rzadkich gatunków fauny na Obszarze Chronionego Krajobrazu w rejonie Biedruska wyróżnić można występowanie ptaków: żurawia, czapli siwej, łabędzia niemego, dzięcioła średniego, zimorodka, remiz, kani rdzawej, kani czarnej. W granicach gminy Suchy Las, w rejonie miejscowości Zielątkowo oraz w lasach przy północno-wschodniej granicy gminy, w okolicy rzeki Warty znajdują się strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania orła bielika. Takie strefy znajdują się również w sąsiedztwie gminy Suchy Las na terenach gminy Oborniki w obrębach Nieczajna i Maniewo. W niedalekim sąsiedztwie od granic administracyjnych gminy znajdują się strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania kani czarnej. W dolinie Warty znajdują się lęgowiska myszołowa, którego populację szacuje się na 20-25 par. Stwierdzono także pojedyncze gniazda sokołów: kobuza i pustułki. Tereny te są także miejscem gniazdowania gołębiarza. W zbiorowiskach szuwarowych stwierdzono pary lęgowe błotniaka stawowego. Na obszarze występują również sowy: puszczyk, uszatka i błotna.

Dolina Samicy stanowi część obszaru ważnego dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji „Dolina rzeki Samicy i stawy w Objezierzu”. Zbiorniki wodne stanowią dogodne warunki lęgowe i bytowania takich ptaków jak: łabędź niemy, gęś gęgawa, kaczki: krzyżówka, krakwa i cyraneczka oraz głowienka. Z chruścieli spotykano: łyskę, kokoszkę wodną, wodnika i zielonkę. Obok nich spotkać można perkozy: dwuczubego i rdzawo szyjnego, czajkę, bodźca piskliwego i kszyka.

Na uwagę zasługują również gatunki ptaków, które związane są z zanikającymi ekosystemami o charakterze lęgowym. Należą do nich: dzięcioł średni, remiz, drożdżik, strumieniówka oraz dziwonia.

Z płazów rozpoznano: traszkę zwyczajną, traszkę grzebieniastą, kumaka nizinnego, grzebiuszkę ziemną, ropuchę szarą i ziemną, rzekotkę drzewną, żaby zielone: wodną, jeziorkową i śmieszkę oraz żaby brunatne: trawną i moczarową. Z kolei do najczęściej obserwowanych gadów należały: padalec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, zaskroniec, żmija zygzakowata i gniewosz plamisty.

Wśród gatunków łownych można zaobserwować: dziką, daniela, sarnę i jelenia europejskiego. Często spotkać można: lisa, królika, zającą, borsuka, kunę leśną, gronostaja, łasicę i bobra europejskiego.

Na terenach zainwestowanych bytować mogą niewielkie ssaki (w tym nietoperze) i ptactwo, dla których obowiązują zakazy wynikające z ustawy o ochronie przyrody dotyczące umyślnego chwytania lub okaleczania, zabijania i niszczenia miejsc gniazdowania. Różne gatunki ptaków mają odmienne preferencje siedliskowe – tam, gdzie

znajduje się trochę zieleni osiedlają się sikory modraszka i bogatka, sroki i gawrony. Parki i ogrody to ostoje kosów, drozdów, sójek, sów uszatek i ptaków gniazdujących w dziuplach. Tereny ruderalne to miejsca występowania białorzutki, świergotki polnej, kłaskawki. Szczeliny i otwory w budynkach zajmują: jerzyki, jaskółki, płomykówki, pójdzki, pustułki i wróble.

VII.1.11. Węzły i korytarze ekologiczne

Wg Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa. Wielkopolska 2020+ w granicach gminy Suchy Las znajdują się obszary węzłowe rangi międzynarodowej i krajowej. Jako obszary węzłowe wyróżniono te, których wartość została już potwierdzona poprzez objęcie ochroną przyrody, ale nie mniejsze niż 200 ha dla parków narodowych, krajobrazowych, rezerwatów przyrody (w tym rezerваты przyrody w granicach innych form ochrony przyrody) i obszarów Natura 2000, oraz powyżej 500 ha dla obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, a także płyty ekologiczne nie objęte żadną formą ochrony przyrody, o powierzchni powyżej 2 tys. ha. Obszary o mniejszych powierzchniach mogą stanowić węzły w skali lokalnej.

We wschodniej i środkowej części gminy kryteria te spełniają obszary chronione: Natura 2000 SOO Biedrusko, obszar chronionego krajobrazu Biedrusko, rezerwat Gogulec. W części zachodniej obszar węzłowy stanowią: Natura 2000 OSO Dolina Samicy oraz OChK Dolina Samicy Kierskiej.

Na obszarze województwa znajdują się liczne szlaki migracyjne i ostoje wielu gatunków ptaków i ssaków. Wskazano zatem korytarze wzdłuż dolin rzek. Korytarz o randze międzynarodowej to dolina Warty natomiast o randze regionalnej - dolina Samicy Kierskiej. W koncepcji systemu przyrodniczego w granicach województwa wielkopolskiego wskazano jedynie korytarze ekologiczne stanowiące połączenia pomiędzy obszarami węzłowymi (w obszarach węzłowych graficznie nie przedstawiono korytarzy ekologicznych).

W planie zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania jako lokalny korytarz ekologiczny wskazany został Kanał Chludowski, stanowiący łącznik pomiędzy obszarami węzłowymi.

VII.1.12. Oddziaływanie akustyczne

Na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.) Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska dokonują oceny klimatu akustycznego na terenach położonych przy drogach o natężeniu ruchu poniżej 3 milionów pojazdów w ciągu roku (8200 pojazdów w ciągu doby). Dla pozostałych obszarów istnieje obowiązek wykonywania map akustycznych, przy czym dla dróg

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

o natężeniu ruchu powyżej 3 milionów pojazdów w ciągu roku obowiązek wykonania map spoczywa na zarządcach danych odcinków dróg. Kwalifikacja odcinków dróg do wykonania mapy akustycznej przeprowadzona została na podstawie wyników Generalnego Pomiaru Ruchu w r. 2010 r. Kolejna wykonana została na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu z 2015 r. oraz 2020/2021 r.

Tabela 9. Generalny pomiar ruchu na drodze krajowej nr 11 i drodze ekspresowej S11 na terenie gminy Suchy Las

Nr dr	Nazwa drogi	Pojazdy samochodowe ogółem		Rodzajowa struktura pojazdów samochodowych							
				Motocykle	Samochody osobowe i Mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe (dost.)	Samochody ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze	Rowery
							Bez przyczepy	Z przyczepą			
ROK	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR	SDR		
11	Chludowo-Poznań	10	18915	43	14946	1777	635	1349	155	10	55
	Oborniki-Chludowo		18133	43	14476	1671	528	1267	145	12	10
11-S11c	Oborniki-Goleńczewo	15	19727	66	14988	1813	831	1849	169	11	30
	P-ń Północ – P-ń Rokietnica		10627	22	7761	1051	389	1426	23	0	0
11-S11c	Oborniki-Goleńczewo	20/	24165	63	19101	2181	493	2185	142	0	-
	P-ń Północ – P-ń Rokietnica	21	18096	42	13393	2141	377	2097	46	0	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Wyniki generalnego pomiaru ruchu ...” z 2010 r., 2015 r. oraz 2020/2021”, GDDKiA

Ze względu na to, że na odcinku Poznań-Chludowo natężenie ruchu w 2010 r. wyniosło ponad 3 000 000 pojazdów na rok, zgodnie z przepisami odcinek ten został objęty opracowaniem mapy akustycznej. Uwzględniony został również w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 11 o łącznej długości 24,02 km”. Zakres programu obejmował analizę obszarów stanowiących otoczenie pięciu odcinków drogi krajowej nr 11 o łącznej długości 24,02 km i natężeniu ruchu większym niż 16 400 pojazdów/dobę (P/d), na których przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu.

Dla natężenia ruchu w 2015 r. do opracowania map akustycznych zakwalifikowane zostałyby obydwa objęte pomiarami odcinki drogi krajowej nr 11 i S11. Szacunkowe

natężenie ruchu na odcinku przebiegającym przez Suchy Las może wynosić około od 9 000 do 10 000 pojazdów na dobę.

W 2022 r. GDDKiA opracowała strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, w tym dla drogi krajowej nr 11 i S11 przebiegających przez gminę Suchy Las. Wyniki opracowanych strategicznych map hałasu udostępnia się na zasadach wskazanych na stronie internetowej GDDKiA.

W 2014 r., na podstawie wykonanych map akustycznych, opracowany został „Program ochrony środowiska przed hałasem dla linii kolejowych o natężeniu ruchu ponad 30 000 pociągów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014 – 2023”. Linia kolejowa nr 354 nie została ujęta w tym programie.

Hałas produkcyjny ma charakter lokalny i jest związany z prowadzoną działalnością gospodarczą. Typowymi źródłami uciążliwego hałasu pochodzącego od instalacji przemysłowych wg. WIOŚ pozostają zakłady przemysłu drzewnego (wytwórnie elementów drewnianych, stolarnie, tartaki, produkcja drewna kominkowego), zakłady produkcji kruszywa (żwirownie), warsztaty ślusarskie, warsztaty mechaniczne. Skargi wpływające do WIOŚ dotyczyły również hałasu powodowanego przez wentylatory wyciągowe, sprężarki i klimatyzatory. Uciążliwości te dotyczą najczęściej ograniczonej liczby mieszkańców i są stosunkowo łatwiejsze do ograniczenia, zarówno na podstawie działań administracyjno-prawnych, jak i technicznych.

Źródłem hałasu na terenie gminy jest również poligon Biedrusko. Przeprowadzone w 2017 r. pomiary hałasu z terenu Ośrodka Szkolenia Biedrusko i stwierdzono, że z powodu intensywności prowadzonego szkolenia, przy jednoczesnych niekorzystnych warunkach atmosferycznych emisja hałasu wykracza poza teren zamknięty. W związku z powyższym poligon może powodować uciążliwość w zakresie: drgań; promieniowania elektromagnetycznego; możliwego zanieczyszczenia powietrza; a szczególnie okresowo wzmożonego hałasu powstającego podczas realizacji strzeleń i ćwiczeń.

VII.1.13. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Do głównych źródeł promieniowania elektromagnetycznego należą linie elektromagnetyczne wysokiego napięcia i instalacje radiokomunikacyjne. Przez teren gminy Suchy Las przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 220kV i 110kV. Źródłem promieniowania niejonizującego są również stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej zlokalizowane w Suchym Lesie, Jelonku, Złotnikach, Chłudowie i Biedrusku.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadzana jest ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wykonywana od 2021 r. w cyklu dwuletnim. Podobnie jak w latach ubiegłych (od 2008 r.) podczas badań przeprowadzonych

w 2021-2022 r. w żadnym z punktów pomiarowych na terenie województwa wielkopolskiego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, określonych dla miejsc dostępnych dla ludności. Najwyższy zmierzony poziom składowej elektrycznej pola w 2021 r. wyniósł 2,8V/m (w Poznaniu na os. Jana III Sobieskiego w).

VII.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

VII.2.1. Struktura użytków rolnych

Użytki rolne stanowią 3038 ha, tj. 26,19% powierzchni gminy. Szczegółową strukturę użytkowania przedstawia tabela nr 10.

W strukturze użytkowania gruntów największą grupę stanowią grunty orne – 86,8 %. Z pozostałych użytków wyróżnia się areał łąk trwałych, który zajmuje około 6,5%.

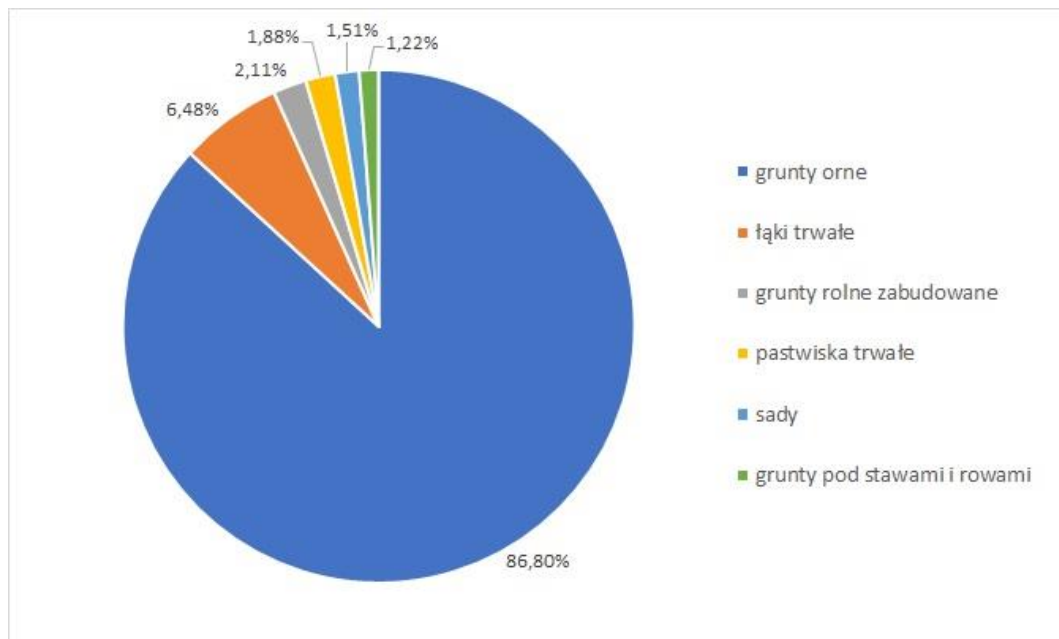
Tabela 10. Struktura użytków rolnych w gminie Suchy Las

	grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe	grunty rolne zabudowane	grunty pod stawami i rowami
Dane z 2017 r.						
Powierzchnia (ha)	2 690	66	202	60	69	34
Udział w ogólnej powierzchni gruntów rolnych (%)	86,2	2,1	6,5	1,9	2,2	1,1
Dane z 2022 r.						
Powierzchnia (ha)	2637	46	197	57	64	37
Udział w ogólnej powierzchni gruntów rolnych (%)	86,8	1,51	6,48	1,88	2,11	1,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, stan na 01.01.2017 r. i PODGIK stan na 30.04.2022 r.

Produkcja rolnicza kontynuowana jest w północnej części gminy w rejonie Gołęczewa, Zielątkowa i Chłudowa oraz w południowo - zachodniej części gminy w Złotnikach, gdzie funkcjonuje Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne „Złotniki” Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Z terenami tymi związane są grunty III klasy bonitacyjnej. Grunty klasy III występują również w obrębie Złotniki i niewielki areał w obrębie Suchy Las, jednak położone są w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych, a ich struktura jest znacznie bardziej rozproszona. Na terenie gminy Suchy Las nie występują użytki rolne I i II klasy bonitacyjnej. Grunty rolne zabudowane stanowią jedynie 64 ha tj. 2,11 % powierzchni użytków rolnych.

Wykres 4. Struktura użytków rolnych w ujęciu procentowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PODGIK, stan na 30.04.2022 r.

Łąki trwałe i pastwiska występują głównie w zachodniej części gminy i związane są z obniżeniem Samicy Kierskiej. Niewielki odsetek zajmują również sady m.in. uprawy ogrodnicze.

VII.2.2. Struktura gospodarstw rolnych

Zgodnie z danymi ze Spisu Rolnego z 2020 r. na terenie gminy było 164 gospodarstwa rolne, w tym 158 indywidualnych gospodarstw rolnych. W porównaniu do 2017 r. jest to spadek o 161 gospodarstw. Przy czym powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych wzrosła od 2017 r. o 710 ha do wielkości 2790, 29 ha.

Specyficznymi wsiami, gdzie indywidualne gospodarstwa rolne nie występują prawie wcale lub w ograniczonym zakresie jest obręb Biedrusko z terenami wojskowymi oraz Złotniki, w których funkcjonuje Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne „Złotniki” Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Natomiast indywidualne gospodarstwa rolne, szczególnie większe, powyżej 10 ha, zlokalizowane są w większości we wsiach Chłudowo i Zielątkowo.

Według danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na lipiec 2023 r. na terenie gminy Suchy Las istnieje 224 gospodarstw rolnych, z czego 119 w Chłudowie, 59 w Gołęczewie i 46 w Zielątkowie.

Tabela 11. Struktura gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w 2020 r.

Gospodarstwa rolne wg grup	ilość	Powierzchnia w ha	Udział % liczby gospodarstw	W tym: gospodarstwa indywidualne	Powierzchnia w ha	Udział % liczby gospodarstw
Ogółem	164	2927,28	100,00	158	2790,29	100,00
Do 1 ha włącznie	11	9,14	6,71	10	7,14	6,33
1 – 5 ha	61	232,38	37,20	59	228,32	37,34
5 – 10 ha	33	270,20	20,12	32	263,26	20,25
10 – 15 ha	23	308,22	14,02	23	308,22	14,56
15 ha i więcej	36	2790,29	21,95	34	1983,35	21,52

Źródło: Spis Rolny 2020 r.

W porównaniu z danymi ze Spisu Rolnego 2012 znacząco spadła liczba indywidualnych gospodarstw rolnych z grupy 1 – 5 ha, a wzrosła ilość gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha.

Odmianą liczbowo strukturę indywidualnych gospodarstw rolnych podaje Referat Wymiaru Podatków Urzędu Gminy Suchy Las, lecz tendencja jest taka sama: ogólny spadek liczby gospodarstw, spadek liczby gospodarstw najmniejszych (do 5 ha), wzrost ilości gospodarstw w grupie 15 i więcej ha.

Tabela 12. Struktura gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w 2020 r.

Indywidualne gospodarstwa rolne wg grup	2012 r.	Udział % liczby gospodarstw	Luty 2022 r.	Udział % liczby gospodarstw
ogółem	345	100,00	318	100,00
1 – 5 ha	239	69,30	217	68,24
5 – 10 ha	54	15,65	55	17,30
10 – 15 ha	38	11,00	30	9,43
15ha i więcej	14	4,05	16	5,03

Źródło: Urząd Gminy Suchy Las

Przestrzeń rolnicza stopniowo podlega presji urbanistycznej, poprzez przekształcenia na osiedla mieszkaniowe, tereny działalności gospodarczej i usług oraz tereny zieleni wypoczynkowej. Położenie gminy Suchy Las w bezpośrednim sąsiedztwie Poznania wiąże się z dużą presją wykupu gruntów na cele inwestycyjne, co w konsekwencji zmniejsza areal użytków rolnych. Powierzchnia użytków rolnych na przestrzeni 10 lat zmniejszyła się o 4,31% (131 ha), głównie na rzecz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. W ocenie podkreślić jednak należy nie tylko produkcyjny charakter użytków rolniczych, ale również ich znaczenie ekologiczne jako zielonego pierścienia metropolii oraz znaczenia terenów otwartych w kształtowaniu topoklimatu, w tym

przewietrzania i zmniejszania oddziaływania „wyspy ciepła” miasta Poznania. W związku z powyższym ważne jest zachowanie i ochrona istniejących terenów otwartych przed zmianą na inne cele.

Na terenie gminy znajduje się 7 rodzinnych ogrodów działkowych, które obok funkcji wypoczynkowej pełnią również w ograniczonym zakresie funkcję sadowniczą i ogrodniczą.

VII.3. Leśna przestrzeń produkcyjna

VII.3.1. Struktura lasów

Lasy zajmują 3700 ha tj. 31,884% powierzchni gminy (stan na 2022 r.). Większa część lasów (97,7%) stanowi własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych nadleśnictwa Łopuchówko i położona jest w granicach terenu zamkniętego poligonu Biedrusko. Pozostałe kompleksy leśne położone są w południowej części gminy w obrębach Suchy Las i Złotniki. W rejonie Gołęczewa i na południe od Chłudowa położone są lasy prywatne, które zajmują około 79 ha powierzchni gminy (0,02% lasów). Około 3 ha zajmują lasy gminne pozostające w użytkowaniu wieczystym innych osób.

VII.3.2. Funkcje lasów

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2129 z późn. zm.) lasy położone na terenie gminy stanowią lasy ochronne. Zgodnie z pkt 7. za lasy ochronne uznaje się lasy położone w odległości 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców. Decyzją Ministra Środowiska BOA-Ip10-182/1623/2001 z dnia 16.07.2001 r. na terenie Nadleśnictwa ustanowione zostały:

- lasy wodochronne (lasz wzdłuż doliny rzeki Warty),
- lasy glebochronne (niewielki fragment wokół Jeziora Glinnowieckiego),
- lasy, które mają szczególne znaczenia dla obronności i bezpieczeństwa państwa (lasz położone w granicach poligonu Biedrusko, w okolicach Wzgórza Jagiełły),
- lasy, które wykazują uszkodzenia drzewostanów na skutek gazów i pyłów emitowanych przez zakłady przemysłowe, objawiające się ubytkiem liści w ponad 25% oraz zniekształceniem koron, lub lasy, w których drzewostany przewidziane są do przebudowy.

W związku z powyższym w planach urządzenia lasów występujących na terenie gminy priorytetem jest ustalenie zadań ochronnych, nie produkcyjnych. Lasy o dominującej funkcji glebochronnej lub/i wodochronnej mogą być udostępniane rekreacyjnie jedynie przez sieć dróg i ścieżek spacerowych, bez szkody dla funkcji ochronnych. Ograniczenie dostępności spowodowane jest również położeniem w granicach poligonu wojskowego

Biedrusko. Lasy na terenie gminy podobnie jak użytki rolne stanowią element zielonego pierścienia metropolii.

VII.3.4. Leśny Kompleks Promocyjny Puszcza Notecka

Leśny Kompleks Promocyjny Puszcza Notecka został utworzony zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych 14 października 2004 r. Obejmuje swoim zasięgiem nadleśnictwa: Potrzebowice, Wronki, Krucz (RDLP Piła), Sieraków, Oborniki (RDLP Poznań), Karwin, Międzychód i Skwierzyna (RDLP Szczecin). Stanowi wielki kompleks leśny w Kotlinie Gorzowskiej zajmujący około 1372 km² i porastający wydmy obszaru międzyrzecza warciańsko-noteckiego. Celem działania jest promowanie prowadzonej przez Lasy Państwowe trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, uwzględniającej aspekty zrównoważonego rozwoju oraz zintegrowanej z utrzymaniem, kształtowaniem i pogłębianiem różnorodności biologicznej w lasach, integrowanie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z aktywną ochroną zasobów przyrody oraz rozpoznanie i monitorowanie stanu biocenoz na obszarze LKP i warunków ich bytowania oraz trendów zmian zachodzących w biocenozach. Na terenie Gminy Suchy Las LKP Puszcza Notecka obejmuje niewielki obszar w Północno zachodniej części gminy w obrębie Zielątkowo, obejmujące tereny położone częściowo w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Samicy Kierskiej oraz w Obszarze Natura 2000 Dolna Samicy PLB3000013

VIII. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego został uchwalony Uchwałą Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r.

W audycie krajobrazowym zidentyfikowano na terenie gminy Suchy Las następujące typy krajobrazów: wód powierzchniowych, leśny, bezleśny, wiejski, podmiejski osadniczy i wielkomiejski.

Tabela 13. Typy krajobrazów na terenie gminy Suchy Las

ID	Kod podtypu	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Uwagi
2370	1B	wód powierzchniowych	systemy wód płynących	Obejmuje rzekę Warta w dolinie
1708	3A	leśny	z przewagą siedlisk borowych	obejmuje lasy w pn. części obr. Biedrusko
115	3B	leśny	z przewagą siedlisk lasowych	obejmuje lasy w obr. Zielątkowo

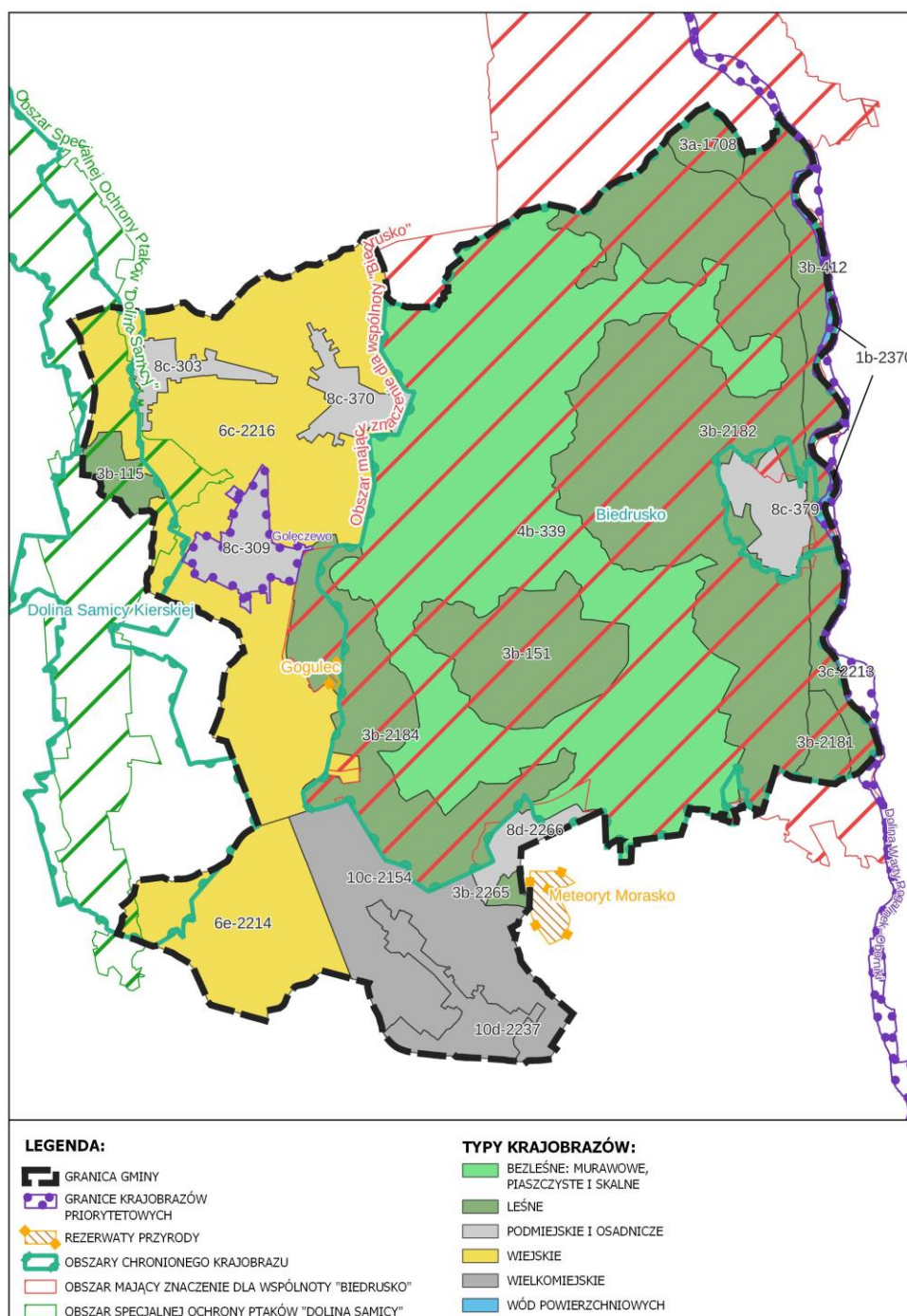
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

ID	Kod podtypu	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Uwagi
151	3B	leśny	z przewagą siedlisk lasowych	obejmuje lasy w centralnej części obr. Biedrusko
412	3B	leśny	z przewagą siedlisk lasowych	obejmuje lasy w pn.-wsch. części obr. Biedrusko w dolinie Warty
2181	3B	leśny	z przewagą siedlisk lasowych	obejmuje lasy w pd.-wsch. części obr. Biedrusko w dolinie Warty
2182	3B	leśny	z przewagą siedlisk lasowych	obejmuje lasy we wsch. części obr. Biedrusko
2184	3B	leśny	z przewagą siedlisk lasowych	obejmuje lasy w zach. części obr. Biedrusko
2265	3B	leśny	z przewagą siedlisk lasowych	obejmuje lasy i tereny sportowo-rekreacyjne w obr. Suchy Las
2213	3C	leśny	z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych	obejmuje lasy we wsch. części obr. Biedrusko w dolinie Warty
339	4B	bezeleśne: murawowe, piaszczyste i skalne	wrzosowisk i muraw napiaskowych	Obszary niezalesione poligonu w Biedrusku
2216	6C	wiejskie	z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola	Obejmuje tereny rolnicze w zachodniej części gminy wraz z obszarami zabudowy wsi Złotkowo
303	8c	podmiejskie i osadnicze	miejsowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	obejmuje zabudowę wsi Zielątkowo
309	8c	podmiejskie i osadnicze	miejsowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	obejmuje zabudowę wsi Golęczewo; wyznaczono krajobraz priorytetowy
370	8C	podmiejskie i osadnicze	miejsowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	obejmuje zabudowę wsi Chłudowo
379	8C	podmiejskie i osadnicze	miejsowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	obejmuje zabudowę wsi Biedrusko
2266	8D	podmiejskie i osadnicze	zróżnicowana typologicznie i przestrzennie zabudowa nierolnicza na terenach wcześniej rolniczych	obejmuje zabudowę składowiska odpadów komunalnych m. Poznania
2154	10C	wielkomiejskie	obszary zabudowy mieszkaniowej	obejmuje zabudowę wsi Złotniki i Suchy Las
2237	10D	wielkomiejskie	wielkie centra handlowe, logistyczne i składowo-magazynowe	obejmuje obszary przemysłowe we wsi Suchy Las

Źródło: Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego

W audycie krajobrazowym na terenie Gminy Suchy Las wyodrębniono **granice dwóch krajobrazów priorytetowych „Golęczewo” i „Dolina Warty Rogalinek – Oborniki”**. Dla krajobrazów priorytetowych obowiązują rekomendacje i wnioski, które odnoszą się do zasad ochrony przyrody i zabytków, kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, a także wyznaczenia zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego. Wynikające z Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego rekomendacje i wnioski dla krajobrazów priorytetowych „Golęczewo” i „Dolina Warty Rogalinek – Oborniki”, a także dla form ochrony prawnej Rezerwatu przyrody Gogulec, Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Samicy Kierskiej oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Biedrusko, które przedstawiono szczegółowo w Części B studium pt. Kierunki zagospodarowania przestrzennego rozdz. 2. Zasięgi krajobrazu priorytetowego „Dolina Warty Rogalinek – Oborniki” i Obszaru Chronionego Krajobrazu Biedrusko nakładają się częściowo na siebie. Stycznie do gminy Suchy Las zlokalizowany jest Rezerwat przyrody „Meteoryt Morasko”, dla którego w audycie krajobrazowym zawarto wytyczne obejmujące pas o szerokości 200 m od granicy rezerwatu.

Rysunek 5. Krajobrazy na terenie gminy Suchy Las

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego

IX. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

IX.1. Rys historyczny

Tereny dzisiejszej gminy Suchy Las, podobnie jak cała środkowa Wielkopolska, znalazły się w X wieku w państwie Mieszka I. Prawdopodobnie w XI lub XII wieku powstała pierwsza parafia we wsi Chojnica, która to w średniowieczu była główną osadą związku ponad dwudziestu wsi. Pierwsze wzmianki o położonych na terenie gminy miejscowościach pojawiają się w dokumentach z XIII w. Wówczas miejscowość Chludowo, a później Biedrusko zostały nadane klasztorowi cysterek z Owińsk. Suchy Las został przyznany Joannitom z Poznania.

Nazwa Suchy Las w brzmieniu „Zuchilez” pojawiła się w źródłach pisanych po raz pierwszy w 1218 r. - w dokumencie z 30 listopada, wydanym przez biskupa poznańskiego Pawła, „Zuchilez” został wymieniony, jako wieś, stanowiąca uposażenie niemieckich joannitów. W XVI wieku przy kościołach w Chludowie i w Chojnicy funkcjonowały szkoły parafialne, a pod koniec tego wieku w Chojnicy także szpital. Przemarsze wojsk w okresie potopu szwedzkiego zniszczyły okolice zahamowując równocześnie rozwój regionu.

W okresie rozbiorów Polski teren dzisiejszej gminy wraz z całą Wielkopolską dostał się pod zabór pruski. W 1797 r. majątki cysterek i wiele ich posiadłości zostało skonfiskowanych przez władze pruskie. Natomiast zakon Joannitów władał Suchym Lasem do czasu swej kasacji przez pruskiego zaborcę w 1810 r. Panowanie pruskie trwało, z kilkuletnią przerwą, kiedy poznańskie znalazło się w granicach Księstwa Warszawskiego, aż do końca I wojny światowej.

Przełom XIX i XX wieku był okresem szczególnie intensywnego osadnictwa niemieckiego. Utworzono wówczas wsie wzorcowe w Gołęczewie oraz w Morasku, skolonizowano też Suchy Las, Chludowo i Złotniki. W 1897 r. zbudowano i oddano do użytku linię kolejową Poznań – Piła, co wpłynęło istotnie na rozwój gospodarczy okolicy. Na terenie dzisiejszej gminy zaczął się wówczas rozwijać drobny przemysł i przetwórstwo, powstały m.in. cegielnia w Jelonku, mleczarnia w Chludowie, młyn parowy w Suchym Lesie.

Na początku XX wieku majątek w Biedrusku wraz z czterema okolicznymi wsiami został zakupiony przez armię pruską, co zapoczątkowało budowę „obozu wojskowego” i koszar, a także warunkowało rozwój regionu.

Po odzyskaniu niepodległości utworzono polską administrację. Prawie cały teren dzisiejszej gminy Suchy Las w okresie międzywojennym należał do gminy Piątkowo, a wśród nich Chludowo, Glinienko, Glinno, Łagiewniki, Suchy Las oraz Łagiewniki z probostwem Chojnica. Złotkowo, Złotniki z Jelonkiem były częścią obwodu wójtowskiego

Rokietnica, a Zielątkowo leżało w powiecie obornickim. W wyniku kolejnej reformy w 1934 r. gmina Piątkowo podzielona była na 11 gromad, wśród których było większość wsi wchodzących w skład dzisiejszej gminy Suchy Las. Na przestrzeni wieków, na terenie gminy Suchy Las istniało kilka wsi i osad, które przestały istnieć w 1. poł. XX wieku, głównie na skutek utworzenia poligonu wojskowego. Wśród nich były Chojnica, Czerwona Niwa, Drogocin, Glinienko, Glinno, Janowo, Knyszyn, Łagiewniki, Łysy Młyn, Okolewo.

Istnienie poligonu wyróżniało gminę spośród innych, leżących wokół Poznania. Pozostałe tereny w gminie nadal miały charakter rolniczy.

W okresie II wojny światowej teren gminy był zajęty przez wojska niemieckie. Do lat siedemdziesiątych XX wieku okolice Suchego Lasu utrzymały swój rolniczy charakter. Przemiany społeczno-gospodarcze po 1989 r. przyspieszyły rozwój gminy. Obecnie Suchy Las to prężnie rozwijający się region, czerpiący korzyści z bliskości Poznania.

Historię gminy tworzą, dzieje poszczególnych wsi, zarówno tych istniejących, jak i tych, które nie przetrwały do dziś.

- **Suchy Las** - pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XIII wieku. Nazwa wsi była nazwą kulturową i oznaczała wyrąb leśny. W XIII wieku wieś, będąca własnością joannitów poznańskich, leżała na obornickim szlaku drogowym. Badania archeologiczne przeprowadzone na terenie Suchego Lasu potwierdzają jego służebny charakter. Odrodzenie Suchego Lasu nastąpiło w 1732 r., kiedy to komandor maltański Michał Stanisław Dąbrowski sprowadził do opustoszałej wsi 7 osadników z rodzinami, nadał im ziemie i przywileje. W 1793 r. tereny gminy Suchy Las dostały się pod panowanie pruskie, z krótkim okresem przerwy, kiedy wchodziły w skład Księstwa Warszawskiego i zaboru rosyjskiego. Po śmierci ostatniego komandora poznańskiego kawalerów maltańskich, dobra joannitów (składające się z folwarku św. Jana na dzisiejszej Komandorii w Poznaniu oraz wsi Baranowo, Chrustowo, Maniewo, Pogorzeliца, Psarskie, Rabowice, Radzim, Suchy Las, Ślepuchowo oraz Żukowo) w 1832 r. uległy kasacji. W 2. poł. XIX wieku przez okolice przeszła silna fala germanizacji. W 1907 r. nazwę wsi zmieniono na Steimdorf. W wyniku reformy administracyjnej z dniem 1 stycznia 1973 r., zniesiono dotychczasowe gromady i powstała gmina z siedzibą w Suchym Lesie, do której włączono również Biedrusko. W 1987 r. obszar gminy Suchy Las został pomniejszony o miejscowości włączone w obręb Poznania, tj. Morasko, Radojewo z Nową Wsią Górną i Umultowo z Nową Wsią Dolną.
- **Biedrusko** - pierwsza wzmianka o wsi Biedrofsko pochodzi z 1388 r. Nazwa wsi pochodzi prawdopodobnie od nazwiska jednego z poznańskich kanoników Biedzrewa lub Piedzrewa i na przestrzeni wieków kilkakrotnie zmieniała swoje brzmienie.

Z dokumentów wynika, że w latach 1398 - 1518 wieś była przedmiotem licznych sporów o prawa własności do niej. Po 1518 r. aż do kasaty zakonu przez władze pruskie, Biedrusko było jedną z wsi klasztornych. Natomiast w okresie zaborów, wieś była własnością niemieckiej rodziny von Treskow. W latach 1877-1880 wybudowano tu okazały pałac i założono park krajobrazowy. W 1904 r. Biedrusko zostało sprzedane armii pruskiej, która utworzyła tu ośrodek ćwiczeń z poligonem. W tym czasie wieś zmieniła też nazwę na Weissenburg. W obszar założonego poligonu wojskowego prusacy włączyli teren trzech wsi historycznych (dziś nieistniejących), tj. Knyszyna, Tworkowa, Trzuskotowa, z których mieszkańcy zostali wysiedleni. W okresie I wojny światowej w Biedrusku działała V Szkoła Podchorążych Piechoty. Po odzyskaniu niepodległości, na terenie Biedruska nadal znajdowały się koszary armii polskiej. Ówcześni mieszkańcy wsi w dużej mierze byli pracownikami wojska lub instytucji oraz zakładów powiązanych z wojskiem. W okresie międzywojennym przebywało tu także wiele znamienitych osobistości, jak choćby Józef Piłsudski, prezydent Ignacy Mościcki, marszałkowie Ferdinand Foch i Edward Rydz-Śmigły. W czasie II wojny Niemcy powiększyli teren poligonu o kolejne wsie: Łagiewniki, Chojnicę, Glinno, Glinienko i Okolewo. Po wojnie wcześniejsze decyzje Niemców zostały podtrzymane przez władze polskie i ludność z wspomnianych pięciu wsi została wysiedlona do innych ośrodków na terenie gminy.

- **Chludowo** – miejscowość należąca do najstarszych wsi wielkopolskich. Nazwa pochodzi od słowa chludny, czyli czysty. Wieś lokowano na prawie niemieckim. Na przełomie XIII/XIV wieku cysterki lokowały wieś na prawie średzkim. Założyły też szkołę i kościół parafialny (spalony w 1710 r.). W 1736 r. zakonnice wzniosły nową świątynię na planie krzyża, która około 1765 r. została zastąpiona zachowanym do dziś drewnianym kościołem. Po II rozbiore Polski, Chludowo wraz z całym majątkiem pocysterskim przeszły w ręce rodziny kupieckiej von Treskow. W końcu lat 80. XIX wieku we wsi znajdował się młyn parowy i gorzelnia oraz stacja poczty i przystanek kolejowy na trasie Poznań-Oborniki. W latach 1911-1912 majątek rozparcelowano pomiędzy sprowadzonych tu osadników niemieckich. Resztówkę z pałacem i parkiem kupił major Georg von Treskow.
- **Goleńczewo** - pierwsza wzmianka o Goleńczewie pochodzi z 1313 r., kiedy to Piotr z Goleńczewa został zobowiązany przez biskupa poznańskiego Andrzeja do płacenia dziesięciny na rzecz katedry poznańskiej. Między XIV a XIX wiekiem, Goleńczewo było raczej niewielkim ośrodkiem osadniczym. W 1681 r. był tu zniszczony dwór i zabudowania gospodarskie w złym stanie, a wieś zamieszkiwało 10 kmieci. W XIX wieku majątek był kolejno własnością Konczyńskich, Chełkowskich i braci

Błociszewskich. Z początkiem XX wieku Niemcy postanowili zorganizować tu wzorcową wieś kolonizacyjną. W 1906 r. zmienili jej nazwę na Golenhofen. Wieś składała się z dwóch części: starej polskiej i nowej niemieckiej wybudowanej wg projektów Paula Fischera.

- **Jelonek** - po raz pierwszy w dokumentach i na mapach pojawia się w 1821 r., ale historia tego miejsca może być o wiele dłuższa. Na mapie z 1830 r. miejsce to figuruje jako Folwark Górny. W końcu XIX wieku był folwarkiem należącym do Złotnik. Były tu wtedy 3 domy oraz 30 mieszkańców. Na początku XX wieku powstała tu cegielnia będąca w latach 1924-1939 własnością Stanisława Śmierchalskiego.
- **Zielątkowo** – w 1365 r. wieś lokowana na prawie niemieckim. W 1388 r. wchodziła w skład Opola chojnickiego. Na przestrzeni wieków nazwa wsi ulegała zmianom: Szelontkowo (1394 r.), Zelantkowo (1400 r.), Żelątkowo (1580 r.). Do 1793 r. wieś należała do rodzin Zielątkowskich. Później była własnością Skrzetuskich i Krzyżanowskich. W 1801 r. majątek kupił Tomasz Moraczewski. W 1842 r. majątek Moraczewskich nabył Otto von Treskow. Pod koniec XIX wieku obszar wsi wynosił 559 ha, a wieś zamieszkiwało 187 mieszkańców. W latach 20. XX wieku Zielątkowo liczyło 279 mieszkańców, w tym 226 Niemców i 53 Polaków. W 1923 r. założono tu OSP. W latach 1910-1918 oraz 1939-1945 wieś nosiła nazwę Treskowschhof.
- **Złotkowo** - pierwsza wzmianka na temat wsi pochodzi z 1408 r., kiedy to wieś ta należała do braci Iwana, Derśława, Mikołaja, Przybiśława Wieniawitów z Soboty. W 1580 r. wieś należała do Anny Sobockiej. Według pierwszego po odzyskaniu niepodległości spisu w 1921 r., w 16 domach mieszkało tu 144 mieszkańców, w przeważającej liczbie pochodzenia polskiego. W latach 1909-1918 i 1939-1945 wieś nosiła nazwę Goldau.
- **Złotniki** - pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1308 r. Pierwotnie była wsią służebną. Nazwę wsi wiązać można prawdopodobnie z faktem, że jej mieszkańcy wytwarzali przedmioty ze złota na rzecz dworu książęcego bądź biskupiego. W 1885 r. wybudowano tu szkołę, która była początkowo zborem ewangelickim, pocztą i szkołą równocześnie, a w 1895 r. Hoffmeyerowie wybudowali tu pałac. W tym czasie w Złotnikach, w części dworskiej mieszkało 405 mieszkańców (w tym 330 katolików i 75 ewangelików) w 28 domach, a w części nazywanej dworzec kolejowy 14 osób w jednym domu. Po II wojnie światowej na terenie dawnego majątku utworzono zakład doświadczalny hodowli roślin i zwierząt Akademii Rolniczej w Poznaniu (obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu).

- **Chojnica** - była wsią leżącą nad strumieniem o tej samej nazwie. Pierwsza wzmianka o wsi Chojnicza pochodzi z 1337 r. W XIV wieku wieś była czołem Opola chojnickiego. Na przełomie XI/XII wieku we wsi erygowano parafię. Pierwotny drewniany kościół p.w. św. Jana Chrzciciela został zastąpiony w 1531 r. przez późnogotycką murowaną świątynię (przerabianą później w dobie baroku). Jej budowę ukończył w 1556 r. Andrzej Przeclawski - dziekan poznański. W 1510 r. w skład parafii w Chojnicy wchodziły wsie Bielawy, Biedrusko, Tworkowo, Lubicz, Drogocin, Knyszyn, Łagiewniki, Glinno, Morasko. W 1530 r. w Chojnicy istniała szkoła parafialna. Wieś miała pierwotnie zabudowę położoną wokół centralnego placu, od którego odchodziły drogi w kierunku Biedruska, Chludowa, Łagiewnik i Radojewa. Wieś przestała istnieć po włączeniu jej w obręb poligonu w Biedrusku.
- **Glinno** - pierwsza wzmianka pochodzi z 1388 r. Znajduje się tu dobrze zachowane grodzisko, nazywane potocznie „szwedzkim szańcem” lub „okopem”. W Glinnie urodził się w 1757 r. „ojciec polskiego teatru” Wojciech Bogusławski. Jeszcze pod koniec XIX wieku było tu 10 domów i 113 mieszkańców. Po włączeniu wsi w obręb poligonu (Obr. Biedrusko), w 1947 r. pałac znajdujący się w Glinnie rozebrano, a na jego fundamentach odsłonięto w 1966 r. głaz z pamiątkową tablicą.
- **Glinienko** - wieś na wschodnim skraju jeziora Glinowieckiego. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1388 r. Wieś nosiła na przestrzeni wieków różne nazwy, m.in. Glinno Minus (1435 r.), Glynno Minor (1508 r.). W latach 1470 –1480, wieś należała do uposażenia kancelarii poznańskich, świadczących na rzecz Uniwersytetu w Krakowie. Wieś została włączona w obręb poligonu (Obr. Biedrusko) w 1947 r.
- **Knyszyn** - wieś między Chludowem a Chojnicą, wzmiankowana już w 1387 r. Pod koniec XIX wieku było tu 11 domów i 194 mieszkańców. Obecnie wieś nie istnieje.
- **Łagiewniki** – wieś po raz pierwszy wspomniana w 1386 r. W XIX wieku była wsią folwarczną, należącą do rodziny Hellingów. Oprócz folwarku było tu również kilka gospodarstw indywidualnych. Pod koniec XIX wieku wieś liczyła 6 domów i 47 mieszkańców. Znajdowała się tu jednoklasowa szkoła. W 1947 r. teren wsi włączono w obszar poligonu (Obr. Biedrusko). W 1968 r. na gruzach starego dworu odsłonięto Pomnik Ofiar Faszyzmu.
- **Okolewo** - to nazwa miejsca przy strudze płynącej z Chojnicy nad brzegiem Jeziora Chojnickiego (w Obr. Biedrusko), gdzie znajdował się młyn należący do majątku Bogusławskich, a w 1793 r. należał do Albina Bieńkowskiego.

IX.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków i gminnej ewidencji zabytków

W granicach administracyjnych gminy Suchy Las znajdują się obiekty i obszary wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, a także ujęte w ewidencji zabytków zarówno wojewódzkiej, jak i gminnej. Gmina posiada przyjętą uchwałą Nr XXXIX/449/21 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 listopada 2021 r. Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2022-2025, który określa ramy działań organizacyjnych, finansowych i realizacyjnych mających przyczynić się do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840) programy ochrony zabytków mają na celu, w szczególności stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy, zabytkiem może być „nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”.

Tabela 14. Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków

L.p.	Zabytek	nr ewid. działki	Obiekty wpisane do rejestru zabytków	Uwagi
BIEDRUSKO				
1	Szkoła, ul. Świerczewskiego (ob. ul. Wojskowa 5), mur. (cz. pruski mur), pocz. XX w.	40/1	-	
2	Przedszkole, ul. 1 Maja, mur. (cz. pruski mur), pocz. XX w.,	47/4	-	
3	Poczta, ul. 1 Maja, mur. (cz. pruski mur), pocz. XX w.	38/2	-	
Zespół pałacowo-folwarczny				
4	-pałac, mur., 1877 - 1880 , arch. L. Huhn	47/8	1978-01-19 1778/A	
5	-kasyno, mur., pocz. XX w.	47/1	1991-08-02 2209/A	
6	-spichlerz, mur., 1 ćw. XX w.	19/2	-	
7	-magazyn, mur., pocz. XX w.	47/6	-	
8	-altana, drewn., pocz. XX w.	47/8	-	

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

9	-brama, mur. pocz. XX w. Ul. Wojskowa	39	-	
10	-park krajobrazowy, 4 ćw. XIX w.	47/8	1978 – 01 - 19 1778/A	
11	Wieża ciśnień, mur., k. XIX w.	45/4	2007- 08-24 534/Wlkp/A	
12	Dom nr 76, mur., 1 ćw. XX w., ul. Wolności	51/2	-	
13	Dom nr 78, ul. 1 ćw. XX., ul. Wolności.	51/4	-	
14	Wieża obserwacyjna – poligon wojskowy, na wschód od wsi Chludowo, mur., 1904- 1913 r.	405	-	
15	Wieża obserwacyjna – poligon wojskowy, przy polanie „Sarnia Łąka”, mur., 1904-1913 r.	394	-	
16	Wieża obserwacyjna – poligon wojskowy, na skraju Lasu Lody, mur., 1904-1913 r.	456	-	
17	Wieża obserwacyjna – poligon wojskowy, na terenie d. wsi Tworkowo, mur., 1904- 1913 r.	425	-	
18	Cmentarz wojenny żołnierzy rosyjskich i radzieckich, 1914- 1918 r., 1941-1945 r.	262	-	
19	Cmentarz wojskowy niemiecko- rosyjsko-polski, k, XIX w.	304	-	
20	Cmentarz – poligon wojskowy, na terenie d. wsi Glinno	299	-	
CHLUDOWO				
Zespół kościoła par. p.w. Wszystkich Świętych:				
21	-kościół, drewn., 1736 r.	424/2	1932-12-21 2397/A	
22	-dzwonnica, drewn., 1932 r.	424/2, 424/3	-	
23	-cmentarz przykościelny, XVIII w.	424/2	-	
24	-plebania, ul. Kościelna 4, mur., 4 ćw. XIX w.	486	-	
25	Cmentarz rzymskokatolicki, ul. Obornicka, XIX w.	63/1, 63/2	-	
26	Pastorówka, ob. dom mieszkalny, ul. Poznańska 12, mur., ok. 1910 r.	360/2	-	
27	Zespół szkół, ul. Szkolna:- szkoła, mur., ok. 1910, rozbud. l. 20 XX w.	511	-	

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Zespół pałacowo- parkowy, ul. Kościelna:				
28	-pałac, ob. klasztor, mur., ok. 1875 r., spalony 1952 r., odbud. ok. 1960 r.	433/1	-	
29	-ogrodzenie z bramą, mur. - żel., k. XIX w.	433/1	-	
30	-park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.	433/1	1985-06-14 2004/A	
Zespół stacji kolejowej, ul. Dworcowa:				
31	-stacja kolejowa, mur., 1905 r.	159/4	-	
32	-dom pracowników kolei, mur., pocz. XX w., (Dworcowa 30)	159/5	-	
33	-dom dróżnika, mur., pocz. XX w.	159/6	-	
34	-budynek gospodarczy, mur., pocz. XX w.	159/5	-	
35	Zajazd, ob. dom, ul. Poznańska 11, mur., ok. 1910 r.	489/5	-	
36	Mleczarnia ob. restauracja, ul. Dworcowa 6, mur., ok. 1910 r.	393	-	
37	Dom nr 9, ul. Dworcowa, mur., pocz. XX w.	376/1	-	
38	Dom nr 34, ul. Dworcowa, mur., 1905 r.	41	-	
39	Dom nr 36, ul. Dworcowa, mur., 1905 r.	40/2	-	
40	Dom nr 44, ul. Dworcowa, mur., 1905 r.	38/1	-	
41	Dom nr 25, ul. Obornicka, mur., ok. 1912 r.	127/7	-	
42	Budynek mieszkalno - gospodarczy nr 13, ul. Poznańska, mur., ok. 1910 r.	512/3	-	
43	Dom nr 20, ul. Poznańska, mur., pocz. XX w.	539/1	-	
Zagroda nr 24, ul. Poznańska:				
44	- budynek mieszkalno - gospodarczy, mur., ok. 1910 r.	540/1	-	
45	- stodoła, mur., ok. 1910 r.	540/1	-	
46	Dom nr 3, Rynek, mur. - szach., 1910-1920 r.	495	-	
47	Dom nr 5, Rynek, mur., pocz. XX w.	481/6	-	
48	Dom nr 8, Rynek, mur., pocz. XX w.	637	-	

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

49	Stodoła w zagrodzie nr 2, Rynek, mur., 1 ćw. XX w.	502/1	-	
50	Dom nr 4, ul. Szkolna, mur., pocz. XX w.	510/3	-	
51	Dom nr 20, ul. Szkolna, mur. pocz. XX w	504/2		Jest w WEZ, brak karty GEZ
Zagroda nr 1, ul. Wodna:				
52	- dom, mur. (cz. pruski mur), ok. 1910 r.	538/4	-	
53	- stodoła, mur., ok. 1910 r.	538/4	-	Jest w WEZ, brak karty GEZ
Zagroda nr 5, ul. Wodna:				
54	- dom, mur. (cz. pruski mur), 1910 r.	536	-	
55	- stodoła, szach, ok. 1910 r.	536	-	
56	Dom nr 7, ul. Wodna, mur., ok. 1910 r.	535/7	-	
CHOJNICA				
Zespół kościoła p.w. Ścięcia Jana Chrzciciela:				
57	- ruina kościoła, mur., 1 poł. XVI w., od 1946 r. nie użytkowany	53/2	1932-12-21 2398/A	
58	- dzwonnica, mur, 1846 r.	53/2	-	
59	- cmentarz, XIX w.	54	-	
GOŁĘCZEWO				
60	Kapliczka, mur., 1928 r.	101/3	-	
61	Cmentarz ewangelicki, pocz. XX w.	94	-	
62	Stacja kolejowa, pruski mur, pocz. 1902-1906 r.	311/15	1981-07-21 1893/A	
63	Dom gminny ob. szkoła, mur., 1905 r.	101/3, 273	1981-07-21 1889/A	
Zespół zajazdu „Pod Złotą Gwiazdą”, ul. Dworcowa 46:				
64	- oberża z salą taneczną, mur., 1904-1906 r.	238/1	1981-07-21 1890/A	
65	- stajnia, mur. (pruski mur), 1904-1906 r.	238/1	1981-06-09 1886/A	
66	Łaźnia, ob. remiza strażacka, mur., 1904 - 1906 r.	86/4	1981-07-21 1892/A	
67	Dom nr 25 (ob. 22,11), ul. Dworcowa, mur. - szach., 1902-1906 r.	525/2, 307/4	1981-07-21 1888/A	

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

68	Dom nr 27 (ob. 25/27,10), ul. Dworcowa, mur. - szach., 1902-1906 r.	306/2, 307/1	1981-07-21 1858/A	
69	Zagroda osadnicza nr 26 (d. 15) (dom z oborą), ul. Dworcowa, mur. szach., 1902-1906 r.	255	1981-06-09 1855/A	
Zagroda 28 (d. 17), ul. Dworcowa				
70	- dom, mur. szach., 1902-1906 r. dom	254	1981-06-09 1854/A	
71	- obora, mur. - szach. 1902-1906 r.	254	1981-06-09 1854/A	Obiekt nie istnieje; nie wykreślony z wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków
72	Zagroda osadnicza nr 29/31 (d. 14), ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	258/1, 259/1	1981-06-09 1856/A	
73	Dom nr 30 (d. 19), ul. Dworcowa, pruski mur, 1902-1906 r.	253	1981-06-10 1864/A	
Zagroda 32/34 (d. 21), ul. Dworcowa				
74	- dom, mur. 1902-1906 r.	252, 251/2	1981-06-15 1877/A	
75	- stodoła, mur. 1902- 1906 r.	252, 251/2	1981-06-15 1877/A	Obiekt nie istnieje; nie wykreślony z wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków
76	Dom nr 33 z częścią gospodarczą (d. 16), ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	260	1981-06-09 1857/A	
77	Zagroda osadnicza (dom z budynkiem gospodarczym) nr 35 (d. 18), ul. Dworcowa, mur. szach., 1902-1906 r.	261/1	1981-05-08 1849/A	
Zagroda 36 (d. 25), ul. Dworcowa				
78	- dom, mur., 1902-1906 r.	243/1	1981-06-12 1870/A	
79	- stodoła, mur., 1902-1906	243/1	1981-06-12 1870/A	Obiekt nie istnieje; nie wykreślony z wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków
80	Zagroda osadnicza (dom z oborą) nr 38 (d. 27), ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	242/2	1981-06-10 1861/A	
Zagroda nr 39 (d. 20), ul. Dworcowa				
81	-dom, mur., 1902-1906 r.	262	1981-06-30 1880/A	
82	-stodoła, mur., 1902-1906 r.	262	1981-06-30 1880/A	Obiekt nie istnieje; nie wykreślony z wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Zagroda nr 40 (d. 29), ul. Dworcowa				
83	- dom, mur- szach., 1902-1906 r.	241/4	1981-06-10 1863/A	
84	- obora, mur- szach., 1902-1906 r.	241/4		
85	Zagroda osadnicza nr 42 (d. 31), ul. Dworcowa, mur. szach., 1902-1906 r.	240/1	1981-06-10 1859/A	
86	Dom nr 43 (d. 24), ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	264	1981-06-12 1867/A	
Zagroda nr 44 (d. 31), ul. Dworcowa				
87	- dom, mur. -szach., 1902-1906 r.	239/2	1981-06-12 1875/A	
88	- stodoła, mur. -szach., 1902-1906 r.	239/2		
89	Zagroda osadnicza nr 45, ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	265/3	1981-06-10 743/Wlkp.	
Zagroda nr 47 (d. 28), ul. Dworcowa				
90	- dom z oborą, mur., 1902-1906 r.	267/5	1981-06-15 1876/A	
91	- stodoła, mur., 1902-1906 r.			Obiekt nie istnieje; nie wykreślony z wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków
92	Zagroda osadnicza nr 48 (d. 37), ul. Dworcowa, dom z oborą mur. - szach., 1902-1906 r.	85/7. 85/4	1981-06-30 1881/A	
93	Dom nr 49 (d. 30), ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	268	1981-06-10 1865/A	
94	Dom nr 51 (d. 32), ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	269/4	-	
95	Zagroda osadnicza (dom z oborą) nr 53 (d. 34), ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	270	1981-06-10 1860/A	
96	Dom nr 55 (d. 36), ul. Dworcowa, mur. - szach., 1902-1906 r.			Obiekt nie istnieje; nie wykreślony z wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków
97	Zagroda osadnicza nr 57 (d. 38), ul. Dworcowa, mur. -drew., 1902-1906 r.	272/4	1981-06-30 1885/A	
98	Dom nr 61 (d. 42), ul. Dworcowa, mur., 1902-1906 r.	154/5	1981-06-12 1869/A	
99	Zagroda osadnicza nr 39 (d. nr 3, 39), ul. Kręta, mur., 1902-1906 r.	231	1981-06-17 1878/A	

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Zagroda 15 (d. 4, 41), ul. Kręta				
100	- dom, mur., 1902-1906 r.	230	1981-06-12 1874/A	
101	- obora, mur 1902- 1906 r.	230		Obiekt nie istnieje; nie wykreślony z wojewódzkiej ewidencji zabytków
102	Zagroda osadnicza (dom z oborą) nr 2 (d. 1), ul. Lipowa, mur. - szach., 1902-1906 r.	155	1981-07-02 1891-A	
Zagroda osadnicza nr 3, ul. Lipowa				
103	- dom, mur. - szach., 1902- 1906 r.	274	1981-06-30 1883/A	
104	Stodoła, mur. - szach., 1902- 1906 r.	274		
105	Zagroda osadnicza (dom z oborą) nr 4 (d. 2), ul. Lipowa, mur. - szach., 1902-1906 r.	156	1981-06-09 1853/A	
106	Zagroda osadnicza (dom z oborą) nr 5, ul. Lipowa, mur., 1902-1906 r.	276/5	1981-06-09 1851/A	
107	Zagroda osadnicza (dom z oborą) nr 4a (d 6, 4), ul. Lipowa, mur., 1902-1906 r.	157/15	1981-06-09 1852/A	
108	Dom nr 2a (d. 1), ul. Tysiąclecia, mur., 1906 r.	229/1	1981-06-12 1868/A	
109	Dom nr 3/3a (d. 4), ul. Tysiąclecia, mur., 1902 - 1906r.	83, 82	1981-06-12 1872/A	
110	Zagroda osadnicza (dom z oborą) nr 4 (d. 3), ul. Tysiąclecia, mur., 1904 - 1906 r.	228/2	1981-06-10 1862/A	
111	Dom nr 7 (d. 6), ul. Tysiąclecia, mur., 1902-1906 r.	81/5	1981-06-12 1871/A	
112	Zagroda osadnicza nr 8, ul. Tysiąclecia, mur., 1902-1906 r.	226/1	1981-06-12 1873/A	Obiekt nie istnieje; nie wykreślony z wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków
113	Dom nr 13 (d. 12), ul. Tysiąclecia, mur., 1902-1906r.	78/2	1981-06-30 1884/A	
114	układ ruralistyczny, 1902- 1906 r.		-	
JELONEK				
115	Dwór – rządcówka, willa, ul. Obornicka 6, mur., 1920 r.	222/6	1987-08-15 2128/A	
SUCHY LAS				
116	Szkoła ob. dom mieszkalny, ul. Strażacka 2,	179/6	-	

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

	mur., 1862 r., rozbud. 1905 r.			
117	Dom nr 13, ul. Bogusławskiego, glin. - drewn., 4 ćw. XIX w.	287	-	
118	Dom nr 37, ul. Bogusławskiego, mur., pocz. XX w.	237/3	-	
119	Dom nr 34, ul. Rolna, mur., pocz. XX w.	228/22	-	
120	Dom nr 39, u. Rolna, mur., 1 ćw. XX w.	242/4	-	
121	Dom nr 1, u l. Stara Droga, mur., 1907 r.	837/6	-	
122	Cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w., ul. Bogusławskiego /Obornicka			Zlikwidowany w latach 90 XX wieku w trakcie budowy kościoła parafialnego, ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków
ZIELĄTKOWO				
123	Szkoła ob. dom mieszkalny, ul. Szkolna 1, mur., pocz. XX w.	113/6	-	
Pozostałości zespołu dworsko-folwarcznego				
124	-budynek mieszkalno-gospodarczy, ul. Kręta 3, mur., 4 ćw. XX w.	212/7		
125	-stodoła, ul. Kreta 3, mur., 4 ćw. XX w.	212/8		Jest w WEŻ, brak karty GEZ
126	-dawn. obora, ob. budynek gospodarczy, ul Kręta 5, mur. 4 ćw. XX w.	149, 212/6		Jest w WEŻ, brak karty GEZ
127	-ośmiorak, ul. Dworcowa 2/3, mur., pocz. XX w.	62/1	-	
128	Dom nr 11, ul. Dworcowa, mur., 1 ćw. XX w.	26/27	-	
129	Dom nr 19, ul. Dworcowa, mur., 1 ćw. XX w.	18/1	-	
130	Dom nr 21, u l. Dworcowa, mur., 1 ćw. XX w.	17/7	-	
131	Budynek mieszkalno - gospodarczy nr 9 (dawn. 10), ul. Leśna, mur., 1910–1920 r.	206/1	-	Wyłączony z Gminnej Ewidencji Zabytków – Zarządzenie nr 183/2022 z 8.11.2022
ZŁOTKOWO				
132	Cmentarz ewangelicki, XIX w., ul. Dębowa	17	-	
ZŁOTNIKI				
133	Szkoła ob. dom mieszkalny, ul. Słoneczna 27, mur., 1885 r.	333/5	-	
134	Budynek gospodarczy przy dawnej szkole ul. Słoneczna 27, mur. koniec XIX	333/5		

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Zespół stacji kolejowej				
135	stacja kolejowa, ul. Dworcowa 2, mur., pocz. XX w.	300/15	-	
136	budynek mieszkalny, ul. Dworcowa 4 (d. 31), mur., 1900 – 1910 r.	296/7, 296/8	-	
137	budynek mieszkalny, ul. Dworcowa 3 (d. 33), mur., 1900 – 1910 r.	296/4, 296/5	-	
138	budynek mieszkalny, mur., 1900 – 1910 r.	-	-	Obiekt nie zidentyfikowany w terenie; ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków
Zespół pałacowo-folwarczny:				
139	pałac (dwór), mur., 1895 r.	335/7	1990-08-31 2197/A	
140	rządcówka, mur., 4 ćw. XIX w.	331/15	-	
141	park krajobrazowy, k. XIX w.	335/10	1990-08-31 2197/A	
142	budynek mieszkalno gospodarczy, ob. biuro, mur., 4 ćw. XIX w.	335/22	-	
143	stajnia, mur., 1 ćw. XX w.	335/22	-	
144	stodoła I, mur., 4 ćw. XIX w.	335/22	-	
145	stodoła II, mur., 4 ćw. XIX w.	335/22	-	
146	stodoła III, mur., 4 ćw. XIX w.	335/15	-	
147	spichlerz, mur., 1881 r.	335/22	-	
148	budynek gospodarczy, mur., k. XIX w.	335/4	-	
149	budynek gospodarczy, mur., k. XIX w.	335/4	-	
150	budynek gospodarczy, kam. - mur., k. XIX w.	335/22	-	
151	ogrodzenie, mur., k. XIX w.	335/9	-	
152	dom ogrodnika, mur., k. XIX w.	335/15	-	
153	Cmentarz ewangelicki pocz. XX w. (właściciela majątku i mieszkańców wsi)	335/10	-	

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykazu Wojewódzkiego Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu i Gminnej Ewidencji Zabytków, stan na koniec 2022 r.

IX.3. Wykaz zabytkowych cmentarzy

Na terenie gminy Suchy Las znajdują się następujące zabytkowe cmentarze (przedstawione w tabeli nr 15) ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.

Tabela 15. Zabytkowe cmentarze wg wykazu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania
1	Biedrusko	cmentarz bezwyznaniowy	XIX/XX w.
2	Biedrusko	cmentarz prawosławny	XX w.
3	Chludowo	cmentarz rzymsko-katolicki	I poł. XIX w.
4	Chludowo	cmentarz przykościelny	I poł. XIX w.
5	Chojnica	cmentarz przykościelny	I poł. XIX w.
6	Biedrusko - Glinno	cmentarz rodowy	XIX w.
7	Goleńczewo	cmentarz ewangelicki	XX w.
8	Suchy Las	cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.
9	Złotkowo	cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.
10	Złotniki	cmentarz ewangelicki	XX w.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu i Gminnej Ewidencji Zabytków, stan na 2022 r.

IX.4. Historyczne założenia ruralistyczne

Żadne z czterech istniejących założeń historyczno-ruralistycznych w gminie Suchy Las (Chludowo, Goleńczewo, Suchy Las i Zielątkowo), nie jest wpisane do rejestru zabytków.

Dla założenia ruralistycznego w Goleńczewie założono osobną kartę ewidencyjną w Gminnej Ewidencji Zabytków. Wieś ta w założeniu miała być wzorcową wsią kolonizacyjną, ewangelicką, zamkniętą – z własną szkołą, kaplicą, salą gminną, gospodą, urządzeniami wodociągowymi, pralnią, piekarnią oraz sprzętem przeciwpożarowym. Zaplanowano podział wsi na 5 małych, 6 średnich, 8 większych i 22 dużych gospodarstw. Zagrody zostały rozlokowane wzdłuż ulic wybiegających z placu gminnego, tj. dzisiejszych: Dworcowej, Tysiąclecia, Lipowej i Krętej. W skład typowego gospodarstwa wchodził parterowy dom mieszkalny, połączony z budynkiem inwentarskim bądź oddzielne budynki gospodarcze usytuowane w podwórzu. Podczas tynkowania stosowano zróżnicowaną kolorystykę. Budynki wzniesiono w różnych regionalnych stylach, najczęściej turyńskim, dolno-saskim i łużyckim. Większość obiektów dawnego założenia wpisana jest do rejestru

zabytków. Obecnie większość z nich została przebudowana przez prywatnych właścicieli, co w wielu przypadkach doprowadziło do utraty cech zabytkowych.

IX.5. Miejsca pamięci i pomniki

Z terenem gminy Suchy Las związane są miejsca pamięci narodowej i pomniki upamiętniające ważne postacie. Ważne jest ich właściwe wyeksponowanie i dbałość o ich zachowanie. Zasoby o wartości historyczno-kulturowej w obszarze gminy w poszczególnych jednostkach osadniczych reprezentują:

- we wsi Chłudowo, jednej z najstarszych wsi w dolinie Warty:
  - Muzeum Etnograficzne Misyjne mieszczące się w pałacu zajmowanym przez Klasztor Misjonarzy Słowa Bożego; w zbiorach muzeum znajdują się różnorodne przedmioty z misji;
  - Popiersie R. Dmowskiego, polityka i przyrodnika, który wraz z Ignacym Paderewskim był sygnatariuszem ze strony Polski Traktatu Wersalskiego;
  - groby żołnierzy II Armii LWP oraz żołnierzy poległych w 1946 r.;
  - grób patronki drużyny harcerskiej Małgosi Silmanowicz;
  - grób kierownika szkoły Józefa Tomaszewskiego, który zginął w hitlerowskim obozie w Gusen;
- we wsi Gołęczewo zamienionej w pocz. XX w. przez Niemców we wzorcową wieś kolonizacyjną występuje największe skupisko domów mieszkalnych ujętych w rejestrze zabytków;
- we wsi Zielątkowo: miejsce urodzenia działaczki i pisarki Bibianny Moraczewskiej;
- we wsi Złotniki – siedzibie gminy w czasie II wojny światowej: zespół pałacowy z parkiem krajobrazowym;
- w obrębie Biedrusko, już dziś nie istniejące:
  - wieś Łagiewniki z pałacem zabytkowym, na gruzach którego w 1968 r. odsłonięto tablicę – „Pomnik ofiar faszyzmu”; corocznie w tym miejscu odbywają się manifestacje antywojenne ludności gminy z udziałem wojska;
  - wieś Chojnice, z której zachowały się ruiny dawnego kościoła z XVI w.;
  - wieś Glinno – miejsce urodzenia Wojciecha Bogusławskiego; od 1966 r. stoi tu głaz – pomnik ku jego czci; w lesie, nad jeziorem, zlokalizowane jest grodzisko wczesnośredniowieczne wpisane do rejestru zabytków;
- na obszarze części osiedleńczej Biedruska znajdują się:
  - pałac zbudowany w latach 1877-80 według projektu gorzowskiego architekta Ludwika Huhna, dla ówczesnego właściciela Albrechta Ottona Maksymiliana von

Treskow; wśród zabudowań koszarowych zwraca uwagę kasyno oficerskie przebudowane po 1904 r. z wcześniejszego budynku, z lat 80. XIX w.; przy rozwidleniu dróg do Radojewa i do Złotnik stoi ciekawa kuźnia zbudowana w 1904 r.; dalej przy drodze do Radojewa, na tle zabudowy koszarowej wyróżnia się wysoka wodociągowa wieża ciśnieniowa zbudowana z czerwonej cegły w 1901 r.; na południe od osiedla, przy szosie do Radojewa znajduje się dawny młyn wodny Łysy Młyn, piętrzący od końca XIX w. wody strumienia, zwanego niegdyś Młynówką, płynącego z Jeziora Glinnowieckiego do Warty;

- Pomnik żołnierzy 7-go Pułku Strzelców Konnych;
- Pomnik Hetmana Polnego Koronnego Stefana Czarnieckiego Patrona CSW Łąd;
- we wsi Suchy Las:
  - Pomnik ku czci strażaków z terenu gminy Suchy Las pomordowanych w latach 1939-1945;
  - Izba pamięci narodowej – powstała w 1972 r., z inicjatywy Zenona Pilarczyka oraz Jana i Stefana Rewersów.

IX.6. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Suchy Las zlokalizowanych jest 319 stanowisk archeologicznych, w tym jedno grodzisko, 297 osad, 20 cmentarzysk i jedno inne stanowisko. Lokalizację stanowisk wskazano na rysunku Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Grodzisko średniowieczne w miejscowości Biedrusko wpisane zostało do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego pod numerem rejestru 2265/A, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 16 grudnia 1992 r. (AZP 50-27/30). Szczegółowy wykaz stanowisk zawiera Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Suchy Las. Badania archeologiczne świadczą, iż teren gminy Suchy Las był intensywnie zasiedlony, a osadnictwo skoncentrowane było głównie wzdłuż cieków wodnych. Na obszarze gminy wyróżniono kilka szczególnych skupisk osadniczych w rejonach Biedruska-Chojnicy, Biedruska-Glinna i Gołęczewa (wszystkie nad ciekami wodnymi i wokół podmokłych łąk) oraz Chłudowa i Zielątkowa. Analiza chronologiczno-kulturowa stanowisk archeologicznych gminy Suchy Las wykazała, że na terenie tym występują pozostałości osadnictwa ze wszystkich okresów pradziejów (począwszy od późnego paleolitu) oraz historycznego, przy czym dominuje osadnictwo kultury łużyckiej, kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich) oraz z okresu wczesnego średniowiecza. Znaczącą część stanowią również stanowiska neolityczne, w szczególności osady neolityczne ze Złotnik i Złotkowa, osada z wczesnej epoki brązu w Złotnikach, kultury łużyckiej z Chłudowa, osady z kultury

przeworskiej w Chludowie i Złotnikach czy wspomniany wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Glinnie. Na obszarze gminy dominują rozległe wielokulturowe osady o dużym rozrzucie materiału zabytkowego. Część stanowisk znajduje się w granicach wojskowych terenów zamkniętych.

IX.7. Stan dziedzictwa kulturowego oraz zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego i zabytków

Stan zachowania zabytków występujących na obszarze gminy jest zróżnicowany. W znacznej części zabytkowych budynków mieszkalnych w ostatnich latach podjęto prace remontowe, których zakres obejmował najczęściej wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, ocieplenie budynków i wymianę pokrycia dachowego. Powodowało to z jednej strony zahamowanie procesu degradacji tych obiektów, z drugiej strony zatarciu uległ pierwotny wygląd i charakter tych obiektów.

Zgodnie z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami dla gminy Suchy Las na lata 2022 - 2025 , do obiektów pilnie wymagających prac remontowych należą:

- Kościół p.w. Ścięcia św. Jana Chrzyciela w Chojnicy – obiekt znajduje się w stanie ruiny; zachował się do wysokości gzymsu; ostatnie większe prace zabezpieczające przeprowadzono w 2001 r.; konieczne jest ustalenie możliwości remontu i jego przyszłego przeznaczenia;
- Kasyno w Biedrusku – obiekt odrestaurowywany i przebudowywany ze względu na wcześniejszy zły stan techniczny;
- Łaźnia (obecnie remiza) oraz część budynków mieszkalnych w Gołęczewie przy ul. Lipowej i Tysiąclecia – budynki noszą ślady zawilgocenia murów, odpadających tynków, złego pokrycia połaci dachowej;

Jako dobry należy ocenić stan techniczny i zachowania znajdujących się na terenie gminy pałaców w Biedrusku i Złotnikach, kościoła w Chludowie oraz będących własnością Gminy budynków szkolnych w Biedrusku i Gołęczewie. Zakończony został remont budynku szkoły w Chludowie oraz rewitalizacja – remonty stacji kolejowych w Złotnikach i Gołęczewie.

Uporządkowania i prac pielęgnacyjnych wymagają również park przy pałacu w Biedrusku oraz nieczynne cmentarze w Biedrusku, Biedrusku-Glinnie i Złotkowie.

Stan zachowania jedyne stanowiska na terenie gminy, wpisanego do rejestru zabytków grodziska wczesnośredniowiecznego w Biedrusku-Glinnie (stanowisko 27) jest dobry. Położony w lesie obiekt jest dobrze zachowany i nie wymaga żadnych zabiegów konserwatorskich. Zagrożenie dla obiektu stanowią nielegalni poszukiwacze z wykrywaczami metalu oraz użytkownicy quadów i motocykli krosowych.

Do największych zagrożeń obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych gminy Suchy Las należą:

- postępująca degradacja zespołów rezydencjonalnych,
- inwestycje o dużym negatywnym wpływie na krajobraz,
- działalność tzw. poszukiwaczy skarbów z wykrywaczami metali,
- inwestycje liniowe (stanowiska archeologiczne),
- remonty powodujące utratę pierwotnego wyglądu i charakteru zabytkowych obiektów,
- największe zagrożenie dla zabytków archeologicznych na terenie Gminy Suchy Las stanowią prace ziemne związane z rozwojem budownictwa mieszkalnego, przede wszystkim na terenie Biedruska, Chłudowa, Gołęczewa, Złotnik, Suchego Lasu.

X. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

X.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Ze względu na możliwość zmian w statusie i zasięgu obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody, przy opracowaniu planów miejscowych każdorazowo należy zweryfikować ich wykaz, status i zasięg zgodnie z podjętymi uchwałami, wydanymi decyzjami administracyjnymi i przepisami odrębnymi w tym zakresie.

X.1.1. Rezerwaty przyrody

Zgodnie z art. 13 Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2022 r., poz. 916 [ze zm.](#)) „Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi”.

Na obszarze gminy zlokalizowany jest **rezerwat Gogulec** utworzony rozporządzeniem Nr 41/2001 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 7 listopada 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 16 listopada 2001 r. nr 140 poz. 2795). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych roślinności torfowiska i przyległych ekosystemów oraz zabezpieczenie naturalnych procesów kształtujących strukturę torfowiska. Rezerwat o powierzchni 5,29 ha położony

jest na północny wschód od Złotkowa, w oddziale leśnym 181. Wokół rezerwatu utworzona została otulina o powierzchni 5,24 ha. Obiektem ochrony jest głównie roślinność wodna i bagienna towarzysząca jezioru oraz zbiorowiska torfowiska przejściowego. W rezerwacie stwierdzono występowanie 6 gatunków objętych prawną ochroną: grąźel żółty, rosiczka okrągłolistna oraz częściowo chronione: kruszyna konwalia majowa, kalina koralowa i porzeczką czarna oraz występowanie ponad 150 gatunków roślin naczyniowych. W otulinie rezerwatu występują dorodne kwaśne dąbrowy oraz fragmenty młodszych drzewostanów pochodzących najprawdopodobniej z naturalnego odnowienia.

Na obszarze rezerwatu wprowadzono zakazy: polowania, wędkowania, chwytania dziko występujących zwierząt, płoszenia ich i zabijania, zbierania płożyny zwierzyny płowej, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych oraz gniazd ptasich i wybierania z nich jaj; pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew i roślin, wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczenia wód, gleby oraz powietrza; dokonywania zmiany przedmiotów ochrony i obszarów objętych ochroną; używania, użytkowania, uszkodzenia oraz zanieczyszczenia przedmiotów oraz obszarów objętych ochroną; zmiany stosunków wodnych, jeżeli służą one innym celom niż ochrona przyrody; wydobywania torfu; niszczenia gleby lub zmiany sposobu jej użytkowania; palenia ognisk, wyrobów tytoniowych, używania źródeł światła o otwartym płomieniu poza miejscami wyznaczonymi; prowadzenia działalności handlowej, a także rolniczej, hodowlanej lub chowu zwierząt; zbioru poza miejscami wyznaczonym i dziko rosnących roślin, grzybów oraz ich części; wyprowadzania psów bez smyczy i kagańca; umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego; zakłócania ciszy; wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu; prowadzenia badań naukowych bez zgody Wojewody; wprowadzania organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

W związku ze zmianą ustawy o ochronie przyrody zakazy określone w cytowanym rozporządzeniu nie obowiązują. Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą o ochronie przyrody uznanie za rezerwat następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy, na terenie miasta Poznania, położony jest rezerwat „**Meteoryt Morasko**”, powołany §9 zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 maja 1976 r. (M.P. z 1976 r. Nr 24, poz. 108), o powierzchni 54,28 ha.

Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą o ochronie przyrody uznanie za rezerwat następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora

ochrony środowiska. W 2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wydał zarządzenie nr 5/9 w sprawie rezerwatu ochrony przyrody „Meteoryt Morasko” (Dz. Urz. z 2009 r. Nr 150, poz. 2514). Rezerwat obejmuje obszar 54,28 ha. Dla zabezpieczenia walorów przyrodniczych wyznaczono otulinę o powierzchni 101,66 ha.

Cytowany akt prawny został zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu nr 11/12 z dnia 11 września 2012 r. (Dz. Urz. z 2012 r., poz. 3796).

Celami ochrony przyrody są: zachowanie obszaru upadku meteorytu żelaznego i fragmentu lasu grądowego z rzadkimi gatunkami roślin oraz ochrona szaty roślinnej i walorów geologicznych szczytowej partii Góry Moraskiej. Dla rezerwatu wyznaczono otulinę i został ustanowiony plan ochrony rozporządzeniem Nr 3/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 10 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2007 r Nr 4, poz. 61) w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Meteoryt Morasko”. Zgodnie z §7 rozporządzenia w pasie 200 m od rezerwatu nie należy zmieniać kategorii użytkowania gruntu z wyjątkiem zmiany na las, nie należy wprowadzać zabudowy oraz obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz należy prowadzić gospodarkę rolną i leśną w sposób nie zagrażający istnieniu rezerwatu. Strefa ta obejmuje część terenów gminy Suchy Las.

X.1.2. Obszary NATURA 2000

Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Drugim jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej. Sieć obejmuje dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) i obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW) / specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Obszary specjalnej ochrony ptaków są wyznaczane do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, zgodnie z kryteriami zawartymi w Dyrektywie Ptasiej. W przypadku specjalnych obszarów ochrony siedlisk, każde państwo członkowskie opracowuje i przedstawia Komisji Europejskiej listę leżących na jego terytorium obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczym, odpowiadających gatunkowo i siedliskowo wymogom zawartym w Dyrektywie Siedliskowej.

- obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Samicy PLB300013

Obszar częściowo położony w północno - zachodniej części gminy Suchy Las obejmujący górny i środkowy bieg rzeki Samicy, lewego dopływu Warty. Rzeka Samica rozcina płaski obszar moreny dennej wznoszącej się na wysokość 70-90 m n.p.m., jedynie we wschodniej części wysokość przekracza 90 m n.p.m. Dominującym elementem

krajobrazu są pola uprawne. Jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki znajdują się wilgotne łąki, trzcinowiska oraz naturalne i sztuczne oczka wodne. Występują tutaj również niewielkie kompleksy leśne, głównie w postaci borów mieszanych, a także fragmenty dąbrów, grądów i olsów. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych w ostoi Dolina Samicy stwierdzono występowanie co najmniej 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebność jednego gatunku lęgowego (bączka) oraz dwóch migrujących (gęsi zbożowej i gęsi białoczelnej) mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 5 gatunków zostało wymienionych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Dolina Samicy jest jedną z 10 najważniejszych w Polsce ostoi bączka.

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające wpływ na obszar określone zostały jako średnie. Należą do nich: ingerencje i działania powodowane przez człowieka, w tym związane z urbanizacją i przemysłem, zaprzestanie użytkowania części użytków zielonych oraz intensyfikacja gospodarki hodowlanej na stawach połączona z ich czyszczeniem oraz usuwaniem szuwarów i zakrzewień.

- **specjalny obszar ochrony siedlisk Biedrusko PLH300001** został zatwierdzony jako obszar ważny dla Wspólnoty w 2008 roku. Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Biedrusko (PLH300001) obszar ten stał się specjalnym obszarem ochrony siedlisk (Dz.U. 2018 poz. 889).

Obszar częściowo położony we wschodniej części gminy Suchy Las obejmujący zasięgiem teren poligonu Biedrusko, z wyłączeniem miejscowości Biedrusko. Zajmuje około 60% obszaru gminy Suchy Las, rozciąga się od jej południowej granicy do północnej i wschodniej granicy, którą wyznacza rzeka Warta. Na terenie ostoi położony jest rezerwat przyrody Gogulec. W południowej części ostoi dominują pagórki moreny czołowej, zbudowane głównie z piasków i żwirów pochodzenia wodnolodowcowego. Środkowy, największy obszar, to wysoczyzna morenowa falista i pagórkowata, z przewagą piasków i glin zwałowych. Od wschodu i północnego wschodu w obręb ostoi wchodzi Poznański Przełom Warty - południkowy odcinek doliny rzecznej powstały przez przekształcenie rynniny polodowcowej. Charakterystyczną cechą obszaru jest sieć licznych rowów z okresowo zanikającą wodą. Obecne są również małe i średniej wielkości jeziora, starorzecza, a także drobne oczka wodne w bezodpływowych zagłębieniach pochodzenia wytopiskowego. Do najcenniejszych należy wspaniale zachowany kompleks starorzeczy nadwarciańskich w okolicy Gołębowa. Przyroda "terenów specjalnych" okolic Biedruska, z uwagi na długotrwałą izolację od niektórych form działalności ludzkiej, ma charakter unikatowy w skali regionu. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych bogactwo flory i roślinności należy do najwyższych w Wielkopolsce. Stwierdzono tu występowanie

16 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I dyrektywy Rady 92/43/EWG i 9 gatunków zwierząt z Załącznika II tej dyrektywy. Nagromadzenie stanowisk roślin chronionych i zagrożonych w skali regionu i całego kraju, a także udział ważnych siedlisk, nadaje obszarowi wysoką rangę pod względem znaczenia dla ochrony bioróżnorodności.

Dla obszaru, zarządzeniem nr 10/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2013 r., został ustanowiony plan zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 18 grudnia 2013 r. poz. 7291), który określa istniejące i potencjalne zagrożenia oraz działania ochronne dla ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru NATURA 2000.

Głównymi zagrożeniami dla ostoi jest rozwój aglomeracji Poznania w kierunku północnym i związana z tym antropopresja, planowana rozbudowa sieci drogowej w okolicach Poznania oraz składowisko odpadów zlokalizowane na granicy miasta Poznania i Obszaru Chronionego Krajobrazu Biedrusko. Innymi zagrożeniami są również wypalanie oraz niekontrolowane zalesianie łąk i muraw, brak wypasu oraz działalność poligonu.

X.1.3. Obszary Chronionego Krajobrazu

Zgodnie z art. 23 Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.) „obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych”. Na terenie gminy znajdują się dwa obszary **chronionego krajobrazu**.

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Biedrusko”,

Obszar Chronionego Krajobrazu „Biedrusko” został utworzony na mocy uchwały nr XXV/138/95 Rady Gminy Suchy Las z dnia 7 sierpnia 1995 r. Podstawę prawną jego funkcjonowania stanowi uchwała nr LI/491/01 Rady Gminy Suchy Las z dnia 13 grudnia 2001 r. w sprawie zmiany uchwał Nr XXV/138/95 Rady Gminy Suchy Las z dnia 7 sierpnia 1995 r. i Nr XLVI/243/97 Rady Gminy Suchy Las z dnia 22 stycznia 1997 r. o utworzeniu Obszaru Chronionego Krajobrazu Biedrusko (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2001 Nr 162, poz. 4496). Obejmuje tereny wyróżniające się krajobrazowo, o cennych wartościach przyrodniczych i naukowo-dydaktycznych. O wyjątkowym charakterze tego obszaru świadczy duże zróżnicowanie krajobrazu. Dominuje krajobraz naturalny i półnaturalny. Ukształtowanie rzeźby jest zróżnicowane – znaczny obszar zajmuje wysoczyzna morenowa falista poprzecinana siecią rowów, drobnych potoków, w dolinach których ukształtowały się torfowiska i trzęsawiska. W zachodniej części poligonu występują lasy, głównie łąkowe

i kwaśne dąbrowy z udziałem dąbrów świetlistych oraz zbiorowisk łągowych i olsowych. Siedliska łągowe występują głównie w dolinie Rowu Północnego oraz w obniżeniu Jeziora Glinnowieckiego. Obszar Chronionego Krajobrazu Biedrusko pokrywa się częściowo z obszarem Natura 2000 Biedrusko, a na jego terenie w granicy gminy leży rezerwat Gogulec.

Na przedmiotowym Obszarze Chronionego Krajobrazu nie obowiązują obecnie zakazy. Obszar ten zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz na podstawie art. 153 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zachował byt prawny, lecz z braku wydania nowej uchwały pozbawiony jest ram prawnych.

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Doliny Samicy Kierskiej w gminie Suchy Las”,**

Obszar chronionego krajobrazu „Doliny Samicy Kierskiej” został ustanowiony uchwałą nr L/479/2001 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 listopada 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2002 r. Nr 16, poz. 550). Natomiast aktualną podstawę prawną jego funkcjonowania stanowi uchwała nr XXXVIII/732/22 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Samicy Kierskiej (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2022 r. poz. 1142 z dnia 09.02.2022 r.) Obszar obejmuje wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach i cennych wartościach przyrodniczych, stanowiące część regionalnego korytarza ekologicznego. Zlokalizowany jest w części północno – zachodniej gminy, obejmując tereny o łącznej powierzchni 420,46 ha na terenie Gminy Suchy Las, a łącznie z obszarami w Gminach Oborniki i Rokietnica powierzchnię 2 657,66 ha. Przez obszar przepływa rzeka Samica wraz z dopływami i systemem rowów melioracyjnych, w tym Kanałem Chłudowskim. Przy południowej granicy gminy, nad terasą denną dopływu Samicy, stwierdzono sporej wielkości las dębowo-grabowy w typie niskiego grądu. Istotnym elementem krajobrazu są także rozległe zabagnione obniżenia na terasach Samicy i jej dopływów, porośnięte roślinnością szuwarową i zaroślami. Największe arealy zajmuje z nich szuwar turzycy błotnej i brzegowej oraz zakrzewienia z wierzbą łożą, lokalnie przechodzące w żyzne olsy porzeczkowe.

Zgodnie z §5 ww. uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na obszarze Obszaru Chronionego Krajobrazu wprowadzono ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) ekstensywne użytkowanie ekosystemów łąkowych poprzez koszenie i wypas;

- 2) tworzenie zadrzewień i remiz śródpolnych oraz zadrzewień i alei przydrożnych jako lokalnych ostoi i korytarzy ekologicznych;
- 3) tworzenie stref ekotonowych poprzez sadzenie gatunków biocenotycznych na granicy ekosystemów, w szczególności na granicy pole-las i las-teren zabudowany;
- 4) zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych;
- 5) przebudowa drzewostanów obejmująca usuwanie gatunków obcych geograficznie i siedliskowo, a następnie sadzenie gatunków zgodnych z siedliskiem i właściwych dla regionu geograficznego;
- 6) budowa przepławek dla ryb na obiektach piętrzących;
- 7) utrzymanie racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej,
- 8) utrzymanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych zapewniającego dobry stan siedlisk wilgotnych i podmokłych,
- 9) prowadzenie działań służących ochronie siedlisk ptaków migrujących oraz lęgowych.

Ponadto obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.);
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

- b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.);
- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy nie dotyczą ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz decyzji o warunkach zabudowy obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały. Ponadto zakaz w pkt 2 i 7 nie dotyczy realizacji zabudowy przewidzianej w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, a także rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej.

X.1.4. Pomniki przyrody

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.) art. 40 „pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie”.

Celem ochrony pomników przyrody jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych drzew ze względu na indywidualne cechy wyróżniające je spośród otaczającego krajobrazu, w szczególności sędziwy wiek i okazałe rozmiary. Tabela nr 16 zawiera wykaz istniejących pomników przyrody na obszarze gminy Suchy Las. Ze względu na możliwość objęcia ochroną kolejnych obiektów, przy opracowaniu planów miejscowych każdorazowo należy zweryfikować wykaz pomników przyrody objętych ochroną na terenie gminy Suchy Las.

Tabela 16. Wykaz pomników przyrody w gminie Suchy Las

Lp	Rodzaj obiektu pomnikowego	Opis pomnika	Nazwa	Lokalizacja	Data utworzenia	Podstawa prawna ochrony
1.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy, martwe konary	Dąb Przy Radojewie	oddz. 217f, I-ctwo Marianowo, dz. ew. nr 269 obręb Biedrusko	11.10.2000	Uchwała Nr LVIII/675/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wilk. poz. 5834 z 05.06.2023
2.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy,	Dąb Chojnicki	Oddz. 171g, I-ctwo Marianowo, dz. ew. nr	15.02.1957	Uchwała Nr LVIII/674/23 Rady Gminy Suchy Las z

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp	Rodzaj obiektu pomnikowego	Opis pomnika	Nazwa	Lokalizacja	Data utworzenia	Podstawa prawna ochrony
		martwy		293/6 obręb Biedrusko		dnia 25 maja 2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5833 z 05.06.2023
3.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy, martwe konary	Dąb Złotkowo I	Oddz. 201g I-ctwo Złotkowo dz. ew. nr 285/9 obręb Biedrusko ul. Leśna	30.11.1965	Uchwała Nr LVIII/682/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r.. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5839 z 05.06.2023
4.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy, martwe konary	Dąb Złotkowo II	Oddz. 201f I-ctwo Złotkowo dz. ew. nr 285/9 obręb Biedrusko ul. Leśna	30.11.1965	Uchwała Nr LVIII/683/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5840 z 05.06.2023
5.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy, martwe konary, dziupla, w górnej części przewodnika prześwit	Dąb Złotkowo III	Oddz. 200j I-ctwo Złotkowo dz. ew. nr 285/9 obręb Biedrusko ul. Leśna	30.11.1965	Uchwała Nr LVIII/684/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5841 z 05.06.2023
6.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy, martwe konary	Dąb Złotkowo IV	Oddz. 200j I-ctwo Złotkowo dz. ew. nr 285/9 obręb Biedrusko ul. Leśna	30.11.1965	Uchwała Nr LVIII/685/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5842 z 05.06.2023
7.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy	Dąb Złotkowo VI	Oddz. 200j I-ctwo Złotkowo dz. ew. nr 285/9 obręb Biedrusko ul. Leśna	30.11.1965	Uchwała Nr LVIII/687/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5845 z 05.06.2023
8.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy, martwe konary	Dąb Złotkowo V	Oddz. 200j I-ctwo Złotkowo dz. ew. nr 285/9 obręb Biedrusko ul. Leśna	30.11.1965	Uchwała Nr LVIII/686/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5843 z 05.06.2023
9.	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy, martwe konary, złomy, w korzeniach dziuy	Dąb Wyniosły	Oddz. 156d, I-ctwo Marianowo, dz. ew. nr 386 obręb Biedrusko	30.11.1965	Uchwała Nr LVIII/676/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5835 z 05.06.2023
10	Głaz narzutowy – jednoobiektowy	granit, obwód 1000 cm; tabliczka upamiętniająca miejsce urodzin Wojciecha Bogusławskiego	Głaz Bogusławskiego	Oddz. 231f, I-ctwo Złotkowo, dz. ew. nr 469 obręb Biedrusko	20.01.1995	Uchwała Nr LVIII/673/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5832 z 05.06.2023
11	Drzewo – jednoobiektowy	dąb szypułkowy, 7 współprzewodników, martwe gałęzie	Dąb Siedmiopienny	oddz. 194j, L-ctwo Złotkowo na terenie poligonu Biedrusko, dz. 478 obręb Biedrusko	11.10.2000	Uchwała Nr LVIII/678/23 Rady Gminy Suchy Las z 25.05.2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5836 z 05.06.2023
12	Drzewo – jednoobiektowy	drzewo morwa biała, dziupla (gat. obcego pochodzenia)	Morwa biała	w pasie drogowym ul. Morwowej (w Zielątkowie, dz. 48, 1-sze drzewo od ul. Dworcowej	22.11.2001	Uchwała Nr LV/647/23 Rady Gminy Suchy Las z 30 marca 2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 3699 z 13.04.2023
13	Drzewo – jednoobiektowy	drzewo morwa czarna (gat. obcego	Morwa czarna	w pasie drogowym ul. Morwowej w Zielątkowie, dz. 48,	22.11.2001	Uchwała Nr LV/646/23 Rady Gminy Suchy Las z 30 marca 2023 r.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp	Rodzaj obiektu pomnikowego	Opis pomnika	Nazwa	Lokalizacja	Data utworzenia	Podstawa prawna ochrony
		pochodzenia)		2-gie drzewo od ul. Dworcowej		Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 3698 z 13.04.2023
14	Grupa drzew – wielo-objektowy	88 drzew (pierwotnie 92) dęby szypułkowe	Dęby Marianowskie	oddz. 202a, 202b, 202c, L-ctwo Marianowo, dz. ew nr. 297 obręb Biedrusko	30.01.2003	Uchwała Nr LVIII/681/23 Rady Gminy Suchy Las z 25 maja 2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5878 z 06.06.2023
15	Grupa drzew – wielo-objektowy	grupa 5 drzew z gatunku dąb szypułkowy; 1: dziupla, zgrubienia na pniu; 4, 5: martwe konary	Dęby Łagiewnickie	oddz. 231o, I-ctwo Złotkowo, dz. ew. nr 469 obręb Biedrusko	30.01.2003	Uchwała Nr LVIII/680/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 maja 2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5838 z 05.06.2023
16	Grupa drzew – wielo-objektowy	grupa 2 drzew z gatunku dąb szypułkowy; 1: martwe konary, tylce; 2: martwe konary	Dęby Przy Warcie	oddz. 216a, I-ctwo Marianowo, dz. ew. nr 254/2 obręb Biedrusko	30.01.2003	Uchwała Nr LVIII/679/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 maja 2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5837 z 05.06.2023
17	Drzewo – jednoobjektowy	dąb szypułkowy; próchnica pnia, martwe konary, tylce	Dąb Na Poligonie	Oddz. 91 I, I-ctwo Gołaszyn, dz. ew. nr 303 obręb Biedrusko	30.01.2003	Uchwała Nr LVIII/677/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 25 maja 2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 5845 z 05.06.2023
18	Drzewo – jednoobjektowy	platan klonolistny	Platan Przy Starej Szkole	Chłudowo, przy ul. Szkolnej 2, na działce o nr. ew. 511	31.08.2017	Uchwała Nr LX/723/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 sierpnia 2023r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 8381 z 19.09.2023
19	Drzewo – jednoobjektowy	dagleźnia zielona	Dagleźnia zielona	ul. Powstańców Wielkopolskich w Biedrusku w parku na działce o numerze ewidencyjnym 44/8, obręb Biedrusko	02.10.2018	Uchwała nr XLVII/536/18 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 sierpnia 2018 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 6989 z 17.09.2018
20	Drzewo – jednoobjektowy	dąb czerwony	Dąb czerwony	ul. Powstańców Wielkopolskich w Biedrusku w parku na działce o numerze ewidencyjnym 44/8, obręb Biedrusko	02.10.2018	Uchwała nr XLVII/537/18 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 sierpnia 2018 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 6990 z 17.09.2018
21	Drzewo – jednoobjektowy	dąb szypułkowy	Dąb "Złotkowo VII"	Dz. 48/11, obręb Złotkowo	02.10.2018	Uchwała nr 31 sierpnia 2023 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 sierpnia 2023 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 8380 z 19.09.2023
22	Drzewo – jednoobjektowy	wiąz szypułkowy	Wiąz w Biedrusku	ul. Parkowa w Biedrusku na dz. 35/4, obręb Biedrusko	02.10.2018	Uchwała nr LX/714/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 sierpnia 2023r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 8382 z 19.09.2023
23	Drzewo – jednoobjektowy	dąb szypułkowy	Dąb Niepodległości	ul. Gajowa w Suchym Lesie na dz. 13/1, obręb Suchy Las	22.01.2019	Uchwała nr LX/711/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 31 sierpnia 2023 Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 8379 z 19.09.2023
24	Drzewo – jednoobjektowy	dąb szypułkowy, trzy pnie	Dąb Gajowy	ul. Gajowa w Suchym Lesie na dz. 13/1, obręb Suchy Las	01.01.2020	Uchwała nr XIII/179/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 listopada 2019 r. Dz. Urz. W. Wlkp. poz. 10944 z 17.02.2019

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Suchy Las

XI. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem

XI.1. Demografia

W celu analizy oraz prognozy demograficznej gminy Suchy Las prześledzono procesy demograficzne oraz ich dynamikę, zachodzące w gminie w okresie 2006 - 2022, głównie w oparciu o dane GUS. Dla określenia liczby ludności w podziale na poszczególne miejscowości wykorzystano dane Urzędu Gminy Suchy Las. Różnice w sumarycznej liczbie ludności dla różnych źródeł wynikają z przyjętych metodologii obliczeń. Dane GUS o liczbie i strukturze ludności dla okresów międzypisowych (Spisów Powszechnych) są sporządzane poprzez przyjęcie wyników spisu powszechnego za bazę wyjściową dla gminy, a następnie naliczanie danych metodą bilansową według przyjętego schematu. Liczba ludności w rejestrach gminnych wynika natomiast z zameldowania i wymeldowania oraz zgłoszenia na pobyt czasowy. Zarówno modelowanie GUS, jak i gminny rejestr osób zgłoszonych na pobyt stały i czasowy obarczone są błędem statystycznym.

XI.1.1. Liczba ludności

Liczba ludności gminy Suchy Las **według danych GUS** na koniec 2022 r. wyniosła 20 359 mieszkańców, co stanowiło 4,58% ludności powiatu poznańskiego oraz 0,74% ludności województwa wielkopolskiego. Zgodnie z **danymi Urzędu Gminy** na terenie Suchego Lasu na pobyt stały (stan na 31 grudzień 2022 r.) zgłoszonych było 18 000 osób, a na pobyt czasowy 155 osób. Wnioskować można z tego, że na terenie gminy faktycznie zamieszkuje 18 155 osób ujętych w ewidencji urzędu. Na podstawie analizy liczby ludności gminy Suchy Las w latach 2006 - 2022 stwierdzono stabilny wzrost liczby ludności, który jest charakterystyczny dla gmin położonych w sąsiedztwie miasta Poznania. W analizowanym okresie populacja gminy zgodnie z danymi GUS zwiększyła się o 50,5 %, tj. 6 795 osób. Zmiany w zakresie zgłoszenia na pobyt stały i czasowy wskazują w latach 2006 –2022 na wzrost liczby ludności zamieszkującej na terenie gminy o 5160 osób, tj. około 39,7%.

Analogicznie wzrosła również gęstość zaludnienia gminy. W 2006 r. wynosiła ona 116 osób/km², natomiast w 2022 r. wynosiła już 175,5 osoby/km², była jednak niższa od gęstości zaludnienia powiatu poznańskiego – 155 osób/km² (stan 2006 r.) i 233 osób/km²

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

(stan 2022 r.). Zmiany liczby ludności i gęstość zaludnienia zostały przedstawione w tabeli nr 17 oraz na wykresie nr 5.

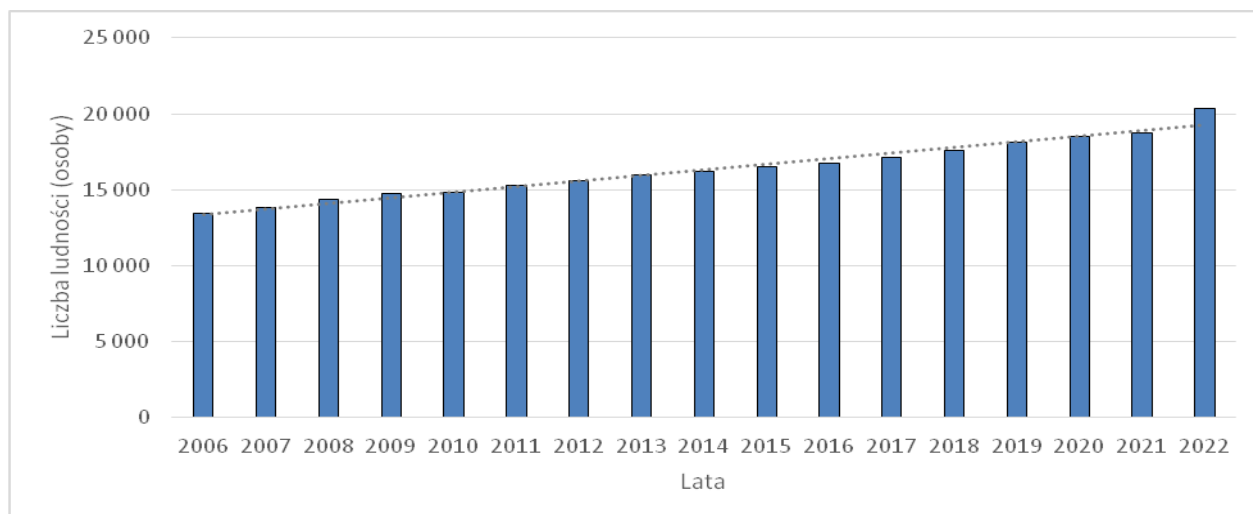
Tabela 17. Analiza demograficzna gminy Suchy Las w latach 2006 –2022

Rok	Liczba ludności gminy wg GUS [os]	Powierzchnia gminy [ha]	Gęstość zaludnienia gminy [os/km ²]	Liczba ludności powiatu poznańskiego [os]	Odsetek ludności gminy w powiecie [%]	Zmiana liczby ludności w porównaniu do roku poprzedniego [os]	Sumaryczna zmiana liczby ludności [os]
2006	13 461	11 601	116	295 039	4,56	-	-
2007	13 869		120	303 595	4,57	408	408
2008	14 368		124	311 390	4,61	499	907
2009	14 737		127	319 258	4,62	369	1 276
2010	14 822		128	330 245	4,49	85	1 361
2011	15 253		131	337 883	4,51	431	1 792
2012	15 614		135	344 752	4,53	361	2 153
2013	15 971		138	352 395	4,53	357	2 510
2014	16 209		140	358 894	4,52	238	2 748
2015	16 510		142	366 037	4,51	301	3 049
2016	16 743		144	373 570	4,48	233	3 282
2017	17 100		147	381 630	4,48	357	3 429
2018	17 599		152	390 308	4,51	499	3 581
2019	18 104		156	399 272	4,53	505	3 737
2020	18 512		160	429 870	4,31	408	3 897
2021	18 774		162	436 473	4,30	262	4 059
2022	20 359		175,5	442 680	4,58	1 585	5 541

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według wyliczonej zmiany liczby ludności w porównaniu do roku poprzedniego w tabeli 17 (kolumna 7) uzyskujemy średnioroczny wzrost liczby ludności na terenie gminy w latach 2006 – 2022 w wysokości 431,1 osób/rok.

Wykres 5. Wzrost liczby ludności gminy Suchy Las w latach 2006 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poszczególne miejscowości w wieloleciu charakteryzowała zróżnicowana dynamika wzrostu liczby ludności, która przedstawiona została w tabeli nr 18. Wskaźnik dynamiki obliczony został jako procentowy wzrost liczby ludności w dziesięcioleciu 2006 – 2016 w stosunku do roku bazowego 2006 r. oraz wzrost liczby ludności w 2022 r. w stosunku do bazowego 2006 r.

Tabela 18. Analiza demograficzna dla gminy oraz poszczególnych miejscowości w latach 2006 –2022

Nazwa jednostki	Gmina	Suchy Las	Złotniki	Złotkowo	Jelonek	Golęczewo	Chludowo	Zielątkowo	Biedrusko
liczba ludności w danym roku [os]									
2006	12995	6479	1393	371	176	823	1247	503	2003
2007	13279	6755	1462	391	183	872	1276	356	1984
2008	13747	7037	1517	395	191	928	1288	382	2010
2009	14182	7282	1559	410	205	954	1293	423	2057
2010	14589	7537	1607	413	209	989	1319	439	2059
2011	14914	7687	1656	420	219	1037	1337	479	2079
2012	15309	7877	1691	444	229	1099	1341	493	2135
2013	15610	8013	1711	454	239	1119	1359	500	2214
2014	15816	8080	1741	453	261	1136	1371	520	2254
2015	16100	8241	1772	453	261	1163	1373	529	2298
2016	16260	8274	1800	440	291	1189	1370	542	2344
2017	16595	8470	1864	452	315	1228	1352	552	2429
2018	16981	8487	1930	482	341	1247	1357	575	2562
2019	17586	8722	2087	484	355	1259	1372	588	2719
2020	17832	8739	2176	492	357	1279	1385	612	2792

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

2021		18015	8782	2240	488	365	1298	1371	613	2858
2022		18155	8809	2274	493	383	1291	1354	645	2907
Wskaźnik dynamiki zmian liczby ludności w wieloletniu 2006-2022	[os.]	5160	2330	881	122	207	468	107	142	904
	[%]	39,7	36,0	63,2	32,9	117,6	56,9	8,6	28,2	45,1
Srednioroczny przyrost w latach 2006 - 2022	[os.]	322,5	145,6	55,1	7,6	12,9	29,3	6,7	8,9	56,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o zgłoszeniu na pobyt stały i czasowy Urzędu Gminy Suchy Las

Analiza dynamiki wzrostu w latach 2006 - 2022 wykazała, że największe zmiany w zakresie dynamiki ludności nastąpiły w miejscowościach Jelonek (wzrost liczby ludności o 117,6 %), Złotniki (63,2%) i Gołęczewo (56,9%). W miejscowości Biedrusko liczba ludności wzrosła o 45,1%, w Suchym Lesie o 36%. Najmniejszą dynamiką zmian charakteryzował się wzrost liczby ludności w miejscowości Chłudowo (8,6%). W strukturze populacji według płci w gminie dominują kobiety, co charakterystyczne jest również dla powiatu poznańskiego i województwa wielkopolskiego. Współczynnik feminizacji i maskulinizacji utrzymuje się na stałym poziomie. W 2016 r. na 100 mężczyzn przypadało 104 kobiet, a w 2022 r. – 105 kobiet (tabela nr 19). Dla porównania współczynnik feminizacji wyniósł dla powiatu poznańskiego – 106, a dla kraju blisko 107.

Tabela 19. Współczynnik feminizacji i maskulinizacji w latach 2006 –2022

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba kobiet w gminie	Udział kobiet w ogólnej liczbie ludności	Współczynnik feminizacji	Liczba mężczyzn w gminie	Udział mężczyzn w ogólnej liczbie ludności	Współczynnik maskulinizacji	Nadwyżka liczby kobiet nad liczbą mężczyzn
	[os]	[os]	[%]	[os]	[os]	[%]	[os]	[os]
2006	13 461	6 950	51,63	106,0	6 556	48,70	94,3	394
2007	13 869	7 145	51,52	106,3	6 724	48,48	94,1	421
2008	14 368	7 371	51,30	105,3	6 997	48,70	94,9	374
2009	14 737	7 549	51,22	105,0	7 188	48,78	95,2	361
2010	14 822	7 560	51,01	104,1	7 262	48,99	96,1	298
2011	15 253	7 805	51,17	104,8	7 448	48,83	95,4	357
2012	15 614	7 989	51,17	104,8	7 625	48,83	95,4	364
2013	15 971	8 164	51,12	104,6	7 807	48,88	95,6	357
2014	16 209	8 281	51,09	104,5	7 928	48,91	95,7	353
2015	16 510	8 423	51,02	104,2	8 087	48,98	96,0	336
2016	16 743	8 531	50,95	103,9	8 212	49,05	96,3	319
2017	17 100	8 728	51,04	104	8 372	48,96	96	595

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Rok	Liczba ludności gminy	Liczba kobiet w gminie	Udział kobiet w ogólnej liczbie ludności	Współczynnik feminizacji	Liczba mężczyzn w gminie	Udział mężczyzn w ogólnej liczbie ludności	Współczynnik maskulinizacji	Nadwyżka liczby kobiet nad liczbą mężczyzn
	[os]	[os]	[%]	[os]	[os]	[%]	[os]	[os]
2018	17 599	8 967	50,95	104	8 632	49,05	96	335
2019	18 104	9 245	51,07	104	8 859	48,93	96	386
2020	18 512	9 486	51,24	105	9 026	48,93	95	460
2021	18 774	9 611	51,19	105	9 163	48,81	95	448
2022	20 359	10 474	51,45	106	9 885	48,86	94	589

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

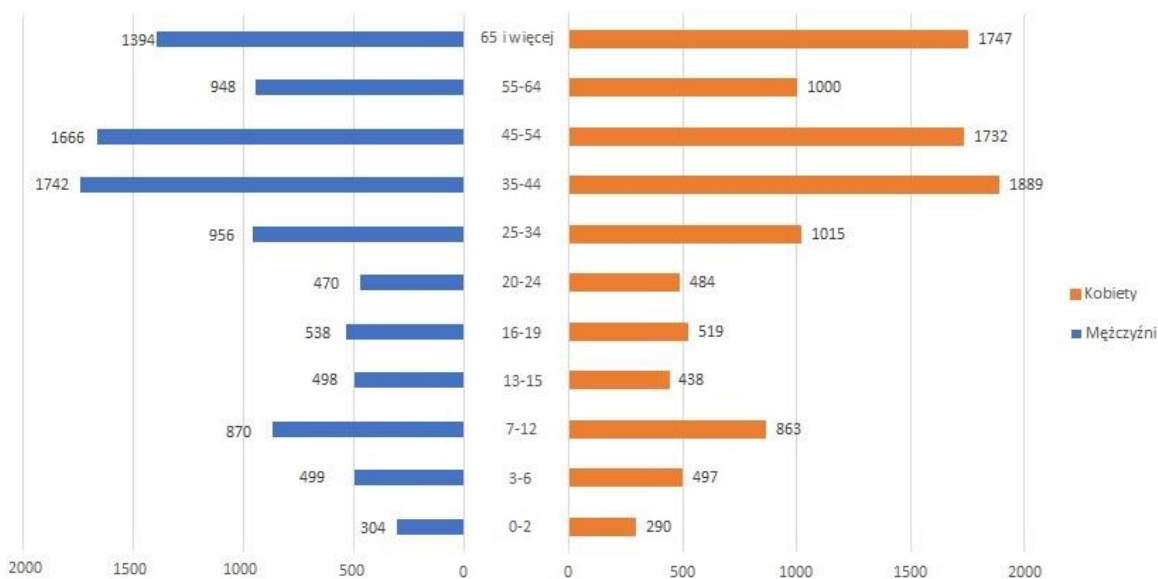
W latach 2006 - 2022 liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn oscylowała od 106, poprzez 104, do obecnie 106. Wyraźniej tendencji spadkowej nie obserwuje się również w różnicy pomiędzy liczbą kobiet a liczbą mężczyzn.

Struktura płci i wieku jest udziałem różnych grup wiekowych w populacji z uwzględnieniem podziału na płeć. Udział ten przedstawia się w postaci graficznej za pomocą schematu zwanego piramidą płci i wieku. Piramidy z 2022 r. przedstawiają:

- dwa wyższe demograficzne (pierwszy z przełomu lat 50. i 60. XX w., drugi z początku lat 80. XX w.),
- rozpoczęcie trzeciego wyższego demograficznego będącego wynikiem zakładania rodzin przez ludność pochodzącą z wyższego demograficznego z lat 80. XX wieku,
- wysoki udział w strukturze mieszkańców gminy osób w wieku produkcyjnym, głównie pomiędzy 30. a 40. rokiem życia,
- nadwyżkę kobiet nad mężczyznami w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym,
- nadwyżkę mężczyzn nad kobietami do 24. roku życia,
- wzrost liczebności ludności w wieku powyżej 65. roku życia.

Aktualny typ struktury płci i wieku społeczeństwa wykazuje trend regresywny.

Wykres 6. Liczba kobiet i mężczyzn w gminie, w 2022 r., w podziale na grupy wiekowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze populacji według płci i wieku w 2016 r. odnotowano więcej urodzeń chłopców niż dziewczynek. Natomiast w 2021 r. liczba urodzeń chłopców i dziewczynek była mniej więcej równa. Przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn pojawia się dopiero w wieku 25 - 34, a największą ich przewagę widać w wieku 65 lat i powyżej.

Tabela 20. Liczba kobiet i mężczyzn w 2016 r. i w 2022 r. według grup wiekowych

Grupy wiekowe	Liczba mężczyzn	Różnica (M-K)	Liczba kobiet	Różnica (K-M)	Liczba mężczyzn	Różnica (M-K)	Liczba kobiet	Różnica (K-M)
2016 r. [os]					2022 r. [os]			
0-2	275	30	245	-30	304	14	290	-14
3-6	470	24	446	-24	499	2	497	-2
7-12	835	75	760	-75	870	7	863	-7
13-15	296	7	289	-7	498	60	438	-60
16-19	373	19	354	-19	538	19	519	-19
20-24	413	35	378	-35	470	-14	484	14
25-34	1084	7	1077	-7	956	-59	1015	59
35-44	1560	-146	1706	146	1742	-147	1889	147
45-54	1014	1	1013	-1	1666	--66	1732	-66
55-64	971	-139	1110	139	948	-52	1000	52
65 i więcej	921	-232	1153	232	1394	-353	1747	353
SUMA	8 212		8 531		9 885		10 474	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ruch naturalny

Wielkość ruchu naturalnego określają dwa podstawowe wskaźniki – urodzeń i zgonów oraz będący ich pochodną – wskaźnik przyrostu naturalnego, czyli różnica pomiędzy ilością urodzeń i zgonów. W poniższej tabeli nr 19 na podstawie danych GUS przedstawiono ruch naturalny w gminie Suchy Las w latach 2006 – 2022. We wszystkich latach przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów, jest dodatni. W okresie 2006 - 2022 nie występuje jednak wyraźna trwała tendencja wzrostowa, ani też spadkowa. Najwyższa wartość tego wskaźnika wystąpiła w 2008 r. (149 osoby), a najniższa w 2020 r. (55 osób). W 2021 r. współczynnik przyrostu naturalnego w gminie wyniósł 3,30 ‰ – dla porównania: w powiecie poznańskim – 3,97 ‰.

Tabela 21. Ruch naturalny w gminie Suchy Las w latach 2006 –2022

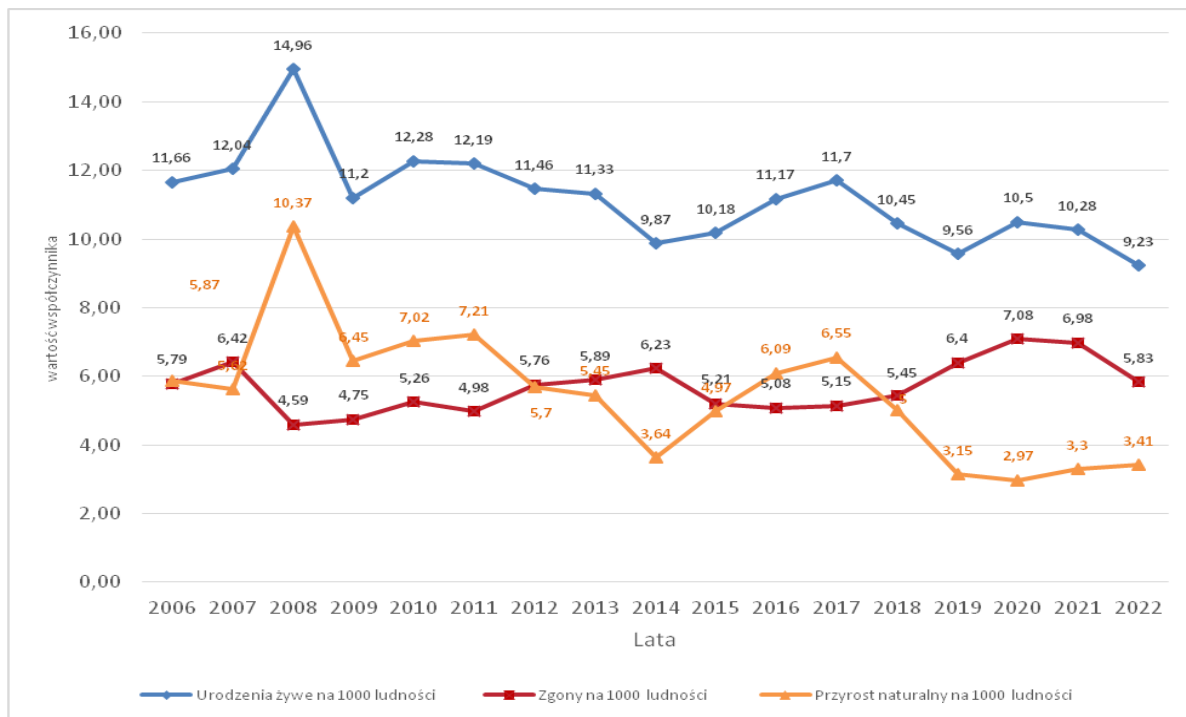
Rok	Liczba ludności w gminie [os]	Liczba urodzeń żywych [os]	Współczynnik urodzeń [‰]	Liczba zgonów [os]	Współczynnik zgonów [‰]	Przyrost naturalny [os]	Współczynnik przyrostu naturalnego [‰]
2006	13461	157	11,66	78	5,79	79	5,87
2007	13869	167	12,04	89	6,42	78	5,62
2008	14368	215	14,96	66	4,59	149	10,37
2009	14737	165	11,20	70	4,75	95	6,45
2010	14822	182	12,28	78	5,26	104	7,02
2011	15253	186	12,19	76	4,98	110	7,21
2012	15614	179	11,46	90	5,76	89	5,70
2013	15971	181	11,33	94	5,89	87	5,45
2014	16209	160	9,87	101	6,23	59	3,64
2015	16510	168	10,18	86	5,21	82	4,97
2016	16743	187	11,17	85	5,08	102	6,09
2017	17100	200	11,70	88	5,15	112	6,55
2018	17599	184	10,45	96	5,45	88	5,00
2019	18104	173	9,56	116	6,40	57	3,15
2020	18512	186	10,05	131	7,08	55	2,97
2021	18774	193	10,28	131	6,98	62	3,30
2022	20359	187	9,19	118	5,80	69	3,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ruch naturalny w gminie Suchy Las warunkowany jest znaczną ilością czynników. Przede wszystkim należy wziąć pod uwagę fakt, że zauważalny przyrost liczby urodzeń w latach 2000 - 2011 spowodowany jest zakładaniem rodzin przez ludność urodzoną na początku lat 80. XX wieku, czyli ludność ostatniego wyżu demograficznego. Wzrost liczby urodzeń ma ponadto związek z systematycznie polepszającą się sytuacją społeczno-gospodarczą w

powiecie poznańskim i samej gminie oraz z osiedlaniem się młodych małżeństw, zachęconych perspektywą mieszkania w spokojnej i urokliwej okolicy, na terenie gminy, z dala od zgiełku Poznania, a jednocześnie na tyle blisko, by korzystać z jego dóbr.

Wykres 7. Urodzenia, zgony oraz przyrost naturalny na 1000 mieszkańców gminy Suchy Las w latach 2006 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Kolejnym czynnikiem wpływającym na rozwój demograficzny gminy Suchy Las jest ilość zawieranych małżeństw (Tabela nr 22).

Tabela 22. Liczba małżeństw oraz współczynnik zawieranych małżeństw w gminie Suchy Las w latach 2006 –2022

rok	Ilość małżeństw	Małżeństwa na 1000 mieszkańców [%]
2006	79	6,0
2007	87	6,4
2008	72	5,5
2009	100	7,0
2010	75	5,1
2011	77	5,1
2012	76	4,9

2013	66	4,2
2014	70	4,3
2015	59	3,6
2016	97	5,8
2017	59	3,45
2018	75	4,3
2019	66	3,6
2020	60	3,2
2021	80	4,3
2022	54	2,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wzrost liczby zawieranych małżeństw w latach 2006 - 2009 jest skutkiem wejścia w „wiek małżeński” ludności ostatniego wyżu demograficznego (urodzonej w pierwszej połowie lat 80. ubiegłego wieku). W następnych latach (do 2015 r.) liczba zawieranych małżeństw nieznacznie spadała. W 2016 r. nastąpił kolejny wzrost z 59 małżeństw zawartych w 2015 r. do 97 w 2016 r., a następnie ponowny spadek do 54 małżeństw zawartych w 2022 r. W ostatnim pięcioleciu obserwowany jest bardzo niski współczynnik zawartych małżeństw na 1000 ludności.

XI.1.2. Migracje

Zmiany stałego miejsca zamieszkania i miejsca czasowego pobytu określane są jako wędrówki lub migracje ludności. Generalnie migracje możemy podzielić na wewnętrzne, odbywające się w granicach administracyjnych danego kraju i zewnętrzne, związane z wyjazdem poza granice kraju (tzw. emigracja) lub napływem do danego kraju (tzw. imigracja). Migracje stałe są wraz z ruchem naturalnym głównymi czynnikami wywołującymi zmiany w stanach zaludnienia, strukturze zaludnienia oraz innych strukturach demograficznych.

Tabela 23. Migracje w gminie Suchy Las w latach 2006 –2022

rok	zameldowana ogółem [os]	wymeldowania ogółem [os]	saldo migracji [os]	zameldowania na 1000 mieszkańców [%o]	wymeldowana na 1000 mieszkańców [%o]	saldo migracji na 1000 mieszkańców [%o]
2006	714	241	473	53	18	35,8
2007	609	284	325	44	20	23,8
2008	548	226	322	38	16	22,8
2009	495	222	273	34	15	18,8
2010	522	231	291	35	16	19,8

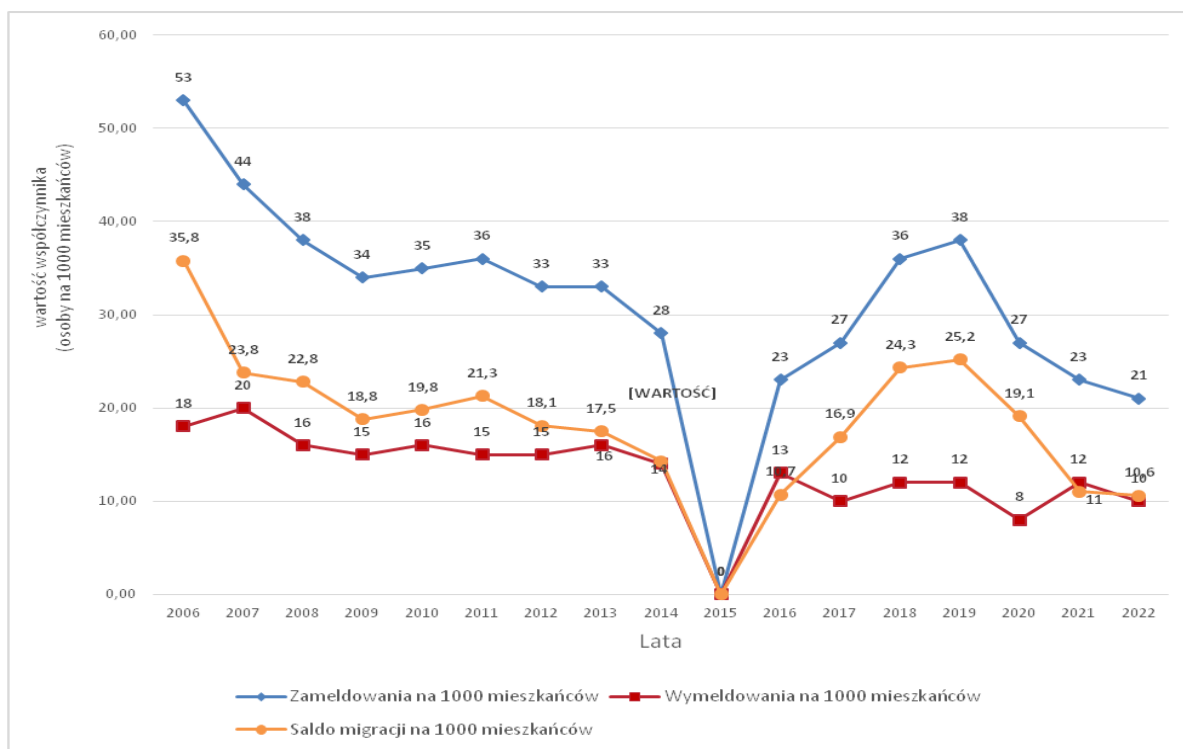
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

2011	543	222	321	36	15	21,3
2012	512	232	280	33	15	18,1
2013	533	257	276	33	16	17,5
2014	458	228	230	28	14	14,3
2015	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2016	389	211	178	23	13	10,7
2017	466	177	289	27	10	16,9
2018	643	215	428	36	12	24,3
2019	682	226	456	38	12	25,2
2020	509	155	353	27	8	19,1
2021	441	235	206	23	12	11,0
2022	422	207	215	21	10	10,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (rok 2015 b.d. – brak danych)

Analiza danych GUS dotyczących zameldowań i wymeldowań w gminie w latach 2006 - 2022 wskazuje dodatni współczynnik salda migracji w każdym roku (brak danych dla 2015 r.). Najwyższą wartość tego współczynnika odnotowano w 2006 r. (35,8%) na terenie gminy. Dodatnia wartość współczynnika oznacza napływ ludności do gminy i wskazuje na przewagę ilości osób napływających nad wyprowadzającymi się (tabela nr 23). Jednocześnie zauważalny jest znaczny, ponad trzykrotny spadek wartości współczynnika w wieloleciu 2006 – 2022, co oznacza zmniejszającą się ilość osób napływających na teren gminy. Co prawda w latach 2018 – 2019 współczynnik salda migracji wzrósł do 24 – 25%, jednak w 2021 r. współczynnik ten spadł do 11,0 %, a w 2022 r. do 10,6 %.

Wykres 8. Ruch migracyjny na obszarze gminy Suchy Las w latach 2006 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wysoki wskaźnik przyrostu migracyjnego warunkuje m.in bliskie sąsiedztwo gminy z miastem Poznań. Poznań jako miasto wojewódzkie cechuje się dużą intensywnością zabudowy wielorodzinnej. Ze względu na brak terenów oraz znacznie wyższe ceny gruntów w centrum miasta Poznania, zabudowa jednorodzinna zaczęła się kształtować na jego peryferiach, w tym również na obszarze gminy Suchy Las, co skutkowało zwiększeniem się liczby zameldowań na terenie gminy. Liczbę wymeldowań można natomiast wytłumaczyć podążaniem młodych ludzi za wykształceniem i pracą do miasta Poznania i innych gmin.

XI.1.3. Przyrost rzeczywisty

Przyrost rzeczywisty to przyrost dający pełen obraz zmiany liczby mieszkańców analizowanego obszaru poprzez zestawienie ze sobą przyrostu naturalnego i współczynnika migracji. Na podstawie danych GUS (tabela nr 24) obliczony został współczynnik przyrostu rzeczywistego w gminie w latach 2006-2022.

Tabela 24. Przyrost rzeczywisty w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022

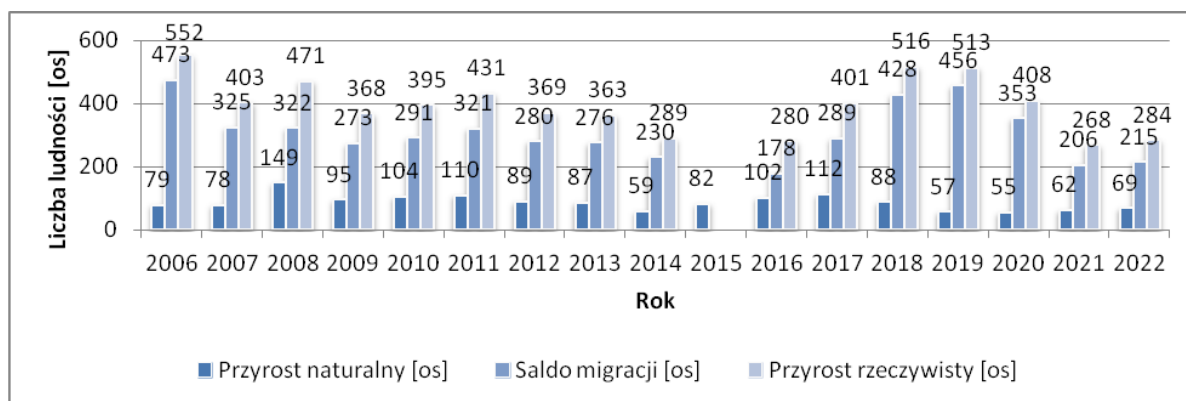
Rok	Liczba ludności w gminie [os]	Przyrost naturalny [os]	Saldo migracji [os]	Przyrost rzeczywisty [os]	Współczynnik przyrostu rzeczywistego [%]
2006	13461	79	473	552	41,01
2007	13869	78	325	403	29,06
2008	14368	149	322	471	32,78
2009	14737	95	273	368	24,97
2010	14822	104	291	395	26,65
2011	15253	110	321	431	28,26
2012	15614	89	280	369	23,63
2013	15971	87	276	363	22,73
2014	16209	59	230	289	17,83
2015	16510	82	-	-	-
2016	16743	102	178	280	16,72
2017	17100	112	289	401	23,45
2018	17599	88	428	516	29,32
2019	18104	57	456	513	28,34
2020	18512	55	353	408	22,05
2021	18774	62	206	268	14,28

Rok	Liczba ludności w gminie [os]	Przyrost naturalny [os]	Saldo migracji [os]	Przyrost rzeczywisty [os]	Współczynnik przyrostu rzeczywistego [%]
2022	20359	69	215	284	13,95
Dane średnioroczne		87	307	394	24,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (rok 2015: brak danych)

W każdym roku przyjmował on wartości dodatnie, jednak zauważalna jest tendencja spadkowa tego współczynnika. W porównaniu do 2006 r. w 2022 r. osiągnął on wartość prawie trzykrotnie mniejszą – z 41,01 ‰ do 13,95 ‰. Zestawienie danych dotyczących przyrostu naturalnego, salda migracji i przyrostu rzeczywistego w gminie przedstawiono na wykresie nr 9. W okresie 2006-2022 średnioroczny przyrost rzeczywisty wynosi 394 osoby na rok.

Wykres 9 Przyrost naturalny, saldo migracji oraz przyrost rzeczywisty w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (rok 2015: brak danych)

Zmiany wskaźników opisujących zmiany demograficzne na tysiąc mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

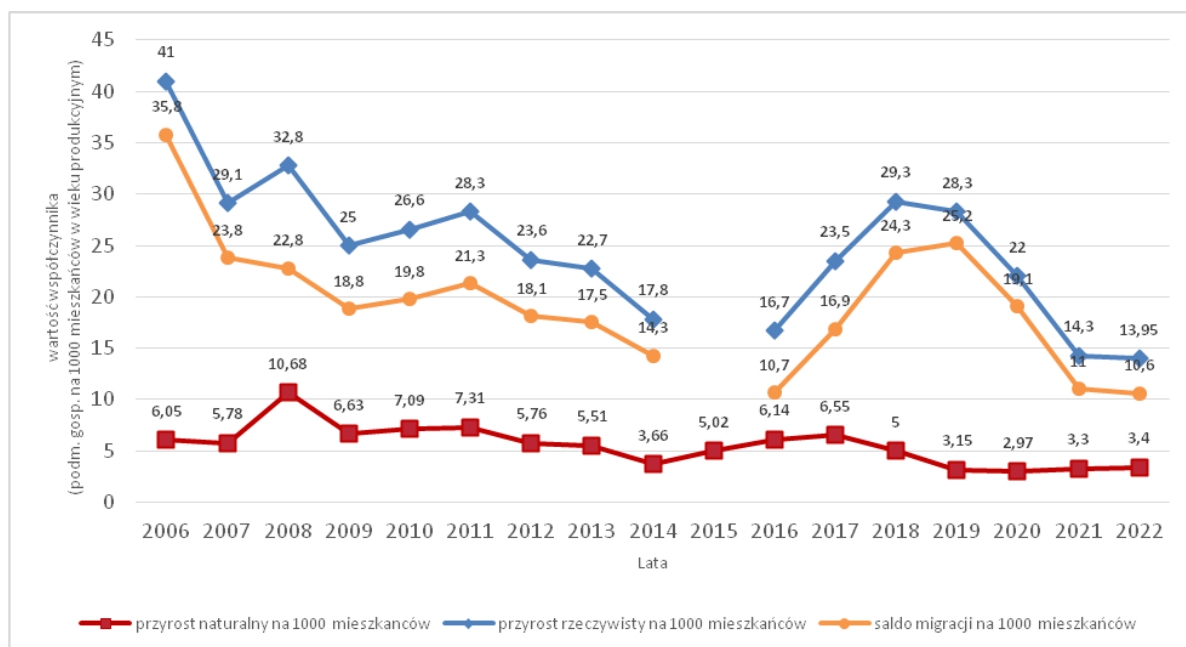
Tabela 25. Zestawienie ruchu naturalnego oraz ruchu migracyjnego w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022

rok	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	przyrost rzeczywisty na 1000 mieszkańców	saldo migracji na 1000 mieszkańców
2006	6,05	41,0	35,8
2007	5,78	29,1	23,8
2008	10,68	32,8	22,8
2009	6,63	25,0	18,8

rok	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	przyrost rzeczywisty na 1000 mieszkańców	saldo migracji na 1000 mieszkańców
2010	7,09	26,6	19,8
2011	7,31	28,3	21,3
2012	5,76	23,6	18,1
2013	5,51	22,7	17,5
2014	3,66	17,8	14,3
2015	5,02	b.d.	b.d.
2016	6,14	16,7	10,7
2017	6,55	23,5	16,9
2018	5,00	29,3	24,3
2019	3,15	28,3	25,2
2020	2,97	22,0	19,1
2021	3,30	14,3	11,0
2022	3,40	13,95	10,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (rok 2015: brak danych)

Wykres 10. Przyrost naturalny, saldo migracji oraz przyrost rzeczywisty liczby mieszkańców w gminie Suchy Las w latach 2006 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Gmina Suchy Las jest gminą o zrównoważonej, średniej dynamice przyrostu ludności w stosunku do innych gmin powiatu poznańskiego. Zaobserwowany w ostatnich latach spadek przyrostu rzeczywistego spowolnił proces wzrostu liczby ludności na terenie gminy,

jednak nie został on zahamowany. Gmina powinna zatem bardziej wykorzystywać swoje atuty, aby zachęcić ludność do osiedlania się na jej obszarze, ponieważ to gwarantuje jej dalszy rozwój.

XI.1.4. Struktura wieku ekonomicznego.

Struktura wiekowa społeczeństwa bezpośrednio przekłada się na strukturę wieku ekonomicznego ludności gminy Suchy Las, która z kolei ma bardzo duży wpływ na lokalną gospodarkę. W tabeli nr 26 przedstawiono udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnej i poprodukcyjnej (dla mężczyzn 65 lat i więcej, dla kobiet 60 lat i więcej).

Tabela 26. Ludność według ekonomicznych grup wieku w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022

Grupy wieku	udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności		udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	
	[os]	[%]	[os]	[%]	[os]	[%]
j.m	[os]	[%]	[os]	[%]	[os]	[%]
2006	2 903	21,6	9 295	69,1	1 263	9,4
2007	2 985	21,5	9 528	68,7	1 356	9,8
2008	3 147	21,9	9 775	68,0	1 446	10,1
2009	3 209	21,8	9 979	67,7	1 549	10,5
2010	3 414	23,0	9 762	65,9	1 646	11,1
2011	3 571	23,4	9 855	64,6	1 827	12,0
2012	3 699	23,7	9 921	63,5	1 994	12,8
2013	3 811	23,9	10 002	62,6	2 158	13,5
2014	3 851	23,8	10 020	61,8	2 338	14,4
2015	3 934	23,8	10 066	61,0	2 510	15,2
2016	4 016	24,0	10 056	60,1	2 671	16,0
2017	4108	24,1	10148	59,3	2844	16,6
2018	4221	24,0	10351	58,8	3027	17,2
2019	4315	23,8	10627	58,7	3162	17,5
2020	4436	24,0	10801	58,3	3275	17,7
2021	4486	23,9	10910	58,1	3378	18,0
2022	3967	19,5	12733	62,5	3659	18,0

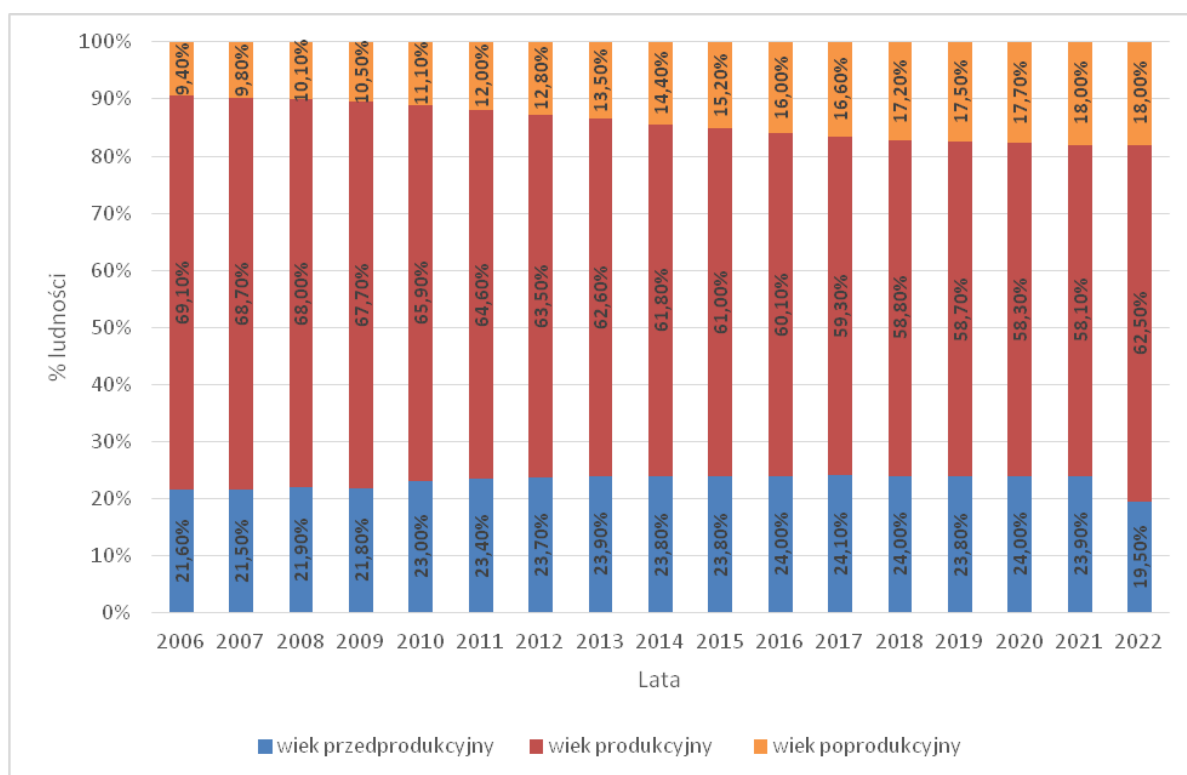
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Suchy Las w ciągu całego badanego okresu największy udział w strukturze wieku ekonomicznego posiadała ludność w wieku produkcyjnym. W ciągu wielolecia udział ten spadł z 69,1 % w 2006 r. do 58,1 w 2021 r, lecz nieznacznie wzrósł w 2022 r. W tym samym okresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła niemal dwukrotnie. Procentowy udział ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy, na przestrzeni piętnastu lat, przedstawia wykres 11.

Wskaźnik obciążenia demograficznego według danych GUS to stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym łącznie) na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2006 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 44,8 osób w wieku nieprodukcyjnym. Natomiast w 2022 r. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na każde 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła do 71,4.

Wykres 11. Ludność według ekonomicznych grup wieku w gminie w latach 2006 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

XI.1.5. Prognozowana liczba ludności

Prognozę demograficzną dla gminy Suchy Las oparto na Prognozie Ludności dla Powiatu Poznańskiego na lata 2014 - 2050 oraz na Prognozie Ludności dla Gminy Suchy Las na lata 2016 - 2030. Prognozę przeprowadzono dla okresów pięcioletnich. Najnowsza

prognoza liczby ludności GUS na lata 2014 - 2050, opracowana przy pomocy modeli statystycznych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. dla powiatu poznańskiego, wskazuje na wzrost liczby mieszkańców z 399 602 osób w 2020 r. do 554 649 osób w perspektywie do 2050 r., co daje wzrost o 155 047 osób, co się przekłada na średnioroczny wzrosty ludności na poziomie 5 168 osób, zatem o 1,3% na rok. Z Prognozy ludności dla gminy Suchy Las GUS wynika, że na terenie gminy w perspektywie lat 2020-2030 liczba ludności wzrośnie o 2 959 osób, co się przekłada na średnioroczny wzrosty ludności na poziomie 296 osób, zatem o 1,6% na rok. Bilanse liczby i struktury ludności w gminach opracowane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych, z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia i zgony), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Wiek przedprodukcyjny przyjmowany jest od 0 do 17 lat, wiek produkcyjny od 18 lat do wieku emerytalnego, wiek poprodukcyjny – powyżej wieku emerytalnego.

Analiza wskaźnika dynamiki wzrostu liczby ludności wskazała dla gminy Suchy Las na wzrost liczby ludności w okresie 2005-2021 na poziomie 40,61%. Porównanie przyrostu liczby ludności w 2005-2021 na terenie powiatu poznańskiego z przyrostem liczby ludności na terenie gminy Suchy Las wykazało, że wzrost liczby ludności na terenie gminy Suchy Las następował szybciej, niż wzrost liczby ludności na terenie powiatu. W tabeli 27 przedstawiono prognozę ludności dla gminy Suchy Las według funkcjonalnych grup wieku do 2053 r., która uwzględnia jako punkt wyjścia, stan ludności podany przez GUS z 2022 r. i wyliczony w tabeli 24 średnioroczny przyrost liczby ludności w latach 2006-2022, tj. 394 os/rok.

Tabela 27. Prognoza ludności dla gminy Suchy Las według funkcjonalnych grup wieku w latach 2022 – 2053

Rok	j.m.	2022	2030	2040	2050	2053
liczba ludności - ogółem	[os]	20 359	23 511	27 451	31 391	32 573
wiek przedprodukcyjny	[os]	3967	4 632	5 216	5 839	6 059
	%	23,9	19,7**	19**	18,6**	18,6
wiek produkcyjny	[os]	12733	15 071	15 494	16 266	16 467
	%	58,1	64,1**	64,6**	58,6**	58,6
wiek poprodukcyjny	[os]	3665	3809	4667	7126	7394
	%	18,0	16,2**	17,0**	22,7**	22,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy (*) i prognozy demograficznej dla powiatu poznańskiego GUS (**),

Prognozę ludności dla poszczególnych miejscowości, przedstawioną w tabeli nr 28, wykonano przy zastosowaniu wskaźników wyliczonych dla tych miejscowości

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

w analogiczny sposób. Jako dane źródłowe dla tej analizy przyjęto dane pozyskane z Ewidencji Ludności Urzędu Gminy, dla okresu 2005-2022.

Tabela 28. Prognoza ludności dla poszczególnych miejscowości Suchy Las w latach 2022 – 2053

Rok		2022	Wskaźnik średniorocznego przyrostu	2030	2040	2050	2053
Suchy Las	[os]	8809	145,6	9974	11430	12887	13323
	%	48,52%	45,16%	48,10%	47,71%	47,40%	47,33%
Jelonek	[os]	383	12,9	487	616	745	875
	%	2,11%	4,01%	2,35%	2,57%	2,74%	3,11%
Złotniki	[os]	2274	55,1	2715	3265	3816	3981
	%	12,53%	17,07%	13,09%	13,63%	14,04%	14,14%
Złotkowo	[os]	493	7,6	554	630	707	729
	%	2,72%	2,36%	2,67%	2,63%	2,60%	2,59%
Gołęczewo	[os]	1291	29,3	1525	1818	2110	2198
	%	7,11%	9,07%	7,35%	7,59%	7,76%	7,81%
Chludowo	[os]	1354	6,7	1408	1474	1541	1561
	%	7,46%	2,07%	6,79%	6,15%	5,67%	5,55%
Zielątkowo	[os]	645	8,9	716	805	894	920
	%	3,55%	2,75%	3,45%	3,36%	3,29%	3,27%
Biedrusko	[os]	2907	56,5	3359	3924	4489	4659
	%	16,01%	17,52%	16,20%	16,38%	16,51%	16,55%
Gmina Suchy Las	[os]	18155	322,5	20735	23960	27185	28153

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Suchy Las

W oparciu o dane pozyskane z Ewidencji Ludności Urzędu Gminy dla okresu 2005-2022 prognozuje się, że w 2053 roku gminę Suchy Las zamieszkiwać będzie około 28 153 osób, co oznacza wzrost o 9 998 osób w stosunku do roku 2021, a w samym Suchym Lesie zamieszkiwać będzie ponad 13 000 osób,. Analizy procesów demograficznych i urbanizacyjnych wykonane na potrzeby opracowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w miejskim obszarze funkcjonalnym Poznania wykazały, że cały obszar Metropolii Poznań notuje stały wzrost liczby ludności, przy jej znacznej redystrybucji. Od lat 90-tych XX w. obserwuje się systematyczny spadek liczby mieszkańców Poznania, przy wzroście liczby mieszkańców w gminach przyległych. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy od 2004 do 2014 roku liczba ludności w gminie Suchy Las wzrosła o 4 544 osoby. W tym czasie wskaźnik dynamiki wzrostu wyniósł ponad 40%. W dziesięcioleciu 2015 - 2015 zanotowano wzrost liczby ludności o 4 206 osób (wskaźnik dynamiki wzrostu = 35,13%), natomiast w dziesięcioleciu 2006 - 2016 nastąpił wzrost o 3 456 osób (wskaźnik dynamiki wzrostu = 26,83%). Dane te wskazują na tendencję spadkową dynamiki wzrostu, jednak

nadal utrzymuje się ona na dość wysokim poziomie. Na tle innych gmin aglomeracji, dynamika wzrostu liczby ludności na terenie gminy Suchy Las przyjmuje średnie wartości. Największy wzrost liczby ludności w dziesięcioleciu 2002 - 2013 odnotowały gminy Dopiewo (90,1%), Komorniki (86,1%) i Rokietnica (81%). Oznacza to, że liczba ludności w tych gminach niemalże się podwoiła. Najmniejsze wartości dynamiki charakteryzują miasto Poznań (-5,0%), Szamotuły (4,6%) i Śrem (4,8%). Analizy wskazują na pogłębiające się zjawisko starzenia się społeczeństwa w centrum Metropolii i zjawisko suburbanizacji w jego najbliższym otoczeniu. Obszar suburbanizacji będzie się powiększał terytorialnie i zwiększał swój potencjał ludnościowy. Jednym z czynników migracji z Poznania na tereny powiatu poznańskiego jest motywacja do zmiany miejsca zamieszkania na obszary o mniejszej gęstości zaludnienia. Znaczenie mają również niższe ceny gruntów i opłat oraz dobre połączenie komunikacyjne gmin przyległych do Poznania. Zmiany struktury wiekowej ludności gminy zgodnie z ogólnokrajową tendencją wskazują na starzenie się społeczeństwa, jednakże proces ten rekompensuje napływ ludności w wieku rozrodczym, zakładających na terenie gminy rodziny.

Wzrost dynamiki procesów demograficznych obserwuje się zwłaszcza w okresie od lutego 2022 r. w związku z napływem migrantów z objętej wojną Ukrainy. Ponadto wpływ na zwiększenie liczby mieszkańców może mieć oddanie do użytkowania nowych mieszkań i domów na terenie gminy Suchy Las, stworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawa połączeń komunikacyjnych.

XI.2. Strefa gospodarcza

XI.2.1. Działalność gospodarcza

W latach 2006 –2022 gmina Suchy Las charakteryzowała się wysokim przyrostem podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON, szczególnie tych należących do sektora prywatnego. W stosunku do 2006 r. liczba przedsiębiorstw zwiększyła się o 113,3%, co w porównaniu ze wzrostem liczby przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim i powiecie poznańskim ukazuje zwiększoną dynamikę rozwoju gminy. Dynamika ta związana jest przede wszystkim z rozbudową sektora prywatnego, gdzie liczba podmiotów od 2006 r. do 2022r. zwiększyła się o 109,9 %. Jest to uwarunkowane bliskim położeniem z miastem Poznań i wpływem jego gospodarki na tereny sąsiadujące.

Tabela 29. Jednostki zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie wielkopolskim, powiecie poznańskim oraz gminie Suchy Las w 2006 r. ,2016 r. i 2022 r.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

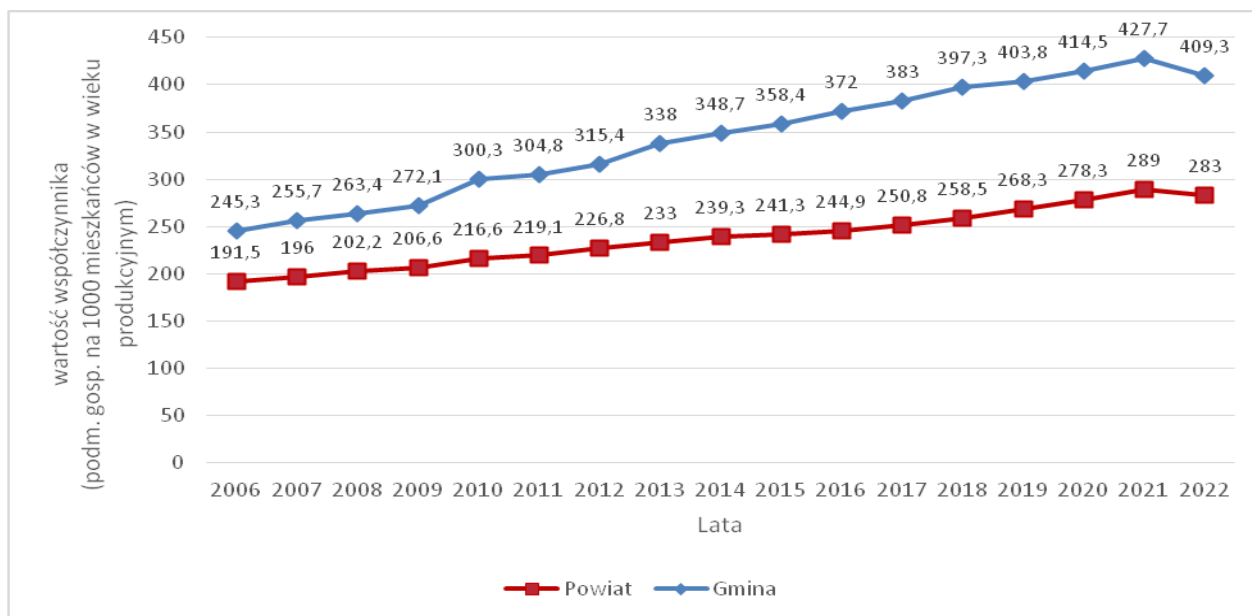
Wyszczególnienie	Rok	ogółem		sektor publiczny		sektor prywatny	
		ilość	zmiana do 2006 w %	ilość	zmiana do 2006 w %	ilość	zmiana do 2006 w %
Województwo wielkopolskie	2006	345 669	20,0	10 138	-4,3	335 531	19,4
	2016	414 798		9 703		400 567	
	2022	479170	38,6	8833	-12,9	472811	40,9
Powiat poznański	2006	37 501	52,6	480	10,2	37 021	51,4
	2016	57 226		529		56 061	
	2022	72325	92,9	502	4,6	72896	96,9
Gmina Suchy Las	2006	2 280	64,1	36	-19,4	2 244	63,2
	2016	3 741		29		3 662	
	2017	3887	70,5	27	-25	3793	69,0
	2018	4112	80,4	27		4003	78,4
	2019	4291	88,2	26		4185	86,5
	2020	4477	96,4	27		4356	94,1
	2021	4666	104,6	29	-19,4	4532	102,0
	2022	4863	113,3	38	10,6	4711	109,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z tabeli nr 29 wynika średni wzrost liczby podmiotów gospodarczych w latach 2016-2022 - 161,4 podmiotów na rok, co w perspektywie do 2053 r. może przełożyć się na 5003 nowe podmioty gospodarcze.

Kolejnym wskaźnikiem ukazującym dynamikę rozwoju przedsiębiorczości na danym obszarze jest liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 osób w wieku produkcyjnym, przedstawiona na wykresie nr 12. Dla gminy Suchy Las wartość powyższego wskaźnika w 2022 r. wyniosła 409,3 (osób na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym), natomiast dla porównania ten sam wskaźnik dla powiatu poznańskiego wyniósł 283,0. Ogólnie w badanym okresie można zauważyć we wszystkich wyżej wymienionych jednostkach tendencję wzrostową. Wysoka liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 osób w wieku produkcyjnym w gminie Suchy Las jest warunkowana wspomnianym wcześniej sąsiedztwem gminy z miastem Poznań i jego wpływem na charakter i gospodarkę gminy, szczególnie na obszarze przygranicznym.

Wykres 12. Podmioty gospodarcze przypadające na 1000 osób w wieku produkcyjnym w powiecie poznańskim oraz gminie Suchy Las w latach 2006 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 30. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2007 na terenie gminy w 2017 r. i w 2022 r.

Sekcja	Wyszczególnienie wg sekcji PKD 2007	2017		2022	
		ilość	udział w %	ilość	udział w %
G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	569	21,5	956	19,7
M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	466	17,6	744	15,3
C	przetwórstwo przemysłowe	278	10,5	449	9,2
F	budownictwo	268	10,1	495	10,2
Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	247	9,3	341	7,0
H	transport i gospodarka magazynowa	160	6,1	239	4,9
J	informacja i komunikacja	114	4,3	290	6,0
N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	103	3,9	200	4,1
K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	87	3,3	118	2,4
S, T, U	pozostała działalność usługowa organizacje i zespoły eksterytorialne	82	3,1	203	4,2
L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	80	3,0	311	6,4
P	edukacja	74	2,8	142	2,9
I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	41	1,6	99	2,0
A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31	1,2	45	0,9

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Sekcja	Wyszczególnienie wg sekcji PKD 2007	2017		2022	
		ilość	udział w %	ilość	udział w %
R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	21	0,8	62	1,3
E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	12	0,5	15	0,3
O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7	0,3	7	0,1
D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	0,04	10	0,2
B	górnictwo i wydobywanie	1	0,04	3	0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2022 r., tak samo jak 5 lat wcześniej, największy udział w ogólnej liczbie podmiotów działalności gospodarczej w gminie Suchy Las według sekcji PKD 2007 miały przedsiębiorstwa zaklasyfikowane do sekcji G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (19,7%), do sekcji M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (15,3%), do sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (9,2%), do sekcji F – budownictwo (10,2%) oraz do sekcji Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna (7,0%). Największy przyrost ilości przedsiębiorstw od 2017 r. nastąpił w sekcji L działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (o 74,3%), w sekcji R działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 66,1%) oraz w sekcji J informacja i komunikacja (o 60,7%). Sekcje G, M, F i C dominują nad pozostałymi wyznaczając zarazem główny kierunek rozwoju gminy. Najmniejszy odsetek udziału w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych stanowią przedsiębiorstwa należące do sekcji B - górnictwo i wydobywanie (0,1%).

Tabela 31. Sytuacja gospodarcza w wieloletiu w gminie Suchy Las

Podmioty gospodarcze na 1000 ludności w wieku produkcyjnym										
	2006	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost 2006-2021	Średnio 2016-2022
	245,3	372,0	383,0	397,3	403,8	414,5	427,7	409,3	182,4	401,1
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności										
	2006	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost 2006-2022	
	1694	2234	2273	2336	2370	2418	2485	2389	791	
Podmioty według klas wielkości										
Klasa wiel-	2006	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wzrost 2006 - 2022	Udział poszczególnych klas wielkości

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

kości									%	%
ogółem	2280	3741	3887	4112	4291	4477	4666	4863	113,3	100,0%
0 - 9	2145	3552	3691	3915	4089	4278	4472	4668	117,6	96
10 - 49	113	151	157	159	163	161	157	160	41,6	3,3
50 - 249	20	34	34	34	35	34	33	32	60	0,7
250 - 999	2	3	4	3	3	3	3	2	0	0,04
1000 i więcej	0	1	1	1	1	1	1	1	100,0	0,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS,

Aktywizacja działalności gospodarczej postępująca od początku lat 90., jako wynik przemian gospodarczych w kraju, spowodowała również zmiany w układzie funkcjonalno-przestrzennym gminy Suchy Las: działalność przemysłowo-usługowa zmienia swój charakter na mieszkaniowo-usługowy.

Z uwagi na duży udział zabudowy mieszkaniowej, zlokalizowanej w południowej części gminy, rozwój działalności gospodarczej w tej części gminy jest w pewnym stopniu ograniczony. Część istniejących zakładów usługowych zlokalizowana jest w obszarach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i siedliskowej. Sąsiedztwo to może powodować sporadycznie wzrost uciążliwości dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej. Poprzez wprowadzenie ścisłych ograniczeń dla prowadzonej działalności oraz zmianę form działalności z produkcyjnej na usługową typu handel, hurtownie, następuje stopniowa poprawa warunków zamieszkania.

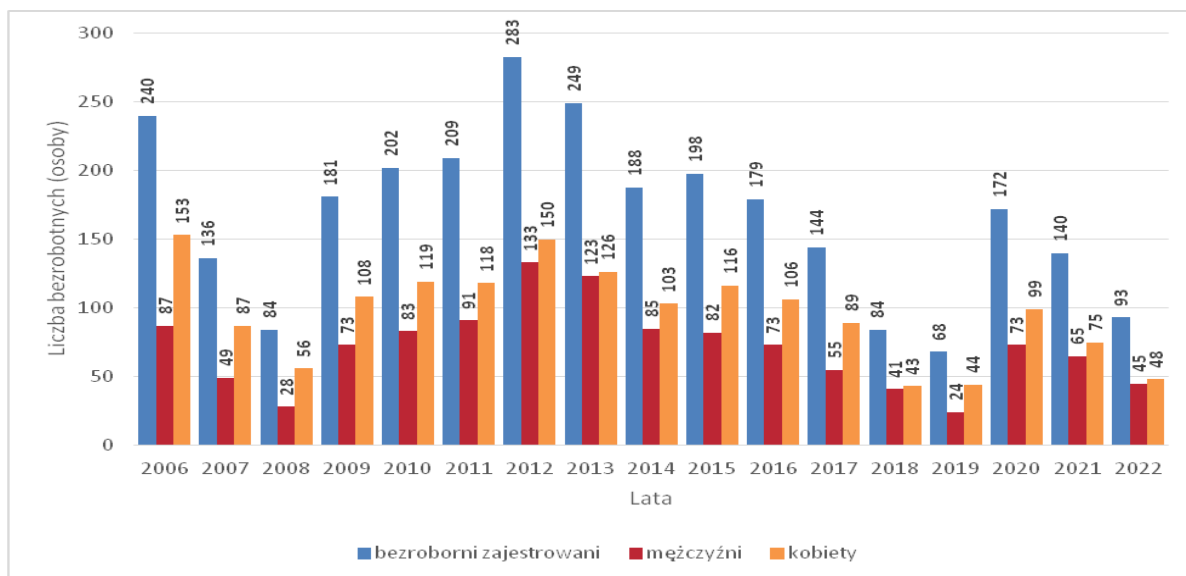
Warunkiem rozwoju działalności gospodarczej będzie również zapewnienie odpowiednich standardów obsługi komunikacyjnej oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów i zasad chroniących środowisko przyrodniczo-kulturowe.

XI.2.2. Rynek pracy (bezrobocie)

W gminie Suchy Las od 2012 r. do 2019 r. systematycznie spadała zarejestrowana liczba osób bezrobotnych (z wyjątkiem 2012 r. i 2013 r, w których nastąpił wzrost w stosunku do 2010 r.). Rok 2020 zaznaczył się kolejnym wzrostem liczby osób bezrobotnych, co zapewne jest pokłosiem pandemii covid-19 i związanych z tym lockdown'ów. W 2021 i 2022 r. zanotowano już zmniejszenie się liczby zarejestrowanych osób bez pracy. Prawidłowością w całym ostatnim piętnastoleciu jest niestety większa liczba bezrobotnych kobiet niż bezrobotnych mężczyzn (wykres nr 13).

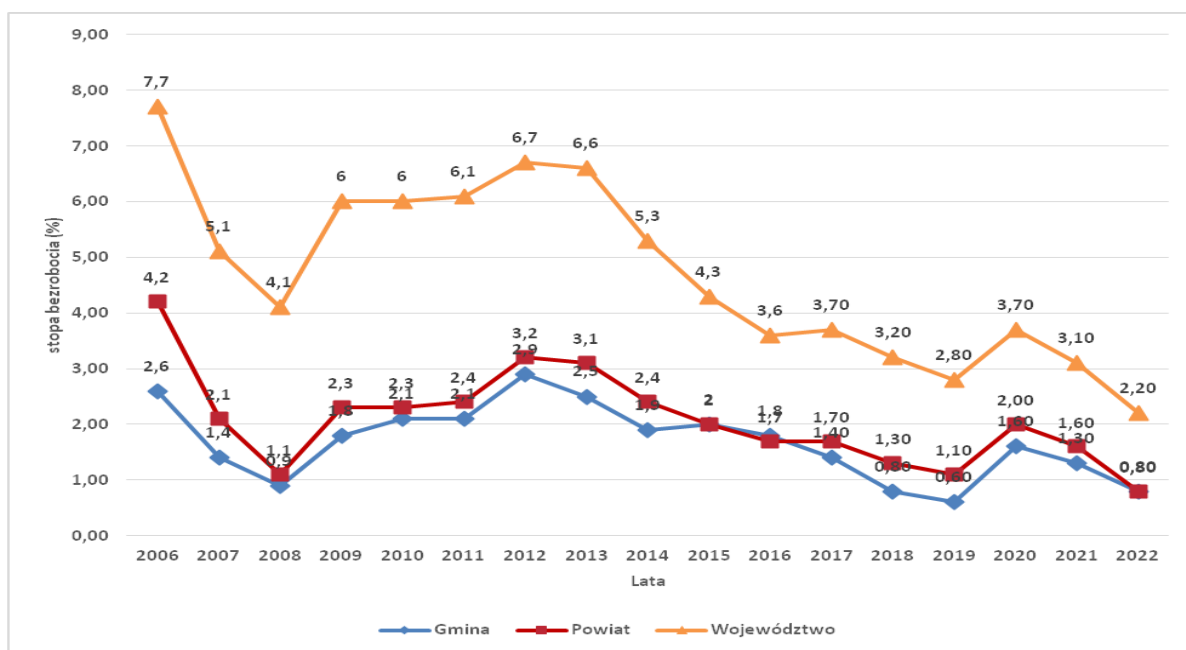
Wykres 13. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych z podziałem na płeć w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba osób bezrobotnych w gminie ma swoje odzwierciedlenie w stopie bezrobocia będącej procentowym udziałem bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten pozwala na porównanie gminy Suchy Las pod kątem bezrobocia z sytuacją w powiecie i województwie. Okazuje się, że wskaźnik ten dla gminy jest znacznie niższy od wskaźnika określającego województwo wielkopolskie i zbliżony jak dla powiatu poznańskiego. Stopa bezrobocia dla gminy, powiatu i województwa została przedstawiona na wykresie nr 14.

Wykres 14. Stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim, powiecie poznańskim oraz w gminie Suchy Las w latach 2006 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

XI.2.3. Pracujący

Liczba osób pracujących w głównym miejscu pracy w gminie Suchy Las od 2006 r. wykazywała wyraźną tendencję wzrostową. W 2022 r. w gminie pracowało 9190 osób, z czego 48,2 % stanowiły kobiety. Należy zauważyć, że w badanym okresie w ogólnej liczbie pracujących kobiety zawsze zajmowały mniejszy odsetek udziału niż mężczyźni, jednak różnica ta z roku na rok powoli się zmniejszała, aby od 2018 r. znowu rosła, co można zauważyć w tabeli 32 i na wykresie nr 15.

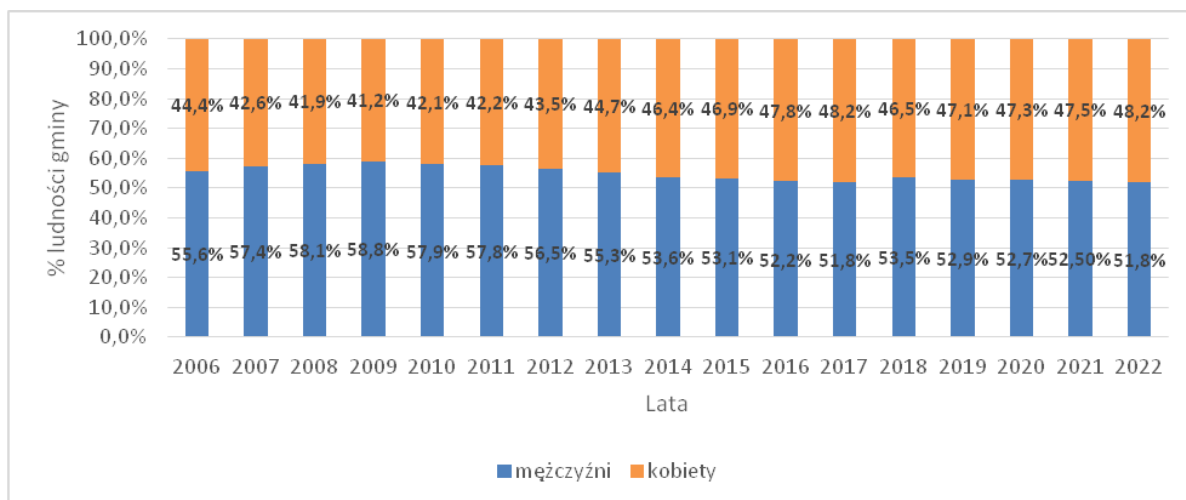
Tabela 32. Liczba osób pracujących w głównym miejscu pracy w gminie Suchy Las z podziałem na płeć w latach 2006 – 2022

rok	ogółem	mężczyźni	kobiety
2006	4 426	2 463	1 963
2007	5 748	3 302	2 446
2008	5 869	3 411	2 458
2009	5 787	3 400	2 387
2010	6 042	3 498	2 544
2011	6 318	3 653	2 665
2012	6 317	3 572	2 745
2013	6 731	3 719	3 012
2014	6 818	3 653	3 165
2015	6 898	3 660	3 238
2016	7502	3914	3588
2017	8032	4157	3875
2018	8275	4429	3846
2019	8706	4606	4100
2020	8861	4671	4190
2021	9075	4761	4314
2022	9190	4762	4428

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2021 r. zdecydowana większość pracujących mieszkańców gminy trudniła się pracą związaną z działalnością przemysłową i budownictwem (39,7%). Około 6,5% pracujących mieszkańców było zatrudnionych w sektorze rolniczym, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie co potwierdza nierolniczy charakter gminy Suchy Las. Ponadto należy zaznaczyć, że rynek pracy w gminie opiera się głównie na sektorze prywatnym, gdzie pracuje około 90% osób.

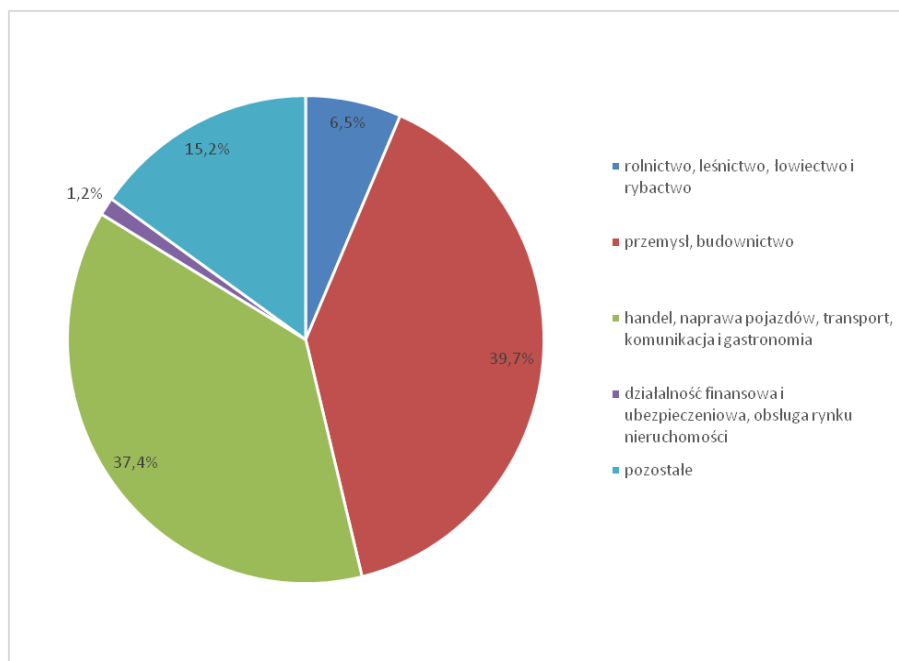
Wykres 15. Ludność pracująca w głównym miejscu pracy w gminie Suchy Las z podziałem na płeć w latach 2006 – 2022 (udział procentowy)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z uwagi na tworzenie się nowych miejsc pracy z udziałem kapitału zagranicznego inwestorzy poszukując atrakcyjnych terenów, tańszych, dostępniejszych, poza granicami miasta Poznania, lokują swoje inwestycje na terenach podmiejskich, co powoduje i nadal będzie powodować przyrost miejsc pracy na terenie gminy. Czynnikiem sprzyjającym lokalizacji takich inwestycji na terenie Suchego Lasu jest położenie na terenie gminy węzła komunikacyjnego Poznań – Północ oraz obowiązujące w tym rejonie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, wskazujące funkcję produkcyjno-usługową.

Wykres 16. Pracujący według sektorów ekonomicznych w gminie Suchy Las w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS 2020 r.

XI.3. Sfera społeczna

XI.3.1. Sytuacja mieszkaniowa

Do najważniejszych wskaźników charakteryzujących sytuację mieszkaniową zalicza się zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową mieszkań, tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania przypadającą na 1 mieszkańca.

Zasoby mieszkaniowe w gminie Suchy Las w 2016 r. wynosiły 5 854 mieszkania, w których znajdowały się 27 497 izby o łącznej powierzchni użytkowej 669 995 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła w 2016 r. 114,5 m², a na jedną osobę przypadały 40 m². W latach 2006 - 2016 na terenie Suchego Lasu wzrost liczby mieszkań wyniósł ponad 35,4%. W ciągu 10 lat w gminie przybyło 1663 mieszkań, co daje wzrost o 9239 izb, a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wraz z powierzchnią przypadającą na 1 mieszkańca wzrosły odpowiednio o 12 m² i 7 m². W kolejnych latach nastąpił dalszy wzrost. Tendencja wzrostowa utrzymała się również w 2017 r. – wskaźnik wzrósł do 40,3 m³. Jednocześnie przeciętna liczba osób na mieszkanie spadła z 3,11 w 2006 r. do 2,86 w 2016 r., a przeciętna liczba izb na mieszkanie wynosiła w 2016 r. 4,7. W 2017 r. wskaźnik przeciętnej liczby osób na mieszkanie pozostał bez zmian, natomiast wskaźnik przeciętnej liczby izb na mieszkanie wzrósł do 4,72. Wartości tych wskaźników wskazują na nieznaczną poprawę warunków mieszkaniowych w ostatnim okresie.

Tabela 33. Zasoby mieszkaniowe na obszarze województwa wielkopolskiego, powiatu poznańskiego oraz gminy Suchy Las w latach 2006, 2016, 2020 i 2022 r.

Jednostka administracyjna	Rok	Mieszkania (I)	Izby (I)	Powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (w m ²)	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę (w m ²)	Przeciętna liczba osób na mieszkanie (os)
województwo wielkopolskie	2006	1 050 059	4 142 193	80 635 235	76,8	23,9	3,22
	2016	1 193 477	4 838 381	96 862 481	81,2	27,8	2,92
	2020	1 272 339	5 152 973	104 077 330	81,8	29,8	2,75
	2022	1 351 709	5 494 085	110 698 407	81,9	31,7	2,58
powiat poznański	2006	86 311	373 268	7 965 910	91,2	27,0	3,38
	2016	124 821	551 263	12 359 513	99,0	33,1	2,99

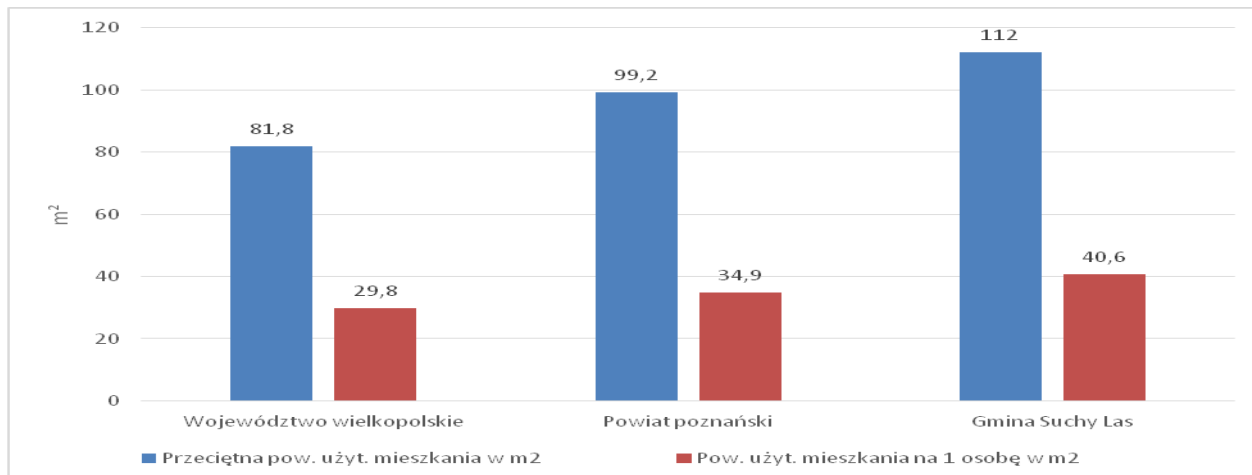
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

	2020	142 918	628 753	14 179 460	99,2	34,9	2,84
	2022	158 969	709 041	15 714 131	98,9	35,5	2,78
gmina Suchy Las	2006	4 322	18 987	444 873	102,9	33,0	3,11
	2016	5 854	27 497	669 995	114,5	40,0	2,86
	2020	6 713	31 271	765 936	114,1	41,4	2,76
	2022	7375	34 740	825 979	112	40,6	2,76
Jednostka administracyjna	Zmiana wartości wskaźnika (przyrost lub spadek)						
	Lata	Mieszkania (I)	Izby (I)	Powierzchnia użytkowa mieszkań (w m²)	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (w m²)	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 mieszkańca (w m²)	Przeciętna liczba osób na mieszkanie (os)
gmina Suchy Las	2006-2016	+1 663	+9 239	+245 045	+12	+7	-0,25
	2006-2020	+2 391	+12 284	+321 063	+11,2	+8,4	-0,35
	2006-2022	+3 053	+15 753	+381 106	+9,1	+7,6	-0,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja mieszkaniowa uległa poprawie nie tylko w gminie Suchy Las, ale również w powiecie i całym województwie wielkopolskim. Jest ona elementem wpływającym na jakość życia mieszkańców, atrakcyjność gminy, a tym samym na wzrost gospodarczy. Niemniej jednak wskaźniki określające warunki mieszkaniowe gminy Suchy Las są bardzo korzystne na tle gmin sąsiednich, jak również na tle pozostałych gmin miejskich i wiejskich województwa sytuując ją na równi z takimi gminami jak: Tarnowo Podgórne, Duszniki, Kaźmierz i Ostroróg. Szczególnie wyróżnia gminę wysoki wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytku na osobę w budownictwie indywidualnym. Na wysoką ocenę warunków zamieszkania wpływa również stan uzbrojenia gminy w infrastrukturę techniczną.

Wykres 17. Sytuacja mieszkaniowa w powiecie poznańskim i gminie Suchy Las w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przeprowadzona analiza stanu zasobów mieszkaniowych wykazała, że większość stanowią mieszkania wybudowane 25 lat temu i więcej. Należy jednak podkreślić, że następuje dynamiczny przyrost nowych mieszkań.

Analiza zmian przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań oraz przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę w gminie Suchy Las w latach 2006 – 2022 wskazuje osiągnięcie w 2016 r. optymalnych wartości wskaźników, które utrzymują się na mniej więcej tym samym poziomie. Obserwując jednakże stały spadek liczby osób przypadających na jedno mieszkanie można prognozować, że w 2053 r. uzyskamy między 2,3 a 2,48 osób przypadających na mieszkanie, przy zachowaniu średniej powierzchni użytkowej mieszkania na poziomie ok. 112 m². Przewiduje się, że przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę może wzrosnąć do poziomu od 45,2 do 48,7 m².

XI.4. Oświata i wychowanie

XI.4.1. Placówki oświatowe

XI.4.1.1. Przedszkola

Wzrost zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach wynika zarówno z przyrostu naturalnego, jak i z napływem na teren gminy ludności w wieku produkcyjnym. Osoby migrujące na teren gminy przeprowadzają się całymi rodzinami. Przyrost mieszkańców jest zatem wyższy niż wynikałoby to wyłącznie ze wzrostu współczynnika urodzeń.

Wg danych Urzędu Gminy w roku szkolnym 2022/2023 do 3 samorządowych przedszkoli oraz 7 przedszkoli niepublicznych lub z operatorem prywatnym oraz 2 punktów przedszkolnych uczęszczało 1249 dzieci w wieku od 3 do 7 lat.

23Wg danych GUS na rok 2020, wychowaniem przedszkolnym w gminie objętych było 118,9 % dzieci. To oznacza, że do przedszkoli w gminie uczęszczają także dzieci

spoza gminy. Ponadto przez mieszkańców gminy pracujących w Poznaniu wykorzystywana jest możliwość zapisywania dzieci do placówek położonych na terenie miasta Poznania.

Przedszkola prowadzone przez samorząd to:

- 1) Przedszkole przy Zespole Szkół im. 7 Pułku Strzelców Konnych Wlkp. w Biedrusku,
- 2) Przedszkole przy Zespole Szkół im. o. Mariana Żelazka w Chludowie z filią w Gołęczewie,
- 3) Przedszkole „Leśnych Ludków” w Suchym Lesie,

Przedszkola niepubliczne lub prowadzone przez prywatnego operatora:

- 4) Prywatne przedszkole „Piraciki” w Suchym Lesie,
- 5) Prywatne przedszkole „Wesoły Delfinek” w Suchym Lesie,
- 6) Prywatne przedszkole „NATURA” w Suchym Lesie,
- 7) Niepubliczne Przedszkole Kompetencyjne „UL” w Złotnikach,
- 8) Niepubliczne Przedszkole Anglojęzyczne „Kraina Elmo” w Suchym Lesie.
- 9) Publiczne Przedszkole Akademos w Złotnikach z prywatnym operatorem,
- 10) Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Supelkowo” w Suchym Lesie,
- 11) Magic World Preschool w Suchym Lesie,
- 12) Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Terapeutyczne Senso Szkraby” (dla dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności).

Na terenie gminy funkcjonują również żłobki komercyjne. W dziesięciu miejscach zapewnione są miejsca dla około 246 dzieci (dane UG na 16.06.2023). Są to żłobki: „Petitex i Petitka”, „Bajeczkowo”, „Piraciki”, „Ul”, „Pałacowy Kącik”, „Lechitki”, „Tulisie”, „Wesołe jagódki”, „World School” i „Mały poligon”.

XI.4.1.2. Szkoły podstawowe

W roku szkolnym 2022-2023 na terenie gminy funkcjonowały 4 szkoły podstawowe publiczne i 3 niepubliczne:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Wojciecha Bogusławskiego w Suchym Lesie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Suchym Lesie,
- Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. O. Mariana Żelazka w Chludowie z filią (klasy I – III) w Gołęczewie,
- Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. 7 Pułku Strzelców Konnych Wlkp. w Biedrusku,
- Prywatna Szkoła Podstawowa nr 1 w Biedrusku (+ oddział zerowy),
- „Harmonia” Prywatna Szkoła Podstawowa Montessori w Suchym Lesie,

- Prywatna Szkoła Podstawowa World School.

Wszystkie publiczne szkoły podstawowe łącznie zapewniały naukę 2044 uczniom, a szkoły niepubliczne 343 uczniom (dane UG na 16.06.2023).

XI.4.1.3. Szkoły średnie

Na terenie gminy funkcjonuje Publiczne Liceum Ogólnokształcące im. Romka Strzałkowskiego w Suchym Lesie (stan na 2021 r.). Uczniowie dojeżdżają również do szkół zlokalizowanych na terenie miasta Poznania i powiatu poznańskiego.

XI.4.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

W gminie Suchy Las obsługę w zakresie usług zdrowotnych pełni 6 przychodni medycznych, z których 3 zlokalizowane są w Suchym Lesie i po jednej w Biedrusku, Chłudowie i na Osiedlu Grzybowym w Złotnikach (stan na 2023 r.). Opieka stomatologiczna odbywa się w 3 przychodniach i 4 prywatnych gabinetach dentystycznych. Obecnie w gminie funkcjonuje także 6 aptek i jeden punkt apteczny (stan na 2023 r.).

Opieka społeczna na terenie gminy realizowana jest poprzez Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Lesie (dalej „OPS”). Ośrodek ten prowadzi zorganizowaną działalność mającą na celu pomoc osobom potrzebującym zamieszkałym w gminie. W ramach swoich działań OPS oprócz zwyczajowej pomocy rodzinom o niskich dochodach wprowadził w życie program wsparcia dla matek samotnie wychowujących dzieci i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz program wsparcia dla kobiet znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dodatkowo kilka razy w tygodniu odbywają się zajęcia utworzonego w 2009 r. klubu seniora „Dębowy Liść”, a w okresie wakacyjnym i zimowym – półkolonie letnie i zimowiska dla dzieci. Ilość rodzin, które korzystają z opieki społecznej, uznaje się za wskaźnik ukazujący poziom życia w gminie. Od kilku lat wskaźnik ten kształtuje się na podobnym poziomie.

Tabela 34. Liczba podopiecznych OPS w gminie Suchy Las w latach 2006 – 2021

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń	157	138	137	137	153	156	171	191	179	165	169	177	174	175	185	164

Źródło: Urząd Gminy Suchy Las

W zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić zasady projektowania uniwersalnego adekwatnie do przyjętych funkcji oraz zakresu i stopnia szczegółowości ustaleń planu, m.in. w zakresie zapewnienia miejsc postojowych

zaopatrzonych w kartę parkingowa oraz dopuszczenia realizacji pochylni i spoczników. Wszelkie obiekty budowlane należy projektować zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi, określonymi w przepisach nadrzędnych w stosunku do planu miejscowego uchwalonego na podstawie Studium.

XI.4.3. Kultura

W gminie Suchy Las główną instytucją prowadzącą działalność z zakresu kultury jest Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Suchy Las, która powstała w 2013 r. CKiBP położone jest w centrum Suchego Lasu w sąsiedztwie Urzędu Gminy i Parku Wodnego Octopus. Na terenie gminy funkcjonują 3 placówki biblioteczne: 1 główna w Suchym Lesie, otwarta w 1948 r. oraz 2 filie – w Chłudowie i Złotnikach, powstałe odpowiednio w 1975 i 1990 r.. W związku z powyższym mieszkańcy gminy mają zróżnicowany dostęp do oferty kulturalnej obejmującej koncerty, spektakle, warsztaty dla dzieci oraz do różnych lokalnych imprez kulturalnych np.: dni Gminy Suchy Las, Święta Niepodległości, Klubu Seniora - Dni Seniora (GOPS) i dożynek. Na terenie gminy wydawana jest lokalna prasa: gmina Suchy Las wydaje „Gazetę Sucholeską”, zasobami prywatnymi wydawany jest również „Sucholeski Magazyn Mieszkańców Gminy”. W gminie aktualności lokalne nadaje telewizja suchylas.tv – telewizja internetowa oraz Sucholeska Telewizja Internetowa.

XI.4.4. Sport i rekreacja

W gminie Suchy Las duży nacisk kładzie się na propagowanie czynnych form wypoczynku. Tej idei podporządkowywane są wszelkie przedsięwzięcia i inwestycje powstające na obszarze gminy. Obecnie na terenie gminy istnieje już kompleks sportowy przy Szkole Podstawowej nr 1 w Suchym Lesie, zaopatrzony w pełną infrastrukturę sportową umożliwiającą trenowanie różnego rodzaju dyscyplin. Ponadto w sąsiedztwie szkoły funkcjonuje nowoczesna hala sportowo – widowiskowa oraz Park Wodny „Octopus”, z którego oprócz mieszkańców gminy korzystają mieszkańcy miasta Poznania i gmin sąsiednich. Podmiotem odpowiedzialnym za obiekty sportowe w gminie jest Gminny Ośrodek Sportu (GOS). W ramach działalności Gminnego Ośrodka Sportu prowadzony jest także klub Fitness. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są mniejsze obiekty sportowe i rekreacyjne, do których należą m.in.: place zabaw, publiczne boiska gminne, boiska „klubowe” czy siłownie zewnętrzne. Obecnie istnieją 22 place zabaw, rozlokowane we wszystkich miejscowościach gminy. Na terenie gminy łącznie funkcjonuje 24 boiska gminne, położonych we wszystkich miejscowościach. Są to boiska do: koszykówki, piłki nożnej, siatkówki, tenisa ziemnego, siatkówki plażowej, buli. Na terenie gminy znajduje się

również skatepark. Dodatkowo w gminie Suchy Las znajdują się dwa boiska „klubowe”: „Złoci Złotkowo” oraz „Golęczewski Klub Sportowy”. W każdej miejscowości zlokalizowana jest co najmniej jedna siłownia zewnętrzna, łącznie na terenie gminy jest ich 12. W 2018 r. w Suchym Lesie otwarty został także największy w Wielkopolsce pumptrack, czyli tor do jazdy jednośladowcami z muldami i szybkimi zakrętami.

Gmina zachęca do uprawiania sportu poprzez tworzenie klas sportowych (2 klasy o specjalizacji piłka nożna i lekkoatletyka w Zespole Szkół im. o. Mariana Żelazka w Chłudowie) oraz klubów sportowych, gdzie młodzież może trenować koszykówkę, piłkę nożną, strzelectwo i pływanie. Piłka nożna jest obiektem bardzo dużego zainteresowania ze strony mieszkańców, którzy na własną rękę zakładają amatorskie drużyny piłkarskie i rozgrywają mecze w ramach turnieju drużyn niezrzeszonych.

Gmina kieruje swoje działania promujące aktywny wypoczynek na obszary o wartościach kulturowych i przyrodniczych. Obszary te sprzyjają przede wszystkim turystyce weekendowej, a zwłaszcza rowerowej. Sieć dróg rowerowych opisana została w podrozdziale 35.3.

XII. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Do zagrożeń ludności i mienia zaliczyć można zagrożenia naturalne (powodziowe i osuwanie się mas ziemnych) oraz antropogeniczne (wystąpienie niebezpiecznej awarii przemysłowej, zagrożenia komunikacyjne, hałasem i pożarowe).

XII.1. Obszary potencjalnie zagrożone ruchami masowymi ziemi

W „Aktualizacji rejestru terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi na terenie powiatu poznańskiego” opracowanej przez Hydroconsult Sp. z o. o., ul. Smardzewska 15, 60-161 Poznań w grudniu 2012 r. na terenie gminy Suchy Las nie wyznaczono osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Jednakże w ramach realizacji III etapu projektu Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO), w drugiej połowie 2017 r. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy dokonał weryfikacji i aktualizacji prowadzonego przez Starostę Poznańskiego rejestru. Na terenie gminy stwierdzono jeden teren zagrożony ruchami masowymi, położony we wschodniej części gminy na terenach leśnych, który wskazano na rysunku Studium.

XII.2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Część terenu gminy Suchy Las znajduje się w zasięgu oddziaływania wód powodziowych – szczególnego zagrożenia powodzią. Uwarunkowania związane z obszarami szczególnego zagrożenia powodzią opisane zostały w rozdziale nr XIX.

XII.3. Zagrożenia antropogeniczne

Potencjalne zagrożenie antropogeniczne może wynikać również z awarii na skutek uszkodzeń w zakładach przemysłowych. Wszystkie jednostki gospodarcze, których działalność potencjalnie może się stać przyczyną powstania poważnej awarii, nadzorowane są przez Państwową Straż Pożarną i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w kwestii:

- stworzenia realnego zabezpieczenia przed wystąpieniem poważnych awarii,
- weryfikacji stanu technicznego zastosowanych zabezpieczeń,
- planów zabezpieczeń i gotowości służb zakładowych do przeprowadzania akcji ratunkowych, w przypadku wystąpienia poważnej awarii.

Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym regulowane jest przez ustawę z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu go do zakładu o dużym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 r. poz. 138). Odnośnie wspomnianych przepisów, na terenie gminy Suchy Las nie stwierdza się obecnie występowania zakładów, stanowiących potencjalne źródło awarii przemysłowych.

Awarie są zdarzeniami trudnymi do przewidzenia, wynika stąd konieczność doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego, edukacja mieszkańców w zakresie zasad postępowania, na wypadek wystąpienia awarii oraz utrzymanie infrastruktury umożliwiającej podjęcie odpowiednich działań w przypadku awarii. Na terenie gminy nie występują zakłady o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

Potencjalne zagrożenie stanowi również występowanie na terenie gminy elementów systemu elektroenergetycznego, a co za tym idzie występującego wraz z nimi pola elektromagnetycznego. System elektroenergetyczny jest głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego o niskiej częstotliwości. Promieniowanie przewyższające dopuszczalne normy generowane jest w otoczeniu stacji i linii elektroenergetycznych, których napięcie znamionowe wynosi 110kV lub więcej. Przez teren gminy Suchy Las przebiega linia elektroenergetyczna relacji Piątkowo-Kiekrz o napięciu równym 110kV oraz linia 220 kV relacji GPZ Plewiska-Czerwonak. Energia dostarczana jest na teren gminy

również sieciami średniego napięcia, w otoczeniu których wielkość natężenia pola elektrycznego nie przekracza 0,3kV/m.

Istniejące urządzenia będące źródłem promieniowania elektromagnetycznego nie stanowią większego zagrożenia pod warunkiem, że przestrzegane będą zapisy zawarte w decyzjach środowiskowych, kartach informacyjnych oraz raportach oddziaływania na środowisko. Potencjalne konflikty związane z lokalizowaniem instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne mogą wynikać z niedostatecznej wiedzy lub braku odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych.

Ewentualne zagrożenia antropogeniczne związane z występowaniem sieciowej infrastruktury technicznej wynikają również z przebiegającego przez gminę Suchy Las gazociągu wysokiego ciśnienia i rurociągu „Przyjaźń”. Uszkodzenia gazociągu i rurociągu może nastąpić w wyniku ukrytych wad fabrycznych rur, zmęczenia materiału, działania osób trzecich bądź nieprawidłowo działającej instalacji ochronnej. Należy podkreślić, że w ciągu ostatnich lat występowały awarie rurociągu „Przyjaźń”, związane m.in. z rozszczelnieniem instalacji. Niemniej jednak przebiegające przez obszar gminy linie energetyczne wysokiego napięcia, gazociąg, ropociąg „Przyjaźń” dzięki wyznaczonym strefom ochronnym nie stanowią znaczącego zagrożenia dla środowiska i ludzi.

Zagrożenia wynikające z zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego opisane zostały w rozdziale nr VII Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego.

XIII. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy przedstawione poniżej opracowano w oparciu o przeprowadzoną analizę SWOT z uwzględnieniem analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych oraz prognoz demograficznych uwzględniających migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego oraz bilansu terenów przeznaczonych do zabudowy.

Mocne strony gminy – to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony gminy i sprzyjać będą jej rozwojowi:

- stabilny wzrost liczby ludności, korzystna struktura wiekowa mieszkańców, dodatni przyrost naturalny,
- niska stopa bezrobocia,
- baza oświatowa, systematycznie modernizowana oraz dostępność terenów przewidzianych w planach miejscowych na jej rozbudowę,
- dostępność usług dla ludności,

- dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz aptek,
- dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną i wysoki stopień zwodociągowania, zgazyfikowania i skanalizowania gminy,
- dostęp do zasobów energii dla inwestycji energochłonnych,
- dobre połączenie komunikacyjne z transeuropejską siecią transportową,
- zdolność do samofinansowania i zrównoważony budżet gminy,
- duża liczba podmiotów gospodarczych,
- atrakcyjność przyrodnicza i kulturowa,
- wskazane w planach miejscowych tereny pod inwestycje oraz budownictwo mieszkaniowe,
- atrakcyjność inwestycyjna gminy i regionu,
- wysoka pozycja gminy w ogólnopolskich rankingach atrakcyjności inwestycyjnej,
- aktywne środowisko lokalne i skuteczny samorząd,
- atrakcyjność turystyczna gminy i regionu.

Słabe strony gminy – to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony gminy, a ich oddziaływanie należy minimalizować:

- potrzeby w zakresie likwidacji „wąskich gardeł” komunikacyjnych i zwiększania intermodalności transportu,
- potrzeby inwestycyjne z zakresu rozbudowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- potrzeba poprawy stanu nawierzchni części dróg gminnych,
- potrzeby w zakresie rozwoju sieci dróg pieszych i rowerowych oraz tworzenia połączeń w tym zakresie z gminami sąsiednimi przez rzekę Wartę i kolejową obwodnicę Poznania,
- potrzeba modernizacji obiektów zabytkowych.

Szanse – to uwarunkowania zewnętrzne, które nie są zależne od gminy, jednak poprzez podjęcie odpowiednich działań mogą stanowić czynnik rozwojowy gminy:

- rozwój zintegrowanych inwestycji terytorialnych w zasięgu Metropolii Poznań i miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania,
- położenie na terenie gminy węzła Poznań – Północ i dostęp do Transeuropejskiej Sieci Transportowej,
- modernizacja linii kolejowej nr 354,
- budowa Zewnętrznego Pierścienia Drogowego Bliskiego Zasięgu Aglomeracji Poznańskiej,
- swoboda gospodarcza,
- dostępność funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Zagrożenia – to uwarunkowania zewnętrzne, które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju, jednak poprzez podjęcie odpowiednich działań mogą stanowić czynnik rozwojowy gminy:

- ograniczenia wynikające z położenia gminy w zasięgu terenów zamkniętych,
- ograniczenia w wykorzystaniu instalacji odnawialnych źródeł energii – urządzeń wykorzystujących energię wiatru,
- ograniczenia wynikające z przebiegu przez teren gminy przesyłowych sieci infrastruktury technicznej,
- ograniczenia wynikające z występowania na terenie gminy obszarów chronionych,
- starzenie się społeczeństwa,
- uciążliwości dla mieszkańców związane z funkcjonowaniem składowiska odpadów,
- wysokie natężenie ruchu kołowego na ulicy Obornickiej,
- bariery komunikacyjne: rzeka Warta, dolina Samicy i kolejowa towarowa obwodnica Poznania,
- trudności w pozyskiwaniu kredytów na zakup mieszkań.

XIII.1. Bilans terenów pod zabudowę

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające m.in. z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne, w tym uwzględniające tam, gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę,
- potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

W zakresie analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych

Analiza danych budżetowych gminy pozwala stwierdzić, iż gmina Suchy Las realizując zadania własne posiada częściową zdolność finansowania przedsięwzięć zarówno komunikacyjnych, infrastrukturalnych, jak i społecznych, zapewniając tym samym dalszy rozwój i poprawę jakości życia mieszkańców. Gmina ma możliwość dalszego inwestowania w infrastrukturę drogową i techniczną oraz potrzebną mieszkańcom infrastrukturę społeczną. Spadek zadłużenia w latach 2014 – 2016 pokazuje tendencję

poprawy kondycji finansowej gminy zapewniając przy tym stały rozwój oraz poprawę warunków funkcjonowania jednostek osadniczych.

Prognozy demograficzne

Analiza danych demograficznych z okresu lat 2006 – 2022 wskazuje na dalszy wzrost liczby ludności w gminie. Metodę opracowania prognozy demograficznej dla gminy Suchy Las opisano szczegółowo w podrozdziale XI.1.5 „Prognozowana liczba ludności”. Prognozę przeprowadzono dla okresów pięcioletnich.

Na podstawie przeprowadzonych analiz oraz w oparciu o prognozy demograficzne gminy i powiatu poznańskiego oszacowano, że liczba mieszkańców w perspektywie do roku 2053 wzrośnie do 32 573 osób.

Bilans terenów przewidzianych pod zabudowę

Dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę określono kolejno:

- maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości - powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy,
- wyznaczono obszary o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej z uwzględnieniem terenów mieszkaniowych i głównych stref produkcyjno-usługowych,
- w związku z tym, że większość terenów zurbanizowanych gminy Suchy Las położonych jest w zasięgu obowiązujących planów miejscowych, jako pierwszą oszacowano aktualną chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy,
- oszacowano aktualną chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej nie objętych planami miejscowymi,
- oszacowano aktualną chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej,
- porównano maksymalne w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę w odniesieniu do szacunkowej chłonności terenów położonych na obszarach zwartej zabudowy i poza nimi, wyrażonej w m² powierzchni użytkowej, w podziale na funkcje zabudowy.

XIII.1.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje zabudowy

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w m² szacuje się na podstawie prognozowanej liczby mieszkańców w 2053 r. (32 573 os wg. danych z tabeli 27) oraz danych z rozdz. XI.3.1. w tym docelowego wskaźnika liczby osób przypadających na mieszkanie i średniej powierzchni mieszkania. W obliczeniach przyjęto, że średnia powierzchni mieszkania 112 m² wg danych z 2022 r. pozostanie na tym samym poziomie, ale zmniejszy się przeciętna liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu z 2,76 na 2,48.

$$[\text{prognozowana liczba mieszkańców w 2053r.}] : [\text{docelowa liczba osób na 1 mieszkanie}] =$$

$$\text{[docelowa liczba mieszkań w 2053 r.]}$$

$$32\ 573\ \text{os} : 2,48\ \text{os/mieszk.} = \mathbf{13\ 134\ \text{mieszkań}}$$

$$[\text{docelowa liczba mieszkań w 2053 r.}] \times [\text{średnia powierzchnia użytkowa mieszkania}] =$$

$$\text{[docelowe zasoby mieszkaniowe gminy w 2053 r w m²]}$$

$$13\ 134\ \text{mieszkań} \times 112\ \text{m}^2 = \mathbf{1\ 471\ 008\ \text{m}^2}$$

Uzyskana wartość wskazuje docelowe zasoby mieszkaniowe gminy w 2053 r. Obliczenie zapotrzebowania na nową powierzchnię mieszkaniową Gminy Suchy Las wymaga odjęcia od wyniku wartości dotychczasowych zasobów mieszkaniowych gminy.

$$[\text{docelowe zasoby mieszkaniowe gminy w 2053 r w m}^2] - [\text{aktualne zasoby mieszkaniowe gminy w m}^2] = \text{[zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań w m}^2]$$

$$1\ 471\ 008\ \text{m}^2 - 825\ 979\ \text{m}^2 = \mathbf{645\ 029\ \text{m}^2}$$

$$[\text{zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań w m}^2] \times [\text{wskaźnik zwiększający o 30\%}] = \text{[maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań w m}^2]$$

$$645\ 029 \times 130\% = \mathbf{838\ 538\ \text{m}^2}$$

Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań może być zwiększone o 30% i wynosić **838 538 m²**.

METODA KONTROLNA

W metodzie kontrolnej zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową w m² szacuje się na podstawie prognozowanej liczby mieszkańców w 2053 r. (32 573 os) oraz docelowej przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w m² przypadającej na 1 osobę, o wartości wynosi 48,7 m² (dane z rozdz. XI.3.1).

[prognozowana liczba mieszkańców w roku 2053] * [przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2053 r. w m²/os] = **[docelowe zasoby mieszkaniowe gminy w 2053 r w m²]**

$$32\ 573\ \text{os} * 48,7\ \text{m}^2 = \mathbf{1\ 586\ 305\ \text{m}^2}$$

Uzyskana wartość wskazuje docelowe zasoby mieszkaniowe gminy w 2053 r. Obliczenie zapotrzebowania na nową powierzchnię mieszkaniową Gminy Suchy Las wymaga odjęcia od wyniku wartości dotychczasowych zasobów mieszkaniowych gminy.

[docelowe zasoby mieszkaniowe gminy w 2053 r w m²] - [zasoby mieszkaniowe gminy w 2020 r.] = **[zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań w m²]**

$$1\ 586\ 305\ \text{m}^2 - 825\ 979\ \text{m}^2 = \mathbf{760\ 326\ \text{m}^2}$$

Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań

[zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań w m²] x [wskaźnik zwiększający o 30%] = **[maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań w m²]**

$$760\ 326\ \text{m}^2 * 130\% = \mathbf{988\ 424\ \text{m}^2}$$

Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych przyjęto, że zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową mieszkań może być zwiększone o 30%, a zatem może wynieść **988 424 m²**.

Wyliczone maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań w metodzie kontrolnej przedstawia wartości większe o 18% od podstawowej metody obliczeń. Zatem do wykonania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę przyjęto wartość zapotrzebowanie na **powierzchnię użytkową mieszkań MINIMUM 645 029 m² i MAKSIMUM 838 538 m²**.

Zapotrzebowanie na zabudowę usługową

Analiza struktury podmiotów gospodarczych na terenie gminy Suchy Las wykazała w latach 2006-2022 wzrost liczby podmiotów o 113,3%, co w ujęciu średniorocznym daje 161,4 nowych podmiotów. Analiza w podziale na sekcje PKD pokazuje, że dominujący udział podmiotów gospodarczych prowadzi działalność usługową (ok. 74%), choć w ostatnich latach wrasta znacząco udział przedsiębiorstw z sektora budownictwo i przetwórstwo przemysłowe. Zakładając, że w perspektywie kolejnych 30 lat utrzymają się dotychczasowe trendy w planach rozwoju gminy należałoby zabezpieczyć tereny dla lokalizacji ok. 5003 nowych podmiotów gospodarczych, w większości dla mikroprzedsiębiorstw, z czego zakłada się, że większość (ok. 74%) tych podmiotów to będą zakłady o charakterze usługowym. Wyliczenie zapotrzebowania na tereny ma zatem w przeważającym zakresie charakter zabezpieczenia oferty inwestycyjnej gminy Suchy Las dla lokalizacji nowych usług.

- **zapotrzebowania na powierzchnię użytkową usług na nowych terenach usługowych w związku z rozwojem zabudowy mieszkaniowej**

Zgodnie z analizą wykonaną w oparciu o zestawienie gruntów dla gminy Suchy Las w 2022 r. przy liczbie ludności 20 359 mieszkańców (dane GUS na koniec 2022 r.), 111,3744 ha wszystkich terenów zurbanizowanych obejmowały „inne tereny zabudowane”, czyli tereny usługowe, co oznacza iż na 1 mieszkańca przypadało ok. 55 m² powierzchni terenów usługowych.

Zapotrzebowanie na zabudowę usługową oszacowane na podstawie wskaźnika stosunku powierzchni terenów usługowych przypadającej na 1 mieszkańca dla 2053 r. wyniesie:

[prognozowana liczba mieszkańców w roku 2053] x [przeciętna powierzchnia użytkowa terenów usługowych na 1 mieszkańca w m²] = **[wstępne zapotrzebowanie na tereny usługowe w m²]**

$$32\ 573\ \text{os} \times 55\ \text{m}^2/\text{os} = 1\ 791\ 515\ \text{m}^2$$

Dla uzyskania zapotrzebowania na nowe tereny usługowe od uzyskanej wyżej wartości wstępnego zapotrzebowania odjęto obecną powierzchnię użytków Bi –(inne tereny zabudowane, czyli tereny usługowe).

[wstępne zapotrzebowanie na tereny usługowe w m²] – [powierzchnię użytków Bi w m²] =
[zapotrzebowanie na nowe tereny usługowe w m²]

$$1\ 791\ 515\ \text{m}^2 - 1\ 113\ 744\ \text{m}^2 = \mathbf{677\ 771\ \text{m}^2}$$

Do obliczenia zapotrzebowania na powierzchnię użytkową nowych terenów usługowych przyjęto następujące założenia w zakresie wskaźników zabudowy:

- powierzchnia zabudowy 40%,
- wysokość zabudowy 1,5 kondygnacji,
- wskaźnik pu/pz (powierzchni użytkowej do powierzchni zabudowy) – 0,75,

[zapotrzebowanie na nowe tereny usługowe w m²] x [powierzchnia zabudowy] x [wysokość zabudowy] x [wskaźnik pu/pz] = **[zapotrzebowanie na pu na nowych terenach usługowych w m²]**

$$677\ 771\ \text{m}^2 \times 40\% \times 1,5 \times 0,75 = \mathbf{304\ 997\ \text{m}^2}$$

- **zapotrzebowania na powierzchnię użytkową usług na nowych terenach mieszkaniowych**

Zabudowa usługowa w znacznym stopniu jest przemieszana z zabudową mieszkaniową i stanowi jej uzupełnienie. Zgodnie z definicją budynku mieszkalnego jednorodzinnego do 30% powierzchni całkowitej budynku może stanowić lokal użytkowy, w tym o funkcji usługowej. Do obliczenia zapotrzebowania powierzchnię użytkową usług w terenach mieszkaniowych przyjęto, że zajmuje ona ok. 5% powierzchni użytkowej mieszkań.

[maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań w m²] x [5%] =
[zapotrzebowanie na pow. użytkową usług na terenach mieszkaniowych w m²]

$$645\ 029\ \text{m}^2 \times 5\% = \mathbf{32\ 251\ \text{m}^2}$$

- **Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową usług jako oferta inwestycyjna Gminy**

Dodatkowo przyjęto, że w związku z obserwowanym w ostatnim 15-leciu dynamicznym rozwojem, w tym stale zwiększającą liczbą podmiotów gospodarczych, w szczególności w sektorze usług Gmina Suchy Las powinna stworzyć ofertę inwestycyjną dla lokalizacji nowych zakładów usługowych, obejmujących również sport i rekreację.

Na ten cel zakłada się zabezpieczenie 200 ha powierzchni terenów usługowych.

Przy obliczeniach uwzględniono dodatkowo wskaźnik brutto/netto 75%, w ramach którego przelicza się powierzchnię poszczególnych terenów i odejmuje obszary konieczne dla wyznaczenia dróg, infrastruktury technicznej, zieleni oraz dla uwzględnienia innych lokalnych uwarunkowań (takich, jak: lokalne warunki gruntowo-wodne, istniejące zadrzewienia, nieuregulowane stany prawnych nieruchomości i inne).

[zapotrzebowanie na nowe tereny usługowe w m²] x [wskaźnik brutto/netto] x [powierzchnia zabudowy] x [wysokość zabudowy] x [wskaźnik pu/pz] = **[zapotrzebowanie na pu na nowych terenach usługowych w m²]**

$$2\,000\,000\text{ m}^2 \times 75\% \times 40\% \times 1,5 \times 0,75 = 675\,000\text{ m}^2$$

- **Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową usług**

$$304\,997\text{ m}^2 + 32\,251\text{ m}^2 + 675\,000\text{ m}^2 = 1\,012\,248\text{ m}^2$$

Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową usług stanowi sumę wyliczonych powyżej wartości zapotrzebowania: na nowe tereny usługowe w związku z planowaną zabudową mieszkaniową, na powierzchnię użytkową usług na terenach mieszkaniowych, na powierzchnię użytkową jako ofertę inwestycyjną Gminy, która łącznie wynosi 1 012 248 m².

$$1\,012\,248\text{ m}^2 \times 130\% = 1\,315\,922\text{ m}^2$$

Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych obliczoną sumę zapotrzebowania na powierzchnię użytkową usług można zwiększyć o 30%, co daje **MAKSIMUM 1 315 922 m² powierzchni użytkowej usług.**

Zapotrzebowanie na nową zabudowę przemysłową

- **zapotrzebowania na powierzchnię użytkową przemysłu w związku ze wzrostem liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy - oferta inwestycyjna Gminy**

Zapotrzebowanie na zabudowę przemysłową oszacowano na podstawie wskaźnika wzrostu liczby przedsiębiorstw wynikającego z analizy danych GUS z okresu 2006 – 2022. Zakładając, że w perspektywie kolejnych 30 lat utrzymają się dotychczasowe trendy rozwoju gminy należałoby zabezpieczyć tereny dla lokalizacji ok. 5003 nowych podmiotów gospodarczych, w większości dla mikroprzedsiębiorstw. Przy utrzymaniu dotychczasowych proporcji między liczbą podmiotów wykonujących działalnością usługową i przemysłową

(74% do 26%) zakłada się, że na terenie gminy w 2053 roku może być ok. 1300 nowych przedsiębiorstw przemysłowych. W celu zabezpieczenia oferty inwestycyjnej gminy dla nowych przedsiębiorstw usługowych zakłada się zabezpieczenie 285 ha powierzchni terenów. Dodatkowo wskazuje się konieczność zabezpieczenia możliwości rozwoju dotychczasowych podmiotów.

Przy obliczeniach uwzględniono dodatkowo wskaźnik brutto/netto 75%, w ramach którego przelicza się powierzchnię poszczególnych terenów i odejmuje obszary konieczne dla wyznaczenia dróg, infrastruktury technicznej, zieleni oraz dla uwzględnienia innych lokalnych uwarunkowań (takich, jak: lokalne warunki gruntowo-wodne, istniejące zadrzewienia, nieuregulowane stany prawnych nieruchomości i inne).

Do obliczenia zapotrzebowania na powierzchnię użytkową nowych terenów usługowych przyjęto następujące założenia w zakresie wskaźników zabudowy:

- wskaźnik brutto/netto 75%, w ramach którego przelicza się powierzchnię poszczególnych terenów i odejmuje obszary konieczne dla wyznaczenia dróg, infrastruktury technicznej, zieleni oraz dla uwzględnienia innych lokalnych uwarunkowań (takich, jak: lokalne warunki gruntowo-wodne, istniejące zadrzewienia, nieuregulowane stany prawnych nieruchomości i inne),
- powierzchnia zabudowy 55%,
- wysokość zabudowy 1 kondygnacja,
- wskaźnik pu/pz (powierzchni użytkowej do powierzchni zabudowy) – 0,75.

[zapotrzebowanie na nowe tereny przemysłowe w m²] x [wskaźnik brutto/netto] x [powierzchnia zabudowy] x [wysokość zabudowy] x [wskaźnik pu/pz] = **[zapotrzebowanie na pu na nowych terenach usługowych w m²]**

$$2\ 850\ 000\ \text{m}^2 \times 75\% \times 55\% \times 1 \times 0,75 = 881\ 719\ \text{m}^2$$

- **zapotrzebowania na powierzchnię użytkową przemysłu dla rozwoju obecnych przedsiębiorstw na terenie Gminy**

Zapotrzebowanie oszacowano na podstawie użytków Ba – terenów zabudowy przemysłowej, zakładając wskaźnik zabezpieczenia terenów rozwojowych o wartości 20%.

[powierzchni użytków Ba w m²] x [wskaźnik zabezpieczenia rozwoju] = **[powierzchnia terenów netto dla rozwoju istniejących podmiotów gospodarczych przemysłowych w m²]**

$$330\ 257\ \text{m}^2 \times 20\% = 66\ 051\ \text{m}^2$$

[powierzchnia terenów netto dla rozwoju istniejących podmiotów gospodarczych przemysłowych w m²] x [powierzchnia zabudowy] x [wysokość zabudowy] x [wskaźnik pu/pz] = **[zapotrzebowanie na pu dla nowych podmiotów gospodarczych przemysłowych w m²]**

$$66\ 051\ \text{m}^2 \times 55\% \times 1 \times 0,75 = \mathbf{27\ 246\ \text{m}^2}$$

- **Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową przemysłu**

$$881\ 719\ \text{m}^2 + 27\ 246\ \text{m}^2 = \mathbf{908\ 965\ \text{m}^2}$$

Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową przemysłu stanowi sumę wyliczonych powyżej wartości zapotrzebowania: na powierzchnię użytkową przemysłu w związku ze wzrostem liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy - oferta inwestycyjna Gminy oraz na powierzchnię użytkową przemysłu dla rozwoju obecnych przedsiębiorstw na terenie Gminy, która łącznie wynosi 908 965 m².

$$908\ 965\ \text{m}^2 \times 130\% = \mathbf{1\ 181\ 655\ \text{m}^2}$$

Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych obliczoną sumę zapotrzebowania na powierzchnię użytkową usług można zwiększyć o 30%, co daje **MAKSIMUM 1 181 655 m² powierzchni użytkowej przemysłu.**

XIII.1.2. Wydzielenie zwartych jednostek osadniczych

W celu oszacowania chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, tj. obszarów zwartej zabudowy, rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażonej w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy wyznaczono obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w jednostce osadniczej (dalej „obszary zwartej zabudowy”).

Na potrzeby przeprowadzonej analizy przyjęto następujące kryteria:

- są to zwarte obszary zagospodarowane zabudową o zróżnicowanych funkcjach, wyposażone w infrastrukturę społeczną,
- obszary te posiadają dostęp do dróg publicznych,
- obszary te posiadają dostęp do sieci infrastruktury technicznej.

Do obszarów zaliczono:

- enklawy, które powstały w wyniku scalenia obszarów i użytków komunikacyjnych, takie jak parki, tereny zieleni, tereny sportu i rekreacji, ogrody działkowe,

- tereny niezagospodarowane, których uruchomienie możliwe jest w oparciu o realizację przyłączy i dróg wewnętrznych, a także dopełnienia uzupełniające strukturę urbanistyczną w granicach zwartej jednostki osadniczej,
- tereny charakteryzujące się wysokim potencjałem inwestycyjnym,
- tereny, dla których wydano lub procedowane są decyzje o warunkach zabudowy.

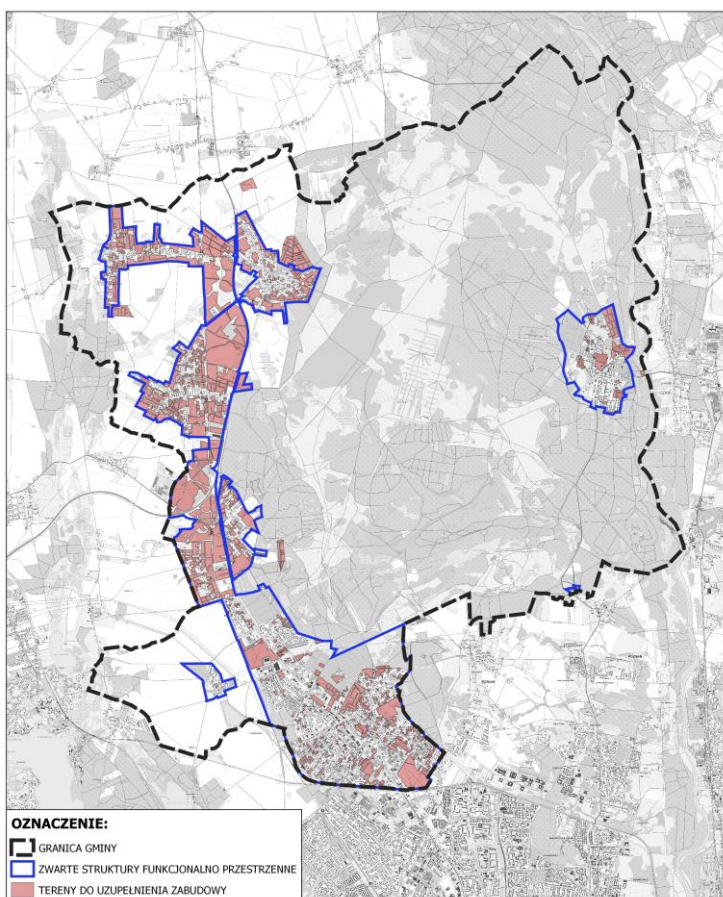
Wyznaczenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w jednostce osadniczej nastąpiło w oparciu o następujące działania:

1. Na podstawie danych mapy ewidencyjnej wyselekcjonowano działki ewidencyjne zagospodarowane budynkami.
2. Wyznaczono strefy buforowe w odległości 50, 100 i 150 m od głównych ciągów komunikacyjnych, które to ciągi stanowią korytarze przebiegu sieci infrastruktury technicznej.
3. Ze względu na rozbieżności pomiędzy danymi ewidencyjnymi a rzeczywistym użytkowaniem (dotyczy to m.in. przypadków, gdy tylko część działki ewidencyjnej jest zagospodarowana budynkiem, a pozostałą część terenu zajmują grunty orne lub łąki oraz sytuacji, w której na działce ewidencyjnej nie ma budynku a teren zagospodarowany jest infrastrukturą towarzyszącą zabudowie) zweryfikowano metodą ekspercką zasięg wyznaczonych obszarów na podstawie ortofotomapy.
4. W kolejnym kroku przeanalizowano tereny niezagospodarowane, położone w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zwartej zabudowy lub otoczone obszarami zagospodarowanymi i metodą ekspercką włączono je w zasięg tych obszarów. Jako kryterium odległości dla realizacji przyłączy i dróg wewnętrznych przyjęto odległości 50, 100 lub 150 m, co zależne było od rzeczywistego zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie oraz ich aktualnej sytuacji formalno-prawnej. Do strefy włączono również tereny uzupełniające strukturę jednostki osadniczej działek ewidencyjnych położonych poza wyznaczonymi strefami buforowymi od dróg.
5. Do obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w jednostce osadniczej zaliczono również tereny o znacznym potencjale inwestycyjnym, głównie tereny aktywizacji gospodarczej. Ze względu na specyfikę gminy Suchy Las – położenie ponad połowy gminy w zasięgu terenów zamkniętych (głównie poligonu wojskowego Biedrusko), układ komunikacyjny drogi krajowej nr 11 i linii kolejowej nr 354 oraz drogi ekspresowej S11 – tereny możliwe do zagospodarowania zostały podzielone tworząc wydzielone zamknięte strefy gospodarcze. W strefach tych gmina prowadzi działania aktywizacyjne. Jako tereny o znacznym potencjale inwestycyjnym uznano część terenów

mieszkaniowych położonych poza wyznaczonymi buforami, dla których prowadzone są już prace podziałowe i działania mające na celu uruchomienie tych terenów do zabudowy.

6. Enklawy, które powstały w wyniku scalenia obszarów i użytków komunikacyjnych, takie jak parki, tereny zieleni, ciek wodne, ogrody działkowe – zostały również zaliczone do terenów zwartej zabudowy.

Rysunek 6. Mapa z zasięgiem zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych

Źródło: opracowanie własne

Ze względu na specyfikę zagospodarowania gminy m.in. brak odrębności i wyraźnych granic poszczególnych jednostek osadniczych, brak ciągłości użytkowania w obrębie poszczególnych jednostek i znaczny stopień rozczłonkowania stref użytkowania ostateczny zasięg obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w jednostce osadniczej zweryfikowany został metodą ekspercką.

XIII.1.3. Chłonność obszarów

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, przeznaczonych w planach

miejscowych pod zabudowę, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy

Na obszarach o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wyodrębniono tereny niezabudowane, stanowiące luki w zabudowie, zwane dalej rezerwą dla lokalizacji nowej zabudowy. W oparciu o aktualną mapę zasadniczą, ewidencyjną, dostępne zdjęcia satelitarne oraz ustalenia dokumentów planistycznych wyznaczono zasięgi terenów zabudowanych oraz wyodrębniono obszary niezabudowane, stanowiące rezerwy dla lokalizacji nowej zabudowy.

Funkcje terenów rezerw przyjęto zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub, w przypadku braku planu, w oparciu o ustalenia obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Następnie funkcje terenów zgeneralizowano wydzielając następujące kategorie funkcji: zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (obejmującą również towarzyszące usługi), zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (obejmującą również towarzyszące usługi), usługi (obejmującą również tereny sportu i rekreacji), zabudowę przemysłowo-usługową.

Powierzchnia rezerw dla lokalizacji nowej zabudowy w podziale na funkcje użytkowania terenów wynosi:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinną – 371,6394 ha,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną – 39,7198 ha,
- zabudowa usługowa (w tym sport i rekreacja) – 33,0558 ha,
- zabudowa przemysłowo-usługowa – 348,8631 ha.

Dla oszacowania chłonności obszarów rezerw w zasięgu zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej, przyjęto następujące założenia oraz uśrednione wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- na terenach mieszkaniowych przyjęto udział usług 10%, a w obrębach Chludowo i Zielątkowo 5%,
- dla terenów przemysłowo-usługowych (P/U) przyjęto udział 30% terenów usługowych i 70% terenów produkcyjnych.
- wskaźnik korygujący powierzchnię terenów brutto / netto o wartości 0,75, w ramach którego przelicza się powierzchnię poszczególnych terenów i odejmuje obszary konieczne dla wyznaczenia dróg, infrastruktury technicznej, zieleni oraz dla uwzględnienia innych lokalnych uwarunkowań (takich, jak: lokalne warunki gruntowo-wodne, istniejące zadrzewienia, nieuregulowane stany prawnych nieruchomości i inne),
- średnia powierzchnia działki budowlanej na terenach mieszkaniowych 600 m², a w obrębach Chludowo i Zielątkowo 1200 m²,

- gęstość zaludnienia na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej 150 os/ha,
- docelowa prognozowana liczba osób na mieszkanie – 2,48,
- docelowa prognozowana powierzchnia mieszkania 112 m²,
- docelowa prognozowana powierzchnia mieszkania na 1 mieszkańca 48,7 m²,
- dla terenu U – 40% powierzchni zabudowy i 1,5 kondygnacji, dla terenu P – 55% powierzchni zabudowy i 1 kondygnację,
- wskaźnik pz/pu (do wyliczenia powierzchni użytkowej z powierzchni całkowitej zabudowy) – 0,75.

Szacunkowa chłonność terenów niezabudowanych na obszarach o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wyniosła:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 383 936 m²,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – 269 024 m²,
- dla zabudowy usługowej – 622 954 m²,
- dla zabudowy produkcyjnej – 755 507 m².

Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy

Na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego poza obszarami o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej obliczono powierzchnię terenów niezabudowanych, stanowiących luki w zabudowie lub rezerwy dla lokalizacji nowej zabudowy, w podziale na funkcje użytkowania terenów:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – 33,1981 ha,
- zabudowa usługowa (w tym sport i rekreacja) – 2,9484 ha,
- zabudowa przemysłowo-usługowa – 7,1150 ha.

Szacunkowa chłonność terenów niezabudowanych na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego poza obszarami o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, wyliczona zgodnie z zasadami przyjętymi powyżej dla obszarów zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych wyniosła:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 24 528 m²,
- dla zabudowy usługowej – 25 792 m²,

- dla zabudowy produkcyjnej – 22 012 m²

XIII.1.4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę w odniesieniu do szacunkowej chłonności terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

W kolejnym kroku porównano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w odniesieniu do szacunkowej chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, tj. obszarów zwartej zabudowy, rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy wyrażonej w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej lub na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, lecz nie zabudowanych. W takiej sytuacji możliwe jest wyznaczenie lub utrzymanie terenów przeznaczonych pod zabudowę, jeśli dla tych terenów obowiązują plany miejscowe przewidujące taki sposób zagospodarowania, ponadto zabudowa ta ma być zlokalizowana w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.

W tabeli nr 35 porównano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w odniesieniu do szacunkowej chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opracowanymi poza obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Tabela 35. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę do szacunkowej chłonności terenów w obszarach struktur funkcjonalno-przestrzennych i obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w podziale na funkcje

Funkcje zabudowy	A Zapotrzebowanie [m ²]	B Chłonność w zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych [m ²]	C Chłonność w mpzp poza zwartymi strukturami funkcjonalno-przestrzennymi [m ²]	D BILANS A – B – C = D [m ²]
Zabudowa mieszkaniowa	838 538	652 960	24 528	161 050
Zabudowa	1 315 922	622 954	25 792	667 176

<i>usługowa</i>				
<i>Zabudowa przemysłowa</i>	1 181 655	755 507	22 012	404 136

Źródło: opracowanie własne

Porównanie maksymalnego zapotrzebowania na powierzchnię użytkową mieszkań, usług i przemysłu z szacunkową chłonnością terenów położonych w zasięgu zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych oraz w zasięgu obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w powyższym bilansie wykazało dodatnie wartości. Zatem na obszarze Gminy Suchy Las można lokalizować nową zabudowę poza obszarami zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych oraz poza obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w ilości maksymalnej do uzupełnienia bilansu.

XIII.1.5. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy

Na podstawie analiz stwierdzono, że zlokalizowana na obszarze gminy infrastruktura społeczna może być niewystarczająca w przypadku wzrostu liczby ludności. Nowo wyznaczone w planach miejscowych tereny produkcyjne i usługowe sprzyjać mogą wzrostowi migracji na teren gminy ludności w wieku produkcyjnym. W związku z powyższym należałoby przewidzieć nowe inwestycje w tym zakresie w najbliższych latach, między innymi w zakresie usług oświaty, ale również w zakresie usług sportu i rekreacji.

Ważną inwestycją jest rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej – jednak ta prowadzona jest przez spółkę AQUANET. W związku z incydentalnymi problemami związanymi z odprowadzaniem wód deszczowych lub roztopowych zasadne wydaje się opracowanie koncepcji zagospodarowania wód deszczowych dla całej gminy, ze wskazaniem zlewni bilansowych dla poszczególnych jednostek osadniczych, dalszy rozwój kanalizacji deszczowej, ale również wskazanie terenów i sposobów zagospodarowywania wód opadowych w miejscu ich powstawania, tak, aby nie zwiększać współczynnika odpływu powierzchniowego.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Referatu Budowlano-Inwestycyjnego Urzędu Gminy w Suchym Lesie bardzo szacunkowe koszty realizacji 1 km infrastruktury w 2016 r. wynosiły odpowiednio:

- dla sieci wodociągowej – około 300 000 zł,
- dla sieci kanalizacji sanitarnej – około 500 000 zł,
- dla sieci kanalizacji deszczowej - około 500 000 zł,

- drogi, z pełnym uzbrojeniem terenu – około 2 000 000 zł.

Na ostateczny koszt realizacji danej inwestycji wpływają zróżnicowane uwarunkowania.

Konieczny będzie rozwój gminnego układu komunikacyjnego i jego przebudowa w nawiązaniu do zrealizowanego już odcinka drogi ekspresowej S11, jak i projektowanego od węzła Poznań-Północ w kierunku północnym nowego odcinka S11 oraz projektowanej obwodnicy Aglomeracji Poznańskiej. Obie te drogi w sposób znaczący zmieniają sieć powiązań komunikacyjnych i obciążeń pozostałych dróg. Ponadto zaproponowane warianty projektowanego odcinka drogi ekspresowej wprowadzają znaczące zmiany do zaprojektowanego i ustalonego w obowiązujących planach lokalnego układu komunikacyjnego na terenach położonych w sąsiedztwie aktualnego przebiegu drogi krajowej nr 11 i linii kolejowej nr 354.

Ze względu na zakładany wzrost liczby mieszkańców, oprócz lokalnych usług towarzyszących zabudowie mieszkaniowej, w szczególności w rejonie miejscowości Suchy Las należy przewidzieć tereny usługowo-rekreacyjne o randze ogólnogminnej, które zaspokoją potrzeby mieszkańców całej gminy w zakresie wypoczynku i rekreacji. Jest to istotne, gdyż pomimo tego, że na terenie gminy zlokalizowany jest duży teren leśny w obrębie Biedrusko – jest to teren wojskowy – teren zamknięty, z którym związane są ograniczenia w użytkowaniu.

XIII.1.6. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Gmina Suchy Las posiada dostęp do wszystkich niezbędnych sieci infrastruktury technicznej. Wszystkie jednostki osadnicze mają dostęp do sieci wodociągowej. W związku z tym, że system wodociągów i kanalizacji objęty jest Poznańskim Systemem Wodociągów i Kanalizacji, sieć wodociągowa i kanalizacyjna rozwijana jest sukcesywnie, zgodnie z „Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu AQUANET SA”. Zgodnie z „Aktualizacją założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Suchy Las” na liniach średniego napięcia występują rezerwy przesyłowe, które umożliwiają pokrycie wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną. W zakresie gazu ziemnego tendencja wzrostowa zapotrzebowania na gaz ziemny i energię z gazu ziemnego z poprzednich lat zostanie utrzymana, a gmina nadal będzie zasilana z istniejących sieci.

Dalszy rozwój przestrzenny gminy będzie pociągnąć za sobą obciążenia finansowe, związane z zadaniami własnymi gminy. Zadania własne gminy określa art. 7 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym. Realizacja zadań własnych gminy związanych z budową dróg gminnych, infrastruktury technicznej i społecznej odbywać się będzie w trybie i na zasadach określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych. Inwestycje realizowane mogą być etapowo w zależności od wielkości środków przeznaczonych w budżecie gminnym na inwestycje. Finansowanie inwestycji będzie odbywać się poprzez wydatki z budżetu gminy, współfinansowanie środkami zewnętrznymi w ramach dotacji unijnych, dotacji samorządu województwa, dotacji i pożyczek z funduszy celowych, kredytów i pożyczek bankowych, innych środków zewnętrznych. Ponadto dopuszcza się udział inwestorów w finansowaniu w ramach porozumień o charakterze cywilnoprawnym lub w formie partnerstwa publiczno-prywatnego – „PPP”, a także właścicieli nieruchomości.

Stan zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną i społeczną jest stosunkowo wysoki a inwestycje będące realizacją zadań własnych gminy są zaplanowane w Wieloletnich Prognozach Finansowych.

Analiza ekonomiczna Suchego Lasu pokazuje, że gmina aktualnie posiada częściową zdolność do samofinansowania inwestycji z własnych środków, ze względu na poczynione w latach ubiegłych znaczne inwestycje. Należy zauważyć, że Suchy Las, obok Tarnowa Podgórnego, należy do najbogatszych gmin w Polsce pod względem dochodów na mieszkańca. Suchy Las w 2014 i 2015 r. zaliczał się do czterech jednostek terytorialnych obszaru metropolitalnego (razem z Dopiewem, Murowaną Gośliną i Poznaniem), dla których wskaźnik zadłużenia oscylował wokół 50%. W 2016 r. wskaźnik zadłużenia spadł do 39,89%. Dla analizy możliwości inwestycyjnych samorządu kluczowa jest relacja wartości dopuszczalnego i realnego wskaźnika spłaty zobowiązań. Wskaźnik spłaty zobowiązań dla gminy Suchy Las przyjmował dość wysokie wartości, w związku z czym możliwości zaciągania zobowiązań gminy były stosunkowo niewielkie. Sytuacja ta będzie się zmieniać stosownie do zmniejszania się zadłużenia oraz wzrostu dochodów wynikających z przeznaczenia nowych terenów na cele produkcyjne, magazynowe i usługowe. Z uruchomieniem terenów w strefie gospodarczej wiąże się nie tylko wzrost wpływów z tytułu podatków od gruntów i nieruchomości, ale również zwrot wcześniej poczynionych wydatków w celu uruchomienia tych terenów inwestycyjnych, w postaci wpływów z tytułu opłat adiacenckich. Ze względu na przewidywane sukcesywne uruchamianie terenów aktywizacji gospodarczej, przewiduje się również sukcesywny wzrost wpływu środków umożliwiających finansowanie inwestycji gminnych w zakładanym okresie 30-letniej perspektywy rozwoju.

Przewidziane przepisami postępowanie iteracyjne może zostać przeprowadzone w ramach kolejnych zmian Studium na podstawie powyższych bilansów i prognoz demograficznych, w nawiązaniu do nowych terenów wprowadzanych w tych zmianach.

XIV. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

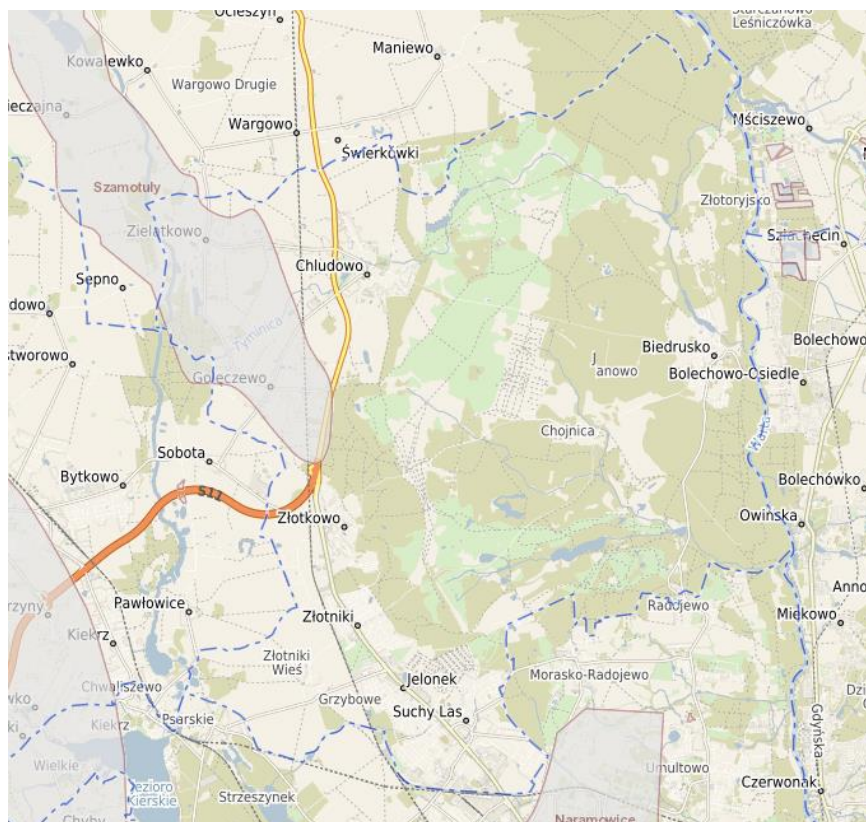
Na terenie gminy Suchy Las, we wschodniej części gminy, na terenach leśnych stwierdzono występowanie jednego terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi, który ujęty został w „Rejestrze terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi na terenie powiatu poznańskiego”. Na pozostałych obszarach nie stwierdzono występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych (osuwisk, obrywów, spływów gruzowych i błotnych, itp.). Główne przyczyny powstawania ruchów masowych to przyczyny naturalne, najczęściej związane z infiltracją wód opadowych i roztopowych lub erozyjnym podcięciem zbocza w warunkach sprzyjającej budowy geologicznej. W części przypadków stwierdzono, iż przyczyną powstania lub jedną z przyczyn rozwoju osuwiska była działalność człowieka, najczęściej podcięcie i/lub zestromienie skarpy, a także obciążenie budynkiem czy nieodpowiednia gospodarka wodno-ściekowa. Większość stoków jest ustabilizowana i dopiero naruszenie tej równowagi przez człowieka lub przez czynniki naturalne może uaktywnić osuwiska oraz inne procesy stokowe.

XV. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

XV.1. Udokumentowane złoża kopalin

W północno zachodniej części gminy, tereny w rejonie Golęczewa i Zielątkowa położone są w zasięgu udokumentowanego złoża węgla brunatnego „Szamotuły” (nr złoża 767, rys. nr 4).

Rysunek 7. Obszary złóż na terenie gminy Suchy Las

Źródło: <https://suchylas.e-mapa.net/> 2022 r.

Pozostałe złoża: ilów w Jelonku i kruszyw naturalnych w Złotkowie zostały zamknięte. Złoża w Jelonku, Złotkowie i złoża kruszywa naturalnego „Glinienko” nie figurują w bilansie udokumentowanych złóż kopalin.

Teren Gminy Suchy Las jest objęty koncesją wydana przez Ministra Środowiska nr 3/2019/Ł z dnia 12.04.2019 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż na obszarze „Szamotuły – Poznań Północ” – ważną do dnia 12.04.2029 r.

XV.2. Zasoby wód podziemnych

Zgodnie z „Bilansem wód podziemnych w obrębie struktur wodonośnych wraz z oceną ich udokumentowania, wykorzystania oraz określeniem rezerw zasobowych (część powiatu poznańskiego – gminy Buk, Dopiewo, Tarnowo Podgórne, Rokietnica, Suchy Las), woj. wielkopolskie” główne użytkowe poziomy wodonośne w granicach gminy występują w obrębie utworów czwartorzędowych oraz mioceńskich (trzeciorzędowych) – piaskach drobnych i pylastych.

Z czwartorzędowych poziomów wodonośnych korzystają trzy komunalne ujęcia wód podziemnych: w Zielątkowie, Chłudowie i Biedrusku, których charakterystykę

przedstawiono w podrozdziale 37. Gospodarka wodno-ściekowa. Na terenie gminy wody ujmowane są również w ujęciach indywidualnych. Z indywidualnych ujęć korzystają m.in. Rodzinne Ogrody Działkowe „Tęcza” i „Złotniki” oraz szereg podmiotów gospodarczych.

Komunalne ujęcie wód w Złotnikach, bazujące na zasobach wód trzecio- i czwartorzędowych, zostało zamknięte w 2011 r.

XV.3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

XVI. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy Suchy Las nie występują tereny i obszary górnicze, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo górnicze i geologiczne.

XVII. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacji

XVII.1. Gminny system komunikacji

Rozwój gminnego systemu komunikacji uwarunkowany jest kierunkami rozwoju głównych szlaków komunikacyjnych zapewniających powiązania zewnętrzne obszaru metropolitalnego Poznania z regionami sąsiednimi oraz powiązania wewnętrzne pomiędzy głównymi jednostkami miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. W relacjach wewnętrznych uwarunkowania związane z funkcjonowaniem systemu komunikacji związane są z transportem i mobilnością mieszkańców gminy: zbiorowym transportem pasażerskim obejmującym komunikację kolejową i autobusową, transportem drogowym oraz transportem niezmotoryzowanym (rowerowym i pieszym). Szczegółowa analiza i diagnoza funkcjonowania systemu komunikacji na terenie gminy przeprowadzona została na etapie opracowania „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gminy Suchy Las” w 2016 r.

XVII.1.1. Sieć kolejowa oraz zbiorowy transport pasażerski

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 354 relacji Poznań – Piła. Pociągi tej linii zatrzymują się w granicach administracyjnych gminy na jednej stacji kolejowej w Złotnikach oraz dwóch przystankach kolejowych: w Gołęczewie i Chłudowie. W ramach modernizacji linii kolejowej do prędkości ≥ 120 km/h powstaną dwa dodatkowe przystanki:

„Złotniki Grzybowe” w Złotnikach i „Złotkowo” w Złotkowie. Wzdłuż południowej granicy gminy biegnie linia kolejowa nr 395 – północna łącznica kolejowa relacji Zieliniec – Kiekrz stanowiąca towarową obwodnicę Poznania. Na linii tej, na terenie miasta Poznań, w rejonie drogi powiatowej nr 2431P - ul. Sucholeskiej - planowany jest przystanek kolejowy, który funkcjonalnie będzie obsługiwał również mieszkańców miejscowości Suchy Las. Suchy Las objęty został systemem Poznańskiej Kolei Metropolitalnej.

Wszystkie miejscowości w gminie objęte są transportem zbiorowym. Połączenia komunikacji zbiorowej zapewniają około 300 kursów na dobę, co pozwala na uzyskanie częstotliwości średnio jeden autobus na ok. 15 min. w godzinach 5:00 - 20:00 w dni robocze, na trasie o najwyższym natężeniu ruchu do jednego autobusu na 30 min w godzinach wieczornych. Dominujące grupy podróżnych to uczniowie i studenci oraz osoby pracujące (po 39%), osoby niepracujące (21%). Organizatorem komunikacji autobusowej na terenie gminy jest Zarząd Transportu Miejskiego (ZTM), który realizuje zadanie na mocy porozumienia międzygminnego pomiędzy miastem Poznań a gminą Suchy Las. Ponadto sześć linii autobusowych obsługiwanych jest przez Zakład Komunikacji Publicznej Suchy Las Sp. z o.o., w której całość udziałów posiada gmina Suchy Las.

Diagnoza transportu zbiorowego, opracowana na potrzeby „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gminy Suchy Las” w 2016 r., jako główne obszary problemowe wskazuje na:

- niewystarczającą ilość przystanków kolejowych (3 przystanki);
- niską częstotliwość połączeń kolejowych (18/dobę);
- niewykorzystana sieć linii kolejowych dla celów pasażerskich zarówno linii 395, jak i nr 359 kolejowej obwodnicy Poznania;
- brak zmodernizowanych węzłów przesiadkowych i przylegających do nich parkingów samochodowych „Park & Ride” i rowerowych „Bike & Ride”;
- niski poziom integracji transportu zbiorowego (kolej i autobus);
- wąskie gardła drogowe (kongestia) na styku z miastem Poznaniem na ulicy Obornickiej (wiadukt Gabriela Narutowicza), ul. Sucholeskiej i ul. Mateckiego w Poznaniu, utrudniające częstotliwość przejazdów komunikacji autobusowej.

XVII.1.2. Sieć drogowa oraz transport drogowy

Sieć drogową gminy tworzą drogi administrowane przez trzy podmioty:

- odcinek drogi ekspresowej S11 wraz z węzłem Poznań - Północ i droga krajowa nr 11 – klasy GP w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad;
- drogi powiatowe – klasy zbiorczej (Z) w Zarządzie Dróg Powiatowych;

- drogi gminne klasy głównej (G), lokalnej (L), zbiorczej (Z), dojazdowej (D) w zarządzie Gminy Suchy Las.

XVII.1.2.1. Droga ekspresowa i krajowa

Układ drogowy gminy został w sposób znaczący zmodyfikowany w wyniku oddania do użytku w 2014 r. Zachodniej Obwodnicy Poznania na odcinku od węzła Rokietnica do węzła Poznań – Północ. Do czasu realizacji obwodnicy główną osią komunikacyjną, wzdłuż której rozwijały się tereny zurbanizowane stanowiła dawna droga krajowa nr 11 – jedyne wówczas połączenie drogowe z Polską północną. Po realizacji obwodnicy i węzła drogowego Poznań – Północ w Złotkowie odcinek położony na południe od węzła uzyskał kategorię drogi gminnej. Dla odcinka w kierunku północnym od węzła utrzymana została kategoria drogi krajowej, dla której docelowo (w dalszej perspektywie czasowej) przewidziano klasę S (drogi ekspresowej).

Realizacja Zachodniej Obwodnicy Poznania wpłynęła na zmianę strumieni ruchu w zakresie natężenia ruchu na drogach w północno – zachodniej części powiatu poznańskiego i miasta Poznania, poprzez wyprowadzenie z terenów zabudowanych części ruchu tranzytowego północ-południe. W poniższej tabeli nr 36 przedstawiono zmiany natężenia ruchu w oparciu o dane uzyskane w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu w 2010 r. i 2015 r. oraz z 2021 r.

Tabela 36. Generalny pomiar ruchu na drodze krajowej nr 11 i drodze ekspresowej S11 na terenie gminy Suchy Las

Nr dr	Nazwa drogi	Pojazdy samochodowe ogółem	Rodzajowa struktura pojazdów samochodowych								
			Motocykle	Samochody osobowe Mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe (dost.)	Samochody ciężarowe		Autobusy	Ciągniki rolnicze	Rowery	
						Bez przyczepy	Z przyczepą				
ROK		SDR									
11	Chludowo-Poznań	10	18915	43	14946	1777	635	1349	155	10	55
	Oborniki-Chludowo		18133	43	14476	1671	528	1267	145	12	10
11-S11c	Oborniki-Goleńczewo	15	19727	66	14988	1813	831	1849	169	11	30
	P-ń Północ – P-ń Rokietnica		10627	22	7761	1051	389	1426	23	0	0
11-S11c	Oborniki-W. P-ń Północ	20 / 21	24165	63	19101	2181	493	2185	142	0	-
	W. P-ń Północ – W. P-ń Rokietnica		18096	42	13393	2141	377	2097	46	0	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Wyniki generalnego pomiaru ruchu przeprowadzonego w 2010 r. i 2015 r. oraz dane z 2021 r.”, GDDKiA

XVII.1.2.2. Drogi powiatowe

Drogi powiatowe stanowią ważny łącznik pomiędzy poszczególnymi gminami, ale również mają istotne znaczenie przy obsłudze terenów zlokalizowanych w granicach gminy. Przez obszar gminy Suchy Las przebiega sześć dróg powiatowych o łącznej długości 21,65 km, administrowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu. Zestawienie poszczególnych dróg wraz z ich numerami znajduje się w tabeli nr 37.

Tabela 37. Drogi powiatowe w gminie Suchy Las

Nr drogi	Przebieg drogi	Długość (km)	Klasa
2061P	Wargowo (gm. Oborniki) - granica powiatu – Zielątkowo - Gołęczewo	5,601	Z
2406P	Bolechowo – Promnice – Biedrusko - granica miasta Poznań	6,717	Z
2428P	Gołęczewo - Sobota (gm. Rokietnica)	1,067	Z
2430P	Poznań - granica powiatu - Złotniki	2,994	Z
2431P	Poznań- granica powiatu - Suchy Las - granica powiatu - Poznań	2,694	Z
2515P	Zielątkowo – Chłudowo	2,579	Z
SUMA		21,652	

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu, stan na 31.01.2022r.

XVII.1.2.3. Drogi gminne

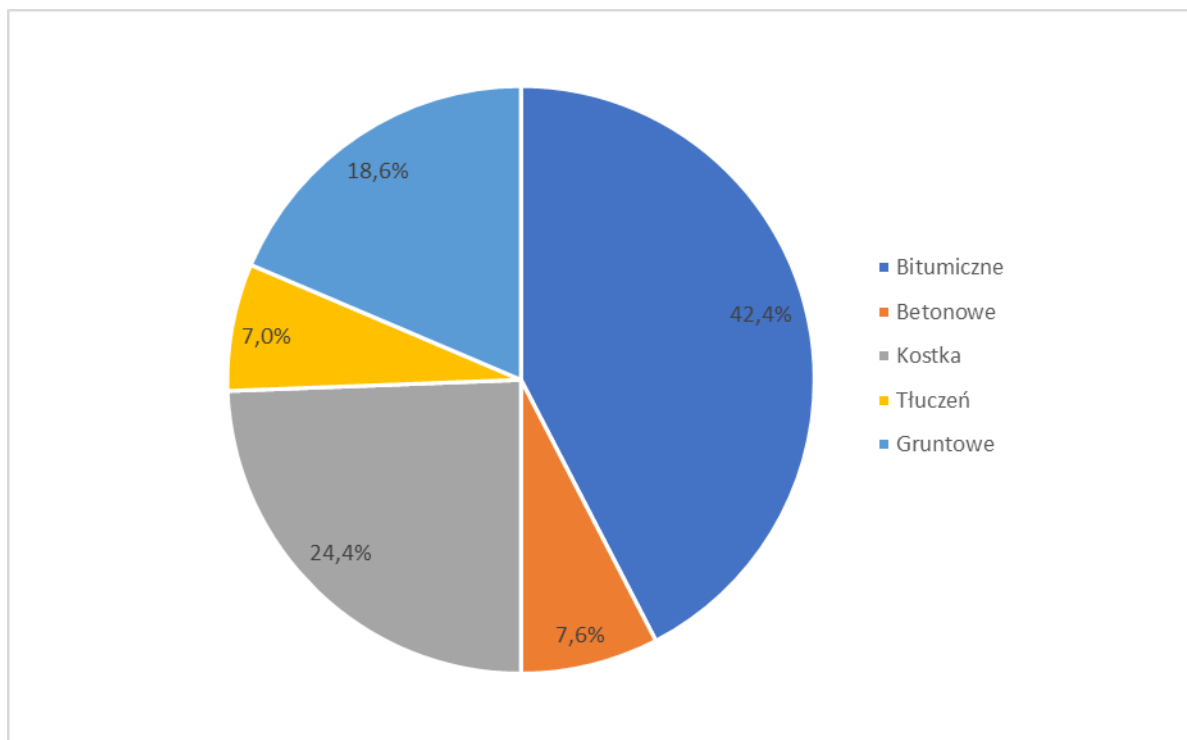
Drogi zaliczane są do kategorii dróg gminnych w drodze podjęcia uchwały przez Radę Gminy, na podstawie ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o drogach publicznych. Wykaz dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych na terenie gminy Suchy Las zawarty jest w następujących uchwałach:

- Uchwała Nr XIV/124/2003 Rady Gminy Suchy Las z dnia 28 sierpnia 2003 r. ze zm.;
- Uchwała Nr XXXV/300/2005 Rady Gminy Suchy Las z dnia 17 lutego 2005 r.;
- Uchwała Nr LVII/506/2006 Rady Gminy Suchy Las z dnia 21 września 2006 r.;
- Uchwała Nr XXXVIII/345/2009 Rady Gminy Suchy Las z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. ze zm.;
- Uchwała Nr LIII/503/2010 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 września 2010 r.;
- Uchwała Nr XXVI/239/12 Rady Gminy Suchy Las z dnia 27 września 2012 r.;
- Uchwała Nr XXXVIII/384/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 sierpnia 2013 r.;
- Uchwała Nr XLII/457/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 grudnia 2013 r. ze zm.;
- Uchwała Nr XIII/159/15 Rady Gminy Suchy Las z dnia 17 grudnia 2015 r.;

- Uchwała Nr XXV/291/16 Rady Gminy Suchy Las z dnia 15 grudnia 2016 r.;
- Uchwała Nr XXXIX/450/17 Rady Gminy Suchy Las z dnia 14 grudnia 2017;
- Uchwała nr XI/152/19 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 września 2019 r.
- Uchwała Nr XXV/288/20 Rady Gminy Suchy Las z dnia 29 października 2020 r.

Zgodnie z art. 10 pkt 5 Ustawy o drogach publicznych z dnia 19 grudnia 2014 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 ze zm.) ulica Obornicka ujęta została w zasobie dróg gminnych.

Wykres 18. Zestawienie nawierzchni dróg gminnych w gminie Suchy Las

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy (stan na 31.12.2021 r.)

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Suchy Las długość dróg gminnych na koniec 2021 r. wyniosła 147,63 km. Stan techniczny wielu dróg gminnych jest dobry. Ponad 42% stanowią drogi o nawierzchni bitumicznej, a ponad 24 % drogi z kostki betonowej. Drogi utwardzone w ten sposób stanowią blisko 67 % dróg gminnych. Ponad 25 % dróg stanowią drogi gruntowe i utwardzone tłuczeniem.

Gmina Suchy Las posiada dobre połączenie komunikacyjne w kierunku północnym i zachodnim, zarówno z siecią połączeń międzynarodowych i międzyregionalnych poprzez węzeł Poznań – Północ. W kierunku północnym powiązanie międzyregionalne zapewnia droga krajowa nr 11, która będzie modernizowana do drogi klasy ekspresowej.

Słabsze powiązania komunikacyjne dotyczą kierunku wschodniego ze względu na bariery komunikacyjne jakimi są: teren zamknięty poligonu wojskowego „Biedrusko” oraz rzeka Warta. Przeprawa przez Wartę znajduje się w miejscowości Biedrusko, w ciągu drogi powiatowej nr 2406P. Pozostałe najbliższe przeprawy to most w ciągu drogi krajowej nr 92

na terenie miasta Poznań oraz w ciągu drogi krajowej nr 11 w Obornikach. Główne powiązania Suchego Lasu z miastem Poznań to:

- ulica Obornicka (wiadukt Gabriela Narutowicza);
- ulica Sucholeska – ulica Biskupińska;
- ulica Złotnicka – ulica Koszalińska;
- ulica Morasko – ulica Mateckiego.

XVII.1.3. Sieć dróg rowerowych oraz transport niezmotoryzowany

Zgodnie z „Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Gminy Suchy Las” (2016 r.) gospodarstwa niezmotoryzowane stanowiły w gminie 12%, a udział podróży rowerowych w podróżach mieszkańców to 5%. Ścieżki rowerowe o znaczeniu komunikacyjnym istniejące lub znajdujące się na etapie projektowym znajdują się w ulicach: Szkółkarskiej, Złotnickiej, Łagiewnickiej, przy drodze powiatowej Biedrusko - Radojewo, Łagiewnickiej, Stefańskiego, Sprzecznej, Morasko - Jaśminowa (jako łącznik do ścieżki w ulicy Morasko/Mateckiego w Poznaniu).

Diagnoza transportu niezmotoryzowanego wskazuje na następujące główne problemy:

- niezbędne rozwinięcie sieci dróg rowerowych i chodników, szczególnie umożliwiających przemieszczanie się mieszkańców do węzłów/punktów przesiadkowych, w tym przystanków kolejowych oraz punktów usług społecznych/handlowych;
- potrzebę wprowadzenia ułatwień ruchu rowerowego i pieszego w punktach „wąskich gardeł” na styku z Poznaniem (ulic Sucholeskiej, Mateckiego w Poznaniu i wiaduktu Gabriela Narutowicza);
- niskie bezpieczeństwo ruchu na ulicy Obornickiej.

W 2015 r. opracowano koncepcję budowy ścieżek rowerowych w gminie Suchy Las, która wyróżnia na terenie gminy 30 tras o znaczeniu komunikacyjnym. Drogi te są systematycznie realizowane.

XVII.1.3.1. Szlaki turystyczne

Gmina Suchy Las posiada bardzo dobre warunki do rozwoju turystyki czynnej, głównie rowerowej. Ukształtowanie terenu wraz z atrakcyjnymi walorami przyrodniczymi oraz dziedzictwem kulturowym tworzą podstawę do przeprowadzenia przez teren gminy tras i dróg rowerowych. Ze względu na to, że obie formy komunikacji się pokrywają, w dalszej części będą one określane mianem tras rowerowych.

Sieć dróg turystycznych rowerowych obejmowała w 2016 r. na terenie gminy odcinki o długości 37 km:

- turystyczny szlak rowerowy żółty: os. Sobieskiego Poznań – gm. Oborniki Wlkp.,
- turystyczny szlak rowerowy „stu jezior” Poznań - Międzychód,
- gm. Rokietnica-Złotniki-Biedrusko-gm. Murowana Goślina – trasa wchodząca w skład Wielkiego Pierścienia Poznania, biegnąca przez teren poligonu wojskowego udostępnianego w soboty, niedziele i święta,
- Nadwarciański Szlak Rowerowy – przebiega w całości wzdłuż rzeki Warty na terenie województwa wielkopolskiego (odcinek w granicach Gminy Suchy Las pokrywa się z szlakiem Eurovelo R-2 Szlak stolic).

Trasy rowerowe umożliwiają nie tylko aktywne spędzanie wolnego czasu i rozwój turystyki, ale również bezpieczną komunikację mieszkańców gminy Suchy Las z pobliskim Poznaniem i sąsiednimi gminami.

XVII.1.4. Transport wodny

Naturalną granicą dzielącą gminę Suchy Las z gminą Czerwonak i Murowana Goślina jest rzeka Warta, coraz bardziej doceniana pod względem turystycznym. Rzeka ta jest wykorzystywana pod względem różnych form turystyki wodnej, począwszy od kajakarstwa, poprzez żeglarstwo i sporty motorowodne. Aktualnie rzeka Warta nie posiada prawie żadnego znaczenia komunikacyjnego, choć droga wodna Warta stanowi fragment drogi wodnej o znaczeniu regionalnym, jako szlaku żeglugi śródlądowej – części „Wielkiej Pętli Wielkopolski”. Na poszczególnych odcinkach Warty powstają obecnie nowe przystanie, porty i mariny. Również w gminie Suchy Las planowana jest realizacja przystani wodnej wraz z terenami rekreacyjnymi w rejonie miejscowości Biedrusko.

XVII.1.5. Transport lotniczy

Gmina Suchy Las, a dokładniej osiedle Suchy Las, leży w strefie oddziaływania Portu Lotniczego Poznań – Ławica, położonego w odległości około 7 km od miejscowości Suchy Las. W odległości około 17 km od Suchego Lasu znajduje się Lotnisko Wojskowe Baza Lotnictwa Taktycznego Poznań – Krzesiny.

Południowo-zachodnia część gminy znajduje się w zasięgu powierzchni ograniczenia zabudowy wyznaczonych dla lotniska Poznań – Ławica, określonych w dokumentacji rejestracyjnej lotniska cywilnego Poznań – Ławica oraz w zasięgu strefy ograniczonej zabudowy związanej z urządzeniami lotniczymi, która opisana jest w rozdziale dotyczącym telekomunikacji. Gmina leży poza zasięgiem powierzchni ograniczających Lotniska Wojskowego Poznań – Krzesiny. Aktualnie analizowane jest jego oddziaływanie w

zakresie hałasu, w celu wyznaczenia obszaru ograniczonego użytkowania. Na dzień opracowania Studium oddziaływanie to nie jest znane.

XVII.1.6. Intermodalność i zarządzanie mobilnością

Intermodalność to ściślejsza integracja różnych rodzajów transportu zawierająca środki ukierunkowane na ułatwienie mobilności i komunikacji, które cechuje sprawność i multimodalność (użycie dwóch lub więcej rodzajów transportu).

Aktualnie transport ładunków oparty jest na transporcie kołowym. Jego sprawność i bezpieczeństwo może ulec poprawie przy rozbudowie układu drogowego. Rozwój intermodalności na terenie gminy Suchy Las wymaga inwestycji w zakresie budowy terminali przeładunkowych, realizowanych przy liniach kolejowych.

Mobilność to możliwość swobodnego przemieszczania się, która w ujęciu transportowym stanowi koncepcję zrównoważonego transportu wykorzystującą i łączącą różne rodzaje transportu (pieszy, rowerowy, kołowy, kolejowy, wodny, lotniczy). Diagnoza w tym zakresie przeprowadzona w Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w 2021 r. wskazała potrzebę zmiany postaw i zachowań podróżnych. W tym celu należy rozbudowywać środki transportu (nowe połączenia kolejowe, drogi lub ścieżki rowerowe), a także wykorzystywać środki, takie jak informacja i komunikacja, organizacja usług oraz koordynacja działań różnych partnerów, co wpłynie na poprawę funkcjonowania transportu. W ramach zarządzania mobilnością realizowane mogą być:

- działania w zakresie promocji ruchu pieszego, rowerowego oraz korzystania ze środków transportu publicznego,
- kampanie wymiany aut na niskoemisyjne,
- lokalizacja przystanków autobusowych przy szkołach,
- rozwój systemu transportu pracowniczego,
- integracja kilku usług w jednym systemie.

XVIII. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

XVIII.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Docelowy układ sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie Suchy Las przedstawiony jest w „Koncepcji programowo-przestrzennej zwodociągowania i skanalizowania terenu gminy Suchy Las”, opracowanej w 2002 r. przez PPI „EKOLOG-1”

Sp. z o. o. oraz „Koncepcji programowo-przestrzennej zwodociągowania i skanalizowania terenu miejscowości Biedrusko” opracowanej w 2010 r. przez BP ESKO.

XVIII.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Stan sieci wodociągowej w gminie Suchy Las można określić jako zadowalający, gdyż podłączone do niej są wszystkie jednostki osadnicze w gminie. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w 2021 r. wynosiła 150,6 km (źródło: BDL) czyli o ponad 56 km więcej w porównaniu z 2006 r. Z sieci stale korzysta około 954% ludności gminy (źródło: BDL). Należy wziąć pod uwagę fakt, że stale zwiększające się zarówno potrzeby mieszkańców, jak i potrzeby wynikające z powstających i planowanych inwestycji, które wymuszają na gminie konieczność ciągłej rozbudowy sieci. Długość czynnej sieci wodociągowej i ludność z niej korzystająca w dziesięcioleciu przedstawia poniżej tabela nr 38.

Tabela 38. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej i ludność z niej korzystająca w latach 2006-2021

rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
długość sieci	km	94,3	95,1	95,9	96,3	96,9	96,9	98,3	98,9
ludność korzystająca z sieci	osoby	12 816	13 213	13 731	14 092	14 185	14 597	14 985	15 330
	(%)	96,3	96,4	96,8	96,9	95,7	95,7	96,0	96,0
rok		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
długość sieci	km	134,1	136,2	136,8	140,8	146,0	147,2	147,2	150,6
ludność korzystająca z sieci	os.	15 575	15 865	15 798	16 230	16 702	17 185	17 574	b.d.
	%	96,1	94,7	94,4	94,9	94,9	94,9	94,9	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

W granicach administracyjnych gminy Suchy Las zlokalizowane są 3 komunalne ujęcia wody, w których działają łącznie 3 stacje uzdatniania wody. Charakterystyka ujęć przedstawiona została w tabeli nr 39.

Tabela 39. Charakterystyka ujęć na terenie gminy Suchy Las

Lp.	Miejscowość	Rodzaj ujęcia	Liczba studni	Wydajność ujęcia	Nr pozwolenia wodnoprawnego	Obsługiwane miejscowości	Strefy ochronne
1.	Zielątkowo dz. nr 163/3	rodz. 1	2	$Q_{\max}$ godz. = 58,0 m ³ /h	WŚ.6341.1.15.2017.XXVII wydane przez Starostę	Goleńczewo, Zielątkowo	Teren ochrony bezpośredniej zgodnie

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SUCHY LAS

Lp.	Miejscowość	Rodzaj ujęcia	Liczba studni	Wydajność ujęcia	Nr pozwolenia wodnoprawnego	Obsługiwane miejscowości	Strefy ochronne
				$Q_{\text{śr.d.}} = 1160,0$ $\text{m}^3/\text{dobę}$ $Q_{\text{roczn}} = 400\,000$ m^3/rok	Poznańskiego z dnia 05.04.2017 r. Ważna do 30.04.2037 r.		z decyzją WŚ.6320.5.2013.XXVII wydana przez Starostę Poznańskiego z 23.12.2013 r. Strefa ochrony bezpośredniej ustanowiona została bezterminowo
2.	Biedrusko		4	$Q_{\text{max godz.}} = 176,0$ m^3/h $Q_{\text{śr.d.}} = 2262,0$ $\text{m}^3/\text{dobę}$ $Q_{\text{roczn}} = 825\,600,0$ m^3/rok	WŚ.X.6341.1.204.2012.V wydane przez Starostę Poznańskiego z dnia 15.04.2013 r. Ważne do 14.04.2033 r.	Biedrusko	Teren ochrony bezpośredniej i pośredniej zgodnie z Rozporządzeniem Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 15 stycznia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Z 2014 r. poz. 335), zmienione Rozporządzeniem z dnia 21 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Z 2017 r. poz. 8786),
3.	Chludowo dz.nr 620/2		1	$Q_{\text{max godz.}} = 24,0$ m^3/h $Q_{\text{śr.d.}} = 264,0$ $\text{m}^3/\text{dobę}$ $Q_{\text{roczn}} = 96360,0$ m^3/rok	WŚ.X.6341.4.4.2011.X wydane przez Starostę Poznańskiego z dnia 06.07.2011 r. Ważna do 30.06.2021 r.	Chludowo	Teren ochrony bezpośredniej WŚ.6320.2.2011.X wydana przez Starostę Poznańskiego z 29.06.2011 r. Strefa ochrony bezpośredniej ustanowiona została bezterminowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla gminy Suchy Las na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021 oraz danych Geologa Powiatowego

Z trzeciorzędowego poziomu wód korzystało ujęcie w Złotnikach, obsługujące do 2011 r. miejscowości Suchy Las, Złotkowo i Złotniki. Zostało ono formalnie zamknięte 30 czerwca 2011 r. Aktualnie miejscowości te obsługiwane są przez Poznański System Wodociągowy. Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 6 lipca 2016 r. uchylone zostało rozporządzenie zmieniające zakazy obowiązujące w strefie ochronnej ujęcia wody podziemnej dla wsi Złotniki.

- Ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody w Zielątkowie – zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości Zielątkowo oraz Gołęczewo. Ujęcie usytuowane jest w Zielątkowie na działce o numerze ewid. 163/3 należącej do Urzędu Gminy Suchy Las. Aktualne ujęcie składa się z dwóch studni głębinowych ujmujących czwartorzędową warstwę wodonośną. Dla ujęcia ustanowiono strefę ochronną, która obejmuje tereny ochrony bezpośredniej na podstawie decyzji wydanej przez Starostę Poznańskiego nr WŚ.6341.1.15.2017.XXVII z dnia 05.04.2017 r.
- Ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody w Chludowie – zrealizowane dla zaspokojenia potrzeb wsi Chludowo, bez możliwości rozbudowy ujęcia. Ujęcie

usytuowane jest na działce o numerze ewid. 620/2. Sieć wodociągowa Chludowa połączona jest z siecią wodociągową Zielątkowa tworząc zamknięty pierścień. Wodociągi te mogą ze sobą współpracować. Ujęcie składa się z jednej studni, a dla ujęcia ustanowiono strefę ochronną, która obejmuje tereny ochrony bezpośredniej na podstawie decyzji wydanej przez Starostę Poznańskiego nr WŚ.6320.2.2011.X z dnia 29.06.2011 r.

Dla ujęć wód podziemnych w Chludowie i Zielątkowie, na mocy wydanych decyzji Starosty Poznańskiego wskazanych w tabeli nr 39 obowiązuje strefa ochrony bezpośredniej, dla której obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wskazane w przedmiotowych decyzjach.

- Ujęcie wraz ze stacją uzdatniania wody w Biedrusku – zaopatruje w wodę mieszkańców Biedruska i koszary. Ujęcie wody zlokalizowane jest w północno-zachodniej części wsi przy ul. Zjednoczenia, na działkach o numerach ewid. 20, 21, 24, 25. Na działce o numerze ewid. 26/2 zlokalizowana jest stacja uzdatniania wody. Dla ujęcia ustanowiono strefę ochronną (teren ochrony bezpośredniej i pośredniej) Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 15 stycznia 2014 r.

Na terenie ochrony pośredniej ustanowionej dla ujęcia wód w Biedrusku zabrania się:

1. Lokalizacji nowych ujęć wody poza służącymi zwykłemu korzystaniu z wód.
2. Wykonywania odwodnień budowlanych oddziałujących niekorzystnie na ujęcie wody.
3. Budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.
4. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi z wyjątkiem oczyszczonych wód opadowych i roztopowych pochodzących z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych, tj. dróg i parkingów.
5. Budowy nowych obiektów typu: parkingi, tereny przemysłowe, składowe, myjnie, warsztaty i komisje samochodowe, stacje kontroli pojazdów i bazy transportowe bez zastosowania:
  - a) szczelnego podłoża uniemożliwiającego przedostawanie się wód opadowych i roztopowych do gruntu,
  - b) szczelnych systemów ujmowania wód opadowych i roztopowych wraz z urządzeniami oczyszczającymi.
6. Lokalizowania nowych obiektów generujących ścieki bytowe, komunalne lub przemysłowe, nie posiadających przyłączy do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej.
7. Lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych.

8. Lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne oraz obojętnych.
9. Przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych.
10. Lokalizowania stawów chowu i hodowli ryb.
11. Lokalizowania stacji paliw płynnych, baz i magazynów produktów ropopochodnych lub innych niebezpiecznych substancji chemicznych, a także rurociągów do ich transportu.
12. Rolniczego wykorzystania ścieków lub osadów ściekowych.
13. Prowadzenia działalności gospodarczej związanej ze składowaniem lub przechowywaniem środków ochrony roślin oraz opakowań po tych środkach.
14. Stosowania środków ochrony roślin mających natychmiastowy lub opóźniony szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi, zwierząt, oraz mających wpływ na wody podziemne.
15. Wydobywania kopalin.
16. Wykonywania instalacji podziemnych w celu pozyskiwania ciepła geotermalnego ziemi lub w celach chłodniczych w tym otworów wiertniczych lub potrzeb wymienionych instalacji.
17. Budowy autostrad i dróg szybkiego ruchu.

Właścicielem ujęć wód, stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych usytuowanych na terenie gminy Suchy Las jest spółka AQUANET S. A. Właścicielem ujęcia w Chłudowie na dzień 31.08.2018 r. jest Zakład Gospodarki Komunalnej Suchy Las Sp. z o. o., jednakże docelowo również to ujęcie przekazane zostanie spółce AQUANET.

Na terenie gminy oprócz komunalnych ujęć wód funkcjonują również ujęcia indywidualne, z których korzystają np.: Rodzinne Ogrody Działkowe „Tęcza” i „Złotniki” oraz podmioty gospodarcze takie jak np.: Atrem SA. Dla indywidualnych ujęć obowiązują strefy ochrony bezpośredniej ustanowione decyzjami administracyjnymi. Dla indywidualnych ujęć wód wydano następujące decyzje administracyjne:

- Ujęcie ROD „Tęcza”, OS.X-6223-30/2002 z dnia 28.01.2003 r.;
- Ujęcie wody ROD „Złotniki”, dla studni nr 1: OS.X-6223-5/2002; dla studni nr 2: WŚ.X.6227-1/09 z dnia 17.08.2009 r.;
- Ujęcie Atrem SA w Jelonku na dz.214/12, WŚ.X.6227-1/09 z 17.08.2009 r.

W ramach posiadaniu planów inwestycyjnych AQUANET S.A. w zakresie rozwoju sieci wodociągowej planowana jest sukcesywna realizacja sieci wodociągowej w następujących rejonach:

- w Suchym Lesie w rejonie ulic: Perłowa, Rubinowa, Świerkowa i Sucholeska;
- w Zielątkowie;

- w rejonie ul. Błękitnej w Biedrusku;
- magistralna sieć wodociągowa ze Złotnik do Złotkowa, Gołęczewa, Zielątkowa i Chłudowa.

XVIII.1.2. Kanalizacja sanitarna i deszczowa

XVIII.1.2.1. Sieć kanalizacji sanitarnej

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Suchy Las wynosiła 121,4 km w 2021 r. Z kanalizacji w 2020 r. korzystało ok. 76,5 % mieszkańców (brak danych późniejszych). Stan infrastruktury kanalizacyjnej w gminie poprawił się w ciągu ostatnich kilku lat, w przeciągu 15 lat długość sieci wzrosła niemal trzykrotnie, jednak nadal nie jest wystarczająca i wymaga rozbudowy. Ma to związek z dość późnym rozpoczęciem procesu skanalizowania gminy, który rozpoczął się dopiero w 1993 r. Należy zaznaczyć, że sieć wybudowana na początku lat 90. nadal pozostaje w dobrym stanie technicznym. W poniższej tabeli nr 40 przedstawiono długość czynnej sieci kanalizacyjnej oraz ludności z niej korzystającej w latach 2006 –2021.

Tabela 40. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej i ludność z niej korzystająca w latach 2006 - 2021

rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
długość sieci	km	40,7	42,6	42,8	43,0	46,7	46,7	46,8	46,8	78,4
ludność korzystająca z sieci	osoby	8 152	8 565	8 873	9 310	9 507	9 924	10 192	10 437	11 940
	(%)	61,3	62,5	62,6	64,0	64,1	65,1	65,3	65,3	73,7
Rok		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Długość sieci	km	83,7	86,6	86,8	97,3	106,1	106,1	121,4	120,8	
Ludność korzystająca z sieci	os.	12 292	11 544	12 038	12 460	12 812	14 143	14 422	b.d.	
	%	74,5	68,9	70,4	70,8	70,8	76,4	76,8	b.d.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS - Bank Danych Lokalnych (b.d. – brak danych)

Za pomocą zorganizowanej sieci kanalizacyjnej odprowadzane są ścieki komunalne z miejscowości Suchy Las, Złotniki, Jelonek, Złotkowo, Biedrusko i części Chłudowa. Kanalizacja sanitarna podlega ciągłej rozbudowie. W 2015 r. do eksploatacji włączony został kolektor Umultowsko - Sucholeski, dzięki któremu ścieki komunalne z miejscowości Suchy Las, Złotniki, Jelonek i Złotkowo odprowadzane są do Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Koziegłowach gm. Czerwonak. Ścieki komunalne z miejscowości Biedrusko

odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w miejscowości Szlachęcín, w gminie Czerwonak. Miejscowość Chludowo jest w większej części skanalizowana, ścieki komunalne odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Chludowie. Miejscowości Gołęczewo i Zielątkowo nie zostały jeszcze całkowicie skanalizowane. Na terenie Gołęczewa w trakcie realizacji jest budowa sieci komunalnej. Do końca 2020 r. skończony został etap I, IIIa, IIIb i etap IV budowy kanalizacji sanitarnej. Obecnie prowadzone są prace nad etapem II. Do czasu pełnej realizacji kanalizacji sanitarnej ścieki komunalne są odprowadzane do urządzeń indywidualnych – szczelnych zbiorników bezodpływowych i wywożone są do oczyszczalni ścieków w Chludowie. W latach ubiegłych zmodernizowano przepompownię ścieków w miejscowości Suchy Las przy ul. Stefana Stefańskiego w celu zwiększenia retencji ścieków. Sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków, usytuowane na terenie gminy, są w posiadaniu spółki AQUANET S.A.

W ramach planów inwestycyjnych AQUANET S.A. w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej planowana jest sukcesywna realizacja sieci w następujących rejonach:

- kanalizacja sanitarna w Gołęczewie;
- kanalizacja sanitarna w Zielątkowie;
- kanalizacja sanitarna w ul. Sprzeczej, Lisiej, Zgodnej, Ogrodniczej, Wierzbowej i w pozostałych częściach rejonu Suchy Las Wschód.

XVIII.1.2.2. Sieć kanalizacji deszczowej

Na terenie gminy siecią kanalizacji deszczowej objęte są miejscowości Suchy Las, Złotniki i Biedrusko. Wody opadowe i roztopowe odprowadzane są do odbiorników wód opadowych, którymi są:

- dla miejscowości Suchy Las: potok Wierzbak (lewy dopływ Bogdanki),
- dla miejscowości Złotniki: Rów Złotnicki,
- dla miejscowości Biedrusko: Rów Północny i rzeka Warta.

Sieć kanalizacji deszczowej podlega systematycznej rozbudowie. Sieć uzupełniają zbiorniki retencyjne w Suchym Lesie i Złotnikach, w których wody opadowe i roztopowe oprócz retencjonowania są również podczyszczane. W 2018 r. na terenie miasta Poznań przy granicy z gminą zrealizowany został zbiornik na Rowie Złotnickim (WA-11), którego funkcją jest przechwytywanie nadmiaru wód opadowych oraz ich wstępne podczyszczenie.

XVIII.1.2.3. Aglomeracje

Zgodnie z Krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK) oraz art. 86 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 ze zm.) aglomeracje o

równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000 powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych.

Miejscowości z Gminy Suchy Las należą do trzech Aglomeracji:

- Poznań, (Uchwała Nr LXIX/1251/VIII/2022 Rady Miasta Poznania z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Poznań), w skład której wchodzi Suchy Las, Jelonek, Złotniki, Złotkowo,
- Murowana Goślina, (Uchwała Nr XXV/255/2020 Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie z dnia 20 października 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Murowana Goślina), w skład której wchodzi Biedrusko,
- Chludowo (Uchwała nr LIII/617/23 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Chludowo oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Chludowo), w skład której wchodzi Chludowo, Gołęczewo, Zielątkowo.

XVIII.1.3. Urządzenia melioracyjne

Na terenie gminy znajdują się urządzenia melioracyjne tj.: ciek melioracji podstawowej i rowy melioracji szczegółowej oraz urządzenia drenarskie, które zarządzane są przez Gminną Spółkę Wodną Suchy Las zrzeszoną w Poznańskim Związku Spółek Wodnych w porozumieniu z gminą Suchy Las.

XVIII.2. Gospodarka odpadami

Od 1 stycznia 2014 r. gmina Suchy Las samodzielnie organizuje odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Systemem objęte są nieruchomości zamieszkałe. System zagospodarowania odpadów na terenie gminy obejmuje odbiór odpadów przez firmy wpisane do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych w systemie selektywnej zbiórki odpadów. Przy oczyszczalni ścieków na ul. Gołęczewskiej w Chludowie funkcjonuje stacjonarny punkt selektywnego zbierania odpadów (PSZOK) w zarządzie Zakładu Gospodarki Komunalnej Suchy Las Sp z o.o., który przyjmuje odpady problemowe w celu ich okresowego magazynowania: zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, baterie i akumulatory, meble i odpady wielkogabarytowe, odpady zielone (tylko z nieruchomości, na których łączna powierzchnia terenów zielonych nie przekracza 1 000 m²), przeterminowane leki, chemikalia, w tym opakowania po chemikaliach, papier i tekturę, szkło i opakowania ze szkła, zużyte żarówki, odpady budowlane i rozbiórkowe oraz zużyte opony. Zasady organizacji odbioru odpadów komunalnych oraz zasady utrzymania czystości porządku na terenie miasta określa „Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie Suchy Las”.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019 – 2025 (uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dn. 28.09.2020 r.) gmina Suchy Las terytorialnie była dotychczas zakwalifikowana do Regionu II gospodarki odpadami komunalnymi. Na terenie gminy Suchy Las zlokalizowana jest instalacja składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Przy południowej granicy gminy, na terenie miasta Poznania, zlokalizowana jest instalacja do odzysku odpadów ulegających biodegradacji, należąca do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu. Poza tym funkcjonuje stacjonarny punkt selektywnego zbierania odpadów (PSZOK), miejsca zbierania i przetwarzania odpadów, a także kompostownia przyzmoła zarządzana przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu Sp. z o.o. Odpady kierowane są również do spalarni odpadów – Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Poznaniu.

XVIII.3. System elektroenergetyczny

System elektroenergetyczny na terenie gminy obejmuje zarówno przesyłowe sieci wysokiego napięcia (220kV), których operatorem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne, jak również sieci dystrybucyjne wysokiego napięcia (110kV) i średniego napięcia (15kV), których operatorem jest ENEA Operator Sp. z o.o. Około 28,5 km długości linii średniego napięcia pozostaje w zarządzie PKP ENERGETYKA S.A.

Przez południową część gminy przebiega fragment elektroenergetycznej linii jednotorowej o napięciu 220kV relacji Plewiska-Czerwonak. Linia ta jest ważnym elementem sieci przesyłowej krajowego systemu elektroenergetycznego. Pozwala na przesył energii elektrycznej z tego systemu poprzez transformację 220/110kV do sieci dystrybucyjnej (obiekty o napięciu 110kV i niższym).

Równolegle do trasy linii elektroenergetycznej 220kV po zachodniej stronie gminy, a następnie równolegle do terenów kolejowych, przebiega dystrybucyjna linia wysokiego napięcia 110kV relacji Piątkowo (PKO) – Kiekrz (KEK). W trakcie realizacji jest budowa stacji elektroenergetycznej 110KV/15kV Suchy Las (SYL) wraz z liniami zasilającymi 110kV i liniami dystrybucyjnymi SN.

Wzdłuż linii elektroenergetycznych wyznaczony jest pas ochrony funkcyjnej (pas technologiczny), dla którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, wynikające z przepisów odrębnych dotyczących poziomu dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz przepisy dotyczące BHP. Szerokość pasów technologicznych dla poszczególnych linii wynika z przepisów odrębnych dotyczących dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Dla linii elektroenergetycznej

o napięciu 220kV relacji Plewiska-Czerwonak obowiązuje pas technologiczny o szerokości 50 m, tj. 25 m na każdą stronę od jej osi. Dla linii elektroenergetycznej o napięciu 110kV relacji Kiekrz-Piątkowo szerokość pasa ochrony funkcyjnej wynosi 22 m, tj. po 11 m w obie strony od osi linii.

Ze względu na możliwość lokalizacji na analizowanym terenie turbin wiatrowych o mocy mikroinstalacji minimalna odległość w jakiej można zlokalizować turbinę wiatrową od trasy osi linii elektroenergetycznej 220kV powinna być nie mniejsza niż trzykrotność średnicy koła zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej. Minimalna odległość określona jest jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańce łopat turbin) do linii elektroenergetycznej. Minimalna odległość w jakiej można zlokalizować turbinę wiatrową od linii elektroenergetycznej 110kV powinna być nie mniejsza niż trzykrotność średnicy koła wiatrakowego od skrajnego przewodu linii nieposiadającej specjalnych amortyzatorów do tłumienia drgań do posadowienia turbiny oraz średnica koła od skrajnego przewodu linii posiadającej specjalne amortyzatory do tłumienia drgań do posadowienia turbiny.

Zaopatrzenie terenów osadniczych gminy Suchy Las w energię elektryczną odbywa się poprzez istniejącą sieć elektroenergetyczną średniego napięcia 15kV z istniejących stacji elektroenergetycznych GPZ 110/15kV: w Kiekrzu, Poznaniu na Piątkowie, Czerwonaku i Bolechowie oraz z realizowanej stacji Suchy Las (SYL) w Złotnikach. Sieci średniego napięcia wykonane są jako napowietrzne i kablowe. Zasilanie terenów przeznaczonych pod zabudowę zapewniają istniejące i rozbudowywane sieci nn wyprowadzone z poszczególnych stacji transformatorowych 15/0,4kV. Zgodnie z „Aktualizacją założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Suchy Las” na liniach średniego napięcia występują rezerwy przesyłowe, które umożliwiają pokrycie wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną.

Na terenie gminy stale wzrasta liczba prosumentów, tj. gospodarstw wyposażonych w mikroinstalacje fotowoltaiczne, dzięki dofinansowaniu oferowanym przez rządowy program „Mój prąd”, oraz udziałowi gminy Suchy Las w projekcie pn. „Odnawialne źródła energii dla mieszkańców gmin: Rokietnica, Puszczykowo, Suchy Las, dofinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Analizując dane dotyczące liczby prosumentów w kraju (ok. 534 100 na dzień 30.04.2021), można oszacować, że ok. 4-5% gospodarstw domowych jest już wyposażonych w mikroinstalacje fotowoltaiczne, co w skali gminy Suchy Las pozwala ocenić ich liczbę na ok. 300 szt. Instalacje fotowoltaiczne powstają również na budynkach publicznych, np. na budynku szkoły w Chłudowie oraz świetlicy wiejskiej w Złotnikach-Wsi.

XVIII.4. Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło na terenie gminy realizowane jest w oparciu o indywidualne źródła ogrzewania. Kotłownie lokalne ulokowane na terenie gminy Suchy Las to kotłownie zasilające bezpośrednio instalacje: c.o., c.w.u., technologiczne, wentylację obiektów (lub ich zespoły) budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów usługowych i przemysłowych. W przypadku mieszkańców i podmiotów gospodarczych z terenu gminy Suchy Las, najczęściej stosowanym paliwem do wytworzonej energii cieplnej jest węgiel oraz gaz ziemny. Coraz częściej stosowane są również pompy ciepła, korzystające z energii geotermalnej. Natomiast w obszarze instytucjonalnym (m.in. jednostki organizacyjne gminy) najczęściej stosowanym paliwem jest zdecydowanie gaz ziemny.

XVIII.5. Odnawialne źródła energii

Zgodnie z „Aktualizacją założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Suchy Las” (2019 r.) gminę Suchy Las charakteryzują zróżnicowane warunki w odniesieniu do produkcji energii w oparciu o odnawialne źródła energii: wykorzystanie energii wiatrowej, energii wodnej, promieniowania słonecznego, energii geotermalnej, energii pozyskanej z biomasy i biogazu.

Istniejące na terenie gminy instalacje OZE to:

- instalacje wykorzystujące pompy ciepła w miejscowości Jelonek (wykorzystanie ciepła geotermalnego) oraz Złotniki (wykorzystanie ciepła biologicznego rozkładu „wysokiej ściółki” w świniańni i ciepła geotermalnego);
- instalacja wykorzystująca biogaz: Zakład Zagospodarowania Odpadów (ZZO); w ZZO prowadzona jest produkcja oraz sprzedaż energii elektrycznej i energii cieplnej wytwarzanej z biogazu powstającego w procesie beztlenowej fermentacji odpadów biodegradowalnych; około 30% wyprodukowanej energii przeznaczana jest na zaspokojenie potrzeb własnych składowiska, tj. oświetlenie, zasilanie pomp odcieków i zespołu oczyszczania odcieków czy potrzeby biurowe; pozostałe niewykorzystane zasoby podlegają sprzedaży odpowiedniemu zakładowi energetycznemu.

Na terenie gminy znaczącym potencjałem energetycznym może być energia słoneczna, która może być wykorzystana w instalacjach kolektorów podgrzewających ciepłą wodę użytkową oraz instalacjach fotowoltaicznych do produkcji energii. Na terenie gminy istnieją dobre warunki dla wykorzystania źródeł energii geotermalnej niskotemperaturowej, wykorzystanych w pompach ciepła (gruntowych, wodnych,

powietrznych i z ciepła opadowego). W tym przypadku źródło ciepła jest łatwo dostępne i nieograniczone. Stosowanie pomp ciepła stanowi obecnie szczególnie popularny sposób zaopatrzenia w ciepła ze względu na dofinansowania rządowe w programie Mój prąd i w ramach ulgi termomodernizacyjnej. Nie przewiduje się zwiększenia wykorzystania instalacji odnawialnych źródeł energii -urządzeń wykorzystujących energię wód przepływowych (ze względu na uwarunkowania terenu i brak planowanych inwestycji w tym zakresie) i energię wiatru (m.in. ze względu na ograniczenia wynikające z lokalizacji gminy w zasięgu oddziaływania stacji radarowej, będącej elementem systemu radarów meteorologicznych POLRAD oraz odległości, w której mogą być lokalizowane budynki mieszkalne, wynikające z przepisów dotyczących inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych). Rozpoznanie gęstości strumienia ciepłego Polski wskazuje na duży potencjał teoretyczny geotermii wysokotemperaturowej, jednakże ograniczeniem w jej wykorzystaniu jest niski stan rozpoznania wód geotermalnych na terenie gminy, co skutkuje brakiem możliwości oceny opłacalności realizacji instalacji.

XVIII.6. System gazowniczy

System gazowniczy na terenie gminy obejmuje zarówno gazociągi przesyłowe wysokiego ciśnienia oraz stację gazową Suchy Las – Złotniki (SRI), których operatorem jest Gaz-System S.A., jak również sieci dystrybucyjne średniego i niskiego ciśnienia, których operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa Oddział w Poznaniu.

Przez południowy obszar gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 350 relacji Czerwonak-Złotniki o ciśnieniu roboczym gazu 6,3 MPa (powyżej 2,5 MPa) wraz z odboczką (połączeniem gazociągu wysokiego ciśnienia ze stacją gazową) DN100 Suchy Las (Złotniki) o ciśnieniu roboczym gazu 6,3 MPa (powyżej 2,5 MPa), wybudowane w 1994 r. i gazociąg wysokiego ciśnienia DN 350 relacji Złotniki - Konarzewo o ciśnieniu roboczym gazu 6,3 MPa (powyżej 2,5 MPa) wybudowany w 1996 r.

Zachodnia część gminy zasilana jest z gazociągu wysokiego ciśnienia przez odboczkę Suchy Las do stacji SRI Suchy Las – Złotniki o przepustowości dystrybucyjnej 8000 m³/h gaz ziemny rozprowadzany jest siecią gazową średniego ciśnienia oraz siecią niskiego ciśnienia za pomocą reduktorów ciśnieniowych i stacji redukcyjnych SRI (jedynie do odbiorców usługowych i przemysłowych). Dodatkowo do stacji SRI Suchy Las – Złotniki doprowadzony jest z Poznania gazociąg średniego ciśnienia DN 250 łączący stację SRI z siecią średnioprężną miasta Poznania, który wzmacnia bezpieczeństwo dostaw gazu dla zachodniej części gminy Suchy Las.

Miejscowość Biedrusko zasilana jest poprzez sieć dystrybucyjną ze stacji redukcyjnej Potasze (z kierunku Bolechowa Osiedle) z gazociągu wysokiego ciśnienia

DN 500 relacji Krobia-Szczecin o ciśnieniu roboczym gazu 6,3 MPa, położonym poza obszarem gminy.

Dla sieci gazowych wyznaczone zostały strefy kontrolowane – tj. obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w których przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu. Szerokość stref kontrolowanych oraz ograniczenia w ich zagospodarowaniu wynikają z przepisów odrębnych dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. Dla gazociągu DN 350 relacji Czerwonak – Złotniki i DN 350 relacji Złotniki – Konarzewo obowiązuje zmniejszona maksymalna szerokość strefy kontrolowanej 32,5 m, tj. 16,25 m na każdą stronę od jego osi. Dla odboczki DN100 Suchy Las (Złotniki) obowiązuje strefa kontrolowana 30 m, tj. 15 m na każdą stronę od jego osi.

Długość czynnej sieci przesyłowej gazowej wynosi 7,5 km i jest niezmienna od lat w związku z brakiem rozbudowy systemu sieci przesyłowych. Gaz ziemny sieciowy dostarczany jest do wszystkich miejscowości gminy. Długość czynnej sieci rozdzielczej w 2021 r. wynosiła 138,36 km. W stosunku do 2016 r. długość czynnej sieci rozdzielczej wzrosła o około 19,86 km. Z możliwości podłączenia do sieci korzysta 99,2% mieszkańców (stan na 2021 r.).

Zgodnie z prognozami wynikającymi z „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Suchy Las” (2019r.) tendencja wzrostowa zapotrzebowania na gaz ziemny i energię z gazu ziemnego z poprzednich lat zostanie utrzymana, a gmina nadal będzie zasilana z istniejących sieci.

XVIII.7. Rurociągi naftowe

W południowej części gminy, na jej granicy z miastem Poznań, przebiegają dwa rurociągi dalekosiężne wysokiego ciśnienia o średnicach DN 520 i DN 820 wraz z towarzyszącym kablem światłowodowym, monitorującym działanie rurociągów. Ropociąg na większości długości położony jest poza strefami zurbanizowanymi. Zbliża się do zabudowy w miejscowości Złotkowo. Oba w/w rurociągi przesyłowe dalekosiężne podlegają PERN S.A. w Płocku. Dla sieci przesyłowych dalekosiężnych: rurociągów naftowych wraz z towarzyszącym kablem światłowodowym występują strefy bezpieczeństwa, których szerokość wynika z przepisów odrębnych dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie. Minimalna szerokość strefy bezpieczeństwa dla jednego rurociągu przesyłowego dalekosiężnego, w

zależności od jego średnicy nominalnej, powinna wynosić co najmniej 16 m – dla rurociągu o średnicy od 400 mm do 600 mm i 20 m – dla rurociągu o średnicy powyżej 600 mm. Minimalna odległość zabudowy od osi ropociągów naftowych powinna wynosić 20 m.

XVIII.8. Telekomunikacja

Na terenie gminy działa kilku operatorów sieci telekomunikacyjnej komórkowej i przewodowej. Stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej zlokalizowane są w Suchym Lesie, Jelonku, Złotnikach, Chludowie i Biedrusku. Wszystkie nadajniki sieci komórkowych podlegają zgłoszeniu Staroście Poznańskiemu.

Na terenie gminy rozwijana jest sieć światłowodowa, której podstawą funkcjonowania jest tzw. szkielet światłowodowy, gwarantujący możliwość dostępu do szerokopasmowego Internetu, telewizji i telefonu. Jednostką odpowiedzialną za zrealizowanie ww. inwestycji oraz administrowanie siecią jest GCI Sp. z o.o.

Dostęp do Internetu umożliwiają również systemy radiowego dostępu abonenckiego SRDA wykorzystujące drogę radiową pomiędzy abonentem a centralą telefoniczną.

Gmina Suchy Las leży na trasie przebiegu linii sieci teleradiowych SLR Poznań/Piątkowo-Szamotuły i planowanej realizacji połączenia pomiędzy obiektami radiowymi RTCN Gniezno Wągrowiec – SLR Poznań – Piątkowo, które, obok Radiowo-Telewizyjnego Centrum Nadawczego w Śremie, zaliczone zostały do najważniejszych elementów infrastruktury radiowej województwa. Dla prawidłowego funkcjonowania radiolinii konieczne jest zapewnienie wolnej od przeszkód strefy przepływu energii między anteną odbiorczą i nadawczą radiolinii – pierwszej strefy Fresnela. Maksymalny pas ochronny ma szerokość 60 m wzdłuż trasy linii radiowej, tzn. po 30 m z każdej strony linii bezpośredniej widoczności (LoS, linia łącząca anteny na obydwu obiektach). W pasie tym wymagane jest ograniczenie wysokości zabudowy do 30 m n.p.t. oraz zakaz lokalizacji wysokich obiektów, w tym turbin wiatrowych. Ponadto obszaru nie mogą naruszać łopaty wirnika turbin wiatrowych, jednakże na terenie gminy dopuszczone są jedynie turbiny o mocy mikroinstalacji.

Na terenie gminy nie występują urządzenia radiolokacyjne związane z lotniskami cywilnymi i wojskowymi. Gmina znajduje się w strefie ograniczonej zabudowy związanej z radarem dozoru (numer z rejestru SUR/M/B/2031/01/2013) oraz radarem meteorologicznym (numer z rejestru MET/N/B/4085/0/2009) zlokalizowanymi w miejscowości Wysogotowo (gm. Tarnowo Podgórne), dla których należy zachować wymagane środki ochrony przed uszkodzeniem lub zakłóceniami w ich działaniu, zgodnie z przepisami odrębnymi. W celu zapewnienia niezakłóconej pracy radaru meteorologicznego obowiązują ograniczenia wysokości dla lokalizacji turbin wiatrowych.

Całkowita wysokość turbiny (koniec łopaty wirnika ustawionej pionowo do góry) nie może przekroczyć wysokości określonych dla poszczególnych stref.

XVIII.8.1. Wojskowa sieć telekomunikacyjna

Na obszarze gminy Suchy Las występują urządzenia teletechniczne wykorzystywane przez wojsko zlokalizowane w następujących miejscowościach:

- Suchy Las (ul. Obornicka i Forteczna) – kable telekomunikacyjne doziemne dalekosiężne wojskowej łączności specjalnej;
- Jelonek (ul. Obornicka) – kable telekomunikacyjne dalekosiężne wojskowej łączności specjalnej;
- Złotniki (ul. Obornicka) – kable telekomunikacyjne doziemne dalekosiężnej wojskowej łączności specjalnej;
- Złotkowo (ul. Obornicka i Lipowa) – kable telekomunikacyjne doziemne dalekosiężne wojskowej łączności specjalnej;
- Biedrusko (ul. Chłudowska, ul. Wojskowa, ul. Błękitna, ul. Wolności, ul. Ogrodowa, ul. 7 Pułku Strzelców Konnych, ul. Poznańska, ul. Powstańców Wlkp.).

Podziemne i naziemne urządzenia teletechniczne znajdują się również w kompleksach wojskowych resortu obrony narodowej. Należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu i zabudowie terenu, w szczególności wynikających z odległości technicznych od sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

XIX. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Zgodnie z art. 163 ust. 5. ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 ze zm.) ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Mapy zagrożenia powodziowego przedstawiają obszary zagrożone powodzią o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia:

- 1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 %, (czyli raz na 500 lat) lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, czyli:
  - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, (czyli raz na 100 lat),

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, (czyli raz na 10 lat);

3) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia m.in. wału przeciwpowodziowego.

Część terenu gminy Suchy Las znajduje się w zasięgu oddziaływania wód powodziowych:

- obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat) i średnie (raz na 100 lat),
- obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie (raz na 500 lat).

Obszary te obejmują głównie tereny niezabudowane wzdłuż doliny rzeki Warty w okolicach Biedruska, przy wschodniej granicy gminy, wyłączone są z prawa zabudowy oraz rozbudowy istniejących już budynków. Działania związane z ochroną przeciwpowodziową to także zapewnienie sprawności technicznej wszystkich urządzeń przeciwpowodziowych poprzez ich systematyczną konserwację.

Zgodnie z artykułem 77 ust. 1, pkt 3 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się:

- gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania,
- lokalizowania nowych cmentarzy.

Zgodnie z ust. 3, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

XX. SPIS TABEL

Tabela 1. Rekomendacje dla gminy Suchy Las z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania.....	14
Tabela 2. Zaplanowane działania planu gospodarki niskoemisyjnej.....	21
Tabela 3. Wykaz uchwał w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian obowiązujących na terenie gminy Suchy Las – stan na 17.06.2022 r.	28
Tabela 4. Zmiany w zagospodarowaniu w oparciu o strukturę użytkownika gruntów.....	40
Tabela 5. Stan prawny gruntów	42
Tabela 6. Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie Suchy Las.....	46
Tabela 7. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie gminy Suchy Las.....	54
Tabela 8. Wyniki i klasyfikacja wskaźników jakości wód powierzchniowych dla JCW w gminie Suchy Las	55
Tabela 9. Generalny pomiar ruchu na drodze krajowej nr 11 i drodze ekspresowej S11 na terenie gminy Suchy Las	61
Tabela 10. Struktura użytków rolnych w gminie Suchy Las.....	63
Tabela 11. Struktura gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w 2020 r.	65
Tabela 12. Struktura gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w 2020 r.	65
Tabela 13. Typy krajobrazów na terenie gminy Suchy Las	67
Tabela 14. Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków	76
Tabela 15. Zabytkowe cmentarze wg wykazu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ...	85
Tabela 16. Wykaz pomników przyrody w gminie Suchy Las	96
Tabela 17. Analiza demograficzna gminy Suchy Las w latach 2006 –2022	100
Tabela 18. Analiza demograficzna dla gminy oraz poszczególnych miejscowości w latach 2006 –2022	101
Tabela 19. Współczynnik feminizacji i maskulinizacji w latach 2006 –2022	102
Tabela 20. Liczba kobiet i mężczyzn w 2016 r. i w 2022 r. według grup wiekowych	104
Tabela 21. Ruch naturalny w gminie Suchy Las w latach 2006 –2022.....	105
Tabela 22. Liczba małżeństw oraz współczynnik zawieranych małżeństw w gminie Suchy Las w latach 2006 –2022.....	106
Tabela 23. Migracje w gminie Suchy Las w latach 2006 –2022	107
Tabela 24. Przyrost rzeczywisty w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022	109

Tabela 25. Zestawienie ruchu naturalnego oraz ruchu migracyjnego w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022	110
Tabela 26. Ludność według ekonomicznych grup wieku w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022	112
Tabela 27. Prognoza ludności dla gminy Suchy Las według funkcjonalnych grup wieku w latach 2022 – 2053	114
Tabela 28. Prognoza ludności dla poszczególnych miejscowości Suchy Las w latach 2022 – 2053	115
Tabela 29. Jednostki zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie wielkopolskim, powiecie poznańskim oraz gminie Suchy Las w 2006 r. ,2016 r. i 2022 r.....	116
Tabela 30. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2007 na terenie gminy w 2017 r. i w 2022 r.....	118
Tabela 31. Sytuacja gospodarcza w wieloleciu w gminie Suchy Las.....	119
Tabela 32. Liczba osób pracujących w głównym miejscu pracy w gminie Suchy Las z podziałem na płeć w latach 2006 – 2022	122
Tabela 33. Zasoby mieszkaniowe na obszarze województwa wielkopolskiego, powiatu poznańskiego oraz gminy Suchy Las w latach 2006, 2016, 2020 i 2022 r.....	124
Tabela 34. Liczba podopiecznych OPS w gminie Suchy Las w latach 2006 – 2021	128
Tabela 35. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę do szacunkowej chłonności terenów w obszarach struktur funkcjonalno-przestrzennych i obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w podziale na funkcje	147
Tabela 36. Generalny pomiar ruchu na drodze krajowej nr 11 i drodze ekspresowej S11 na terenie gminy Suchy Las	155
Tabela 37. Drogi powiatowe w gminie Suchy Las	156
Tabela 38. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej i ludność z niej korzystająca w latach 2006-2021	161
Tabela 39. Charakterystyka ujęć na terenie gminy Suchy Las	161
Tabela 40. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej i ludność z niej korzystająca w latach 2006 - 2021	165

XXI. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Suchy Las na tle województwa wielkopolskiego	10
Rysunek 2. Najważniejsze elementy wizji rozwoju gminy Suchy Las 2030	17
Rysunek 3. Położenie gminy Suchy Las w miejskim obszarze funkcjonalnym Poznania ...	24
Rysunek 4. Położenie gminy na tle JCWPd nr 60	52

Rysunek 5. Krajobrazy na terenie gminy Suchy Las	70
Rysunek 6. Mapa z zasięgiem zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych.....	144
Rysunek 7. Obszary złóż na terenie gminy Suchy Las.....	152

XXII. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w ujęciu procentowym.....	41
Wykres 2. Stan prawy gruntów w ujęciu procentowym.....	43
Wykres 3. Struktura gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w ujęciu procentowym ...	47
Wykres 4. Struktura użytków rolnych w ujęciu procentowym	64
Wykres 5. Wzrost liczby ludności gminy Suchy Las w latach 2006 - 2022	101
Wykres 6. Liczba kobiet i mężczyzn w gminie, w 2022 r., w podziale na grupy wiekowe .	104
Wykres 7. Urodzenia, zgony oraz przyrost naturalny na 1000 mieszkańców gminy Suchy Las w latach 2006 - 2022.....	106
Wykres 8. Ruch migracyjny na obszarze gminy Suchy Las w latach 2006 – 2022.....	108
Wykres 9 Przyrost naturalny, saldo migracji oraz przyrost rzeczywisty w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022	110
Wykres 10. Przyrost naturalny, saldo migracji oraz przyrost rzeczywisty liczby mieszkańców w gminie Suchy Las w latach 2006 – 2022	111
Wykres 11. Ludność według ekonomicznych grup wieku w gminie w latach 2006 – 2022	113
Wykres 12. Podmioty gospodarcze przypadające na 1000 osób w wieku produkcyjnym w powiecie poznańskim oraz gminie Suchy Las w latach 2006 – 2022	118
Wykres 13. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych z podziałem na płeć w gminie Suchy Las w latach 2006 - 2022.....	121
Wykres 14. Stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim, powiecie poznańskim oraz w gminie Suchy Las w latach 2006 – 2022	121
Wykres 15. Ludność pracująca w głównym miejscu pracy w gminie Suchy Las z podziałem na płeć w latach 2006 – 2022 (udział procentowy).....	123
Wykres 16. Pracujący według sektorów ekonomicznych w gminie Suchy Las w 2020 r...	123
Wykres 17. Sytuacja mieszkaniowa w powiecie poznańskim i gminie Suchy Las w 2022 r.	126
Wykres 18. Zestawienie nawierzchni dróg gminnych w gminie Suchy Las.....	157